

**EGE'DE KIRSAL MİMARİ ARAŞTIRMALARI
(MANİSA KAYACIK ÖRNEĞİ)**

**Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Tezi
Mimarlık Bölümü, Restorasyon Anabilim Dalı**

Göze BAYRAM

**Ağustos, 2012
İZMİR**

YÜKSEK LİSANS TEZİ SINAV SONUÇ FORMU

GÖZE BAYRAM tarafından PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ yönetiminde hazırlanan “EGE’DE KIRSAL MİMARİ ARAŞTIRMALARI (MANİSA KAYACIK ÖRNEĞİ)” başlıklı tez tarafımızdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

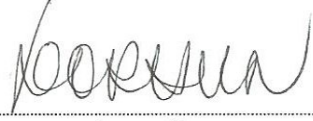
Prof. Dr. Eti Akyüz Levi

Yönetici

Prof. Dr. Hülya Koc

Jüri Üyesi

Doç. Dr. Deniz Orhan

Jüri Üyesi

Prof. Dr. Mustafa SABUNCU

Müdür

Fen Bilimleri Enstitüsü

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans eğitimim ve tez çalışmam sürecinde değerli fikirleri ve eleştirileri ile çalışmalarımı yönlendiren, tezin oluşmasında önemli katkıları olan tez danışmanım **Sayın Prof. Dr. Eti Akyüz LEVİ'**ye sonsuz teşekkürü bir borç bilirim.

Tez çalışmalarımda elindeki tüm bilgi kaynaklarını açarak, desteklerini esirgemeyen ve yardımcı olan, tarih, doğa ve kültür dostu **Kayacık Belediye Başkanı Ramazan KOYUNLU'**ya teşekkür ederim.

Kayacık Belediyesi'nin ilişkide olduğu, Tarihi Kentler Birliği ve ÇEKÜL Vakfı yöneticilerden, **Prof. Dr. Metin SÖZEN'e** (ÇEKÜL Vakfı Başkanı), **Emin BAŞARANBİLEK'e** (ÇEKÜL Vakfı Menderes Havza Koordinatörü) çalışmalarına ışık tutan bilgileri paylaştıkları için teşekkür ederim.

Kayacık ile ilgili almış oldukları koruma kararları ve bilgi aktarımları için, **İzmir II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'na** teşekkür ederim.

Ayrıca, tez çalışmam sırasında bana yardımcı olan:

- Kayacık Kültür ve Turizm Derneği Yöneticisi **Hasan TÜRKER'e**,
- Kayacık Belediyesi çalışanlarına,
- Özellikle alan çalışması, rölöve alımı ve ankete katılımında gösterdikleri yakın ilgi ve konukseverlikleri için Kayacık halkına,
- Kayacık'ta alan ve rölöve çalışmalarında, Kayacıklı büro yönetimi öğrencisi **Ozan KAHRAMAN'a**

teşekkür ederim.

Son olarak, tez çalışmalarım sürecinde beni her yönden destekleyen, daima yanımda ve yardımcı olan **aileme** çok teşekkür ederim.

Göze BAYRAM

EGE'DE KIRSAL MİMARİ ARAŞTIRMALARI (MANİSA KAYACIK ÖRNEĞİ)

ÖZ

Kültürel mirasın önemli öğelerinden olan kırsal mimari, kendini kent yaşamındaki tek düzeleşmiş çarpık yapılaşmadan sıyırmakta, sahip olduğu özgün dokusu, geleneksel malzemeleri ve yapım teknikleriyle özel bir konuma oturmaktadır.

Kırsal alanda fiziksel sürdürülebilirliğin sağlanması, mimari kimliğin yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması için kırsalın belgelenmesi önemlidir. Kırsalda yaşanan sosyal sürdürülebilirlik sorunları için, yerleşimde sosyoekonomik durum anketi yapılarak, burada süregelen yaşamın tespiti gerekmektedir.

Bu tez kapsamında, tarih, doğa ve kültür varlıklarıyla önemli bir zenginliğe sahip olan Manisa-Kayacık kırsalının mimari kimliğinin dünü ve bugününü irdeleyen, yerleşimdeki geleneksel yapılara ilişkin bilgi bankasının oluşmasını sağlayan ve gelecekte neler yapılabilir düşüncesini ortaya koyan bir çalışma yapılmıştır.

Anahtar sözcükler: Manisa, Kayacık, kültürel miras, kırsal mimari, kırsalda sürdürülebilirlik, kırsalın belgelenmesi

**RESEARCH OF RURAL ARCHITECTURE IN AEGEAN REGION
(A STUDY OF MANISA KAYACIK)**

ABSTRACT

Rural architecture which is one of the important components of cultural heritage, finds itself a special position by isolating from common unplanned structures in the urban living with its original texture, traditional materials and construction techniques.

It is important to document the rural areas for the provision of physical sustainability, maintaining architectural identity and transferring it to the future generations. In order to obtain social sustainability problems of rural living, a socio-economic status survey need to be carried out and determination of ongoing life is required.

Within the scope of this thesis, Manisa-Kayacik countryside which has important richness of history, nature and cultural assests has been studied with the objective of providing information database of existing traditional structures by presenting the idea of what can be done in the future.

Keywords : Manisa, Kayacik, cultural heritage, rural architecture, sustainability of rural, documentation of rural

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
TEZ SONUÇ FORMU.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZ	iv
ABSTRACT.....	v
BÖLÜM BİR – GİRİŞ	1
1.1 Çalışmanın Amacı	1
1.2 Çalışmanın Kapsamı.....	1
1.3 Çalışmanın Yöntemi.....	2
1.4 Çalışmanın İlgili Literatür İçindeki Yeri.....	3
1.5 Çalışmanın Kurgusu	7
BÖLÜM İKİ – KIRSAL YERLEŞİMLER HAKKINDA GENEL BİLGİLER	9
2.1 Kırsalın Tanımı.....	9
2.2 Kırsal Yerleşimleri Biçimlendiren Faktörler.....	11
2.2.1 Doğal Etkenler	11
2.2.2 Sosyokültürel Yapı	12
2.2.3 Ekonomik Yapı.....	13
2.3 Kırsal Yerleşimlerin Gelişimi	13
2.3.1 Anadolu’da Kırsal Yerleşimlerin Gelişimi.....	14
2.3.2 Ege’de Kırsal Yerleşimlerin Gelişimi	16
2.4 Ege Kırsalında Türk Evi Özellikleri.....	20
2.4.1 Planimetrik Özellikler.....	20
2.4.2 Cephe Özellikleri	26
2.4.3 Strüktür ve Malzeme Özellikleri	29

2.4.4 Mekansal Özellikler.....	30
2.4.5 Yapı Öğeleri.....	37

BÖLÜM ÜÇ – MANİSA - KAYACIK KIRSAL ALAN GELENEKSEL YAPILARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ 41

3.1 Araştırma Alanı: Manisa - Kayacık Yerleşimi.....	41
3.1.1 Manisa'nın Tarihçesi ve Yapı Kültürü	42
3.1.2 Kayacık'ın Fiziksel Özellikleri.....	45
3.1.3 Kayacık ve Çevresinin Kültürel Tarihi.....	49
3.1.4 Kayacık'ın Sosyokültürel ve Sosyoekonomik Yapısı	56
3.2 Kayacık Kırsalı'nın Doku Analizi Bağlamında İncelenmesi	64
3.2.1 Kayacık Kırsal Yerleşiminde Alan Çalışması	73
3.2.2 Konutların Tipolojik İrdelenmesi	96
3.2.2.1 Planimetrik Özellikler	96
3.2.2.2 Cephe Özellikleri	105
3.2.2.3 Strüktür ve Malzeme Özellikleri.....	112
3.2.2.4 Mekansal Özellikler	116
3.2.2.5 Yapı Öğeleri.....	123

BÖLÜM DÖRT – MANİSA - KAYACIK'TA FARKLI YAPIM SİSTEMİ VE PLAN TİPOLOJİSİ BAĞLAMINDA SEÇİLEN ÖRNEKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ 133

4.1 Seçilen Örneklerin Sınıflandırılması	133
4.1.1 Dış Sofalı Yapı Örnekleri	139
4.1.2 İç Sofalı Yapı Örnekleri.....	156
4.2 Genel Değerlendirme	168

**BÖLÜM BEŞ – MANİSA - KAYACIK'TA GELENEKSEL MİMARİNİN
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ BAĞLAMINDA YAŞANAN SORUNLAR 173**

5.1 Fiziki Sürdürülebilirlik	173
5.2 Sosyal Sürdürülebilirlik	179

BÖLÜM ALTI – DEĞERLENDİRME VE SONUÇ 182

KAYNAKLAR.....188

EKLER

Ek 1 Manisa-Kayacık Doku Analizi Alan Çalışması Formu	193
Ek 2 Manisa-Kayacık Doku Analizi Kodları	194
Ek 3 İzmir II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Kararları.....	196
Ek 4 Manisa-Kayacık Sosyoekonomik Durum Anketi Formu	198
Ek 5 Manisa-Kayacık Envanter Çalışması	200
Ek 6 Manisa-Kayacık Genel Alan Analizi Paftası	321
Ek 7 Özgeçmiş.....	322

BÖLÜM BİR

GİRİŞ

Günümüzde, kentlerdeki yaşamın, ekonomik, sosyal, kültürel ve eğitim alanlarında hızla ilerlemesi, kırsal alanlarda yaşamın getirdiği zorluklar karşısında, insanları köklerinin bağlı olduğu topraklardan, kırsaldan kente göç etmeye yöneltmiştir. Terk edilen kırsal alanların önemli ifadesi olan, yaşam koşullarının biçimlendirdiği mimariye sahip özgün doku, ne yazık ki yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmakta ve zamana direnememektedir. Terk edilmeyen alanlarda ise, teknolojinin getirdiği yenilikler kullanılırken, yerel malzeme ve teknikler hiçe sayılmakta, çevresel koşullar gözatılmeyerek bilinçsiz yapılaşma oluşmakta ve bunun sonucu olarak yöresel karakter bozulmaktadır. Kırsal yaşamın süregeldiği, geleneksel konutların bulunduğu Kayacık yerleşimi, günümüzde yerel mimari kimliğini kaybetmesine neden olan yeni yapılaşmalar nedeniyle, kırsalın belgelenerek koruma altına alınmasının önemini vurgulamak amacıyla seçilmiş bir örnektir.

1.1 Çalışmanın Amacı

Ege Bölgesi'nde kültürel kimliğini sürdürmeye devam eden, kendine has karakterini, özgün kırsal dokusunu genel olarak koruyan bir yerleşim olan Manisa Gördes'e bağlı Kayacık Beldesi'nin yerleşim özelliklerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Kayacık, kırsal yaşamın süregeldiği, geleneksel dokunun yapı ölçeğinde değişse de, geleneksel yol ve parsel dokusu bağlamında okunabilir olduğu bir yerleşim olması açısından seçilmiştir. Köyden kente göç sonucu, giderek yok olan dokudaki kırsal yapıların belgelenmesi ve korunmasının önemi dikkate alınarak, bu konuda çalışılması düşünülmüştür.

1.2 Çalışmanın Kapsamı

Çalışma kapsamında, Ege Bölgesi kırsalında yer alan konutu biçimlendiren faktörler ele alınarak, kırsal mimari öğeleri incelenmiştir. Fiziksel dokuyu şekillendiren ekonomik, sosyokültürel, doğal faktörlere bağlı olarak yapı ve

çevresinin kurgusu, konutların mekansal özellikleri, tarihsel süreçteki gelişimleri analiz edilmiştir. Çalışma alanı olan Manisa-Kayacık'ın kadastral haritası ve 1980 yılına ait halihazır haritasının dışında herhangi bir veri bulunmaması nedeniyle, yerleşimdeki yapıların, dokuyu oluşturan özelliklerini kapsayan bir veri tabanının oluşturulması esas alınmıştır. Bu kapsamda, imar alanı içindeki parsel ve halihazır bilgilerinin sağlıklı hale getirilmesi hedeflenmiştir. Daha sonra, Kayacık'ın mevcut durumu veri tabanına işlenerek, dokuya ilişkin istatistiksel sonuçlar elde edilmiştir. Bunun yanı sıra, sosyoekonomik anket çalışması da yapılarak Kayacık kırsalının fiziksel ve sosyal sürdürülebilirliği irdelenmiştir.

1.3 Çalışmanın Yöntemi

Kırsal mimari kapsamındaki çalışmaların literatür içindeki yeri incelenerek, Ege Bölgesi kırsalında yaşamın süregeldiği, özgün dokusunu koruyan yerleşimler araştırılmıştır. Araştırmanın verimliliği açısından, İzmir, Aydın ve Manisa'da bulunan kırsal yerleşimlerin incelenmesi düşünülmüştür. Bu kapsamda, İzmir'de Foça, Bergama'ya bağlı Sağancı, Ödemiş'e bağlı Ovakent, Konaklı, Bademli, Birgi, Selçuk'a bağlı Şirince, Aydın'da Kuşadası'na bağlı Eski Doğanbey köyü, Manisa Gördes'e bağlı Kayacık irdelenmiştir. Gezilen bu yerleşimlerde aranan özellikler; kırsal yaşamın süregeldiği bozulmamış geleneksel doku ile daha önce üzerinde alan analizi çalışması yapılmamış olması dikkate alınarak, çalışma alanı seçilmiştir. Buna en uygun kırsal yerleşim olarak, Manisa-Kayacık'ın incelenmesi uygun görülmüştür.

Bilimsel araştırma yöntemlerinden; haritalama ile doku analizleri hazırlanmış, yazılı belgeleme ile yapıların envanterleri oluşturulmuş, fotoğrafla belgeleme ile yapıların genel görünümleri, özgün nitelikli mimari elemanları, yolları, meydanı, mezar taşları resmedilmiştir. Çizimle belgeleme yöntemiyle, içine girilebilen yapıların rölöveleri alınmıştır. Doku analizinden elde edilen verilere göre istatistiksel sonuçlar elde edilmiş ve grafikler hazırlanmıştır. Yerleşimde yapılan sosyoekonomik durum anketine göre gündelik ve ekonomik yaşama ilişkin sonuçlar elde edilmiştir. Kullanılan tarihsel yöntemde, sözlü tarih araştırmalarından, 1980 yılına ait kadastral ve halihazır haritalardan, belediye bilgisayarlarında bulunan emlak ve su

sistemindeki kayıtlı bilgilerden yararlanılmıştır. Kayacık Belediyesi, Kayacık Kùltür ve Turizm Derneği ve Çekùl Vakfı ve yerleşimdeki yapılarla ilgili yerel yapı ustalarıyla görüşmeler yapılmıştır.

1.4 Çalışmanın İlgili Literatür İçindeki Yeri

Bu tez kapsamında literatürde incelenen çalışmalar; kırsal mimari, Türk Evi, Ege Bölgesi'ndeki geleneksel konutlar, Manisa, Kayacık, yerel kalkınma olarak sıralanabilir.

Kırsal mimari ile ilgili birçok kitap, makale, bildiri ve tez niteliğinde çalışma yer almaktadır. Kemal Çorapçioğlu ve diğer., tarafından "Balıkesir Kırsalında Yöresel Doku ve Mimari Özelliklere Uygun Yapılaşmanın Yaygınlaştırılması" başlığı altında altı adet kitaptan oluşan bir seri hazırlanmıştır.

Çorapçioğlu ve diğer., "Rehber Kitap" adlı serinin ilk kitabında, Balıkesir kırsalının yerel mimari özelliklerini ele almıştır.

Çorapçioğlu ve diğer., "Kırsal Yerleşme Doku Analizi" adlı serinin ikinci kitabında, Balıkesir kırsal alanlarını ele alarak doku analizlerini yapmıştır.

Çorapçioğlu ve diğer., "Balıkesir Kırsalında Fiziksel Çevre Analizleri" adlı serinin üçüncü kitabında, fiziksel çevre analizlerini ve geliştirdikleri öneri projelerini açıklamıştır.

Çorapçioğlu ve diğer., "Rölöveler" adlı serinin dördüncü kitabında, Balıkesir kırsal alanı konut rölövelerini çıkarmıştır.

Çorapçioğlu ve diğer., "Tipoloji Çalışmaları ve Uygulama Projeleri" adlı serinin beşinci kitabında, bu yörede bulunan kırsal konutların plan tipolojilerinin geliştirilmesi üzerinde yaptıkları çalışmaları kaleme almıştır.

Çorapçıoğlu ve diğer., “Proje Raporları” adlı serinin altıncı ve son kitabında, Balıkesir kırsalında seçtikleri tip projeler ile ilgili; peyzaj, taşıyıcı sistem, mekanik tesisat, elektrik tesisat raporlarını hazırlayıp öneri sunmuştur.

Öncü Başoğlan Avşar ve Eti Akyüz Levi “Future of Rural (Villages of Muğla)” başlıklı makalede, kırsaldan kente göçün yerel mimariye olumsuz etkilerini anlatmaktadır. Muğla kırsalında geleneksel yerel mimarinin korunması ve bu bağlamda, göçebe kültürünün ve yapılı çevrenin sürdürülebilirliği tartışılmaktadır.

Abdullah Köse, kırsal konutlarla ilgili “Türkiye’de Geleneksel Kırsal Konut Planlarında Göçebe Türk Kültürü İzleri ” başlıklı makalesinde kırsaldaki konutların, göçebe hayat tarzından geldiğini ve gün içinde farklı fonksiyonlara sahip olan odanın yalın ve ayrıntısız olarak düzenlendiğini belirtmektedir.

Zeynep Eres ve Nur Akın, kırsal yerleşimler ile ilgili “Osmanlı İmparatorluğu Dönemi’nde Kurulan Planlı Yerleşimler” adlı makalede devlet tarafından kurulan köylerde ızgara plan şemasının kullanıldığını belirtmişlerdir.

Türk Evi ile ilgili çok sayıda kitap, makale, tez niteliğinde çalışma bulunmaktadır. Bu konudaki araştırmacılardan Sedad Hakkı Eldem’in “Türk Evi” kitapları bu bağlamda örneklenebilir. Türk Evi’nde plan elemanları ve tipleri anlatılmaktadır. Türk Evi’nde plan şema sınıflandırmasını ilk olarak yapan Eldem, planı sofanın konumuna göre, dış, iç ve orta olarak ayırmış, sofasız plan tiplerinin de bulunduğunu açıklamıştır.

Metin Sözen ve diğer.’in hazırladığı “Türklerde Ev Kültürü” adlı kitapta, evin evrimi; tarihsel akışa ve bölgelere göre anlatılmıştır. Konutun sofaya göre biçimlenişi ve mekan örgütlenmeleri; Marmara Bölgesi, Balkanlar, Kuzey Anadolu, Batı Anadolu, Orta Anadolu, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri’ne göre ayrılmıştır.

Önder Küçükerman “Kendi Mekanının Arayışı İçinde Türk Evi” başlıklı eserinde, Türk Evi kavramının kökenlerinden, Türk Evi’nde çevresel öğelerin düzenlenmesinden söz etmiştir. Küçükerman, kitabında; göçebe çadırlarını, köy evlerini, kasaba ve kent evlerini, odaların iç ve dış mekanla ilişkilerini, odada bulunan öğeleri, tavan ve döşemelerini anlatmaktadır.

Doğan Kuban’ın “Türk ve İslam Sanatı Üzerine Denemeler” adlı kitabında, yazdığı birçok makale bir araya getirilmiştir. Bu makalelerde, ülkemiz coğrafyasında birbirinden farklı kültürlerin bulunması sonucu, mekan kurgusu, yapım tekniği ve malzemesi çeşitlilik gösteren konutlar olsa dahi ortak göçebe kültürünün getirdiği izleri taşıdıklarını belirtmektedir.

Kazmaoğlu ve Tanyeli “Anadolu konut mimarisinde farklılıklar” başlıklı makalede, odanın, Türk Evi’nin çekirdeği olduğunu ve Türk Evi’nin buradan geliştiğini açıklamıştır.

Nezihat Köşklük “Kula’da Halı Dokumacılığının Tarihsel Süreçte Geleneksel Konut Ve Kentsel Doku İle İlişkisi” başlıklı makalesinde Türk Evi plan özelliklerine sahip Kula konutlarının mimari özelliklerini belirtmekte ve dokumacılık mekan ilişkisini açıklamaktadır.

Ege Bölgesi’nde Türk Evi özelliklerinden farklı diğer konutlar ile ilgili kitap ve tez çalışmaları bulunmaktadır. Bu konudaki araştırmacılardan Metin Sözen ve diğer. “Türklerde Ev Kültürü” adlı kitapta, Türk Evi özelliklerinin yanı sıra Batı ve Adalar etkisinde gelişen konut özelliklerine de yer vermişlerdir.

Zeynep Atılğan “Bodrum Ortakent (Müşgebi) Beldesi Evleri” başlıklı yüksek lisans tez çalışması kapsamında, Bodrum’da Adalar etkisinde yapılmış olan konut özelliklerini incelemiştir.

Zeynep Güner “Söke Kemalpaşa Mahallesi Sit Koruma Projesi” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında, yerleşimde bulunan Sakız Tipi konutların özelliklerini incelemekte ve koruma altına alınması ile ilgili öneriler sunmaktadır.

Manisa ile ilgili birçok kitap, makale, tez bulunmaktadır. Bu konudaki araştırmacılardan Feridun M. Emecen’in “Tarihin İçinde Manisa” başlıklı kitabı bu bağlamda örneklenebilir. Bu kitapta, Manisa’nın tarihi süreci, fiziki, sosyal ve bölgesel ekonomisi ile şehrin hinterlandı anlatılmaktadır.

Mehmet Akif Ceylan’ın “ Dibek-Çomaklı Dağı (Manisa) Çevresinin Doğal Ortam Özellikleri ve Dam Yerleşmelerine Etkileri” başlıklı makalesinde Manisa ili içinde yer alan kırsal alanlardaki dam yerleşmelerine etki eden doğal etkenleri açıklamaktadır.

Türk Evi plan tiplerinin görüldüğü Kayacık yerleşimine yönelik mimari yayın yoktur. Kayacık Belediyesi’nce 2010 yılında Mehmet Dilbaz’ın yazdığı Kayacık’ın tarihi, doğası, kültürü ve insanlarını tanıtan bir kitap vardır.

Christopher Roosevelt’in “The Archeology of Lydia from Gyges to Alexander” başlıklı kitabında, Şahankaya’daki çalışmalar da yer almaktadır.

Yerel kalkınma ile ilgili birçok kitap, tez, makale bulunmaktadır.

Mine Tanaç Zeren “Soma-Darkale Kültür Mirasının Korunması Ve Yerel Kalkınmanın Sağlanması ile İlgili Bilimsel Görüş (Rapor)”’ünde yerleşimdeki konutların mimari özelliklerini açıklayarak, dokunun korunması için öneriler getirmekte ve yerel kalkınmanın sağlanması için görüş belirtmektedir.

Emin Özkan “Türkiye’de Kırsal Kalkınma Politikaları ve Kırsal Turizm Politikaları” başlıklı yüksek lisans çalışmasında ülkemizde uygulanan kırsal kalkınma politikalarını değerlendirmektedir. Kırsal turizmin, kırsal alanların kalkınmasında bir araç olarak kullanılmasının önemini açıklamaktadır.

Nazmiye Erdoğan ve Özgür Yağcı “Sürdürülebilirlik Bağlamında Ekoturizmin Sosyal, Ekonomik Ve Çevresel Etkiler Bakımından Değerlendirilmesi” başlıklı makalede, yerel kalkınmada ekoturizmin kültürel, sosyal ve çevresel bakımdan olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya koyarak, doğru uygulanmasının önemini belirtmektedir.

1.5 Çalışmanın Kurgusu

Çalışma kapsamında, Ege Bölgesi’nde kırsal yerleşimin süregeldiği daha önce üzerinde çalışma yapılmamış, geleneksel dokusunu koruyan Manisa Gördes’e bağlı Kayacık Beldesi’nde yapılan alan çalışması yapılmıştır. Bu çalışmada, kırsaldan kente göç nedeniyle gittikçe yok olan dokularda belgeleme çalışmalarının yapılarak korumanın önemi vurgulanmıştır.

Çalışmanın amacı, kapsamı, çalışma alanının seçiminde rol oynayan etkenler ve bu doğrultuda izlenen yöntemin açıklandığı birinci bölümde, kırsal yerleşimlerin literatür içindeki yeri araştırılarak, Anadolu ve Ege’de kırsal yerleşimler ile ilgili inceleme yapılmıştır.

İkinci bölümde, kırsalın tanımı yapılarak, kırsal yerleşimleri biçimlendiren; doğal, sosyokültürel, ekonomik faktörler anlatılmış, Anadolu’da ve Ege Bölgesi’nde kırsal yerleşimlerin gelişimleri açıklanmıştır. Çalışma alanı Manisa-Kayacık’ta görülen Türk Evi plan tiplerinden farklı olarak, Ege Bölgesi’nde bulunan kule ev, musandıralı ev ve Sakız tipi evlerin özelliklerine değinilmiştir. Bu bölümün sonunda, Ege Bölgesi’nde görülen Türk Evi özelliklerine yer verilmiştir. Bu bağlamda; konutların planimetrik özellikleri, cephe özellikleri, strüktür ve malzeme özellikleri, mekansal özellikleri ve yapı öğeleri ele alınmıştır.

Üçüncü bölümde, çalışma alanı olan Manisa-Kayacık kırsal alanı geleneksel yapılarının mimari özellikleri anlatılırken, öncelikle, Manisa’nın tarihçesine ve yapı kültürüne yer verilmiştir. Kayacık’ın fiziksel özellikleri, çevresinin kültürel tarihi, sosyoekonomik yapısı ele alınmıştır. Bu bölümde, Kayacık kırsalının doku analizi kapsamında Kayacık kırsal yerleşiminde yapılan alan çalışması irdelenmektedir.

Dördüncü bölümde, Kayacık evlerinin seçilen örnekler üzerinden anlatımına yer verilmiştir. Bu bağlamda sofanın konum ve niteliği, yapı büyüklüğü kriter olarak belirlenmiştir. Belgeleme, görsel ve yazılı betimlemelerle gerçekleştirilmiştir.

Beşinci bölümde, Kayacık'ta geleneksel mimarinin sosyal ve fiziki sürdürülebilirliği bağlamında yaşanan sorunlar anlatılmaktadır. Kırsaldaki süregelen yaşamda kullanılan, yerel malzeme ve tekniklerin yerini, özensizce yapılan yapıların ve tadilatların almasıyla, dokuda fiziksel bozulma oluşmaktadır. Aynı zamanda, kırsala ulaştırılamayan eğitim, iletişim, ulaşım gibi hizmetler ile kırsal yaşamın var olma sebebini oluşturan tarım ve hayvancılık sektöründeki gittikçe yok olan desteklerin, insanları zorunlu göçe sevk ettiğine değinilmektedir. Doku analizinden ve yapılan sosyokültürel anketten elde edilen veriler ışığında bu sorunlar irdelenmektedir.

Altıncı ve son bölümde, değerlendirme ve sonuç kısmında, kırsal alanların geçmişten günümüze değişimi ve kırsaldan kente göç nedeniyle oluşan sorunlara fiziksel ve sosyal sürdürülebilirlik açısından öneriler getirilmektedir. Yerleşim özelinde ve genelinde bu tür yerleşimler için neler yapılabileceği irdelenmektedir.

BÖLÜM İKİ

KIRSAL YERLEŞİMLER HAKKINDA GENEL BİLGİLER

2.1 Kırsalın Tanımı

Ortak gelenek, görenek ve yaşam biçimiyle şekillenen topluluğu simgeleyen geleneksel bir kırsal yerleşim, toplumsal, ekonomik bir bütünlüğe sahip olup, mekansal dizilimde de bu bütünlüğü göstermektedir. Bölgedeki geçim kaynağı tarım ve hayvancılığa dayalı ise, kırsal yerleşimi, nüfusun çoğu, sanayi ve hizmetler sektöründe çalışarak geçim sağlıyorsa kentsel yerleşimi oluşturmaktadır.

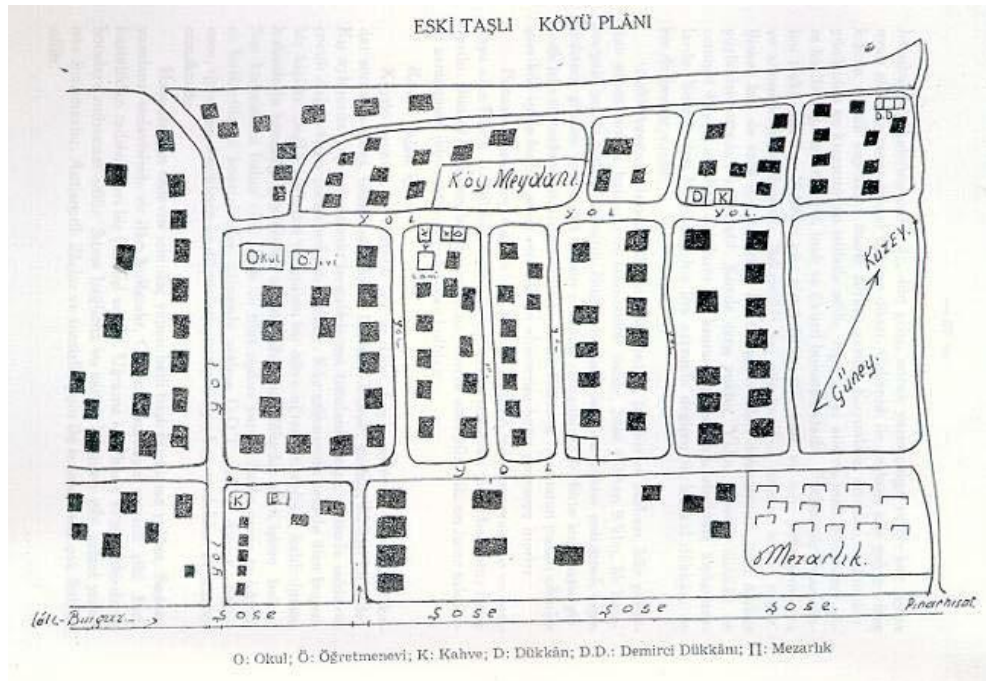
442 Sayılı Köy Kanunu Madde 2’de yer alan köy için “Cami, mektep, otlak, yaylak, baltalık gibi orta malları bulunan ve toplu veya dağınık evlerde oturan insanlar bağ ve bahçe ve tarlalarıyla birlikte bir köy teşkil ederler” tanımlaması yapılmıştır (www.mevzuat.adalet.gov.tr). Kırsal yerleşimler, bölgeden bölgeye göre şartların biçimlendirdiği doğrultuda farklılıklar göstermektedir. Kırsal yerleşimler, her türlü sosyal güvenceden yeterince faydalanamayan bir topluluğu ifade etmektedir.

Şekil 2.1 Balıkesir-Örenli Köyü’nden bir görünüm (Çorapçıoğlu, K. ve diğer., 2010, s. 213, resim 3.57)

Kent yaşamından farklı olarak kırsal alanlarda; karşılıklı yakın konutlar, araçların geçişi için uygun olmayan, genellikle dar, kıvrımlı, meyilli, taş veya toprak zeminli yollar, organik sokak dokusunu oluşturmaktadır. Bu sokaklar, ancak hayvan ve traktör geçişine uygundur.

Türkiye coğrafyası, zengin tarihi geçmişi ve çok katmanlılığı ile kırsalda da farklı kültürel kimliklere sahip toplulukları doğurmuştur. Ayrıca, iklim, topografya gibi çevresel etkilerin getirdiği yaşam koşulları ve biçimi, aile yapısı, büyüklüğü gibi sosyal etkenler ve inançlar mekansal örgütlenmeyi şekillendirmektedir.

Şekil 2.2 Kırklareli-Eskitaşlı Köyü ızgara plan krokisi (Kurhan, Y.den aktaran Eres, ve Akın, 2010, s.87, şekil 3)

Bazı kırsal yerleşimlerde meydan, kahve gibi ortak alanlar bulunmamakta ve organik örgülü sokak dokusunun yerine ızgara planlı yerleşim özellikleri görülmektedir. Devlet tarafından kurulan köylerde ızgara plan şemasının kullanıldığını belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra, avlulu konutların yerine bitişik nizam, avlusuz yapılar da köy dokusunu oluşturabilmektedir (Eres ve Akın, 2010).

2.2 Kırsal Yerleşimleri Biçimlendiren Faktörler

Kırsal mimari, kırsal alanda bulunan doğal kaynak ve malzemelerin, yerel yapım teknikleri kullanılarak oluşturulan bir dokudur. Fiziksel ortam koşulları yerleşmeyi etkileyen önemli bir faktör olup, zorlu iklim ve coğrafi koşullar, tarıma elverişsiz topraklar, dağlık ve engebeli alanlar, yerleşim yeri olarak seçilmemektedir. Birinci köy ve ziraat kongresinin yapılması, Aşar vergisinin kaldırılması, köy enstitülerinin kurulması, ücretsiz tohum dağıtılması gibi devlet destekleri sayesinde kırsal kalkınmaya destek verilmiştir. Bu nedenle kırsal yerleşimleri etkileyen faktörler doğal etkenler, sosyokültürel yapı ve ekonomik etkenler olarak sıralanabilmektedir.

2.2.1 Doğal Etkenler

İklim, bitki örtüsü, topografya, su kaynakları, yerel malzemeler gibi birçok faktör, kırsal yerleşimlerin biçimlenmesinde önemli rol oynamaktadır. Ulaşımın, tarımın ve sanayi faaliyetlerinin ilerlemesi, yerleşimin iklim ve yeryüzü şekilleriyle doğrudan ilişkilidir. Dağlık ve engebeli, su kaynaklarından uzakta bulunan alanlar, yerleşimin kurulmasını ve gelişmesini olumsuz olarak etkilemektedir. Düz ovalık, su kaynaklarına yakın, ılıman iklime sahip alanlarda, ulaşım daha rahat sağlanmakta, sanayi faaliyetleri ilerleyebilmekte, tarım ve hayvancılık açısından elverişli olduğu için yerleşim yeri olarak tercih edilmektedir. Ülkemizde de, Doğu Anadolu ve Karadeniz’de nüfus yoğunluğunun Ege ve Marmara Bölgeleri’ne göre az olmasının sebebi bu nedenlerle açıklanabilir.

Nüfus yoğunluğunun yanı sıra dokunun biçimlenmesinde de iklim ve topografyanın önemli bir etkisi bulunmaktadır. İklim, yapıların belirli bir yöne yönelmesini, toplanmasını etkileyen, plan kurgusunu, avluyu, üst örtüyü ve yapının sokakla ilişkisini belirleyen önemli faktörlerden biridir. İklim, bitki örtüsünü etkilediği için, yerleşimin bulunduğu yere göre yapılarda kullanılan malzemeler de değişmektedir. Ülkemizde bölgeden bölgeye değişen iklim özelliklerine göre yerleşimlerdeki yapılar, taş, ahşap, kerpiç gibi farklı yerel malzemelerin kullanımıyla farklı karakterlere bürünmektedir.

Topografyayı etkileyen etkenler, yerleşimin de biçimlenmesinde rol oynamaktadır. Bunların arasında; su kaynakları, volkanik arazi yapısı gibi faktörler yer almaktadır. Şirince, Kayacık gibi eğimli topografyanın görüldüğü kırsal yerleşimlerde, yamaca yaslanan yapılar birbiri üzerine oturarak konumlanırken, sokakların ancak bir hayvanla geçilebilecek genişlikte olduğu görülmektedir.

2.2.2 Sosyokültürel Yapı

Günümüzde her ilde birbirine benzer betonarme yapılar yapılmasına karşın, kırsal yerleşimlerde genellikle kendine özgü ahşap, taş gibi yapı sanatları varlığını sürdürmektedir.

Şekil 2.3 Ödemiş-Birgi'den yüksek avlu duvarlı konut örnekleri

Fiziksel çevre ve yaşam biçimleri ile şekillenen kırsal yerleşimler, toplumun kültürel zenginliği içinde bölgeden bölgeye farklılıklar göstermektedir. Aile yapısı, din ve inanış, mahremiyet, sosyal ilişkiler, estetik değerler ve savunma, konutun biçimlenmesinde etkili olmaktadır.

Bu değişikliklere bağlı olarak, dış cepheye, yani sokağa olan kapalılıkla özellikle pencere diziliminde karşılaşılan farklılıklarla cephe dzenini değişmektedir. Zemin katta bulunan pencereler üst katlara oranla daha küçük yapılmakta, ya da tamamen sağır cephe kurgulanmaktadır. Aynı şekilde, açık sofalı konutlarda da ahşap kafes şeklinde korkuluklarla hem mahremiyet sağlanmakta, hem de gölgelik bir mekan yaratılmaktadır.

2.2.3 Ekonomik Yapı

Türkiye’de kırsal nüfusu irdelerken, kırsal nüfus hacminin beşeri faktöre etkisini incelemek gerekmektedir. Ülkemizde kırsal nüfusun yapısal değişimi yeterince tanımlanmamış olup, bu sorunun aşılabilmesi ve kırsal nüfusun refah seviyesinin yükseltilebilmesi için beşeri kaynaklardan verimli bir şekilde faydalanılması, eğitim ve istihdam politikalarının tekrardan gözden geçirilmesi gerekmektedir. Kırsal alanlarda, eğitim, sosyal ve ekonomik imkanların yanı sıra ulaşım, iletişim gibi altyapı hizmetlerinin yeteri kadar glendirilmediği durumlarda nüfusun etkin olarak sürdürülebilirliği sağlanamamaktadır. Bu da, kırsal yaşamın ve geleneksel kırsal dokunun yok olmasına neden olmaktadır. Kırsaldan yapılan gler sonucu, büyük kentlerde plansız yapılaşma, trafik, işsizlik ve bunun gibi sorunlar oluşmaktadır.

2.3 Kırsal Yerleşimlerin Gelişimi

Kırsal alanlarda yaşayan toplumların yerleşim şekilleri, dağınık ve toplu yerleşim olmak üzere iki ana grupta toplanmaktadır. Dağınık kırsal yerleşimde ifti ailesi işletmesini kendi arazisi içerisinde kurmakta, toplu kırsal yerleşimde ise, ifti aileleri yerleşim alanının uygun bir yerinde “köy” adı verilen toplumlar halinde bulunmaktadır. Tarımın tarla içi faaliyetleri köy civarındaki arazide yapılır. Dağınık kırsal yerleşim; büyük çiftlikler halinde dağınık yerleşim, aile işletmeleri halinde dağınık yerleşim ve aile işletmeleri halinde yarı-dağınık yerleşim olarak ayrılmaktadır. Toplu kırsal yerleşim ise, planlı toplu yerleşim, geleneksel toplu yerleşim olarak kendi içinde ayrılmaktadır (Yalan 1963, evik ve Tekinel, 1998).

Ülkemizde kırsal yerleşimler genellikle, geleneksel toplu yerleşim olarak şekillenmiştir. Bu geleneksel şekillenmeye etkileyen faktörler arasında; su kaynaklarına yakınlık, güvenli yaşam, ulaşım kolaylığı ve beraber yaşama gereksinimleri gösterilebilir. Ülkemizde köylerin yaklaşık 1/3' ü dağınık, 2/3' ü ise geleneksel toplu yerleşim özelliğini taşımaktadır. Geleneksel toplu yerleşimler de ikiye ayrılmaktadır. Bunlardan ilki, köy birimindeki konutların ve işletme binalarının bir arada yer alması veya köy sınırları içerisinde dağınık durumda bulunmasıdır. Diğeri ise, köy ve yerleşim birimleri arasındaki mesafe fazlalığıdır. Köy yerleşim birimlerinin sayılarının çokluğu ve aralarındaki mesafenin fazlalığı çeşitli sorunlar yaratmaktadır (Çevik ve Tekinel, 1998).

2.3.1 Anadolu'da Kırsal Yerleşimlerin Gelişimi

Türkiye'de konumsal olarak birbirine yakın yerleşimlerde bile doğal ve kültürel açıdan büyük farklılıklar görülebilmektedir. Bu da ülkemiz coğrafyasında birbirinden farklı mekan kurgusu, yapı malzemesi ve yapım teknikleri bakımından çeşitlilik gösteren konut tiplerinin oluşmasını sağlamaktadır. Konut tiplerindeki farklılıklara rağmen, bazı özelliklerin ortak olduğunu belirtmiştir. Buna dayanarak, her ne kadar farklı bölgelerin kullanıcıları dahi olsalar, ortak geçmişten gelen göçebe Türk kültürü izlerinin günümüze yansıdığı görülmektedir (Kuban, 1982).

Şekil 2.4 İzmir-Foça'dan taş konut örneği

Şekil 2.5 Ortakent-Müşgebi'den düz damlı konut örneği (Atılgan, 2009, s. 130, şekil 158)

Kuban (1982), Anadolu konut mimarisini, taş konut mimarisi, ahşap hatıllı taş mimarisi, ahşap iskeletli konut mimarisi, kübik formlu mimari, düz damlı mimari, kerpiç mimarisi olmak üzere gruplandırmıştır.

2.3.2 Ege’de Kırsal Yerleşimlerin Gelişimi

Ege Bölgesi’nin kırsal kıyı yerleşimlerinde, Batı ve Adalar etkisindeki konutların bulunduğu gözlenmekte, daha iç kesimlerde ise, geleneksel Türk Evi plan tiplerinin bulunduğu dokunun hakim olduğu göze çarpmaktadır. Ege Bölgesi’nde Bodrum, Foça, Çeşme, Ayvalık gibi kıyı şeridi kırsal yerleşimlerinde Ege Adaları’nda gelişen mimarlığın etkisinin varlığı hissedilmekte olup, sofa bulunmayan plan kurgusu görülmektedir. Bu tip konutlarda, Türk Evi’nde bulunan çıkma yer almamakta, pencere üst bölümleri taş lentoyla geçilerek zaman zaman renkli taşlarla oluşturulan kemerler, yapıya görsel zenginlik kazandırmaktadır (Sözen ve diğer., 2001).

Muğla kent dokusunda geleneksel Türk Evleri sıklıkla görülürken, Bodrum kırsalında, kule ev, musandıralı ev ve Sakız türü evler yaygındır.

Şekil 2.6 Ortakent-Müsgebi’den kule ev örneği (Atılğan, 2009, s. 209, şekil 258)

Sözen ve diğer. (2001) de açıkladığı gibi, Bodrum ve Foça’da örnekleri bulunan kule tipi ev kareye yakın planlı olup, üç katlıdır. Zemin katlar genellikle ahır olarak kullanılırken, yaşam alanı olan orta kata bir merdiven ile ulaşılmaktadır. En üst kata

orta kattan çıkılmakta, çatıda savunma amaçlı tüfek koyup nişan almayı sağlayan mazgallar yer almaktadır.

Şekil 2.7 Ortakent-Müsgebi'den musandıralı ev örneği (Atılğan, 2009, s. 128, şekil 155)

Musandıralı konut planı dikdörtgen olup, genellikle uzun kenardan yapıya girilmekte ve girişte ocak bulunmaktadır. Tarıma dayalı geçimini sürdüren kişiler tarafından kullanılan musandıralı konutlarda oturma yerinin altı depo, ambar olarak kullanırken, karşısında bir metre yükseklikte bir musandıra yer almaktadır (Sözen ve diğer., 2001).

Sakız tipi konutlar ise, musandıralı evlerde olduğu gibi dikdörtgen planlı olup, yapıya uzun kenardan girilmekte ve odalara ulaşan dar bir aralık bulunmaktadır. Alt kat yemek yapma mekanı, girişin karşısındaki merdivenden ulaşılan üst kat ise, yaşam alanı olarak kullanılmaktadır (Sözen ve diğer., 2001).

Ege Bölgesi kıyı kırsalında bulunan; Kule tipi, musandıralı ve Sakız tipi evler Batı etkisinde olan ve Ege Adaları'nda da görülen konut türleridir. Kıyı ve iç kesimlerde oturanların etkileşimi, konut mimarisine de yansımıştır.

Şekil 2.8 Söke-Kemalpaşa Mahallesi'nden Sakız tipi konut örnekleri
(Güner, 2010, s.22, şekil 3.4)

Manisa, Aydın, Kütahya, Muğla gibi kent merkezleri ve Birgi, Ovakent, Konaklı, Bademli gibi kırsal yerleşimlerde bulunan Türk Evleri ile konutların sınırladığı çıkmaz sokaklardan ara sokaklara ve buradan ara yollara ulaşılmakta, kırsalın veya kentin önemli yapısı caminin merkez olduğu görülmektedir (Sözen ve diğer., 2001).

Sözen ve diğer. (2001), Ege Bölgesi'nin güneyine indikçe yaygınlaşan dış sofalı plan tipleri Kuzey Anadolu'da da iklimin sıcak ve ılıman olduğu yerlerde varlığını sürdürdüğünü belirtmektedir. Karasal iklimin hakim olduğu kuzeyde ve iç kesimlerde dış sofa yerini iç sofa ve orta sofaya bırakmaktadır. Ege kırsalında Türk Evi'nin özellikleri çalışma alanı olan Manisa - Kayacık'ta da görülen dokuyla ilgili olduğu için detaylı olarak Bölüm 2.4'de Ege Kırsalında Türk Evi Özellikleri'nde anlatılmaktadır.

Şekil 2.9 Selçuk-Şirince'den batı-doğu sentezli konut örnekleri

Şekil 2.10 Ödemiş-Birgi'de camiyle oluşturulan merkezleme dokusu (Birgi Belediyesi fotoğraf arşivi)

2.4 Ege Kırsalında Türk Evi Özellikleri

Çalışma alanı olan Manisa-Kayacık'ta görülen geleneksel dokunun Türk Evi özelliklerini taşıması nedeniyle, bu bölümde konut özelliklerini biçimlendiren sofa, oda, merdiven gibi planimetrik özellikler, kat adedi, simetri, çıkma, çatı gibi cephe özellikleri, taş, ahşap, kerpiçten oluşan strüktür ve malzeme özellikleri, açık ve yarı açık mekanlar, dolap, ocak, sedir, avlu, ahır ve depo gibi mekansal özellikler, pencere, kapı, çıkma, döşeme ve tavan gibi yapı öğeleri üzerinde durulmaktadır.

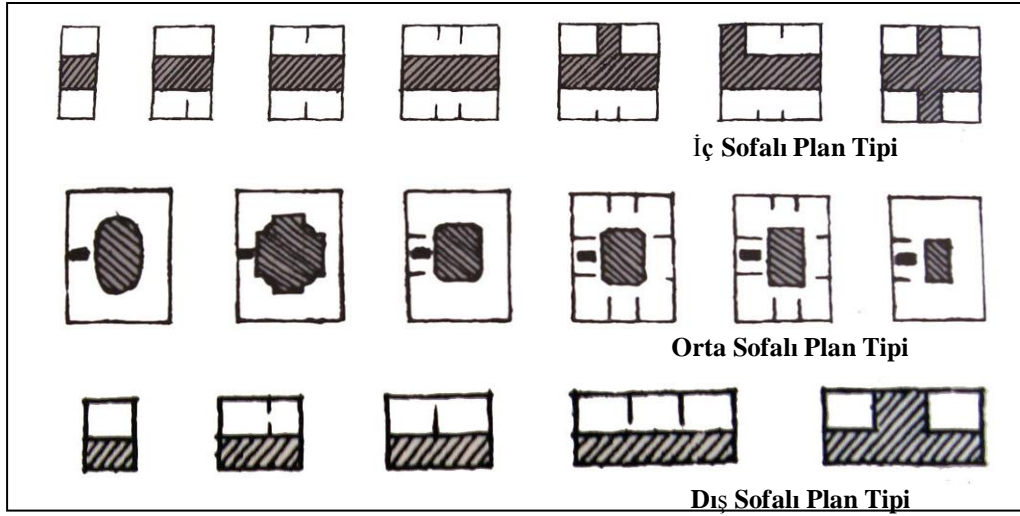
2.4.1 Planimetrik Özellikler

Eldem (1968), Türk Evi'nde planı etkileyen en önemli faktörleri sofa, müştemilat, oda, geçit ve merdiven kurgusunun oluşturduğunu belirtmektedir. Odalarla ilişkiyi sağlayan sofa, sofaya ulaşan merdiven ve odaların düzeni çeşitli plan tiplerini ortaya çıkarmaktadır.

Sofa

Türk Evi'nde yapıdaki konumu zaman içinde gittikçe özelleşerek önemli bir yapısal öge durumuna gelen sofa, kırsalda da yapının bulunduğu iklime ve yerleşim özelliklerine bağlı olarak şekillenmektedir. Odalar arasındaki ortak alanı oluşturan sofa, yapıda dış, iç, orta olmak üzere üç ayrı kurguya sahip olup, sofasız plan tipleri de bulunmaktadır.

Ev halkının ortak zaman geçirdiği bir mekan olan sofa odalarla bağlantılı olup, kökenini Türk göçebelik kültürüne dayandıran araştırmacılar vardır. Eldem (1968), sofasız plan tipini, Türk Evi plan tiplerinin en ilkeli olarak ayırır. Bu tip, göçebe çadırına çok büyük benzerlikler göstermektedir. Türk Evi için çok önemli olan sofa henüz gelişmemiştir ve yerleşik hayata geçerken çadır kurgusundan esinlenerek ev planına geçilmiştir.

Şekil 2.11 Türk Evi Plan Tipleri (Eldem, 1984, aktaran Hisarlıgil, B., B., 2007, şekil 4.11, s. 56)

Ege Bölgesi'nde kıyı kesimlerinde bulunan Türk Evi kırsal yerleşimlerinde, iklimin daha sıcak ve ılıman olması nedeniyle, yapılar genellikle dış sofalıdır. Türkler Anadolu'ya yerleşmeden önce de mevcut olan bu tip, Hitit ve Hellenistik evlerinde de görülmektedir. Odalar sofa ile bağlıdır. I, L ve U biçimli dış sofa planları bulunmakta, I planlıda odalar sofanın yalnız bir tarafına dizilmektedir. Sofanın bir ucuna eklenen köşk ile ve bu köşkün de oda şekline girmesiyle L ve U biçimli dış sofalar oluşmaktadır (Eldem, 1968).

Dış etkilere karşı korunaklı yapılan iç kesimlerdeki yapılarda iç sofalı konut tipleri bulunmaktadır. Bu tipte sofanın iki yanında oda sıralıdır. İhtiyaca göre, yan sofa, eyvan ve merdiven sofası eklenerek genişletme yapılmaktadır. Dış sofalı konutlara göre daha az yer kapladığı için kırsaldan daha çok kent yaşamında görülmektedir. İç sofalı konutların, dış çevre ve avluyla ilişkileri dış sofalı yapılara göre daha azdır (Eldem, 1968).

Şekil 2.12 Ödemiş-Bademli’de açık dış sofalı konut örneği

Şekil 2.13 Balıkesir-Gönen Pehlivanhocaköyü’nde iç sofalı konut örnekleri (Çorapçioğlu ve diğer., 2010)

Orta sofalı yapıların ise, genellikle sıkışık yerleşimlerde ve karasal iklime sahip bölgelerde daha yoğunluklu olarak görülmektedir. Sofa, evin merkezinde

bulunmaktadır ve dört tarafı oda ile çevrilidir. Sofanın aydınlık olması için, oda sıralarının arasında eyvan şeklinde boşluk bırakılmaktadır ve eyvan sayısı dörde kadar çıkabilmektedir. Orta sofalı yapılar kırsaldan ziyade daha zengin ve büyük konutlarda görülmektedir (Eldem, 1968).

Oda

Anadolu kırsalındaki Türk Evi'nde göçebelik zamanındaki çadırlar gibi, konutun her odasında oturma, yemek yeme, yatma, çalışma gibi eylemler gerçekleştirilmektedir. Odalar, tek başına bu eylemleri karşılayan bir bütündür. İç mekanları belirli temel ilkelere göre ve toplumsal özelliklere bağlı olarak şekillenmektedir. Her oda, çevresinde ortak yaşama alanı olan sofaya göre düzenlenir. Sofanın konut içindeki yeri ve biçimi farklı etkilerle değişmektedir. Türk Evi'nde, yapı malzemesi ister taş, ister ahşap veya kerpiç olsun konutun ve odanın kurgulanmasında kullanım alanları insan boyutuna göre yapılmıştır. Buna göre, kapı, pencere, dolap ve bunların üst sınırını belirleyen rafların döşemeden yüksekliği 2.20 m çevresinde sınırlı kalmıştır. Buna karşılık, kırsalda az da olsa görülebilen tepe pencereleri ve odalarda dolapların az kullanılan üst bölümleri bu sınırın üzerindedir. Bu sınırın alt bölümü günlük işler için kullanılırken, üst kısmı boş bırakılarak veya tepe pencereleri ile değerlendirilmiştir (Küçükerman, 2007).

Kazmaoğlu ve Tanyeli (1979) odanın, Türk Evi'nin çekirdeği olduğunu ve Türk Evi'nin buradan geliştiğini belirtmişlerdir. Köse'ye göre (2005), kırsaldaki konutlar, göçebe hayat tarzından gelmekte ve gün içinde farklı fonksiyonlara sahip olan oda sade ve ayrıntısız olarak düzenlenmektedir.

Şekil 2.14 Balıkesir kırsalından oda örnekleri (Çorapçoğlu ve diğer., 2010)

Şekil 2.15 Balıkesir kırsalından raf örneği (Çorapçoğlu ve diğer., 2010)

Merdiven

Katlar arası ulaşımı sağlayan düşey sirkülasyon elemanı olan merdivenler Türk Evi'nde ahşaptan yapılmış olup, ilk basamakları yapıyı sudan korumak amacıyla taştan olabilmektedir. Ege kırsalında sofaya açılan merdiven, genelde ahşap bir kapakla örtülmektedir. Böylece, normalde açık bulunan kapak, alt kat ile üst katı istenildiğinde tamamen kopartarak, konutu güvenlik açısından geceleri daha korunaklı hale getirmekte, ayrıca, üst kat döşemesindeki yırtık kapak kapatıldığında görülmemektedir.

Şekil 2.16 Balıkesir kırsalından merdiven örnekleri (Çorapçıoğlu ve diğer., 2010)

2.4.2 Cephe Özellikleri

Kat Adedi

Ege kırsalında konutlar genellikle iki kattan oluşmakta, zemin kat yerine göre; depo, arabalık, ahır, samanlık, taşlık olarak kullanılmaktadır. Birinci kat ise, yapının büyüklüğüne göre, oda sayısının arttığı yaşam katıdır.

Şekil 2.17 Ödemiş-Bademli'den bir ve iki katlı yapı örnekleri

Çıkma, Payanda ve Konsollar

Yapının pencereye oranla daha güçlü bir biçimde çevreyle olan ilişkisini arttırmak üzere çıkmalar kurgulanmaktadır. Bu çıkmaların önüne konan ve odanın veya sofanın en etkili elemanı olan sedir, yapının dışarıyla olan ilişkisini güçlendirmektedir. Çıkmalar, daha iyi ışık, havalandırma ve görüş sağlamak amacıyla yapıda ileri taşınmıştır. Çıkmalarda yer alan yan pencereler, ev içi yaşamda, sokakla olan ilişkiyi görsel olarak devam ettirmektedir. Ancak bunların yanı sıra, sosyal ve kültürel etkilerin sonucu da oluşmuştur. Mahremiyet açısından alt

kattaki açılımların avlu ve bahçeler ile kısıtlanmasıyla dışa kapanan konut, üst katta yer alan pencereler ve çıkmalar ile sokağa kısmen açılmaktadır.

Türk Evi'nde planın işlevselliğini dış cepheye yansıtan önemli elemanlardan biri olan çıkmalar, bazen giriş üzerinde olup girişi tanımlamakta ve giriş için gölgelik alan yaratmakta, aynı zamanda yanında aynı cephe üzerindeki pencere dizilimlerine göre simetri aksı da oluşturmaktadır. Farklı malzeme ve form kullanılarak oluşturulan çıkma tipleriyle hareketlilik kazanan cephede bazen iki ayrı çıkma da görülebilmektedir.

Şekil 2.18 Ege Bölgesi kırsalından çıkma ve payanda örnekleri (a,b:Bademli, c,d:Birgi)

Sokak ile konut arasında önemli bir bağlantı elemanı olan çıkmalar hem görsel, hem işlevsel özelliği ile Türk Evi'nde ayırt edici özelliktedir. Çıkmalar, yalnız hallerini yardımcı taşıyıcı elemanlar olan payanda ve konsollar ile daha estetik hale getirmektedirler.

Çatı ve Saçaklar

Türk Evi'nde gerek kentsel yerleşimlerde, gerekse kırsal alanlarda çatı genellikle kırma veya beşik niteliğinde olup, kaplama malzemesi yörelere göre değişiklik gösterse de, en yaygın olarak kullanılanı alaturka kiremittir. Cephe boyunca düz olabildiği gibi, girinti çıkıntıları ile cepheye hareket kazandıran düzende de olabilmektedir.

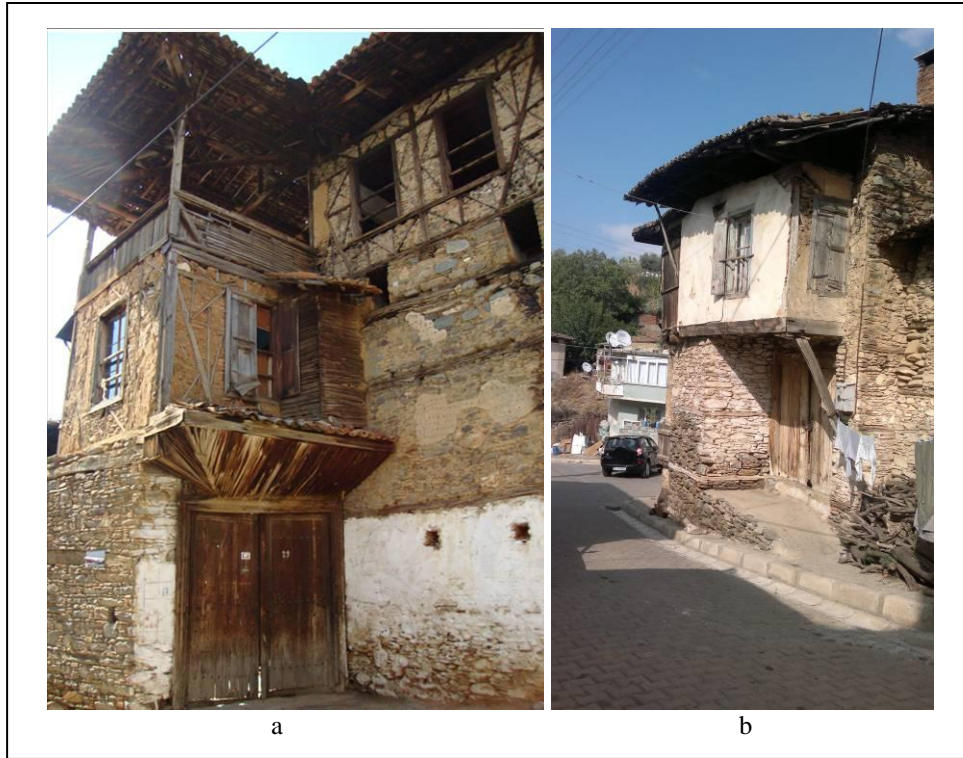

Şekil 2.9 Ege Bölgesi kırsalından çatı ve saçak örnekleri (a:Ovakent, b,c:Bademli, d:Birgi)

Organik dokulu dar sokaklarda, bazen saçak bir metreye yakın genişliğiyle gölgelikli bir alan oluşturmakta ve karşılıklı saçaklar neredeyse birbirine değmektedir.

2.4.3 Strüktür ve Malzeme Özellikleri

Ege Bölgesi'nde ilden ile değişim gösteren iklim ve yerel malzemeye bağlı olarak yapım tekniklerinde de farklılıklar bulunmaktadır. Kıyı kesimlerde genellikle taş olan ana yapı malzemesi, iç kesimlere doğru, yerini ahşap ve kerpiçe bırakmaktadır.

Şekil 2.20 Ege Bölgesi kırsalından karmaşık sistemli yapı örnekleri (a: Birgi, b:Bademli)

Kıyı kırsalındaki yapılar incelendiğinde, beden duvarlarında taş; döşeme ve ara bölücü duvarlarda ahşap malzeme kullanıldığı görülmektedir. Üst örtü, genellikle düz ve toprak damdır. İç kesimlere doğru, giriş katları yığma taş, üst katlar ahşap karkas (hımış düzende taş, tuğla ve kerpiç dolgulu) dır. Üst örtü genellikle kırma veya beşik çatılı olup, kiremitle kaplıdır.

2.4.4 Mekansal Özellikler

Açık ve Yarı Açık Mekan Kullanımı

Türk Evi'nde kentsel yaşamda olduğu gibi kırsal yaşamda da, planı en çok etkileyen faktörlerden olan iklimin etkisi, konutta açık, yarı açık mekan kullanımını ve dizilimini biçimlendirmektedir. Ege Bölgesi'nde kıyıya yakın ılıman ve sıcak bölgelerdeki Türk Evi planlarında avlunun ve açık sofanın günlük hayat içindeki kullanımı oldukça yoğundur. Rüzgara karşı, sofanın bir ya da iki duvarı sağırlaştırılarak sofa mekanı daha korunaklı duruma getirilmiştir (Sözen ve diğer., 2001).

Bazı örneklerde, mahremiyeti sağlamak ve gölgelik bir mekan yaratmak için direkler arasında yer alan korkulukların üzerine ahşap kafes panolar yerleştirilerek açık sofanın dışarıdan veya komşudan görülebilmesi engellenmiştir. Söz konusu panoların bazı örneklerde kısmi bir duvar gibi yüksek tutularak, mekanın dışa kapalı duruma geldiği algılanmaktadır. Bu panolar aynı zamanda güneş kırıcı görevini de üstlenmektedir. Daha özellikli kırsal konutlarda, açık sofalı yapılarda, direkler arasının kemerleri olduğu, ayazlık, abdestlik gibi öğeleri içerdiği görülür. Bazen yemek yapmak amacıyla kullanılan ocak bölümleri de bulunmaktadır. Günün büyük bölümü sofada geçirilmekte, günlük işler burada yapılmaktadır. Bazı örneklerde soğuktan korunma amacıyla ise, ahşap dikme aralarının camekanlarla kapatıldığı, açık sofaların kapalı duruma dönüştürüldüğü görülür (Küçükerman, 2007).

Şekil 2.21 Ege Bölgesi'nde ahşap kafes pano örnekleri (a: Bademli, b: Birgi)

Ege kırsalında konutlar genellikle avlular içinde yer almaktadır. Türk Evi'nde önemli bir kullanım alanına sahip avlu duvarları geleneksel yapılarda taş veya kerpiçten yapılmaktadır. Genellikle çift kanatlı ahşap kapı ile girilen günlük hayatın büyük bölümünün geçtiği avlu, birçok fonksiyonu da içinde barındırır. Bunlar; yemek pişirme, yeme, misafir kabul etme, dinlenme ve oturma işlevleridir. Bunun yanında avlunun içinde samanlık, depo ve ahır görevini üstlenen bölümler de bulunmaktadır (Köse, 2006).

Avlu, evin merkezi ve ortak kullanım alanıdır. Avlunun çevresinde genelde servis birimleri bulunmaktadır. Avlu, bazen tek bir konutun, bazen de birbirleriyle birinci dereceden akraba olan kişilerin konutlarının baktığı ortak mekan durumundadır. (Köse, 2006).

Şekil 2.22 Balıkesir kırsalında açık ve yarı açık mekan kullanım örnekleri (Çorapçioğlu ve diğer., 2010)

Yüksek avlu duvarları, aile için mahremiyeti sağlamaktadır. Konutun kapısı, pencereleri doğrudan sokağa değil, avluya açılmaktadır (Köse, 2006).

Odada Dolap Kullanımı

Dolap, Türk Evi'nde odaları biçimlendiren açık ve kapalı bölümler içeren önemli öğelerden birini oluşturmaktadır. Temel görevi, odanın gün içinde değişen kullanım gereksinimlerini karşılamak üzere araç ve gereçlerin konulması olup, sahip olduğu işleve göre; yüklük çubukluk, kavukluk, testilik, peşkirlik, lambalık, cezvelik, fincanlık, çiçeklik, tembel deliği, gusülhane gibi isimler almaktadır (Küçükerman, 2007).

Dolabın boyutları içinde barındırdığı malzemelere ve işlevine göre optimum ölçülere sahiptir. Gerek yalın, gerekse bezeli nitelikteki dolapların belirgin özelliği, üst sınırının kişinin ayakta iken rahatlıkla ulaşabileceği bir düzeyde olmasıdır. Alçak tavanlı odalarda dolap tavana kadar kesintisiz olarak en yalın haliyle devam etmektedir. Bu tür dolaplarda süs bulunmamaktadır. Yüksek tavanlı odalarda ise, dolabın üst sınırı yine aynı kalmakta, fakat, dolabın bittiği yerden tavana kadar olan bölüm odanın özelliklerine uygun olarak şekillenmektedir. Bu tür odalardaki dolaplar değerli eşyaların sergilendiği açıklıklara sahip olup, kullanılmayan üst rafı da süslenmekte ve daha özenli yapılmış dolap kapakları bulunmaktadır (Küçükerman, 2007).

Şekil 2.23 Balıkesir Gönen-Babayaka Köyü'nden gusülhane ve yüküklü dolap örneği (Çorapçioğlu ve diğer., 2010)

Kırsaldaki dolaplarda genellikle, bir köşesinde gusülhane, diğer bölümünde yükük bulunmektedir. Yükük, bazen kapaklı, bazen açık olarak tasarlanan ve yorgan döşek konulan bir bölümdür. Yükük bölümüne kaldırılan yorgan döşekler odanın gün içinde farklı amaçlarla kullanıldığını göstermektedir. Ege Kırsalı'nda dolaplarda genellikle değerli eşya sergilemeye sahip gözler daha az görülmektedir.

Şekil 2.24 Balıkesir Havran-Küçükdere Köyü'nden gözlü ve yüklüklü dolap örneği (Çorapçioğlu ve diğer., 2010)

Şekil 2.25 Balıkesir Kepsut-Örenli Köyü'nden kapaklı dolap örneği (Çorapçioğlu, K. ve diğerleri, 2010)

Odada ve Sofada Sedir Kullanımı

Türk Evi'nde sabit bir oturma yeri olarak kullanılan sedir, odada pencere çeperinde, sofanın sokağa bakan kısmında yer almaktadır. Sedir, özellikle evin yaşlısının sokağı rahatça izlemesi için kullanılmaktadır. Gün içinde ev halkının en

çok zaman geçirdiği pencere önünde konumlanan sedir, oda döşemesinin temel bir öğesini oluşturmaktadır (Küçükerman, 2007).

Şekil 2.26 Balıkesir-Örenli Kepsut Köyü'nde sofada yer alan sedir örneği
(Çorapçıoğlu ve diğer., 2010)

Şekil 2.27 Ödemiş-Birgi'den sedir örneği

Odada ve Sofada Ocak Kullanımı

Ege kırsalının genelinde Türk Evi'nde ocağın biçimi fazla detaylandırılmamış olup, ocak sadece ateş yakılacak bölüm ve bacadan ibarettir. Ocağın önünde kapak ve üzerinde davlumbaz bulunmamaktadır. Küçükerman (2007), kentte bulunan yapıların kış odalarında, kırsaldan farklı olarak ocak önü kapakla kapatıldığını belirtmiştir. Bu şekilde, ısının yitirilmesi önlenir ve baca tepmesinin önüne geçilmiş olur. Özenli odalarda ocak, hem işlevsel, hem süs amaçlı olarak davlumbazla birlikte yer almaktadır.

Oda içinde ısınma, yıkanma suyu ısıtma ve yemek yapma amacıyla kullanılan ocaklar, günümüzde yerini soba ve elektrikli ısıtıcılara bırakmaktadır. Avluda bulunan ocaklar ise, özellikle yaz aylarında yemek yapmak için kullanılmaktadır.

Şekil 2.28 Balıkesir kırsalından ocak örnekleri (Çorapçıoğlu ve diğer., 2010)

2.4.5 Yapı Öğeleri

Pencere

Türk Evi'nde gelenek ve yaşam biçimi konutun dış çevre ile ilişkisini de etkilemiştir. Buna göre, giriş katlarında odaların dışa açılan pencereleri küçük tutulurken, üst katlardaki odalarda, doğal ışıktan daha fazla yararlanmak ve görüşü arttırmak amacı ile pencerelerin sayıları çoğaltılmıştır (Küçükerman, 2007).

Şekil 2.29 Ödemiş-Birgi'den pencere örnekleri

Türk Evi'nde pencereler, kalın taş duvarlarda dış yüze yakın konumlandırılarak iç mekanda kullanım alanı yaratılmıştır. Bu kalın duvarlar, odanın içine doğru genişletilerek daha iyi ışık alması sağlanmaktadır. Diğer yandan, ince duvarlarda, pencere kanatlarına tam bir dönüş yaparak odada daha az yer kaplaması amacıyla duvarların iç yüzüne takılmaktadır (Küçükerman, 2007). Ege kırsalında da pencere yapılandırılması bu şekilde olmaktadır.

Kapı

Ege kırsalındaki iç kapılar tek kanatlı, ahşap, yalın yapıda olup, genellikle kapı kasası genişliğinde eşiğe sahiptirler.

Şekil 2.30 Balıkesir kırsalından iç, giriş ve avlu kapısı örnekleri (Çorapçıoğlu ve diğer., 2010)

Giriş kapıları ise, tek kanatlı ahşap yalın yapıdadır.

Avlu kapıları, genellikle çift kanatlı ve ahşap olup, yükseklikleri 2.10 m ile 2.80 m arasında değişmektedir. Avlu kapılarının üzerinde, yağmur ve güneşe karşı daha korunaklı giriş mekanı oluşturma amaçlı üst örtü yer almaktadır. Beşik çatının üzeri genellikle alaturka kiremit ile kaplıdır (Çorapçioğlu ve diğer., 2010).

Döşeme ve Tavan

Anadolu'da Türk Evi'ndeki göçebe hayatından günümüze kuruluş ve malzeme açısından belli temel özellik ve ilkelerin değişmeden sürdüğü görülmektedir. Kırsal alanlarda döşemenin üzerinde genelde halı, hasır, kilim ve keçe gibi oldukça sade yapıda dokuma ve malzeme bulunmaktadır. Ege kırsalında yaygın olarak kullanılan ahşap döşemenin üzeri bahsedilen malzemelerle kaplandığı için yalın olarak bırakılmaktadır (Küçükerman, 2007).

Şekil 2.31 Balıkesir kırsalından iç ve dış mekan döşeme örnekleri (Çorapçioğlu ve diğer., 2010)

Yer döşemesinin sadeliği karşısında tavan döşemelerinin özellikle kent yaşamında çok daha özenli bir yapıda olduğunu vurgulayan Küçükerman (2007), konutta tavanların önemli bir değere sahip olduğuna değinmektedir. Ege kırsalında daha

yalın yapıya sahip konutların odalarında tavan kaplaması yapılmadan, tavan kirişlemesine göre bir düzen oluşturulmaktadır.

Şekil 2.32 Balıkesir kırsalından işlemeli ve yalın ahşap tavan örnekleri (Çorapçioğlu ve diğer., 2010)

Kırsal konutlarda genellikle, tavan konstrüksiyonu alttan kaplanmaktadır. Kirişleme altına yapılan ahşap kaplamaların yanı sıra, bazı örneklerde ise ahşap tavan işlemeciliği ve işlemeli tavan göbeklerine rastlanmaktadır (Küçükerman, 2007).

Odalar yaklaşık kare planlı olup, özenli yapılan kırsal konutlarda bulunan işlemeli ahşap tavan öğeleri yuvarlak göbekli veya oda formunun bir yansıması olarak yine kare formludur.

BÖLÜM ÜÇ

MANİSA-KAYACIK KIRSAL ALAN GELENEKSEL YAPILARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

3.1 Araştırma Alanı: Manisa-Kayacık

Kayacık, yaya ve hayvan geçişine yetecek kadar dar sokakların biçimlendirdiği organik örüntüye sahip, kırsal yaşamın süregeldiği bir yerleşimdir. Geleneksel kırsal yerleşim özelliklerini taşıyan Kayacık'taki konutlar; avlu, depo, ahır, ambar, fırın gibi yapıları bünyesinde barındırmaktadır.

Şekil 3.1 Manisa-Kayacık'tan bir görünüm

Yapı adaları, kent yaşamından farklı olarak, akrabalık bağı olan ailelerin yan yana ev yapmalarıyla biçimlenmiştir. Tek yapı ölçeğinde değişiklikler olsa da, Kayacık genelinde geleneksel yapıım teknik ve malzemelerinin kullanıldığı görülmektedir.

3.1.1 Manisa'nın Tarihçesi ve Yapı Kültürü

Ege Bölgesi'nde bulunan 13.810 km² yüzölçümüne sahip Manisa ilinin; doğusunda Kütahya ve Uşak, güneydoğusunda Denizli, güneyinde Aydın ve İzmir, kuzeyinde Balıkesir, batısında ise İzmir illeri yer almaktadır. 2010 yılı il nüfusu 1.379.484 olup; kent nüfusu 924.267 ve köy nüfusu 455.217'dir. Manisa 16 ilçe, 84 belediye ve 790 köyden oluşmuştur (manisa.yerelnet.org.tr).

İzmir-Bursa-İstanbul karayolu kentin içinden geçmekte ve Manisa il merkezi İzmir'e yaklaşık 40 km uzaklıkta bulunmaktadır. Verimli toprakların yer aldığı Gediz Ovası'na doğru yayılan Manisa'da, yazlar sıcak ve kurak, kışlar serin ve yağışlı geçmektedir. 1517 m yüksekliğe sahip Spil Dağı'nda doğal ve tarihi geçmişe sahip Milli Park bulunmakta, Manisa ise bu dağın eteğinde yer almaktadır.

Şekil 3.2 Manisa'nın tepeden görünümü (Manisa Belediyesi fotoğraf arşivi)

Türk hakimiyeti öncesi, eski çağlarda Manisa şehrinin ilk yerleşim yerinin, günümüzdeki yerinden yedi km doğuda yer alan Yarıkkaya mevkiinde olduğu ve adının Tantalıs olduğu bilinmektedir. M.Ö. XII. yüzyılda meydana gelen büyük göç ile şehir yıkılarak aynı yerleşimde Sipylos adıyla yeniden kurulmuştur. Yapılan araştırmalara göre, kentin kurucuları Yunanistan'ın Teselya Bölgesi'nde yaşayan

Magnetlerdir. Magnetler, önce Batı Anadolu'ya göç ederek Menderes Magnesia'yı daha sonra kuzeye giderek Sipylos Dağı eteğindeki Magnesia'yı kurmuşlardır. Menderes Magnesia ile karıştırılmaması için Sipylos Dağı eteğindeki yerleşime "Magnesia ad Sipylum" adını vermişlerdir. Bu şehrin adı, Türk hakimiyeti sırasında Mağnisiye, Mağnisa ve son olarak günümüzdeki kullanımıyla Manisa şekline dönüşmüştür (Emecen, 2007).

Çok katmanlı tarihi ve kültürel geçmişe sahip olan Manisa ili sırasıyla; Hititler, Frigler, Yunanlılar, Lidyalılar, İranlılar, Romalılar, Bizanslılar, Saruhanoğulları ve Osmanlılar'ın yönetiminde kalmıştır. Manisa, 1410-1595 yılları arasında, padişahlığa aday olan şehzadelerin görevlendirildiği ikinci bir başkent olması, ticari yolların üzerinde bulunması ve tarıma elverişli verimli topraklara sahip olması nedenleriyle, önemli bir yerleşim merkezi haline gelmiştir (Emecen, 2007).

Özellikle, Manisa merkezde Osmanlı Dönemi'ne ait birçok mimari yapı günümüze ulaşmıştır. Başta külliye olmak üzere, cami, medrese, mektep, çarşı, bedesten, han, hamam, çeşme, imarethane, dükkan, kütüphane, bimarhane gibi çeşitli yapı türleri önemli yere sahiptir.

Şekil 3.3 Manisa İvaz Paşa Camii
(Manisa Belediyesi fotoğraf arşivi)

Manisa il merkezi dışında da, geleneksel Türk Evleri'nin görüldüğü dokulara Kula, Darkale, Kayacık yerleşimlerinde de rastlanmaktadır.

Şekil 3.4 Kula'dan geleneksel Türk Evi örneği (Manisa Belediyesi fotoğraf arşivi)

Kula evleri genellikle iki katlı olup, üç katlı örneklere de rastlanmaktadır. Bazı büyük konutlarda, bodrum katları; odunluk, buğday ambarı, kiler gibi birkaç bölüme ayrılırken, hizmetçi odalarının yer aldığı genellikle kış aylarında kullanılan alçak tavanlı bir ara kat da bulunmaktadır. Zemin katlarda az sayıda pencere yer almaktadır. Ara katlar ise, zeminden 150 cm yüksektedir. En üst kat, kare veya dikdörtgen formda olup esas yaşam mekanının olduğu kattır. Kula evlerinde, dış sofalı konutlar daha yoğun olarak görülmektedir. Sofa, genellikle avlu tarafına açık olup, avludan sofaya bir veya iki basamakla çıkılmaktadır. Bazı konutlarda yer alan köşkler, çıkmalar ile avluya ve sokağa taşmaktadır. Sofalar, imbat rüzgarını alacak şekilde güneye, odalar ise sofanın kuzeyine dizilmektedir. Yan yana sıralanan odalardan baş ya da sonda olanı, misafir odası olarak kullanılmakta olup, “baş-köşk oda” olarak adlandırılmaktadır. Bu oda, diğer odalara göre daha düzenli ve bezemelidir (Köşklük, 2007).

Şekil 3.5 Soma Darkale'den geleneksel Türk Evi örneği (Zeren, 2011)

Darkale'de tüm konutlar ovaya yönelmekte olup, bitişik nizamda yerleşmiş genellikle iki katlı yapıdadır. Zemin katlar, taş avlu duvarlarıyla çevrili hayat mekanını bulundurmaktadır. Bazı konutlarda görülen ara katlara ahşap merdivenle çıkılmaktadır. Zemini taş olduğu için taşlık da denilen iç avlularda, genellikle ocak, ambar, ahır ve kiler yer almaktadır. Konutlar dış sofalı olup, sofalar sokağa taşan ahşap çıkımlar biçimindedir. Sofaların sokağa bakan cepheleri ahşap kafes panolarla kısmen kapatılmış olup, panolar, revak görünümünde renkli bitki motifleriyle süslenmiştir. Konutların zemin katları yığma taş, üst katları ise ahşap karkas sistemde yapılmıştır. Sofa boyunca sıralanan odalarda ahşap yüklükler, raflı dolaplar ve tabaklıklar bulunmaktadır (Zeren, 2011).

3.1.2 Kayacık'ın Fiziksel Özellikleri

Kayacık, Ege Bölgesi'nde Manisa ili, Gördes ilçesine bağlı bir beldedir. Kayacık, batısında Karaağaç, kuzeybatısında Yayakırıldık, güneybatısında Balıklı, güneyde Tüpüler, doğusunda Gördes ilçesiyle komşudur. Kayacık'a, Akhisar üzerinden Gördes Yolu ve Çağlak Yolu olmak üzere iki güzergahtan ulaşılmaktadır. Kayacık, Gördes üzerinden Akhisar'a 81 km, Çağlak Yolu üzerinden ise 45 km mesafededir.

Kayacık, güneybatısında Marmara Gölü, Keçi ve Azim Dağları, kuzeybatısında Kayacık Çayı, doğusunda Köprübaşı platosu, Demirköprü Baraj Gölü, kuzeydoğusunda Çomaklı Dağları ve güneyinde Gediz grabeni ile çevrilidir. Kayacık, sarp ve yalçın kayaların, tepelerin olduğu bir coğrafyada bulunmaktadır. Kayacık'ta bulunan Hisar Kayası, Kayacık Tepesi, Şahankaya ve Çatalkaya bölgenin yüksek rakımlı yerleridir.

Şekil 3.6 Kayacık Tepesi'nden Şahankaya ve Çatalkaya Bölgesi'nin görünümü

Ege Bölgesi'nde özellikle kıyı şeridinde, Akdeniz iklimi görülürken, daha iç kesimlere doğru gidildikçe ve yükseklik de arttıkça Akdeniz ikliminin karasal etkilere uğramış olduğu görülmektedir. Buna göre; Kayacık'ta Akdeniz ikliminin yanı sıra, karasal iklim özelliklerinin de görüldüğü söylenebilir. Kayacık ve çevresinde yetiştirilen üzüm, zeytin gibi ürünler Akdeniz ikliminin görüldüğünün belirtisidir (Ceylan, 2003).

Akdeniz iklim özelliğinin yansıması olarak, yazlar kurak ve sıcak, yağışlar ise sonbahar ve kış mevsimlerinde görülen Kayacık'ta yükselti nedeniyle, kar yağışı da görülmektedir.

MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : 1

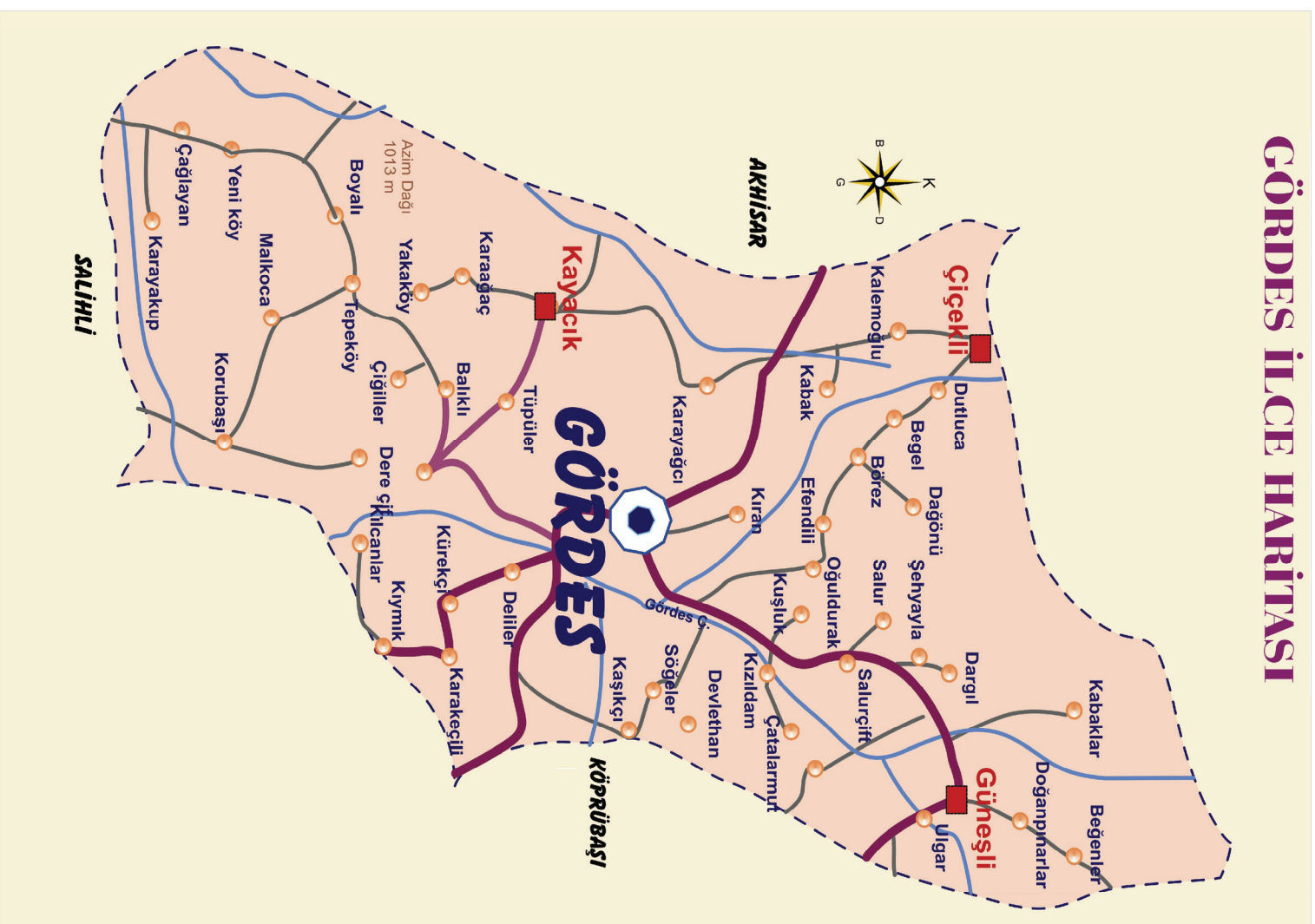
LELAND

MANİSA İL HARİTASI

GÖRDES İLCE HARİTASI

AÇIKLAMA

► Kayacık, Manisa'nın Gördes İlçesi'ne bağlı olup, çevre il ve ilçelerle İzmir'e olan uzaklığı aşağıda verilmektedir:

Akhisar-Çağlak Yolu'ndan,

İzmir - Manisa : 40 km
Manisa - Akhisar : 52 km
Akhisar - Kayacık : 44 km

İzmir - Kayacık : 136 km

Akhisar-Gördes Yolu'ndan,

İzmir - Manisa : 40 km
Manisa - Gördes : 120 km
Gördes - Kayacık : 21 km

İzmir - Kayacık : 181 km

► Gördes'in ilçe belde belediyesinden biridir. Diğer beledeleri ise; Çiçekli ve Güneşli'dir.

Bunun dışında, Gördes'e bağlı 52 adet köy bulunmaktadır.

► Kayacık'a bağlı hiçbir köy bulunmamaktadır.

► Yanda bulunan haritalar Ar Harita Yayıncılık'tan temin edilmiş olup, Gördes Kaymakamlığı için hazırlanmıştır.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

KAYACIK'TIN
KONUMU

Şekil 3.7 Manisa-Kayacık kırsal doku incelemesi, Kayacık'ın konumu

MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : 2

LELAND

ACIKLAMA

Manisa Kayacik ile ilgili 2012 yılında Google Earth'ten alınan harita yanda görülmektedir.

(www.googleearth.com)

Görüntüleme tarihi : 10/08/2009

Göz hızısı : 1,64 km

Kuzey enlemi : 38° 54

Doğu boylamı : 28° 10

Yükseltiler :

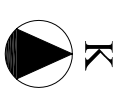
Batı : 775 m

Doğu : 700 m

Kuzey : 720 m

Güney : 750 m

yaklaşık ölçüleri sahiptir.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

UYDU
GÖRÜNTÜSÜ

Şekil 3.8 Manisa-Kayacık kırsal doku incelemesi, uydu görüntüsü

3.1.3 Kayacık ve Çevresinin Kültürel Tarihi

Dilbaz (2010), Kayacık'ın yöredeki en eski yerleşim yerlerinden biri olduğunu söylemektedir. M.Ö. 6000 yıllarına ait buluntulara rastlanan Kayacık'ta takip edilebilen tarih Lidyalılar (M.Ö.1200) ile başlamaktadır. Lidyalılardan sonra sırasıyla; Perslerin, Bergama Krallığı'nın, Romalıların ve Bizanslıların yönetimine geçmiştir. XI. yüzyılın sonunda Oğuz Boyları'ndan olan Türklerin eline geçen Kayacık, Saruhan Bey tarafından fethedilmiştir. Saruhan Bey'in oğlu İdris Bey, Kayacık'a Bey olarak atanmıştır (1300-1340). Yıldırım Beyazıt, Kosova Savaşı'ndan sonra (1390) Saruhan Beyliği'ni Osmanlı'ya bağlamış ve Kayacık 1850'ye kadar Manisa Sancağı'nın bir kazası olarak kalmıştır.

Dilbaz (2010), Lidyalılar döneminde Kayacık Tepesi ve Kalesi'nin, Şahankaya Kalesi'nin, Sart'tan başlayarak güvenliğini sağlayan askeri birliklere ev sahipliği yaptığını belirtmiştir.

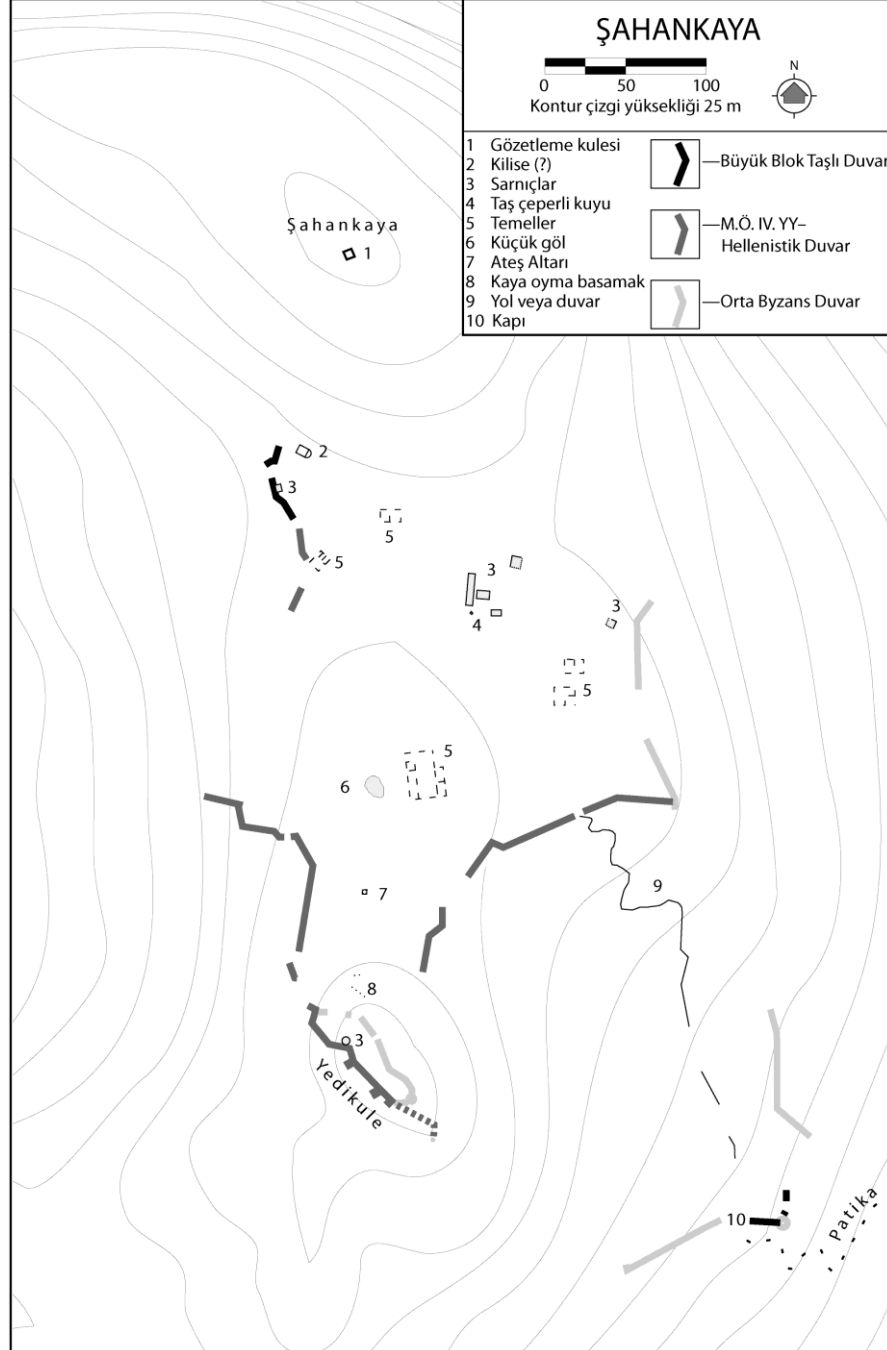
Dilbaz (2010), Persler döneminde komutanlık merkezi haline gelen Kayacık'ın, Bergama Krallığı döneminde çıkan ayaklanma ile Şahankaya adını tüm dünyaya duyurduğunu açıklamıştır. “Dünyanın en eski ezilmiş sınıf ayaklanması” olarak da tanımlanan “Aristokonos Ayaklanması” egemenlerin buyrukları sonucu ezilen yoksul sınıflar tarafından, krallığın Roma'ya bırakılması üzerine Bergama'da başlamış, Şahankaya'da sona ermiştir. Dilbaz'a göre (2010), bu ayaklanma başarılı olabilseydi, tarihinin ilk işçi sınıfı devletinin temelleri Kayacık'ta atılmış olacaktı.

Dilbaz (2010), Kayacık'ın Romalıların Dönemi'nde herhangi bir savaş geçirmediğini, Bizanslıların Dönemi'nde ise, devlete ve iktidara muhalif olanların Şahankaya'ya sürgün edildiğini bildirmektedir.

Kayacık Belediyesi'nden edinilen bilgiye göre, Şahankaya ve Kayacık Tepesi'ne ilişkin 2001 ve 2009 yıllarında Christopher Roosevelt başkanlığında yürütülen ve Manisa Müzesi ile koordineli olarak belgeleme ve değerlendirme çalışması yapılmıştır.

Şahankaya

Şahankaya, Kayacık Beldesi sınırlarında ve dört km batısında yer alan bir kaledir. Kale, 500 m yükseklikte çift tepe ve bir ara düzlükten oluşmaktadır.

Şekil 3.9 Şahankaya Planı (Roosevelt, 2009, s.119, şekil 5.7)

Şekil 3.10 Şahankaya'nın batı cephesinden görünüm
(Kayacık Belediyesi fotoğraf arşivi, 2009)

Şekil 3.11 Şahankaya'da Ateş Altarı
(Kayacık Belediyesi fotoğraf arşivi, 2009)

Roosevelt (2009), varolan iki zirveden güneyinde Yedi Kule veya Çatalkaya olarak isimlendirilen sur duvarları bulunduğunu belirtmektedir. İki yükseltinin

arasında yer alan düzlükte ise, “Ateş Altarı” olarak kullanılan yapı kalıntısı mevcuttur.

Kayacık Tepesi

Kayacık Tepe, Kayacık’ın güneyinde bulunan riolit sivri çıkıntı olarak tanımlanan jeolojik bir oluşumdur. Roosevelt (2009), Kayacık yakınlarında bulunan antik yerleşimde; Kayacık Tepesi’nde (Ambar Kayası) kaya oyma mezarın bulunduğunu belirtmiştir. Bu mezar, halk arasında “Kraliçe Mezarı” olarak bilinmektedir.

Şekil 3.12 Kayacık Tepesi ve “Kraliçe Mezarı” (Kayacık Belediyesi fotoğraf arşivi, 2009)

Roosevelt (2009), Kayacık Tepesi’nin batısında, “Tiyatro” olarak adlandırılan basamak tipi anıtsal yapılara rastlandığını belirtmektedir.

Şekil 3.13 Kayacık Tepesi'nde "Tiyatro"

Yakın Tarihte Kayacık

Şekil 3.14 Kayacık Kasabası 1853 yılına ait fotoğraf (Kayacık Belediyesi fotoğraf arşivi, 2009)

Kayacık'a ait en eski fotoğraf 1853 yılında Almanlar tarafından çekilmiştir. İstanbul Beyazıt Hakkı Tarık Us Kütüphanesi'nde bulunmuştur. Fotoğrafın arkasındaki yazıdan, Manisa Eski Milletvekili Hayri Büke'nin 1953'de Kayacık Muhtarı Rıza Poyraz'a fotoğrafı gönderdiği anlaşılmaktadır.

Bu fotoğrafa göre, 1853'de Kayacık yerleşiminde Rum Mahallesi görülmektedir. Bu fotoğraftan, sadece harap durumda olan kilise yapısı günümüze ulaşmıştır. Rumlar, diğer yapıları Birinci Dünya Savaşı sırasında yakarak Kayacık'ı terk etmişlerdir.

Şekil 3.15 Kayacık Eski Müslüman Mezarlığından mezar taşları

Kayacık'ta biri yeni, biri eski olmak üzere iki tane mezarlık bulunmaktadır. Eski mezarlık, beldenin batı yakasındaki yamaçta konumlanmıştır. Mezar taşları, geçmişin izlerini taşımaktadır.

Şekil 3.16 Kayacık Yukarı Camii ve Yalnız Minare

Belediye'den aktarılan bilgiye göre, eski mezarlıklar bölgesinde yer alan Yukarı Camii'nin minaresi 2011 yılında tescillenmiş olup, yaklaşık 750 yıllık bir geçmişe sahiptir.

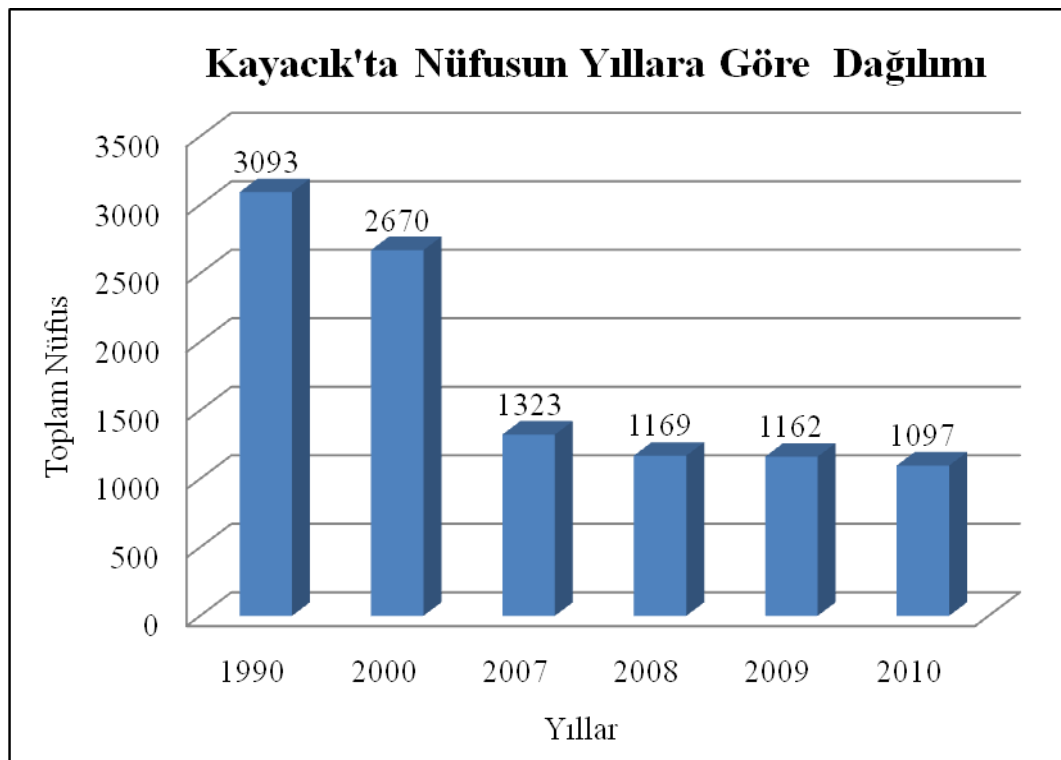

Şekil 3.17 Kayacık Yukarı Camii'nin içinden görünüm

3.1.4 Kayacık'ın Sosyokültürel ve Sosyoekonomik Yapısı

Manisa ilinde son 50 yıl içinde yapılan nüfus sayımlarına göre, il nüfusu yaklaşık dört kat artarken, köy nüfusunda önemli bir değişiklik olmamıştır. 1965 yılında Manisa şehir nüfusu 265.857, köy nüfusu 482.688 iken; 2010 yılında şehir nüfusu 924.267, köy nüfusunun 455.217 olduğu görülmüştür (manisa.yerelnet.org.tr).

Sanayinin ilerlemesi, eğitim ve iş olanaklarının artması gibi nedenler, kırsal nüfusun kentlere doğru göçüne neden olmuştur. Bunun yansımaları Kayacık kırsal yerleşimde de önemli ölçüde görülmektedir.

Şekil 3.18 Kayacık'ta nüfusun yıllara göre dağılımı

Şekil 3.18 incelendiğinde, 1990 ile 2000 yılları arasında görülen nüfusta yaşanan düşüşün nedeni, beldeden bir köyün ayrılmasıdır. Ancak, Kayacık'ta 2000 yılından sonra görülen nüfusta azalmanın sebebi, genç nüfusun kırsaldan kente iş ve eğitim amaçlı göç etmesidir. Kayacık'ta alan çalışması sırasında yapılan sosyoekonomik anket verilerine göre; göçlerin yakın çevrede bulunan Gördes ve Akhisar ilçelerine

eğitim amaçlı; Manisa, İzmir, Antalya illerine ise eğitim ve iş amaçlı olduğu belirlenmiştir. Antalya'ya göçün en önemli sebebinin seracılık olduğu saptanmıştır.

Kayacık Belediyesi'nden alınan bilgilere göre, yerleşim 1923-1940 arası ayanlık (muhtarlık), 1940-1972 arası muhtarlık olarak idare edilmiş, 1972'den günümüze Belde Belediyesi statüsüyle idare edilmektedir.

Şekil 3.19 Kayacık Belediye Hizmet Binası, Lojmanı ve Düğün Salonu ile Dükkanlar

Kayacık'ta bulunan iki meydanın da köy halkının toplandığı kahvehanelere yakın olduğu, dini ibadetlerini gerçekleştirip bir araya geldikleri camilere ev sahipliği yaptığı gözlemlenmiştir. Cumhuriyet Dönemi sonrası yapılaşmada Kayacık'ın Hürriyet Mahallesi'nde kurulduğu bilinmektedir. Günümüzde ise, merkez Atatürk Mahallesi'ne kaymıştır. Aşağı Camii (Yeni Camii), İlköğretim Okulu, Belediye Hizmet Binası, Düğün Salonu, Cumhuriyet Meydanı'nda yer almakta olup, bu meydan halkın toplanma merkezi haline gelmiştir. Her yıl düzenlenen Kayacık Tarih ve Kültür Festivali Cumhuriyet Meydanı'nda gerçekleştirilmektedir.

Şekil 3.20 Cumhuriyet Meydanı'nda 12-13 Mayıs 2012'de üçüncüsü gerçekleştirilen Kayacık Tarih ve Kültür Festivali'nden bir görüntü (Kayacık Belediyesi fotoğraf arşivi, 2012)

Cumhuriyet Meydanı'nda yer alan Belediye Hizmet Binası'nın yanında başkana ait lojman ile düğün salonu yer almaktadır. Şekil 3.19'da görülen üç yapı da belediyeye ait olup, giriş katları ticaret amaçlı kiraya verilmiştir.

Beldede 1944'den 2008'e kadar aktif olarak çalışan Kayacık Tarım ve Kredi Kooperatifi, sadece Kayacık'a değil, çevre köylere de kredi, tarım araçları, gübre ve tohum gibi konularda hizmet vermiştir. Kentlere göçlerin artması ve tarımla uğraşan kesimin azalması nedeniyle kooperatif kapanmıştır.

1987 yılında hizmete giren Kayacık Sağlık Ocağı, günümüzde doktor, hemşire ve sağlık memuru ile çevre köylere de genel sağlık hizmeti sunmaktadır. Bunun yanı sıra, sağlık ocağının arkasında iki tane lojman yapısı bulunmaktadır.

Şekil 3.21 Kayacık Sağlık Ocağı

Şekil 3.22 Kayacık İlköğretim Okulu

Kayacık İlköğretim Okulu, günümüzün ihtiyaçlarına göre yeniden yapılmış bir yapıdır. Cumhuriyet Meydanı'nda yer alan okulda, çevre köylerden gelenlerle birlikte yaklaşık 150 öğrenci bulunmaktadır. Belediyeden alınan bilgilere göre, lise eğitimi için 20, meslek yüksekokulu eğitimi için dört öğrenci Gördes'e gününbirlik

gitmektedir. Üniversite eğitimi için dört öğrencinin Kayacık dışında bulunduğu bilinmektedir.

Kayacık'ta iki tane camii bulunmakta, biri eski mezarlıklar bölgesinde yer alan Yukarı Camii, diğeri ise Aşağı Camii olup, Cumhuriyet Meydanı'nda ilköğretim okulunun yanındadır. Aşağı Camii, betonarme yeni yapı olup, avlusunda şadırvanı, yan tarafında tuvaleti bulunmaktadır.

Şekil 3.23 Kayacık Aşağı Camii

Kayacık'ın çeşitli tepelerinde, dini inanışların güçlü olmasıyla türbelere rastlanmaktadır. Bu türbelerin halk tarafından en çok ziyaret edilenlerinden biri, Kayacık Tepesi'nin eteğinde yer alan Horasanlı bir Subay olan Seyyid Sultan (Lalapeder) Türbesi'dir. Bu türbenin yanında Hayır Evi bulunmaktadır.

Şekil 3.24 Lalapeder Türbesi ve hayır evinin Kayacık Tepesi'nden görünümü

Hasat bitiminden sonra daha yoğun olarak ziyaret edilen, halkın toplanma ve hayır yaptığı mesire yerine de benzeyen bu mekanda, özellikle kırsal alanda görülen komşuluk, yardımlaşma, birliktelik gibi güçlü bağların devam ettiği görülmektedir.

Şekil 3.25 Lalapeder Türbesi'nin iç mekan görünümü

Şekil 3.26 Anket çalışması yapılması sırasında Lalapeder Türbesi yanındaki Hayır Evi'nden görünüm

Kayacık, geleneklerine bağlı yaşamın süregeldiği, ailenin gençlerinin iş ve eğitim amaçlı göç etse de yaşlılarının birlik ve beraberlik içinde olduğu bir yerleşimdir. Düğün, cenaze, mevlit, bayram gibi önemli olay ve günlerde, afet durumlarında, tüm Kayacık halkı bir araya gelmekte, ananelerini yaşatmaya çalışmaktadır. Ayrıca, Kayacık Tarih ve Kültür Festivalleri her sene Mayıs ayında yapılmakta ve böylece Kayacık'ın kültür mirası gelecek nesillere aktarılmaya çalışılmaktadır.

Kayacık sosyoekonomik durumu incelendiğinde, 40.000 dönüm araziye sahip beldenin büyük bir bölümünün kayalık, tepelik ve engebeli olması nedeniyle ova tarımının kısıtlı olarak yapıldığı görülmüştür. Bu bölgede, kızılçam, kestane ormanları ve makilik alanlar doğal ortamı oluşturmaktadır. Beldenin doğu ve güneydoğu kısmında verimli toprakların bulunması tarım ve meyvecilik için elverişlidir. Bu alanlarda tarım olarak; tütün, susam, afyon, arpa, buğday ekimi yapılmakta, meyve ve sebze olarak; zeytin, üzüm, kiraz, ayva, domates, kırmızıbiber, mısır, ay çekirdeği, kestane, ceviz yetiştirilmektedir.

Kayacık'ın sosyoekonomik durumuna ilişkin inceleme, anket çalışmalarıyla desteklenmiştir. Buna göre, halkın büyük bir bölümü yaz aylarında, Kayacık çevresindeki bağ evi, dam denilen mekanlarına göç etmekte, tarla ve bahçeleriyle uğraşmaktadır. Elde ettikleri ürünlerden; tütün, buğday, zeytin ve meyvelerinin bir kısmını satmaktadır. Tarıma elverişli geniş arazilerinin sınırlı olması dolayısı ile, tarımdan elde ettikleri gelirlerle ancak geçinebilmektedirler. Kayacık merkezde yeni kurulan bir zeytinyağ fabrikası yer almaktadır. Burada beldenin ve çevre köylerin zeytinleri işlenmektedir.

Şekil 3.27 Kayacık'ta bulunan zeytinyağ fabrikasından görünüm

Kayacık'ta tarımın yanı sıra hayvan yetiştiriciliği de yapılmaktadır. Toplamda 300-400 başı geçmeyen büyükbaş ve küçükbaş hayvanlardan ortalama 3500-4000 litre süt hergün toplama merkezine getirilmektedir. Kayacık genelinde, her birinde 100-120 civarında hayvan bulunan sürülerin sayısı, beşi geçmemekte hayvancılıktan kayda değer bir gelir elde edilmediği bilinmektedir.

Beldede, hemen hemen tüm konutlarda, kendi ihtiyaçları için kümes hayvancılığı da yapıldığı gözlenmiştir. Ayrıca, Kayacık'ta dört adet ticari tavuk çiftliği Keskinoğlu firmasına bağlı olarak işletilmektedir.

3.2 Kayacık Kırsalı'nın Doku Analizi Bağlamında İncelenmesi

Kayacık kırsalıyla ilgili doku analizi çalışmalarına başlayabilmek için, öncelikle yerleşimin halihazır ve/veya imar haritasına ihtiyaç duyulmuştur. Belediye ile yapılan görüşmelerde günümüze ait güncel dijital hiçbir haritanın olmadığı belirlenmiştir. Elde edilebilen veriler, NetCad formatında oluşturulmuş kadastral harita ile 1980 yılına ait elle çizilmiş jpeg formatında halihazır harita olmuştur. Çalışmalara bu haritaların irdelenerek AutoCad ortamına aktarılması ve yeniden çizilmesi işlemleriyle başlanmıştır. Oluşturulan bu yeni haritaların güncelliği ve doğruluğunu kontrol etmek için, Belediye bilgisayarlarında emlak ve su gelirler sistemlerinden faydalanılmıştır. Ancak, bu sistemlerdeki adres bilgilerinin yeterli olmadığı görülmüştür.

Belediye'nin 2007 yılında yapmış olduğu numarataj çalışmasının, kağıt üzerinde kaldığı ve alanda kısmen uygulandığı anlaşılmaktadır. Numarataj çalışması incelendiğinde, yönetmeliğe uygun olmayan, hatalı ve eksik yapılmış bir uygulama olduğu belirlenmiştir. Saptanan hatalardan biri; üzerinde yalnızca yapı bulunan parsellere numarataj uygulanması, boş parsellere ise uygulanmaması olmuştur. Başka bir hata, birden fazla yola cephesi ve kapısı olan yapıların, her yol cephesine ayrı numarataj yapılmamış olduğudur. Bir diğer hata da; mahalle sınırları oluşturulurken, sınırların yapı adanın ortasından geçirilmesidir. Tüm bu çalışmalar kağıt üzerinde kalmış; alanda tam bir sokak ve kapı numaralama çalışması yapılmamıştır. Bu nedenle, alan çalışmalarında sokak ve kapı numaraları göz ardı edilmiştir. Tüm tespitler sonucunda; haritalar AutoCad ortamına aktarılmıştır.

Çalışma kapsamında; öncelikle alan gezilerek ada, yol ve parseller belirlenmiştir ve adalar için numaralandırma yapılmıştır. Mevcut mahalle sınırları belirlenmiş ve öneri olarak yeni mahalle sınırları oluşturulmuştur. Parsel niteliği de göz önünde bulundurularak genel alan analizi tamamlanmıştır. Bunların sonucunda mevcut durum olarak halihazır pafta oluşturulmuştur (Bkz Bö.3, s.72). Çalışma süresince, ada ve parsel numaraları doku analizi bilgilerinin anahtarını oluşturmuştur.

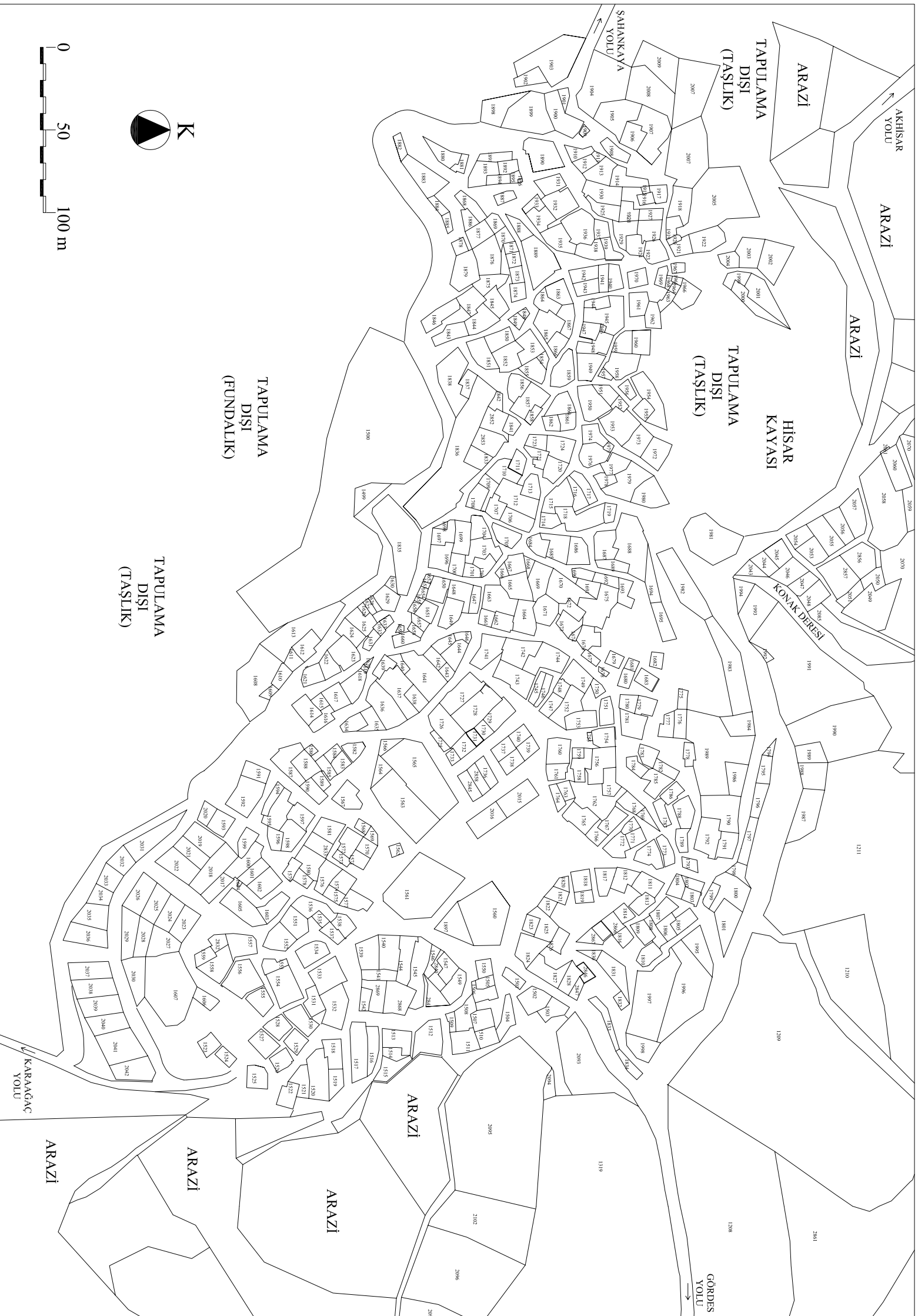
MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : 3

LEJAND

ACIKLAMA

- ▶ Kayacık ile ilgili ulaşılan tek dijital bilgi, Ne/Cad ortamındaki kadastral haritadır. Bu harita, AutoCad formatına taratılmadan dönüştürülmüştür.
- ▶ Bu haritadaki tüm parseller tekrar gözden geçirilerek eksik, mükerrer veya hatalı olanlar yeni oluşturulan parçalarda düzeltilmiştir.
- ▶ Bu kadastral haritada, ada sınır ve numaralarının belirlenmediği görülmektedir.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI

PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN

GÖZE BAYRAM

KADASTRAL

HARİTA

Şekil 3.28 Manisa-Kayacık kırsal doku incelemesi, kadastral harita

MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : 4

LEJAND

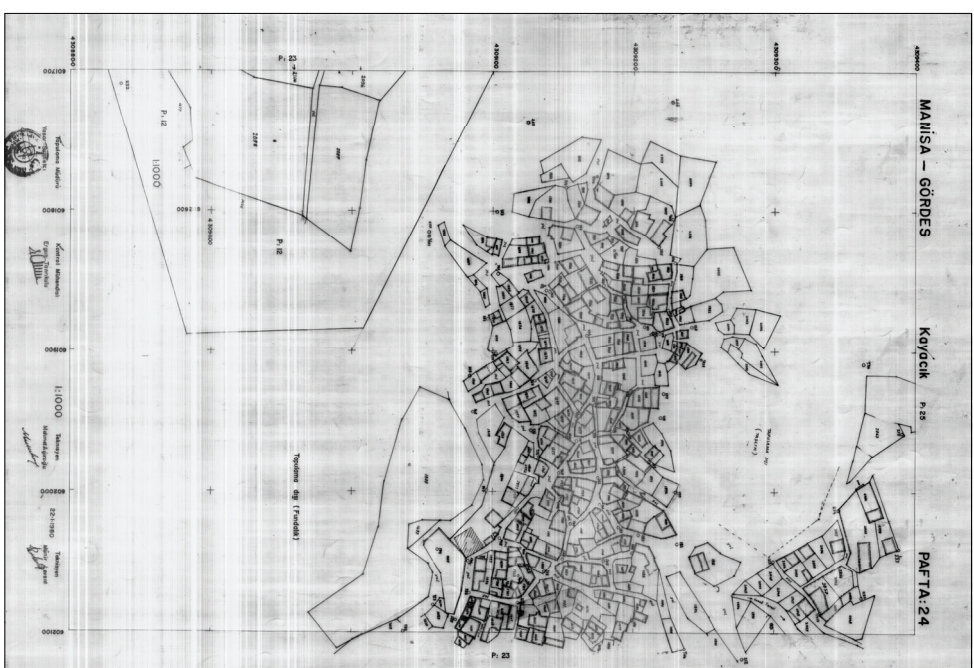
ACIKLAMA

► 1980 yılında Gördes Tapu Dairesi tarafından hazırlanan ve dijital hali olmayan halihazır bilgilerine .jpeg formatında ulaşılabilmektedir. Bu jpeg'ler Pafta 23, Pafta 24 ve Pafta 25 olup, bunlar kullanılarak tarafından AutoCad ortamında yeniden çizilmiştir.

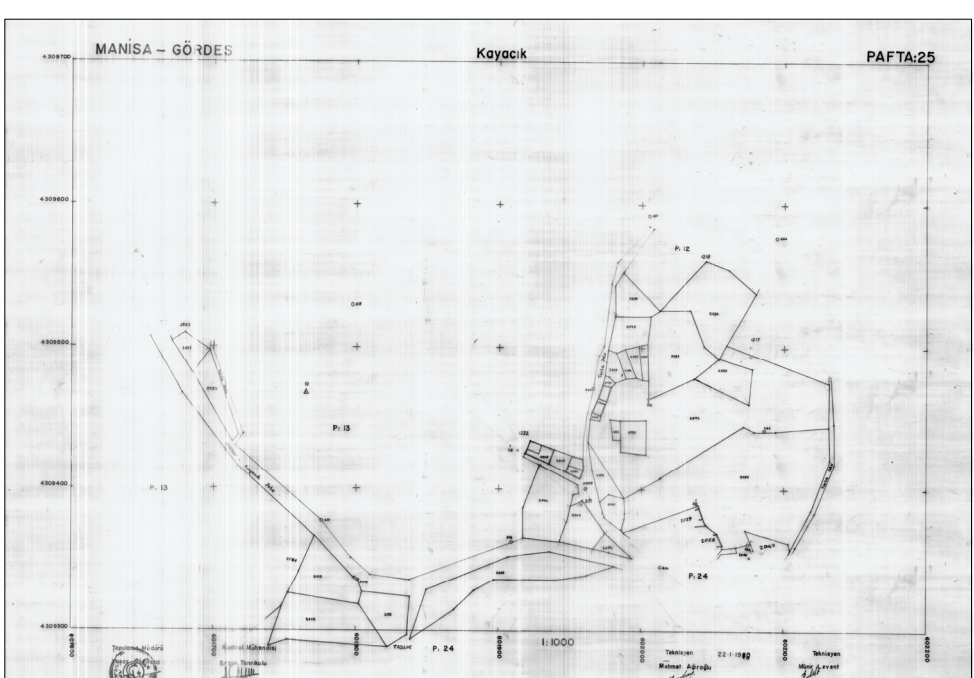
► Bu paftalardaki tüm parseller tekrar gözden geçirilerek eksik, mükerrer veya hatalı olanlar tarafından oluşturulan yeni paftalarda düzeltilmiştir.

PAFTA : 23

PAFTA : 24

PAFTA : 25

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

Şekil 3.29 Manisa-Kayacık kırsal doku incelemesi, halihazır paftalar (1980)

HALİHAZIR
PAFTALAR (1980)

MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : 5

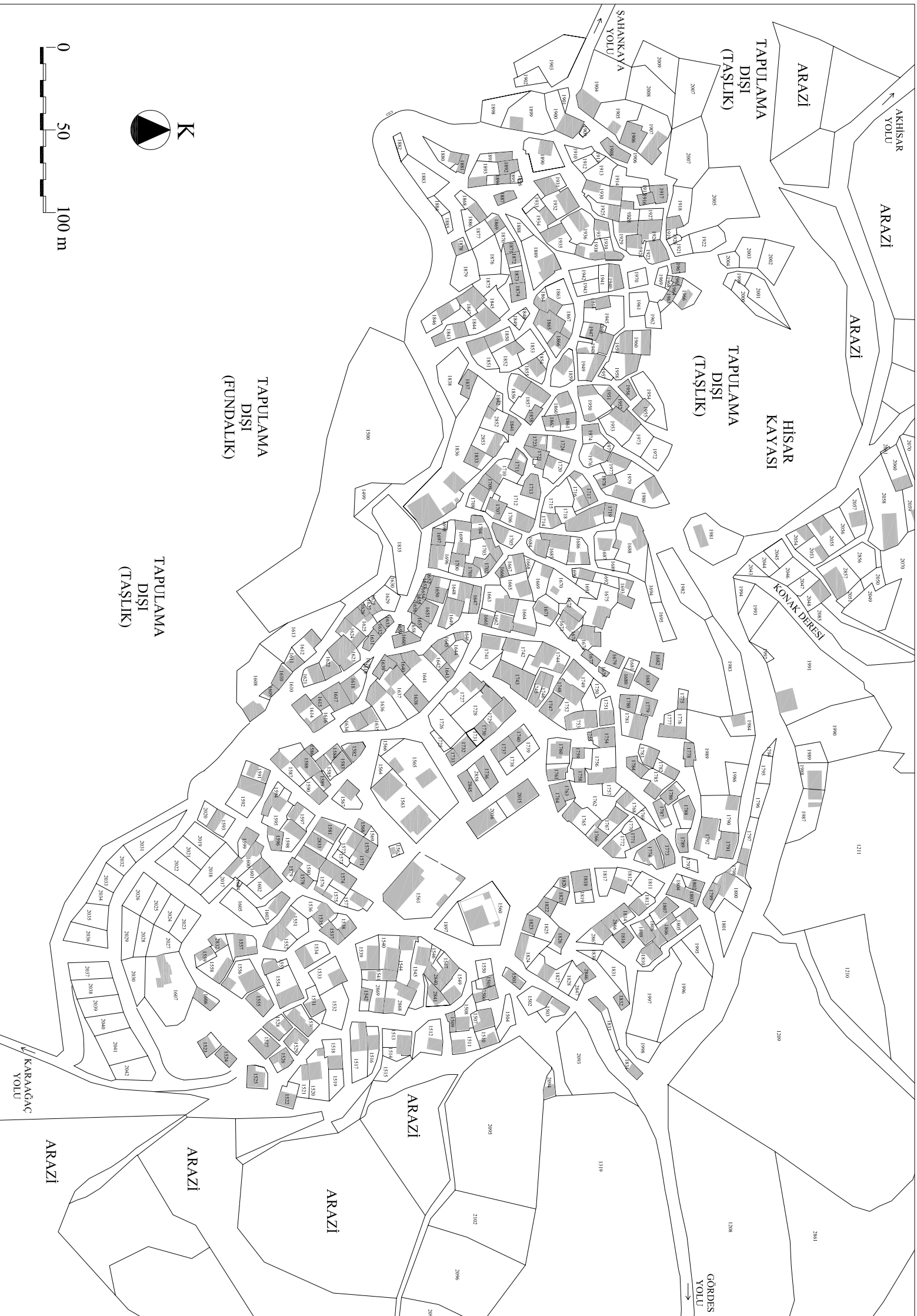
LEJAND

■ 1980 öncesi yapılmış yapı

► Kayacık ile ilgili ulaşılan tek dijital bilgi, NeCad ortamındaki kadastral haritadır. Bu harita, AutoCad formatına tarafsızca dönüştürülmüştür.

► 1980 yılında Gördes Tapu Dairesi tarafından hazırlanan ve dijital hali olmayan halihazır bilgilerine, jpeg formatında ulaşılabilmektedir. Dijital ortama dönüştürmek için 1980 halihazır durumu, tarafsızca AutoCad ortamında yeniden çizilmiştir.

► Kadastral harita, halihazır bilgileri ve belediyeye kayıtlı parsel numaralarıyla karşılaştırılarak, numkiler, eksik ve hatalı olan parsel numaraları tespit edilmiştir, gerekli düzeltmeler tarafsızca yapılarak, saha çalışmalarına başlanmıştır.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

HALİHAZIR
HARİTA (1980)

Şekil 3.30 Manisa-Kayacık kırsal doku incelemesi, halihazır harita (1980)

MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : 6

- LEJAND**
- Önerilen ada sınırı
 - ⊗ Önerilen ada numarası
 - Sokak
 - ▨ Patika
 - ▨ Kayalık-taşlık-fundalık

ACIKLAMA

- ▶ Kayacık ile ilgili ulaşılan tek dijital bilgi, Ne/Cad ortamındaki kadastral haritadır. Bu harita, AutoCad formatına tarafsızca dönüştürülmüştür.
- ▶ 1980 yılında Gördes Tapu Dairesi tarafından hazırlanan ve dijital hali olmayan halihazır bilgileri, jpeg formatında ulaşılabilmektedir. Dijital ortama dönüştürmek için 1980 halihazır durumu, tarafımızdan AutoCad ortamında yeniden çizilmiştir.
- ▶ Kadastral harita, halihazır bilgileri ve belediye kayıtlarındaki parsel numaraları bilgileri analiz edilerek; nükteler, eksik ve hatalı olan parsel numaraları tespit edilmiştir, gerekli düzeltmeler tarafından yapılarak, alan çalışmalarına başlanmıştır.
- ▶ Ada sınırları arazinin ve yolların durumuna göre mevcut parseller dikkate alınarak tarafsızca belirlenmiştir.
- ▶ 2007 yılında belediye tarafından yapılan numarataj çalışması incelenmiş, mahalle sınırlarının bile numarataj yönetmeliğine uygun olarak yapılmadığı, sokak ve kapı numaraları sağlığı olmadığı görülmüştür. mahalle sınırları tarafımızdan revize edilerek gösterilmiştir.
- ▶ Alan analizi çalışmalarında, Kayacık'ın 2012 mevcut (halihazır) durumunu oluşturulmuştur.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

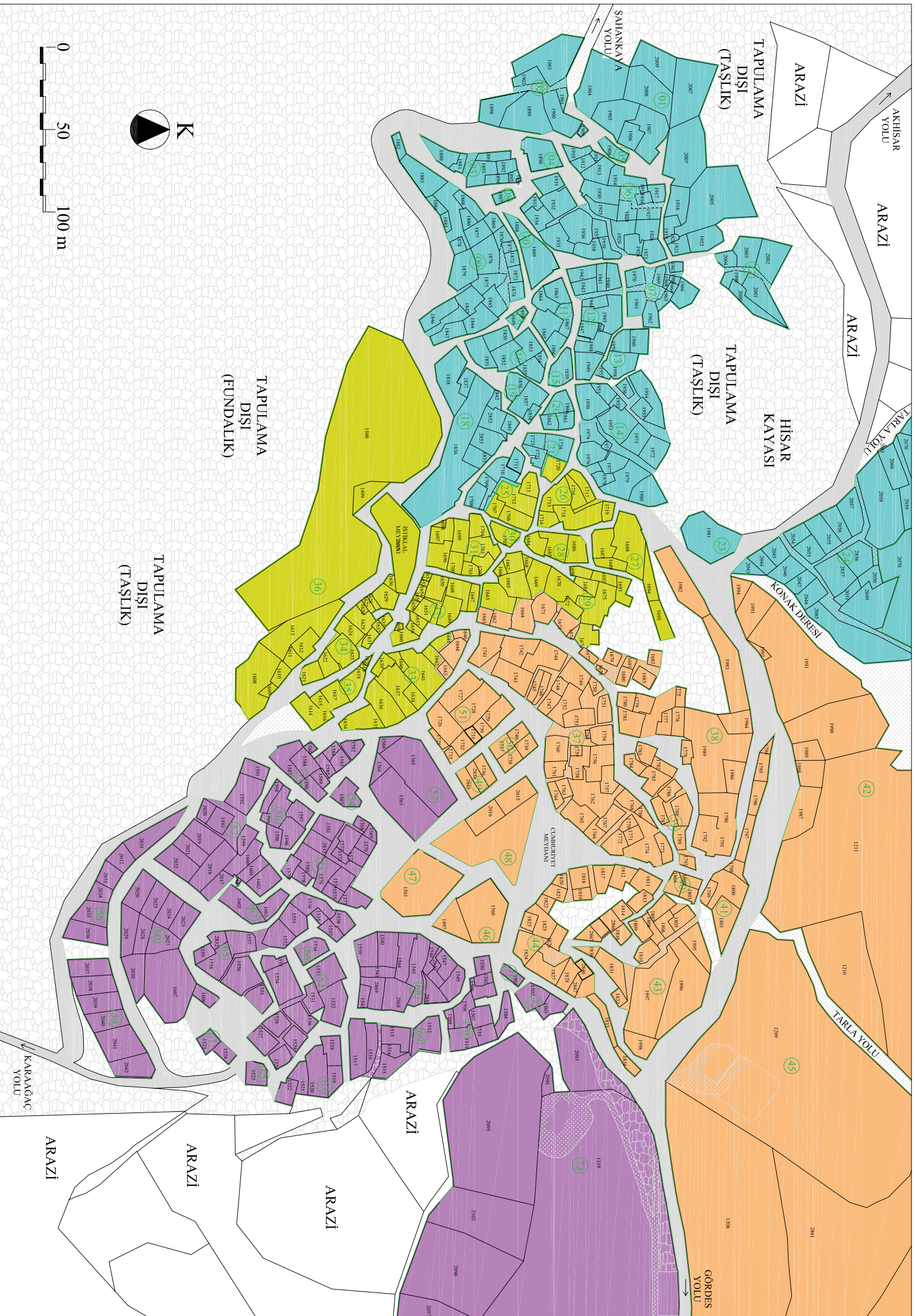
HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

ADA, PARSEL
VE YOLLAR

Şekil 3.31 Manisa-Kayacık kırsal doku incelemesi, ada, parsel ve yollar

MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : 7

- LEJAND**
- Önerilen ada sınırı
 - ⊗ Önerilen ada numarası
 - Hürriyet Mahallesi
 - İstiklal Mahallesi
 - Cumhuriyet Mahallesi
 - Atatürk Mahallesi
 - Sokak
 - Patika
 - Kayacık-taşlık-fundalık

AÇIKLAMA

- ▶ Kayacık Belediyesi 2007 yılında numarataj çalışmasını yapmış olduğunu belirtmektedir. Çerçeve alanında yapılan uygulamalarda, gerekirse resmi kayıtlarda bu bilgilere ulaşılamamaktadır.
- ▶ Emlak kayıtları incelenerek sokak ve mahalle bilgilerine ulaşılmaya çalışılmıştır.
- ▶ Emlak bilgilerinde sadece konutların numarataj bilgilerine ulaşılabilmektedir. Arsarlara ait numarataj bilgisi yoktur.
- ▶ Konutlar için kullanılan mahalle, sokak ve kapı numaralarının da sağlıklı olmadığını gözlemlemiştir.
- ▶ Yukarıdaki bu bilgilerden hareketle mahalle sınırlarını yandaki haritada belirlediği üzere oluşturulduğu gözlemiştir.
- ▶ 31.07.2006 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan adres ve numaralamaya ilişkin yönetmeliğin: 3. Bölüm 12.Maddesinde "Mahalle sınırları meydan, bulvar, cadde veya sokaklardan geçecek şekilde belirlenir." kuralı Kayacık'ta yanlış uygulanmıştır.
- ▶ Buna göre: Hürriyet ve İstiklal Mahallelerinde 21 ve 25 numaralı adalar ile İstiklal ve Atatürk Mahallelerinde 29 ve 33 numaralı adaların, mahalle sınırları açısından numarataj yönetmeliğine uygun olmadığını görmekteyiz.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

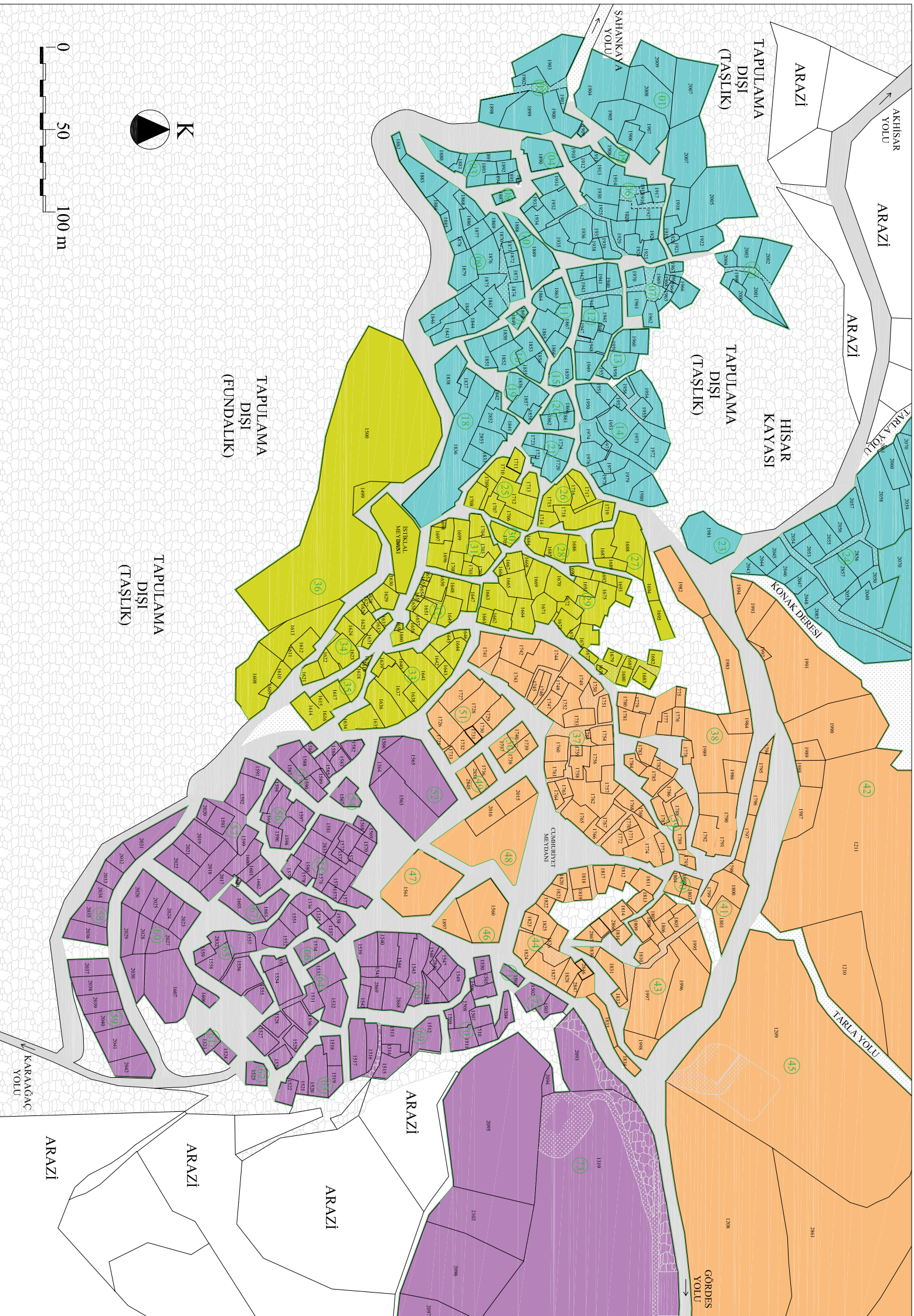
HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

MEVCUT
MAHALLE SINIRI

Şekil 3.32 Manisa-Kayacık kırsal doku inceleme, mevcut mahalle sınırı

MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : 8

- LEJAND**
- Önerilen ada sınırı
 - Önerilen ada numarası
 - Önerilen Mahallesi
 - Hüriyet Mahallesi
 - İstiklal Mahallesi
 - Cumhuriyet Mahallesi
 - Atatürk Mahallesi
 - Sokak
 - Patika
 - Kayalık-taşlık-fundalık

ACIKLAMA

► Tarafından önerilen ve numaratajı yönüne uygun olan mahalle sınırları renklendirilerek yandaki haritada gösterilmiştir.

Dört mahallesi olan Kayacak'ın mahallesi mühtar ad ve soyadları aşağıda verilmiştir :

- Hüriyet Mahalle Muhtarı
RAŞİT KAYMAK
- İstiklal Mahalle Muhtarı
SELAMİ ATTEŞ
- Cumhuriyet Mahalle Muhtarı
ŞEMSETTİN AKBIYIK
- Atatürk Mahalle Muhtarı
SÜLEYMAN ETİ

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

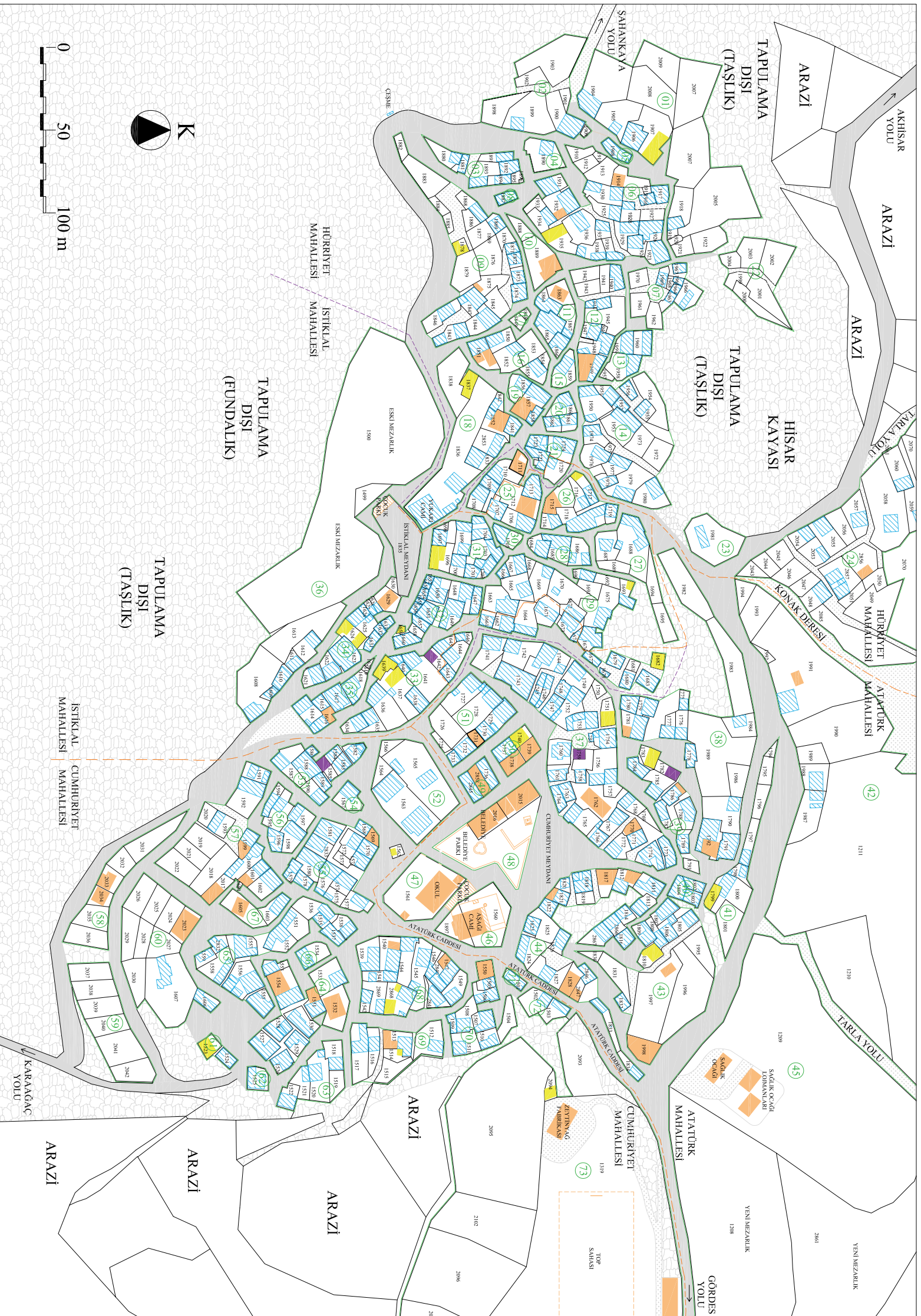
HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

ÖNERİLEN
MAHALLE SINIRI

Şekil 3.33 Manisa-Kayacak kırsal doku incelemesi, önerilen mahalle sınırı

MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : 9

LEJAND

- Mevcut mahalle sınırı
- Önerilen mahalle sınırı
- Önerilen ada sınırı
- ⊗ Önerilen ada numarası
- 1980 öncesi yapılmış yapı
- 1969 Cedit depremi sonrası yapıları
- 1980 sonrası yapılmış yapı
- 1980 sonrası yıkılmış yapı
- Sokak
- Patika
- Kayalık-taşlık-fundalık

AÇIKLAMA

- ▶ Kayacık ile ilgili ulaşılan tek dijital bilgi, Ne/Cad ortamındaki kadastral haritadır. Bu harita, AutoCad formatına tarafsızca dönüştürülmüştür.
- ▶ 1980 yılında Gördes Tapu Dairesi tarafından hazırlanan ve dijital hali olmayan halihazır bilgilerine, jpeg formatında ulaşılabilmektedir. Dijital ortama dönüştürmek için 1980 halihazır durumu, tarafsızca AutoCad ortamında yeniden çizilmiştir.
- ▶ Kadastral harita, halihazır bilgileri ve belediye kayıtlarındaki parsel numarası bilgileri analiz edilerek; nükteler, eksik ve hatalı olan parsel numaraları tespit edilmiştir, gerekli düzeltmeler tarafsızca yapılarak, alan çalışmalarına başlanmıştır.
- ▶ Ada sınırları arazinin ve yolların durumuna göre mevcut parseller dikkate alınarak tarafsızca belirlenmiştir.
- ▶ 2007 yılında belediye tarafından yapılan numarataj çalışması incelenmiş, mahalle sınırlarının bile numarataj yönetmeliğine uygun olarak yapılmadığı, sokak ve kapı numaralarının sağlıklı olmadığı görülmüştür. Mahalle sınırları tarafsızca revize edilmiştir.
- ▶ Alan analizi çalışmalarında, Kayacık'ın 2012 mevcut (halihazır) durumunu oluşturulmuştur.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

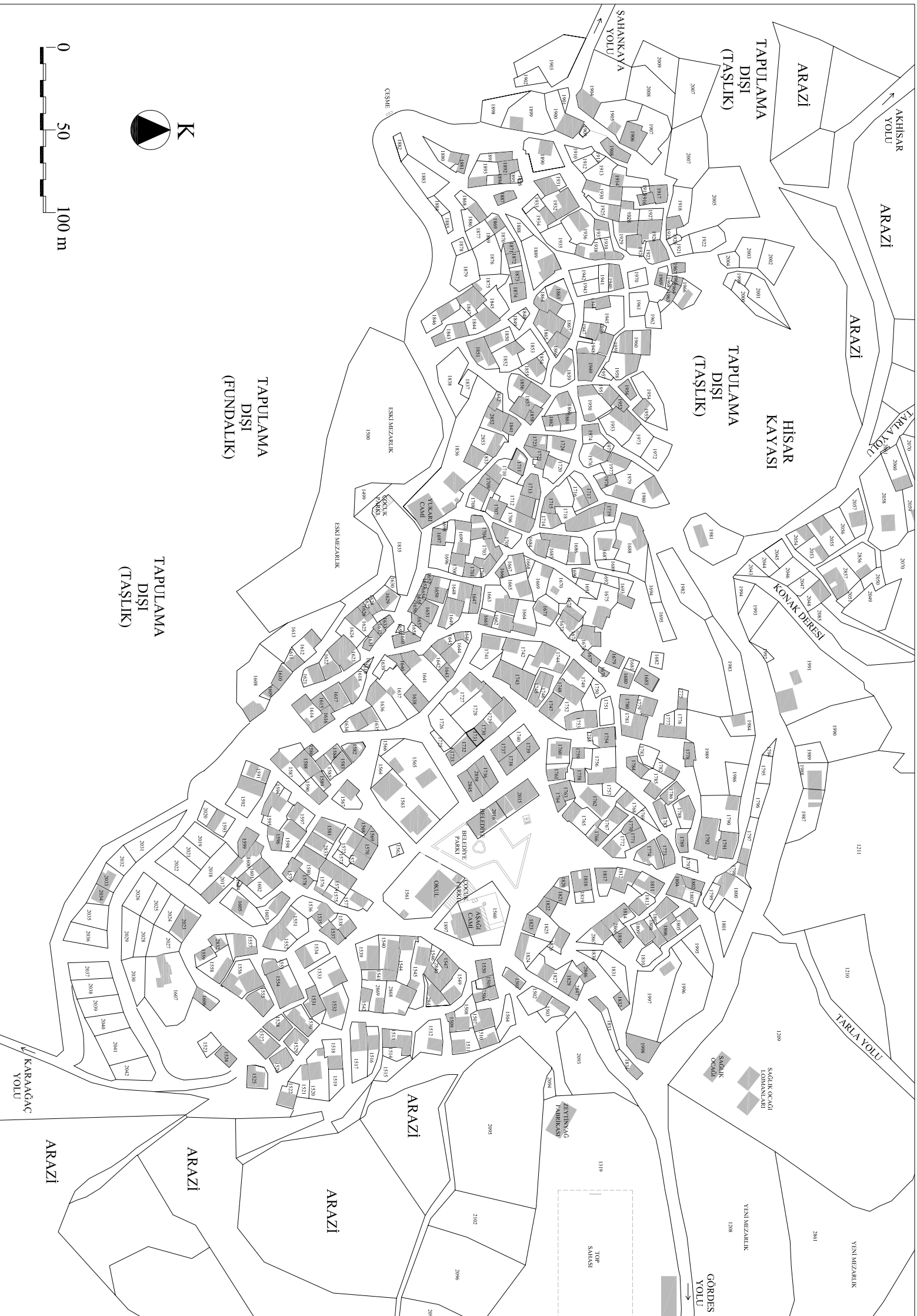
HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

GENEL ALAN
ANALİZİ

Şekil 3.34 Manisa-Kayacık kırsal doku incelemesi, genel alan analizi

MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : 10

LEJAND

■ Mevcut yapı (2012)

AÇIKLAMA

► Kayacık ile ilgili ulaşılan tek dijital bilgi, NeCad ortamındaki kadastral haritadır. Bu harita, AutoCad formatına tarafından dönüştürülmüştür.

► 1980 yılında Gördes Tapu Dairesi tarafından hazırlanan ve dijital hali olmayan halihazır bilgilerine, jpeg formatında ulaşılabilmektedir. Dijital ortama dönüştürmek için 1980 halihazır durumu, tarafından AutoCad ortamında yeniden çizilmiştir.

► Kadastral harita, halihazır bilgileri ve belediye kayıtlarındaki parsel numara bilgileri analiz edilerek; mülklerin, eksik ve hatalı olan parsel numaraları tespit edilmiştir, gerekli düzeltmeler tarafından yapılarak, alan çalışmalarına başlanmıştır.

► Alan analizi çalışmalarının sonucu, Kayacık'ın 2012 mevcut (halihazır) durumu tarafından oluşturulmuştur.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

HALİHAZIR
HARİTA (2012)

Şekil 3.35 Manisa-Kayacık kırsal doku incelemesi, halihazır harita (2012)

3.2.1 Kayacık Kırsal Yerleşiminde Alan Çalışması

Kayacık'ın doku araştırmasına yönelik “Manisa-Kayacık Doku Analizi Alan Çalışması Formu” geliştirilmiştir (Bkz Ek 1, s.193). Bu formdaki verilerin pratik bir şekilde oluşturulması için, “Manisa-Kayacık Doku Analizi Kodları” yaratılmıştır (Bkz Ek 2, s.194). Ayrıca, bu formun açıklama kısmında da kamu ve ticari kurumların tanımı, geleneksel örnek yapı, tescillenen yapı ve özel durum gibi bilgilerin oluşturulmasına olanak sağlanmıştır.

Alan çalışmalarının sağlıklı bir şekilde yürümesi için, yapıların tamamı yerinde incelenmiş, elde edilen tespit sonuçları “Manisa-Kayacık Doku Analizi Alan Çalışması Formu”na işlenmiştir. Kayacık'ta yapılan alan çalışmaları sonucu elde edilen veriler, bilgisayar ortamında paftalara aktarılmıştır. Elde edilen bu verilerden hareket ederek istatistiksel bilgiler çıkarılmış ve grafiklere dönüştürülmüştür. Kayacık'ın doku analizi incelemesinde, yapıların:

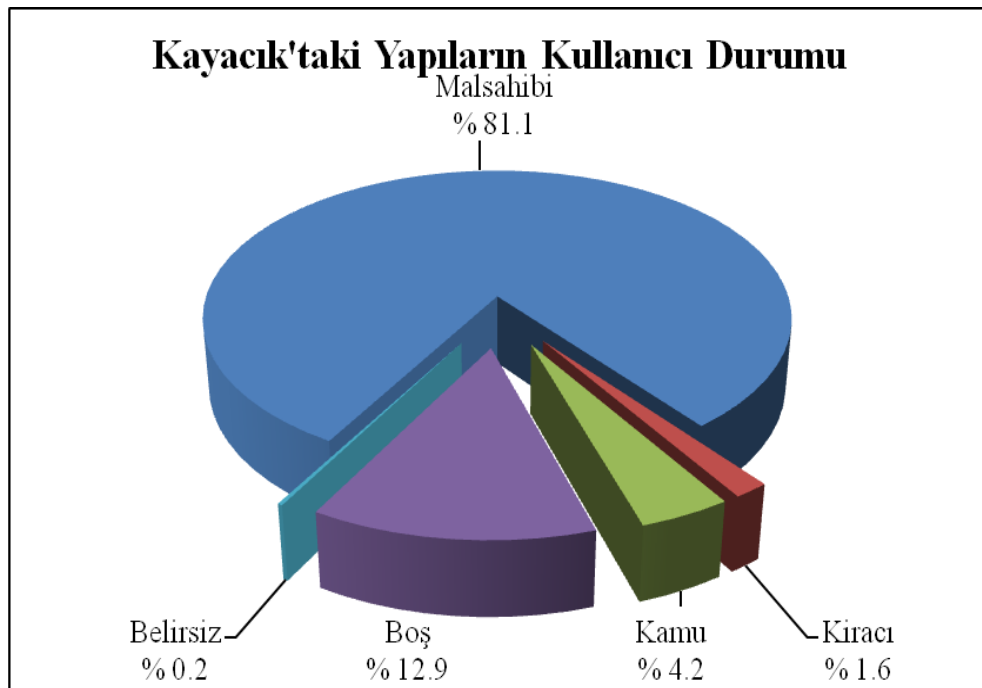
- Kullanıcı Durumu
- Harabiyet Durumu
- Kat adedi
- Dış Cephe
- Yapım Sistemi
- Yapı Malzemesi
- Üst Örtü Tipi
- Üst Örtü Malzemesi
- Özgün İşlev
- Mevcut İşlev
- Yapı Tipi
- Yapım Tarihi
- Açıklama (özel durum bilgisi)

saptaması yapılmıştır.

Kullanıcı Durumu

Doku analizine yönelik alan çalışmaları sonucunda, Kayacık'ın imar alanı içerisindeki parsellerin sayısının 577 olduğu ve bu parsellerden 173'ünün boş olduğu tespit edilmiştir. 173 boş parselden 15'inin bitişiğindeki parselle birleştiği, iki parselin çeşme, üç parselin su deposu ve ayrıca iki parselin yol olarak kullanıldığı görülmüştür.

Sonuç olarak, Kayacık'da 428 yapının varlığı tespit edilmiştir. Bu yapılardan, üçünün ahır, 24'ünün bina dışı ek depo, dokuzunun deposuz konut ve 18'inin de kamuya ait yapı olduğu belirlenmiştir. Diğer bir deyişle, 374 yapının konut ve depo olarak kullanıldığı görülmüştür. Konut ve depo şeklindeki yapılarda, zemin kat depo, birinci kat yaşam alanı olarak kullanılmaktadır.

Şekil 3.36 Kayacık'taki yapıların kullanıcı durumu

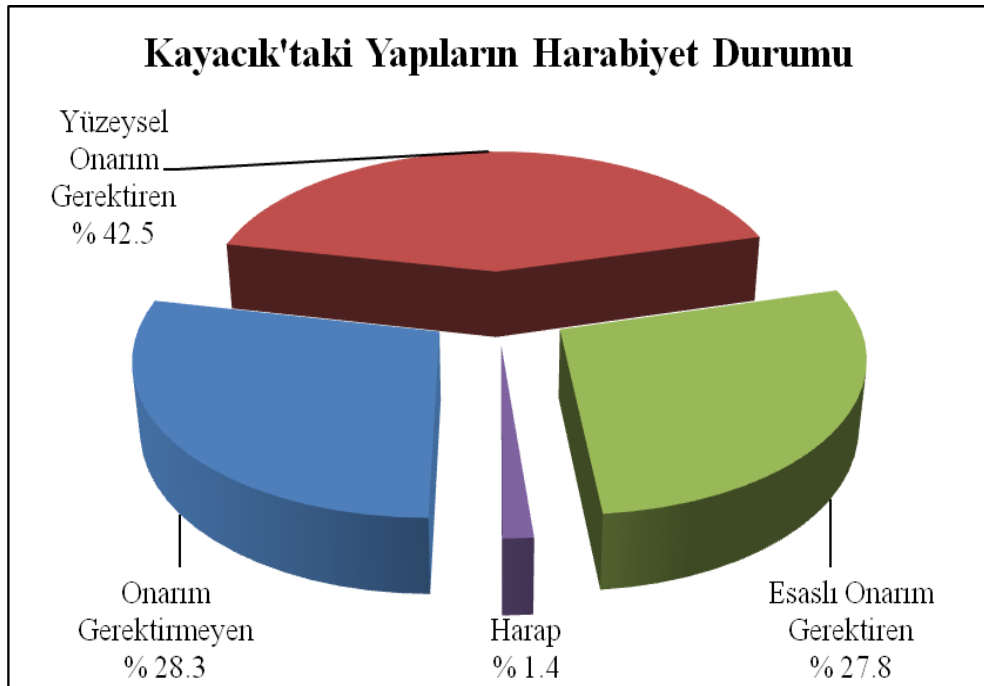
Yerleşimde, 428 yapının 347'si malsahibi, 55'i boş, 18'i kamu, 7'si kiracı tarafından kullanılmakta olup bir tanesi de belirsizdir. Buna göre, Kayacık'ta yapıların büyük çoğunun mal sahibi tarafından kullanılmakta olduğu görülmektedir.

Harabiyet Durumu

Yerleşimde yapılan alan çalışmalarında, geleneksel yapıların yaygın olduğu görülmüştür. Bu yapıların tarihi 50 yıl ve öncesine dayanmaktadır. 2000 yılından sonra, kente göçün hızlanmasıyla, Kayacık'taki yapıların bir kısmı kullanılmama ve bakımsız kalma nedenleriyle onarım ihtiyacı göstermektedir.

428 yapıda harabiyet durumu dağılımı şu şekildedir:

Onarım Gerektirmeyen	: 121
Yüzeysel Onarım Gerektiren	: 182
Esaslı Onarım Gerektiren	: 119
Harap	: 6

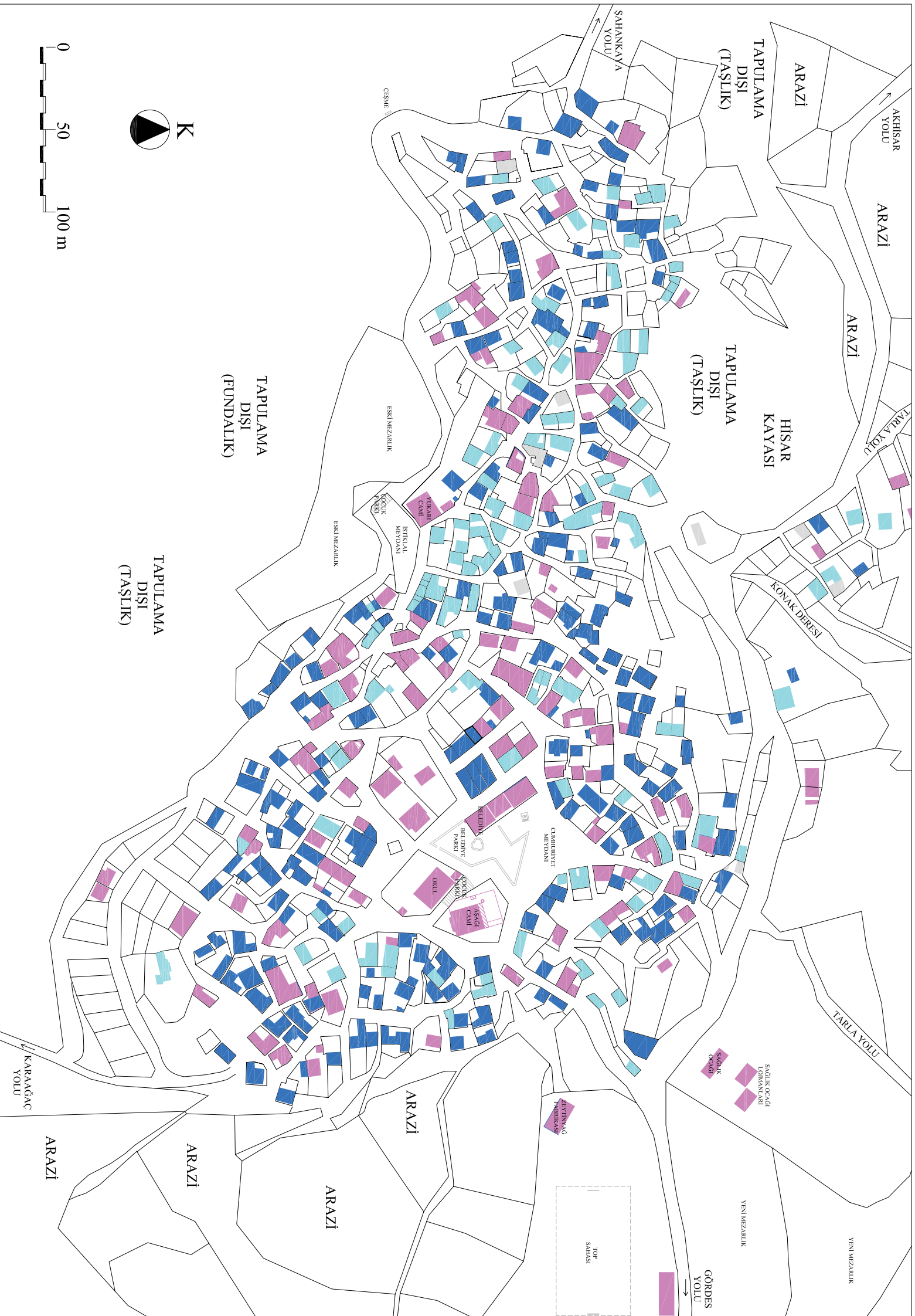

Şekil 3.38 Kayacık'taki yapıların harabiyet durumu

Buna göre, yerleşimdeki yapıların yaklaşık $\frac{1}{4}$ 'ü esaslı onarım, yarıya yakını ise yüzeysel onarım gerektirmektedir. 1980 sonrası artan betonarme yapılar ve tadilatlar onarım gerektirmeyen yapıları oluşturmaktadır.

MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : 12

LEJAND

- Onarım Gerektilmeyen
- Yüzeyesel Onarım Gerektilren
- Esaslı Onarım Gerektilren
- Harap

▶ Parsel numaraları eşlemesi için şekil 3.31'de bulunan "PAFTA NO : 6" ya bakınız.

AÇIKLAMA

- ▶ 428 yapıda harabiyet durumu dağılımı:
Onarım Gerektilmeyen : 121
Yüzeyesel Onarım Gerektilren : 182
Esaslı Onarım Gerektilren : 119
Harap : 6
şeklinde dir.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

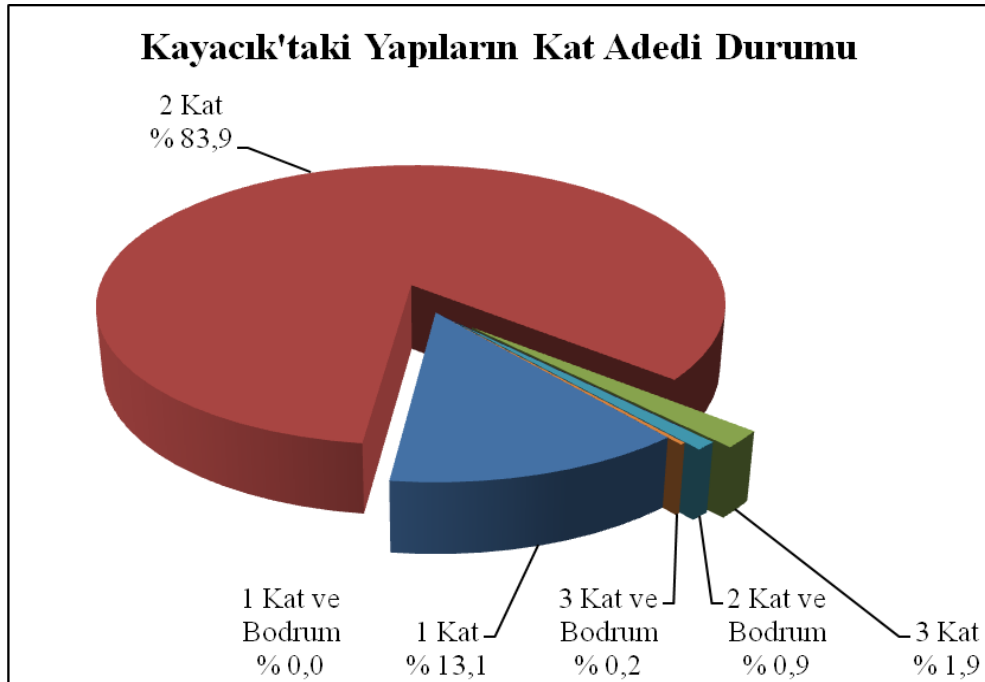
HARABİYET
DURUMU

Şekil 3.39 Manisa-Kayacık kırsal doku incelemesi, harabiyet durumu

Kat Adedi

Kayacık yerleşkesindeki yapıların kayalık ve eğimli arazide yer alması nedeniyle, çoğunlukla üst yola göre bir katlarının yol seviyesinin altında kaldığı görülmektedir. Yapıya girişlerin genellikle alt yoldan yapıldığı dikkate alındığında, bu yapıların "Bodrum + 1 Kat" yerine "2 Kat" olarak değerlendirmesi yapılmıştır. Buna göre; 428 yapının kat adedi dağılımı şu şekildedir:

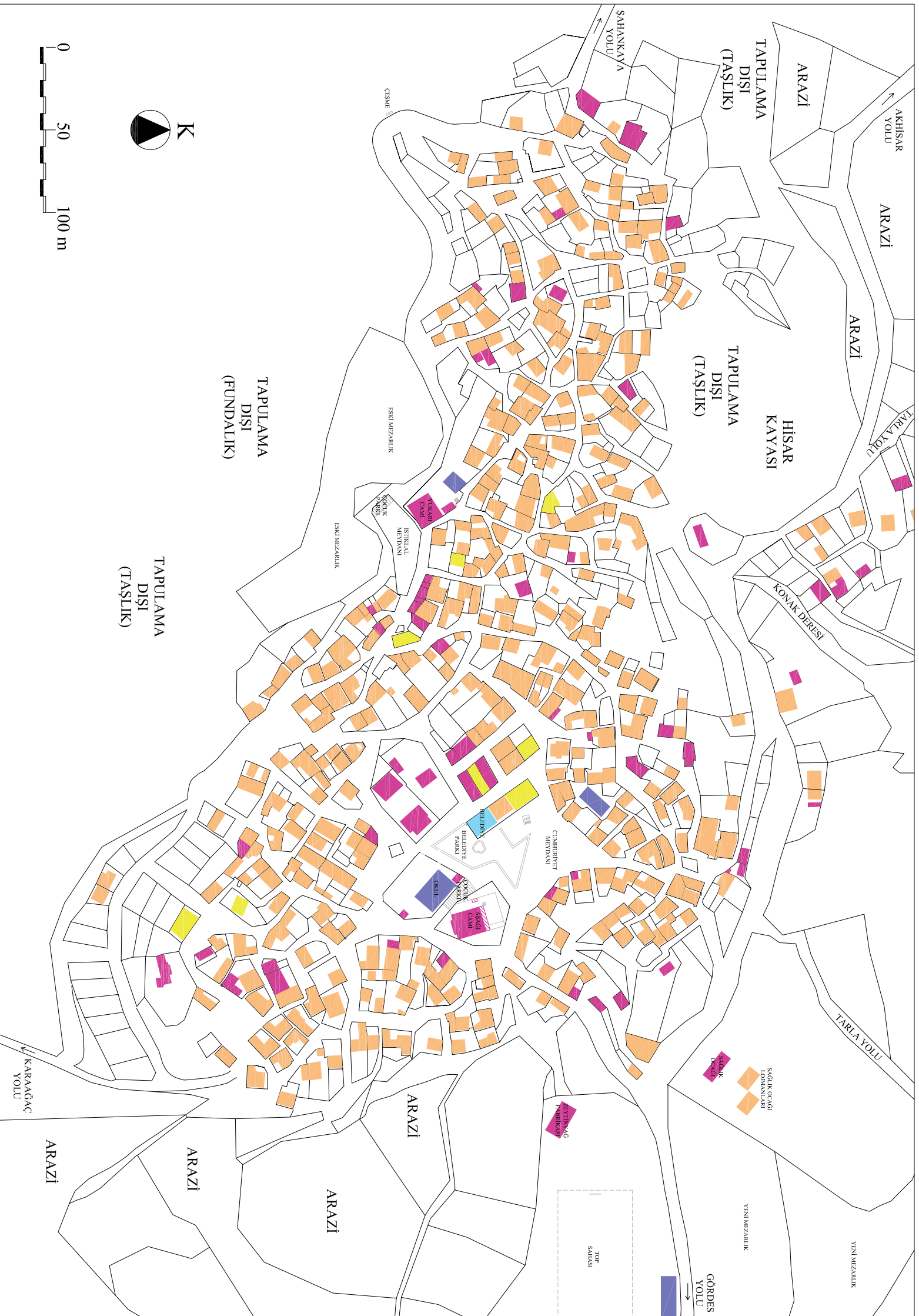
1 Kat	: 56
2 Kat	: 359
3 Kat	: 8
Bodrum + 1 Kat	: -
Bodrum + 2 Kat	: 4
Bodrum + 3 Kat	: 1

Şekil 3.40 Kayacık'taki yapıların kat adedi durumu

MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : 13

LEJAND

- 1 Kat
- 2 Kat
- 3 Kat
- Bodrum + 1 Kat
- Bodrum + 2 Kat
- Bodrum + 3 Kat

▶ Parsel numaraları eşlemesi için şekil 3.31'de bulunan "PAFTA NO : 6" ya bakınız.

AÇIKLAMA

▶ Kayacık yerleşimin kayalık ve eğimli bir arazide konumlanması, yapıların üst yoldan tek, alt yoldan iki katlı algılanmasına neden olmaktadır.

▶ Yapıya girişlerin genellikle alt yoldan yapıldığı dikkate alındığında bu yapıların "Bodrum ve 1 Kat" yerine "2 Kat" olarak değerlendirilmesi yapılmıştır.

▶ Buna göre; 428 yapının kat adedi dağılımı:

1 Kat	: 56
2 Kat	: 359
3 Kat	: 8
Bodrum + 1 Kat	: -
Bodrum + 2 Kat	: 4
Bodrum + 3 Kat	: 1

şeklinde dir.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

KAT
ADEDİ

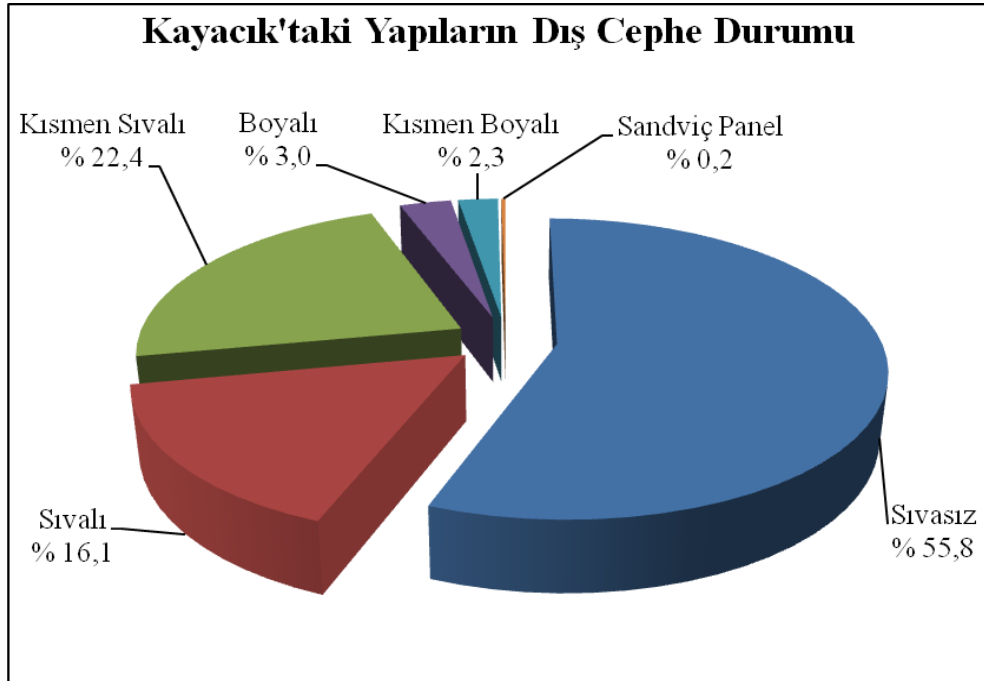
Şekil 3.41 Manisa-Kayacık kırsal doku incelemesi, kat adedi

Dış Cephe

Kayacık'taki yapıların dış cephelerinde genellikle yapılan onarımlar ve değişiklikler sırasında yeni yapı malzemesi (delikli tuğla) kullanımı dolayısıyla özgünlük ve algının bozulduğu gözlenmektedir.

Tadilatlı yapıların çoğunun sıvasının maddi olanaksızlıklar nedeniyle yapılamadığı görülmüştür. Sandviç panel dış cephe yapı, yeni yapılmış olan zeytinyağ fabrikasına aittir. Kısmen boyalı olarak tanımlanan yapıların beyaz badanalı olduğu görülmektedir. Yapı dış cephelerin durumu şu şekildedir:

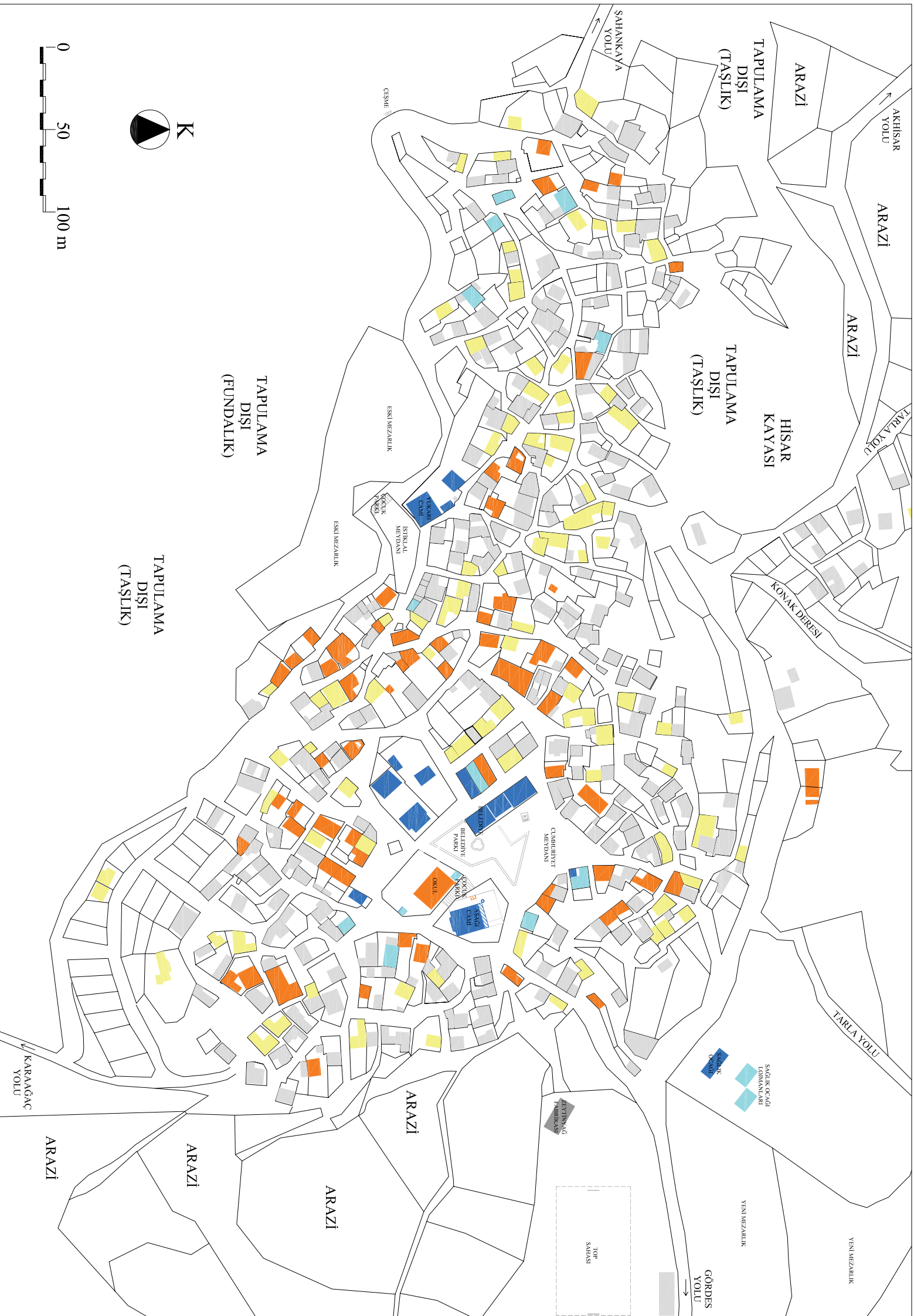
Sıvasız	: 239
Sıvalı	: 69
Kısmen Sıvalı	: 96
Boyalı	: 13
Kısmen Boyalı	: 10
Sandviç Panel	: 1

Şekil 3.42 Kayacık'taki yapıların dış cephe durumu

MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : 14

LEJAND

- Sivasız
- Sivahlı
- Kısmen Sivahlı
- Boyalı
- Kısmen Boyalı
- Sandviç Panel

▶ Parsel numarası eşlemesi için şekil 3.31'de bulunan "PAFTA NO : 6" ya bakınız.

AÇIKLAMA

- ▶ Kayacık kırsalındaki yapıların dış cephelerine genel olarak bakıldığında, çoğunun tadilat geçirdiği ve yeni yapı malzemelerinde delikli tuğla kullanılarak özgen dokunun bozulduğu ve görüntü kirliliği oluşturduğu gözlemlenmektedir.
- ▶ Tadilat yapıların çoğunun sivasının maddi olanaksızlıklar nedeniyle yapılmadığı görülmüştür.
- ▶ Yapıların cephe karakteri bağlamındaki sınıflandırması:

Sivasız	: 239
Sivahlı	: 69
Kısmen Sivahlı	: 96
Boyalı	: 13
Kısmen Boyalı	: 10
Sandviç Panel	: 1
- ▶ şekindedir.
- ▶ Sandviç panel dış cephe yapı, yeni yapılmış olan zeytin yağ fabrikasına aittir.
- ▶ Kısmen boyalı olarak tanımlanan yapıların beyaz badanalı olduğu görülmektedir.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
MİMAR GÖZE BAYRAM

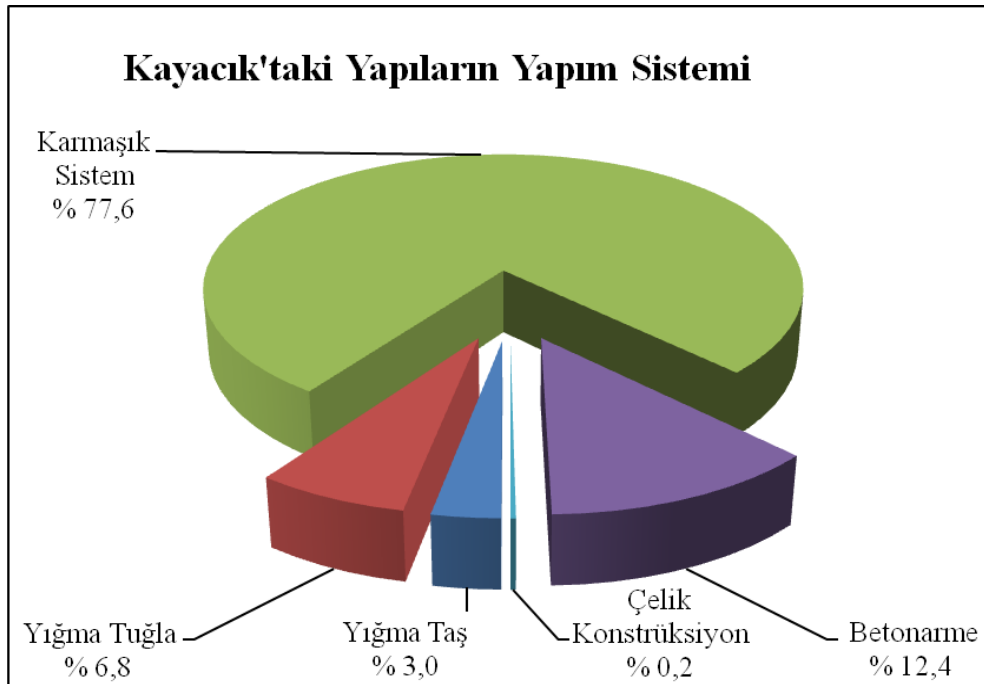
DIŞ
CEPHE

Şekil 3.43 Manisa-Kayacık kırsal doku incelemesi, dış cephe niteliği

Yapım Sistemi

Kayacık yerleşimi incelendiğinde, yapıların çoğunlukla iki katlı olduğu gözlenmiştir. Bunlardan özellikle 1980 yılı öncesi yapıların, kayalıklar üzerine oturtulduğu ve zemin katların tamamının 50-60 cm genişliğinde taş duvarlı olduğu görülmüştür. Yapıların çoğunluğunda, taş beden duvarları birinci katların iki ya da üç cephesinde sürekliliğini korumaktadır. Diğer cepheler ve iç mekan bölücü duvarlarında yapım sistemi olarak ahşap karkas (bağdadi, hımış taş veya tuğla, hımış kerpiç) olduğu tespit edilmiştir. Ancak, tadilat geçiren yapıların cephelerinde, geleneksel yapım sistemi ve uygun malzeme kullanılmadığı görülmüştür. Bu nedenle, yoğunlukta olan tüm bu yapılar için "Karmaşık Sistem" tanımlaması yapılmıştır. Yerleşimdeki yapıların yapım sisteminin dağılımı şu şekildedir:

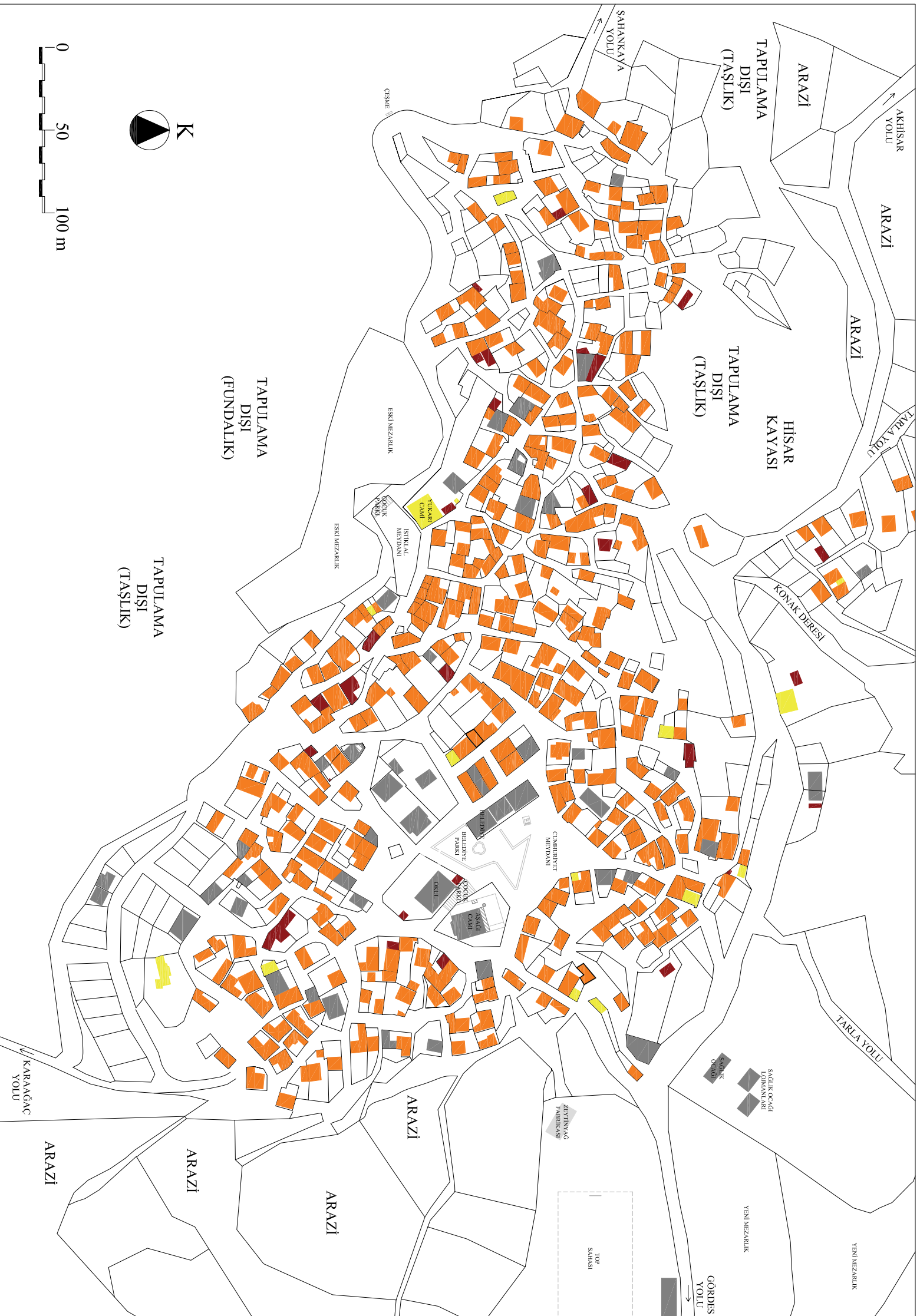
Yığma Taş	: 13
Yığma Tuğla	: 31
Karmaşık Sistem	: 332
Betonarme	: 51
Çelik Konstrüksiyon	: 1

Şekil 3.44 Kayacık'taki yapıların yapım sistemi

MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : 15

LEJAND

■	Yığına Taş
■	Yığına Tuğla
■	Karışık Sistem
■	Betonarme
■	Çelik Konstrüksiyon

► Parsel numarası eşlemesi için şekil 3.31'de bulunan "PAFTA NO : 6" ya bakınız.

AÇIKLAMA

► Kayacık kırsalı incelendiğinde, yapıların yoğunluğu olarak iki katlı olduğunu gözlemişir.

Bunlardan özellikle 1980 yılı öncesinde yapılan yapıların, kayalıklar üzerine oturtulduğu ve zemin katların tamamının 50-60 cm genişliğinde taş duvarlı, yığına sistem olduğu görülmüştür.

Yapıların çoğunluğunda, taş beden duvarları birimci katları iki ya da üç cephesinde sürekliliğini korumaktadır.

Diğer cephe ve iç mekan bölücü duvarların ahşap karkas bağdadı, ahşap karkas hıms taş/tuğla veya ahşap karkas hıms kerpiç olduğu tespit edilmiştir.

Ancak, tadilat geçiren yapıların cephelerinde, geleneksel yapıım sistemi ve uygun malzeme kullanılmadığı görülmüştür.

Bu nedenle, yoğunlukta olan tüm bu yapılar için "Karışık Sistem" tanımlanması yapılmıştır.

► Yapılardaki yapıım sisteminin dağılımı:

Yığına Taş	: 13
Yığına Tuğla	: 31
Karışık Sistem	: 332
Betonarme	: 51
Çelik Konstrüksiyon	: 1

şeklinde dir.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

YAPIM
SİSTEMİ

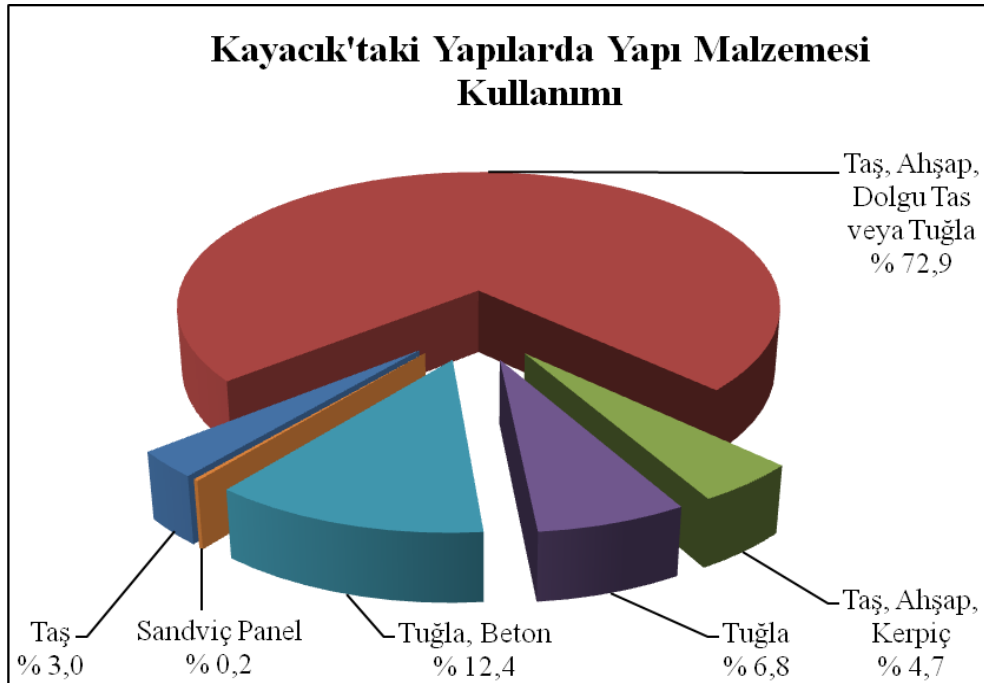
Şekil 3.45 Manisa-Kayacık kırsal doku incelemesi, yapıım sistemi

Yapı Malzemesi

Yapı malzemesi olarak kastedilen, dış cephede kullanılan malzemelerdir. Yerleşimde geleneksel yapıların çoğunlukta olması sonucu, yerel malzeme olan taş ve ahşap kullanımının yaygın olduğu görülmektedir. Yeni betonarme yapılarda ve yapılan tadilatlarda özgün mimariye olumsuz etki eden beton, tuğla gibi malzemelerin kullanımı son zamanlarda artmaya başlamıştır.

428 yapının yapı malzemesi dağılımı şu şekildedir:

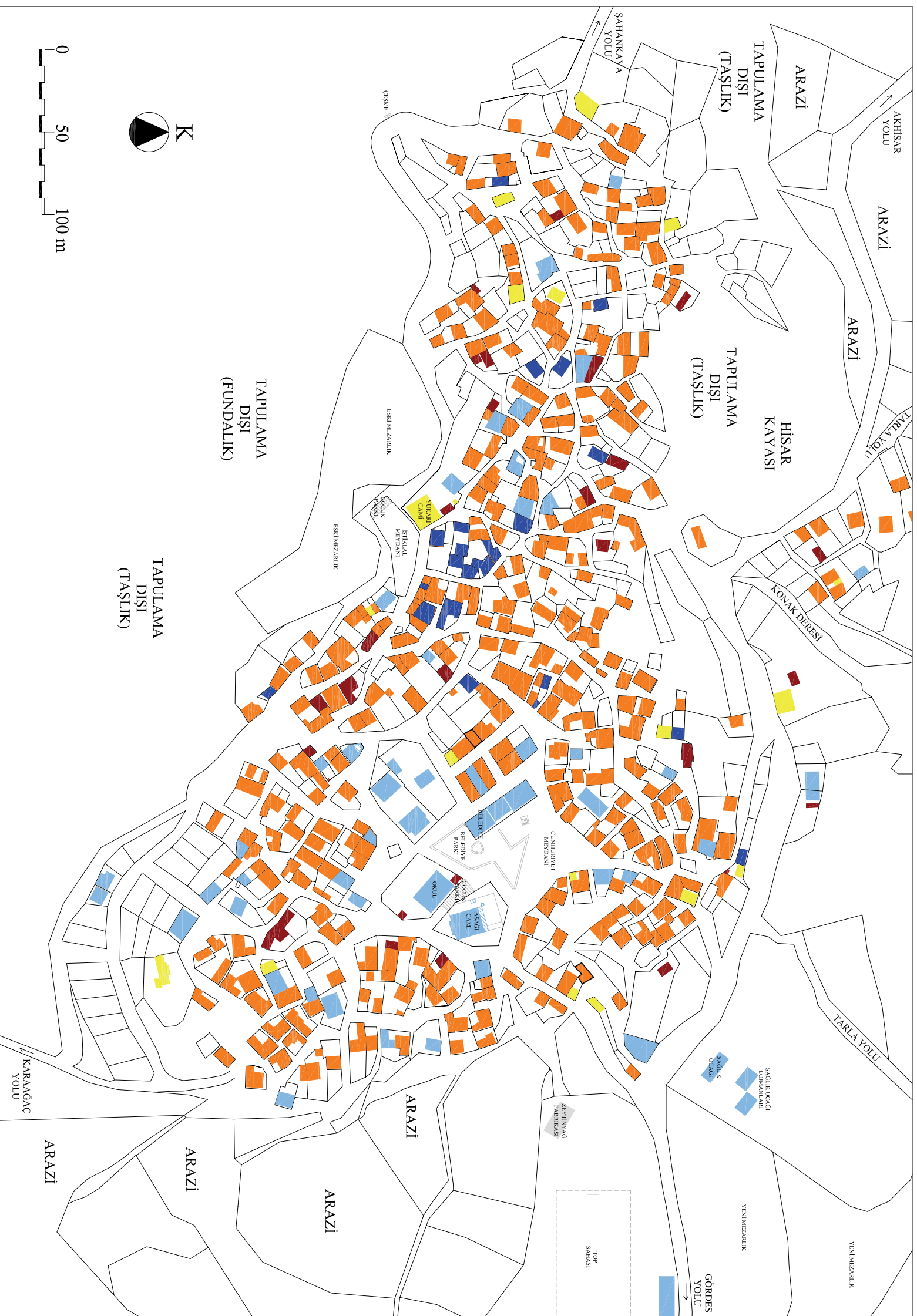
Taş	: 13
Taş, Ahşap, Dolgu Taş veya Tuğla	: 312
Taş, Ahşap, Kerpiç	: 20
Tuğla	: 29
Tuğla, Beton	: 53
Sandviç Panel	: 1

Şekil 3.46 Kayacık'taki yapıların yapı malzemesi kullanımı

MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : 16

LEJAND

- Taş
- Taş + Ahşap + Dolgu Taş/Tuğla
- Taş + Ahşap + Kerpiç
- Tuğla
- Tuğla + Beton
- Sandviç Panel

► Parsel numarası eşlemesi için şekil 3.31'de bulunan "PAFTA NO : 6" ya bakınız.

AÇIKLAMA

► 428 yapının dış cephe yapı malzemesi dağılımı:

Taş	: 13
Taş, Ahşap, Dolgu Taş/Tuğla	: 312
Taş, Ahşap, Kerpiç	: 20
Tuğla	: 29
Tuğla, Beton	: 53
Sandviç Panel	: 1

şeklinde dir.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

YAPI MALZEMESİ
(Dış Cephe)

Şekil 3.47 Manisa-Kayacık kırsal doku incelemesi, yapı malzemesi (dış cephe)

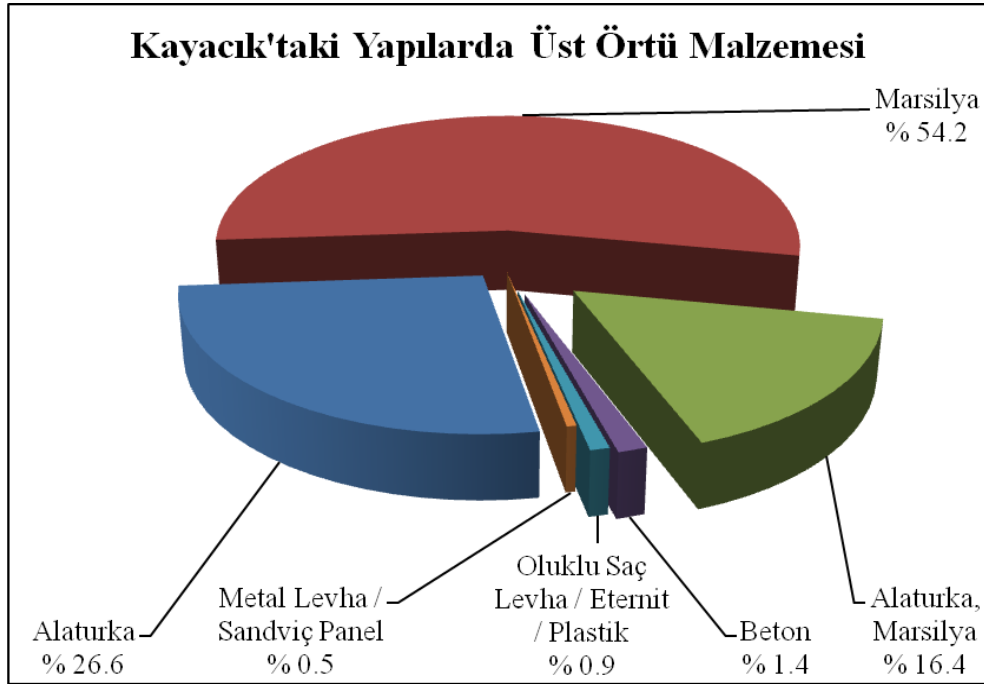
Üst Örtü Malzemesi

Kayacık'ta geleneksel yapıların özgün üst örtü malzemesi alaturka kiremittir. Günümüzde yaygın kullanılan Marsilya kiremit yerleşimde de çatı onarımlarında ve yeni yapılarda kullanılmaktadır.

428 yapıda üst örtü malzemesinin dağılımı şu şekildedir:

Alaturka	: 114
Marsilya	: 232
Alaturka, Marsilya	: 70
Beton	: 6
Oluklu Saç Levha, Eternit, Plastik	: 4
Metal Levha, Sandviç Panel	: 2

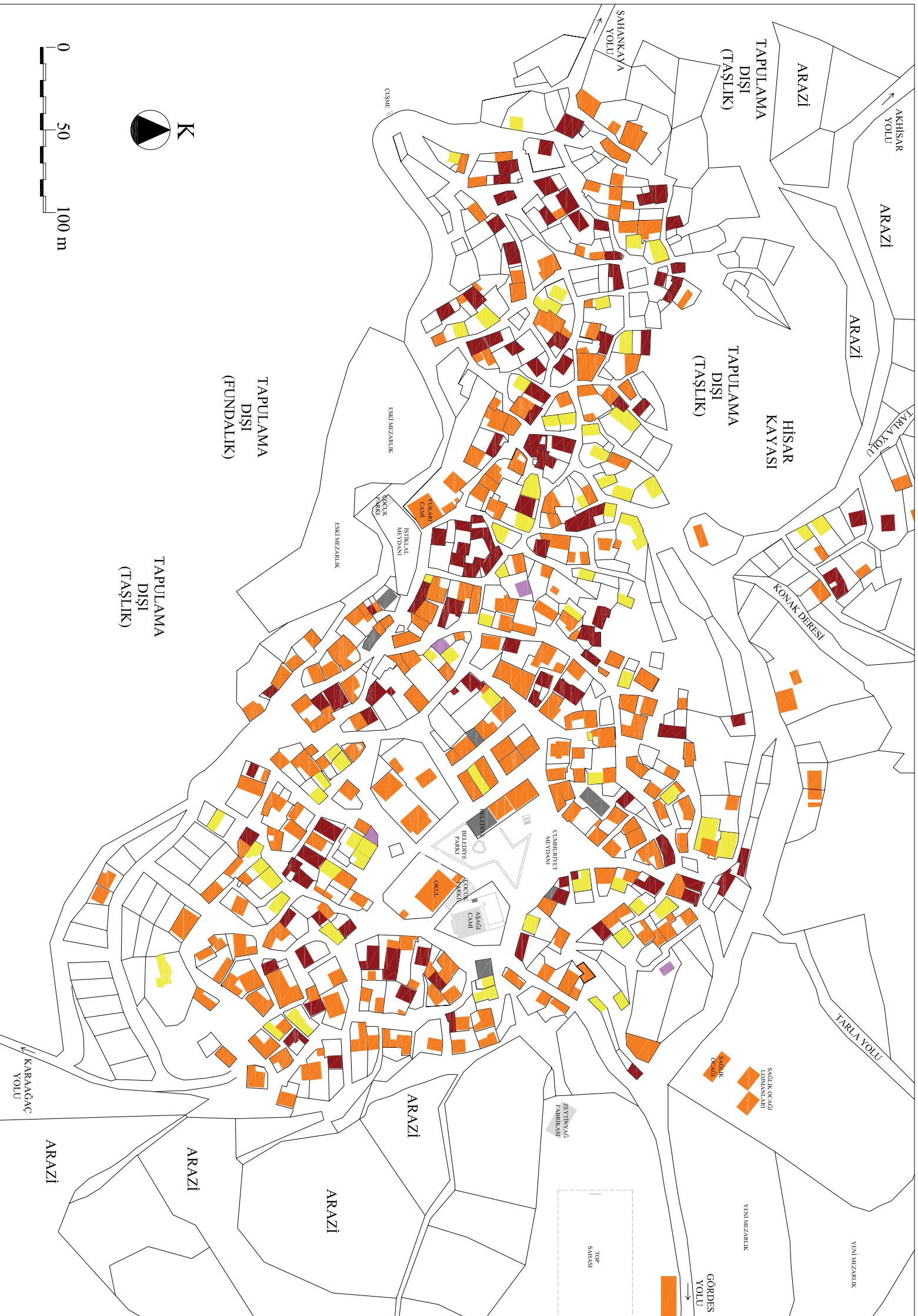
Kayacık genelinde yapıların üst örtüsü alaturka kiremit iken, yapılan onarımlar sonucu yoğunluklu olarak Marsilya kiremit görülmektedir.

Şekil 3.48 Kayacık'taki yapılarda üst örtü malzemesi

MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : 17

LEJAND

■	Alaturka Kiremit
■	Marsilya Kiremit
■	Alaturka + Marsilya Kiremit
■	Beton
■	Okulu Saç Levha/Erermit/Plastik
■	Metal Levha/Sandviç Panel

▶ Parsel numarası eşlemesi için şekil 3.31'de bulunan "PAFTA NO : 6" ya bakınız.

AÇIKLAMA

▶ 428 yapıda üst örtü malzemesinin dağılımı:

Alaturka kiremit	: 114
Marsilya kiremit	: 232
Alaturka ve Marsilya kiremit	: 70
Beton	: 6
Okulu Saç Levha, Erermit, Plastik:	4
Metal Levha, Sandviç Panel	: 2

şeklinde dir.

▶ Kayacık genelinde yapıların üst örtüsü alaturka kiremit iken, günümüzde yapılan tadilatlar sonucu yoğunlukta olarak marsilya kiremit görülmektedir.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

ÜST ÖRTÜ
MALZEMESİ

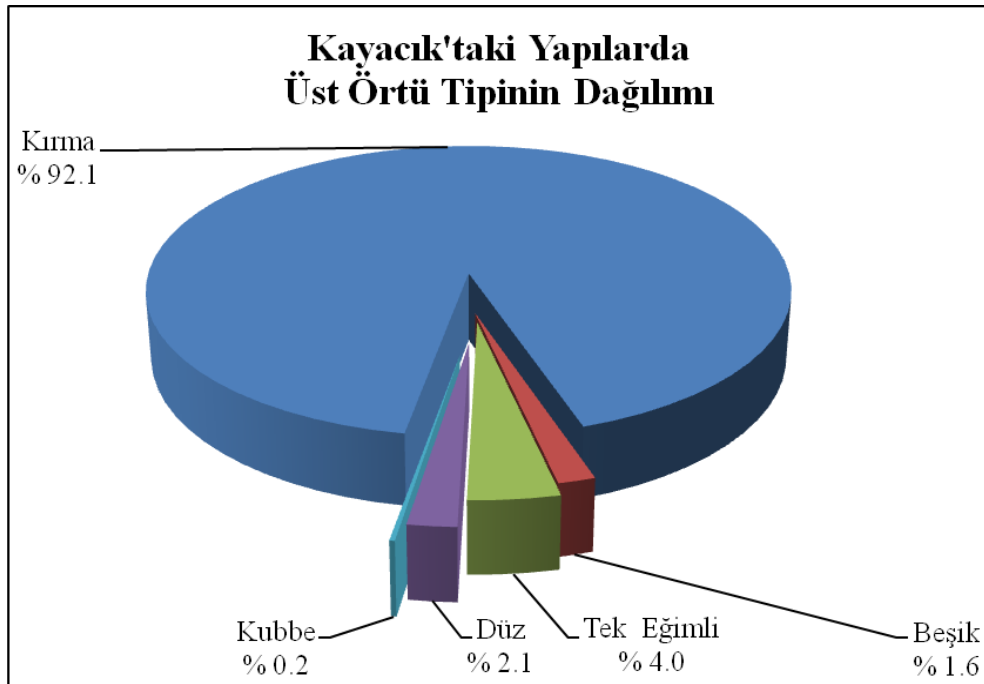
Şekil 3.49 Manisa-Kayacık kırsal doku incelemesi, üst örtü malzemesi

Üst Örtü Tipi

Yerleşimde yapıların büyük bir oranını konutlar oluşturmaktadır. Dokuda beşinci cephe niteliğinde algılanan konut üst örtülerinin genellikle kırma çatı tipinde olduğu görülmüştür.

428 yapının üst örtü tipi dağılımı şu şekildedir:

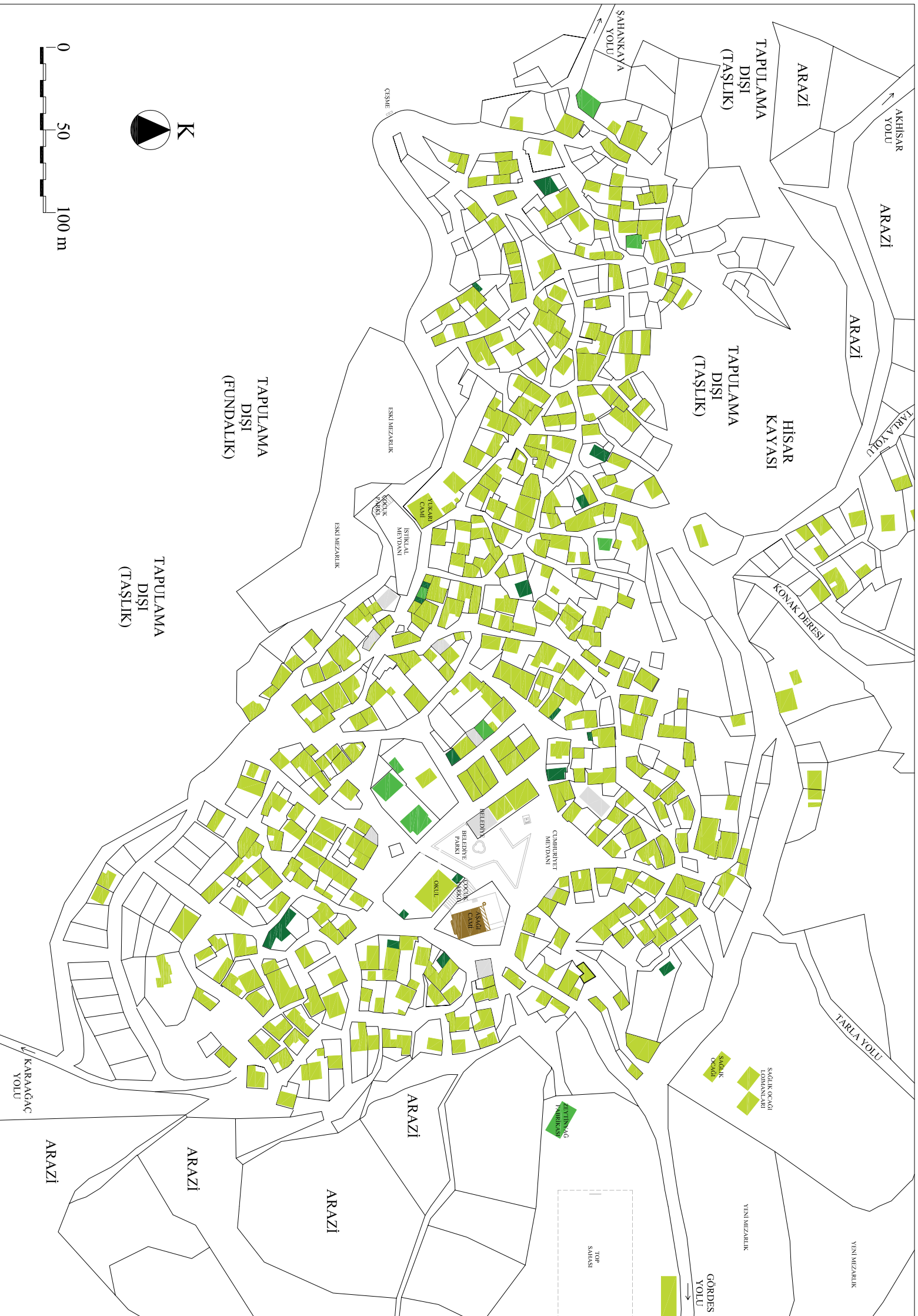
Kırma	: 394
Beşik	: 7
Tek Eğimli	: 17
Düz	: 9
Kubbe	: 1

Şekil 3.50 Kayacık'taki yapıların üst örtü tipleri

MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : 18

LEJAND

- Kıırma
- Beşik
- Tek Eğimli
- Düz
- Kubbe

▶ Parsel numarası eşlemesi için şekil 3.31'de bulunan "PAFTA NO : 6" ya bakınız.

AÇIKLAMA

▶ 428 yapının üst örtü tipi dağılımı:

Kırma	: 395
Beşik	: 7
Tek Eğimli	: 16
Düz	: 9
Kubbe	: 1

şeklinde dir.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

ÜST ÖRTÜ
TİPİ

Şekil 3.51 Manisa-Kayacık kırsal doku incelemesi, üst örtü tipi

Özgün İşlev

Yerleşimde yapılan alan analizi sonucu, yapıların konut ve depo işleviyle tasarlanmış olduğu görülmüştür. Bunların yanı sıra geleneksel yapı özelliklerini taşıyan; kilise, cami, medrese, konukevi ve jandarma gibi dini ve kamu yapıları da bulunmaktadır. Ancak, bunlardan sadece cami özgün işlevini sürdürmektedir.

Günümüzde özgün işlevini yitirmiş olan belli başlı yapılar bulunmaktadır. Bunlardan öne çıkan bazıları; 1981, 1831, 1629, 1610, 1991, 2058 ve 2054 numaralı parsellerdeki yapılardır.

1981 numaralı parseldeki yapı; önce medrese, sonra jandarma olarak kullanılmış; günümüzde ise konut ve depo işlevini sürdürmektedir.

Şekil 3.52 1981 numaralı parselde bulunan eski Jandarma Binası

1831 numaralı parseldeki yapı; önceleri lonca ve toplanma yeri olarak kullanılmaktaydı. Anket sırasında Kayacık halkından edinilen bilgiler ışığında, bundan yaklaşık 50 yıl önce 1831 numaralı parselin olduğu yerde loncanın yer aldığı öğrenilmiştir. Bu loncada günde yaklaşık 15-20 büyükbaş hayvan kesimi yapıldığı

söylenmektedir. Alanın, önünde bulunan kahveler, günümüze ulaşmamış havuzlar ile birlikte halk için önemli bir toplanma ve eğlence yeri olarak kullanıldığı öğrenilmiştir. Demirci-Akhisar yolu üzerinde bulunan Kayacık'ın bu bölgesi, tüccarlar için önemli bir duraklama ve konaklama yeri olarak değerlendirilmekteydi. Develerle Kayacık'a ulaşan tüccarlar burada mola verdikten sonra yollarına devam etmekteydi. Günümüzde, loncalar ve önünde bulunan havuzlar yok olmuş, kahveler ise kaderine terk edilmiş durumdadır. Bu bölge Çocuk Parkı ve Kayacık'ta ikinci bir meydan olarak kullanılmaktadır.

Şekil 3.53 1831 numaralı parselde meydan ve çocuk parkı, 1629 parseldeki eski Sağlık Ocağı, eski kahvehaneler bölgesi ve Yukarı Camii ile Eski Müslüman Mezarlığı'ndan görünüm

1629 numaralı parseldeki yapı, önceleri sağlık ocağı hizmeti verirken günümüzde, konut ve ticari amaçlı kullanılmaktadır. Sağlık Ocağı ise, Aşağı Mezarlık yanındaki alanda, yeni yerinde lojmanıyla birlikte işlevini sürdürmektedir.

1610 ve 1991 numaralı parsellerdeki yapılar, önceleri buğday öğütülen, Kayacık ve çevresine hizmet veren değirmen olarak kullanılmaktaydılar. Günümüzde her iki yapı da, konut ve depo olarak kullanılmaktadır.

2058 numaralı parseldeki yapı, önceleri kilise olarak kullanılmaktaydı. Kapısının üzerinde bulunan kitabeden kilisenin Hicri 1258'e tarihlendiği görülmektedir. Bu da 1842 yılını işaret etmektedir. Anket çalışmaları sırasında elde edinilen bilgilerden, 1930'lu yıllarda yapım aşamasında olan ilkokulun inşaatı için kilisenin taşları sökülerek kullanıldığı ve 1938'de kilise mallarının yağmalandığı öğrenilmektedir. Daha sonra konut ve depo olarak kullanılan kilise günümüzde harap durumdadır.

Şekil 3.54 2058 numaralı parselde bulunan kilisenin günümüzdeki harap durumu

Kayacık Belediyesi'nden edinilen bilgiye göre, 2094 numaralı parselde ve Konak Deresi mevkiinde olmak üzere, bundan yaklaşık 50 yıl önce varolan iki çamaşırhane günümüze ulaşamamıştır.

Mevcut işlev

Yerleşimde bulunan geleneksel yapıların büyük çoğunluğun özgün işlevinin konut ve depo olduğu bilinmektedir. İşlev değişikliğine uğrayan herhangi bir konut bulunmamaktadır. Ancak, kente göç edilmesi veya güncel gereksinimleri karşılayamaması nedenleriyle mevcut durumda boş ve bakımsız kalan konutlar bulunmaktadır. Günümüzde Kayacık'ta özgün işlevini sürdüren kamu ve ticari yapılar ise, aşağıdadır.

Kamu kurumu olarak;

- Belediye,
- İlköğretim,
- Sağlık Ocağı,
- Cami (iki adet),
- Düğün Salonu,
- PTT,
- Lojmanlar,

Ticari kurum olarak:

- Bakkal (dört adet),
- Fırın,
- Berber,
- Zeytinyağ Fabrikası,
- Marangoz ve Hızır Atölyesi,
- Demirci,
- Büfe, tostçu,
- Süt Toplama Merkezi,
- Kahvehane (beş adet)

bulunmaktadır.

Ayrıca, Kayacık'ın imar sahası dışında dört adet tavuk çiftliği (Keskinoğlu firmasına ait), bir adet marangoz ve hızır atölyesi yer almaktadır.

3.2.2 Konutların Tipolojik İrdelenmesi

Türk Evi özelliklerinin görüldüğü Kayacık yerleşiminde yapılar; planimetrik, cephe, strüktür ve malzeme, mekansal ve yapı öğeleri bağlamında incelenmekte, dokunun belirleyicisi konutların yapısal özellikleri irdelenmektedir.

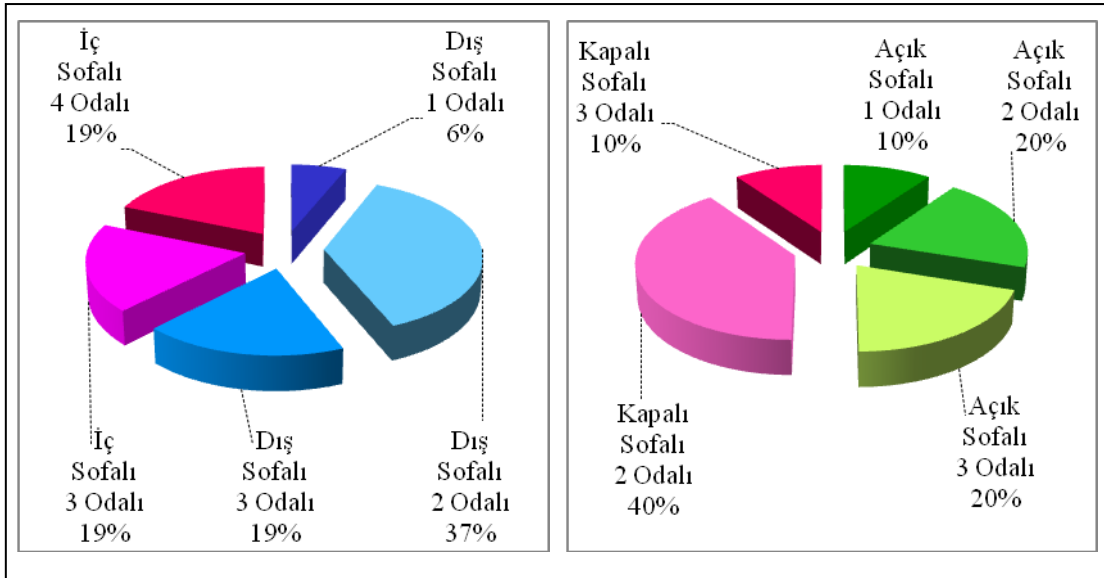
3.2.2.1 Planimetrik Özellikler

Sofa

Kayacık'ta içine girilebilen 16 adet geleneksel konutun dış sofalı veya iç sofalı olduğu görülmüştür. Dış sofalı konutlar, açık ve kapalı olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Açık sofalıda, bir, iki ve üç odalı örnekler yer almaktadır. Bir odalı bir adet, iki odalı iki adet, üç odalı iki adet konut bulunmaktadır. Kapalı sofalıda ise, iki ve üç odalı örnekler vardır. İki odalı dört adet, üç odalı bir adet konut tespit edilmiştir. İç sofalı konutlarda ise, üç odalı ve dört odalı örnekler yer almaktadır. Üç odalı üç adet, dört odalı üç adet konut bulunmaktadır. İçine girilebilen geleneksel yapıların sofa niteliğine göre, oda sayıları ve dağılımları, tabloda ve grafiklerde gösterilmektedir.

Tablo 3.1 Kayacık'ta incelenen geleneksel konutların tipolojik dağılımı

Sofa Niteliği Oda Sayısı	DIŞ SOFALI		İÇ SOFALI
	AÇIK	KAPALI	
1	1	-	-
2	2	4	-
3	2	1	3
4	-	-	3
TOPLAM	5	5	6

Şekil 3.57 Kayacık'ta incelenen geleneksel konutların tipolojik dağılımı

Yarı açık mekan olarak açık sofa, özellikle yaz aylarında; ailenin toplandığı, birlikte yemek yediği, dinlendiği önemli bir yerdir. Pafta No:27'de 1538 numaralı parselde bulunan açık sofalı yapıda görülen tezgah ve raf, 1939 numaralı parseldeki açık sofalı yapıda görülen fırın gibi öğeler, bu mekanların yemek yapma amaçlı da kullanıldığını göstermektedir.

Şekil 3.58 1869 numaralı parselde bulunan kapalı sofalı yapıda abdestliğin dış mekandan ve iç mekandan görünümü

Bunun yanında bazı konutlarda açık sofada abdestliğin de yer aldığı görülmüştür. Abdestlik dışarı doğru yaklaşık 35-40 cm lik bir çıkma yapmakta ve genellikle sofanın bir köşesinde bulunmaktadır.

Kapalı dış sofalı 1869 numaralı parseldeki evde abdestlik sofanın köşesine yakın konumlanmıştır. Sofanın avluya ve sokağa bakan pencereleri odadakilerden farklı düzendedir.

Pafta No:21'de yer alan 1851 numaralı parselde, açık sofada dikme aralarının kemerli düzende, ahşap kafes panolarla mahremiyetin sağlandığı görülmektedir. Aynı yapıda; sofanın ucunda bulunan abdestlik bugün harap durumda olup, duvarı kısmen yıkılmış durumdadır. Pafta No:27'de, 1851 numaralı parseldeki yapıda, ahşap korkuluklu ayazlık bölümü göze çarpmaktadır. Bunun yanı sıra, açık sofanın diğer ucunda ise, halı dokuma tezgahı bulunmaktadır. Pafta No:21'de 1850 numaralı parselde yer alan yapıda ise, Kayacık'ın birçok konutunda karşılaşılan sofaya sonradan eklenen hela görülmektedir. Helanın hemen yanındaki tezgah ise, özellikle yaz aylarında yemeğin burada pişirilip yendiğini göstermektedir.

Bazı iç sofalı konutlarda, buranın pişirme nişi (mutfak) olarak kullanıldığı görülmektedir. Pafta No:21'de 1818 ve 1932 numaralı parsellerde sofanın ucunda bu tezgahlar görülmektedir. Bunun yanı sıra, dış sofada olduğu gibi yapıya sonradan eklenen hela ile iç sofada da görülmektedir. Pafta No:21'de; 1818 numaralı parselde ise sofaya çıkar çıkmaz karşılaşılan sonradan eklenen tuğla duvarlı hela yapısı ve 1823 numaralı parselde hela duvarının sona kadar erişmemesi buna örnek verilebilir.

MANİSA - KAYACIK'TAKİ YAPILARDA PLANİMETRİK ÖZELLİKLER

PAFTA NO : 21

Parsel No : 1851

Parsel No : 1850

Parsel No : 1538

Parsel No : 1540

Parsel No : 1932

Parsel No : 1948

Parsel No : 2857

Parsel No : 1869

Parsel No : 1847

Parsel No : 1823

Parsel No : 1636

Parsel No : 1818

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

SOFALAR

Şekil 3.58 Manisa-Kayacık'taki evlerde sofa mekânları

Oda

Kayacık'ta genellikle iki ve üç odalı yapılar bulunmaktadır. Sofayla birbirlerine bağlanan odalarda bulunan ocak, yüklük ve gusülhane öğeleri genellikle yan yana konumlanmaktadır. Günümüzde, ocakların birçoğu duvar örülerek kapatılmış veya kullanılmamakta olup, soba ile ısınma sağlanmaktadır. Pafta No:22'de 1818, 2868 ve 1847 numaralı parsellerdeki yapılarda bunun örnekleri görülmektedir.

Dolabın yorgan döseğın kaldırıldığı yüklük kısmı, odanın gün içinde Türk Evi'nin bir özelliğı de olarak çok işlevli yapısına işaret etmektedir. Oda; dinlenme, yemek yeme, çalışma, yıkanma ve yatma eylemlerinin gerçekleştiğı bir mekan olarak kullanılmaktadır. Kayacık'ta birkaç yapıda karşılaşılan halı dokuma tezgah bölümünden kalan başlık bölümleri, bazen odada, bazen sofada halının dokunduğunu göstermektedir. Bu da odanın çok işlevli bir yer olduğunu tekrar göstermektedir. Bununla ilgili örnekler Pafta No:22'de yer alan 1850 ve 1939 numaralı parseldeki yapılarda görülmektedir.

Pafta No:22'de yer alan 1823 numaralı parseldeki yapıda olduğu gibi, bazı odalarda, sonradan eklenen tezgah, bulaşıklık ve raflar, odanın mutfak olarak da kullanıldığını göstermektedir.

Pafta No:22'de yer alan 1636 ve 1857 numaralı parsellerdeki yapılarda olduğu gibi, bazı odalar ise plan kurgusunda mutfak olarak tasarlanmıştır.

Türk Evi'nde görülen odanın duvar boyunca devam eden rafları, Kayacık'ta bazı yapılarda da kendini göstermektedir. Bu rafların yüksekliğı insan elinin erişebileceğı şekilde olup, odada yer alan dolap birimiyle aynı üst sınırdadır. Pafta No:22'de bulunan 1851 ve 2058 numaralı parseldeki yapılarda örnekleri görülmektedir.

MANİSA - KAYACIK'TAKİ YAPILARDA PLANİMETRİK ÖZELLİKLER

PAFTA NO : 22

Parsel No : 1851

Parsel No : 1932

Parsel No : 1850

Parsel No : 1939

Parsel No : 1948

Parsel No : 1636

Parsel No : 1823

Parsel No : 1857

Parsel No : 2058

Parsel No : 1818

Parsel No : 2868

Parsel No : 1847

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

ODALAR

Şekil 3.59 Manisa-Kayacık'taki yapıların planimetric özelliklerinden odalar

Merdiven

Kayacık yerleşiminde konutların giriş katları ambar, hayvan damı, kümes, odunluk mekanları olarak kullanılmaktadır. Yöre halkı, bu mekanların tümünü depo olarak adlandırmaktadır. Yapıların birinci katlarında bulunan odaya açılan sofaya, bazı konutlarda taş, bazı konutlarda ahşap merdivenle ulaşılmaktadır.

Merdiven, hayataından veya depodan sofa mekanı içine çıktığından, sofanın döşemesinde yırtık bulunmaktadır. Pafta 23’de bulunan 1851 numaralı parseldeki yapıda da olduğu gibi, bu yırtığın kapatılması için ahşap merdivenlerin, bazı konutlarda kapakla kapatıldığı görülmektedir. Bu kapak kapatıldığında, depo ile sofa arasındaki geçiş engellenerek, hem geceleri daha güvenli hale gelmekte, hem de birinci kat döşemesindeki yırtık görülmemektedir.

Şekil 3.60 1636 numaralı parselde sofanın içinden depoya inilen merdiven ve kapağı

Ege Bölgesi kırsal yapılarında olduğu gibi, Kayacık'ta da, ahşap merdivenler, limon kirişleri ile taşınmaktadır. İki limon kirişi üzerine konulan basamakların kalınlığı 3-4 cm kadardır. Ahşap merdivenlerin genişliği yaklaşık 70-80 cm dolayındadır.

Taş merdivenler ise, avluda veya sokak cephesinde bulunmakta olup, genellikle düz kollu ve dikdörtgen basamaklıdır. Taş merdiven genişliği, yaklaşık 90-100 cm kadardır. Pafta No:23'de görülen 1847 ve 1869 numaralı parsellerdeki yapılarda olduğu gibi, bazı yapılarda korkuluk bulunmazken, bazılarında 1948 ve 1953 numaralı parsellerdeki yapılarda görüldüğü gibi özgün olmayan demir korkuluk bulunmaktadır.

Şekil 3.x Kayacık'ta beton merdiven örnekleri

Kayacık'ta, ahşap merdivenlerin büyük bölümünde, bakımsızlıktan dolayı bozulmalar meydana gelmiştir. Bazı konutlarda, ahşap merdivenler kaldırılarak beton merdiven yapılmıştır. Geleneksel malzeme ve tekniklerin kullanılmaması sonucu, görüntü kirliliği meydana gelmekte, yerleşimin dokusunda fiziksel bozulmalar ortaya çıkmaktadır.

MANİSA - KAYACIK'TAKİ YAPILARDA PLANİMETRİK ÖZELLİKLER

PAFTA NO : 23

Parsel No : 1847

Parsel No : 1948

Parsel No : 1953

Parsel No : 1537

Parsel No : 1583-4

Parsel No : 1540

Parsel No : 1851

Parsel No : 2058

Parsel No : 1538

Parsel No : 1869

Parsel No : 1939

Parsel No : 2058

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

MERDİVENLER

Şekil 3.62 Manisa-Kayacık'taki yapıların planimetric özelliklerinden merdivenler

3.2.3.2 Cephe Özellikleri

Kat Adedi

Kayalık ve eğimli bir arazide konumlanan Kayacık yerleşiminde 428 adet yapı bulunmaktadır. Pafta No:13’de gösterildiği gibi yapılan saha analizlerine göre; 428 yapıdan 56 tanesinin bir katlı, 359 tanesinin iki katlı olduğu görülmüştür.

Şekil 3.63 Kayacık’tan görünüm

Kayacık’ta dokuyu biçimlendiren bu yapıların büyük çoğunluğunu iki katlı konutlar oluşturmaktadır. Konutların giriş katları ambar, hayvan damı, kümes, odunluk mekanları olarak kullanılmakta, üst katları ise yaşam alanından oluşmaktadır.

Çıkmalar

Kayacık yerleşiminde, geleneksel Türk Evi'nde görülen çıkmalara az sayıda konutta rastlanmaktadır. Sofanın ve hayatın bir parçası olarak düzenlenen çıkmalar; açık ve kapalı olmak üzere iki türde yapılmıştır. Kayacık'ta görülen kapalı çıkmalar, dikdörtgen formda dar çıkmalar niteliğindedir. Açık çıkmalar ise, hayat boyunca devam etmektedir. Ahşap çıkmalar, avluya ya da sokağa yaklaşık 80-100 cm taşmaktadır.

Açık ve kapalı çıkmalar konsol kirişlerle taşınmaktadır. Pafta No:24 görülen 1932 numaralı parseldeki yapıda bulunan çıkma konsol, kirişlerle taşınmakta, payandalar ile desteklenmektedir.

Şekil 3.64 1932 numaralı parselde yer alan yapıda payandalı çıkma örneği

Kapalı çıkmalar, avlu ya da sokak için daha iyi görüş açısı sağlarken, genellikle iki yanında bulunan pencereleriyle evin gün içinde daha iyi ışık almasını da sağlamaktadır. Pafta No:24'de 1953, 1923, 1617, 1505-6 numaralı parsellerde yer alan yapıların kapalı çıkmaları, pencere düzeninde simetri aksı oluşturmaktadır. 1953 numaralı parseldeki yapıda bulunan kapalı çıkmada yer alan abdestlik, cepheyi

hareketlendirmektedir. Pafta No: 24'de görülen 1932 ve 1948 numaralı parsellerdeki yapıların çıkmaları ise, giriş kapısının hemen yanında yer alarak, girişi vurgulamaktadır.

Açık çıkmalar ise, hayatın devamı niteliğindedir. 1953 numaralı parseldeki yapıda kapalı çıkmanın yanı sıra açık çıkma da görülmektedir. Hayata ulaşan merdiven genişliğinde yapılmış olan ahşap çıkma konsol çıkan döşeme kirişler ile taşınmakta ve hayatın avluya devamını oluşturmaktadır.

Şekil 3.65 1953 numaralı parseldeki yapıda hayatın devamı niteliğinde açık çıkma

Kayacık'ta özellikle açık çıkmaların, dış ortamın etkilerine, yağmura maruz kalarak, bakımsızlıktan dolayı ahşaplarının çürümeye yüz tuttuğu görülmektedir. Cepheyi hareketlendiren, mekanı genişleten, daha çok ışık ve görüş açısı sağlayan Türk Evi'nde önemli bir yere sahip olan çıkmalar, Kayacık'ta özellikli yapılarda az sayıda görülmektedir. Dokunun değerli parçasını oluşturan bu yapıların fiziksel sürdürülebilirliğinin sağlanması için geleneksel teknik ve malzemeye özen gösterilerek bakım ve onarımı yapılmalıdır.

MANİSA - KAYACIK'TAKİ YAPILARDA CEPHE ÖZELLİKLERİ

PAFTA NO : 24

 <p>Parsel No : 1932</p>	 <p>Parsel No : 1948</p>	 <p>Parsel No : 1953</p>	 <p>Parsel No : 1923</p>
 <p>Parsel No : 1617</p>	 <p>Parsel No : 1505-6</p>	 <p>Parsel No : 1953</p>	 <p>Parsel No : 1537</p>

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

ÇIKMALAR

Şekil 3.66 Manisa-Kayacık'taki yapıların cephe özelliklerinden çıkmalar ve konsollar

Çatılar ve Saçaklar

Organik yapıda sokakları, eğimli ve engebeli arazide konumlanmasıyla, Kayacık'ta çatılar, yapıların beşinci cephesini oluşturmaktadır. Çatıların %92 si kırma tipte olup, organik dokunun çatıda da sürekliliğinin sağlandığı görülmektedir. Kayacık'ta kırma çatının yanı sıra, beşik, tek eğimli çatılar da görülmektedir.

Şekil 3.67 Kayacık'ta yapıların çatılarından görünüm

Çatı malzemesi incelendiğinde de, 428 yapının %54'nün Marsilya kiremit, %27'sinin alaturka kiremit, %16'sının alaturka ve Marsilya kiremit ile kaplı olduğu görülmektedir. Pafta No:25'de yer alan 1537 ve 2058 numaralı parsellerdeki yapılarda olduğu gibi, geleneksel yapı malzemesi olan alaturka kiremit yerini, yeni yapılarda ve tadilat geçiren yapılarda, Marsilya kiremite bırakmıştır.

Saçaklar, Türk Evi'nde olduğu gibi Kayacık yapılarında da görülmektedir. Saçak genişlikleri 45-60 cm arasında değişmekte, özellikli olmayan evlerde saçak altı kaplamaları ve saçak alınları genellikle bulunmamaktadır.

Şekil 3.68 1844 numaralı parseldeki tescilli yapının tadilat sonucu kısmen Marsilya Kiremit ile kaplanan çatısı

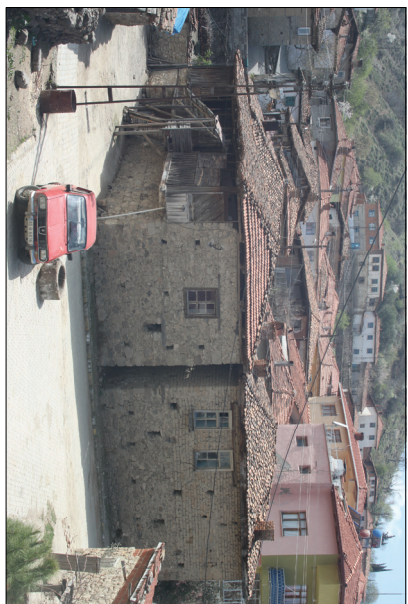

Şekil 3.69 1617 numaralı parseldeki yapının yalın bırakılmış saçak altı kaplaması ve saçak alın tahtası

Pafta No:24'de görülen 1617 numaralı parseldeki özellikli yapıda, yalın saçak altı kaplaması görülmektedir. Çıkma üzerinde yer alan alınlık da yalın halde olup, ön cephede saçak boyunca devam eden ahşap dantela işleme göze çarpmaktadır.

MANİSA - KAYACIK'TAKİ YAPILARDA CEPHE ÖZELLİKLERİ

PAFTA NO : 25

Parsel No : 1537-8

Parsel No : 2058

Parsel No : 1652-6

Parsel No : 1850

Parsel No : 1636

Parsel No : 1974

Parsel No : 1939

Parsel No : 1818

Parsel No : 1537

Parsel No : 2058

Parsel No : 1939

Parsel No : 1818

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI
Şekil 3.70 Manisa-Kayacık'taki yapıların cephe özelliklerinden çatılar ve saçaklar

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

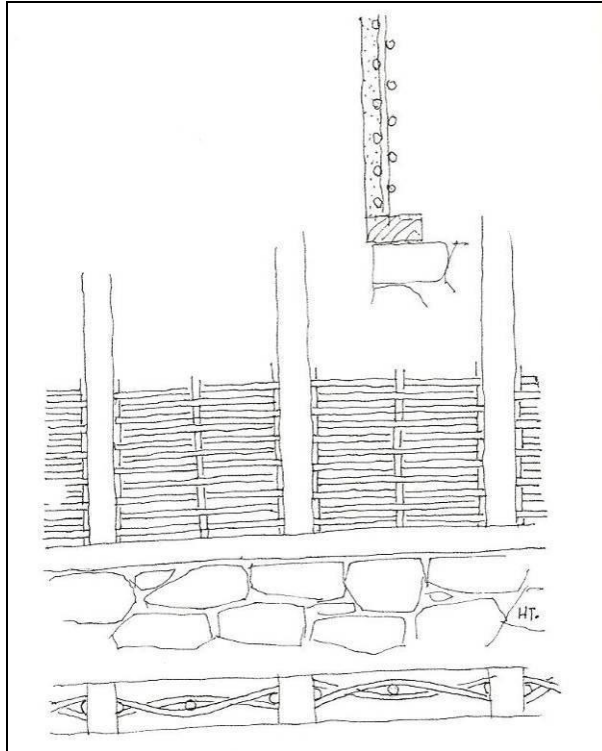
HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

ÇATILAR
SAÇAKLAR

3.2.3.3 Strüktür ve Malzeme Özellikleri

Kayacık yerleşiminde geleneksel yapı malzemeleri taş ve ahşap olup, yer yer kerpiç ve harman tuğlasının da kullanıldığı görülmektedir. Genellikle, iki katlı olan yapıların, giriş katları ve üst katlarının iki ya da üç cephesi yığma taştır. Sofayı ayıran ve odalarda bulunan bölücü duvarlar; ahşap karkas veya çatki arası dolgu sisteminde olup, bağdadi çitalı, sepet örgülü ve hımış taş veya hımış tuğla dolguludur.

Günümüzde, Kayacık'ta geleneksel yapı ustalarından birkaç kişi kalmıştır. Bu ustalardan, Oktay Keskingöz ve Selami Ateş'ten (2012) alınan bilgilere göre, sıva ve harç uygulamalarında killi toprak içeren malzeme kullanılmıştır. Killi toprağın yanı sıra çamur ve çatlamayı önleyici lif yapıda samandan oluşan harç yapılmaktadır. Bu harç, ahşap karkas sistemde, çatkılı sepet örme arası taş veya tuğla dolgulu sistemde ve taş duvarlarda dolgu ve sıva amaçlı kullanılmıştır.

Şekil 3.71 Ahşap çatki arası sepet örgüsü

(Tayla, 2007, s. 818, çizim 383)

Keskingöz'ün (2012) aktardığı bilgilere göre; odalarda bulunan bölücü duvarlarda; çatma da denilen meşe ağacından elde edilen dikmelerin arasına 2-3 cm kalınlıktaki dallarla sepet şeklinde örgü yapılmaktadır. Bu örgünün arasına taş veya tuğla doldurulmamakta, hazırlanan geleneksel harç ile sıvanarak 10 cm kalınlığında duvar oluşturulmaktadır. Sofayı ayıran duvarlarda ise; dikmelerin arası taş ve halk arasında muhacir tuğlası olarak bilinen harman tuğlası ile aynı harç kullanılarak örülmektedir. 15 cm kalınlığındaki bu duvar, yine aynı harç ile sıvanmaktadır.

Pafta No:26'da bulunan 1851 numaralı parseldeki yapıda; sofayı ayıran duvarda ve 1939 numaralı parseldeki yapıda; odanın sokağa bakan duvarında, bu uygulama görülmektedir. Bazı konutlarda, ahşap karkas arasında görülen harman tuğlası, odalarda bulunan ocak bacalarında da duvar örgüsü olarak algılanmaktadır. Pafta No:26'da görülen 1818 numaralı parselde bulunan yapıda, ocağa ait baca duvarı bu tip tuğla ile örülmüştür.

Halk arasında zemheri ayı olarak bilinen kış aylarında kesilen ağaçların daha dayanıklı olduğu ustalar tarafından belirtilmiştir. Kirişler, atkılar, döşemeler, çatı konstrüksiyonları için karaçam, meşe ve zelve olarak da bilinen selvi ağaçları kullanılmaktadır. Korkuluk ve abdestlik için ise, çam ağaçları tercih edilmektedir.

Bunun yanı sıra, Keskingöz (2012), değerli bir ağaç olan kestanenin toprak içinde bekletildiğinde, demire göre 20 yıl daha fazla dayandığını söylemektedirler. Mezarlıkların içinde, çürümemiş halde duran merteklerin kestane ağacından yapılmış olduğunu aktarmaktadırlar.

Yapılarda gereksinim duyulan ahşap; yapının içinde, ahırda, samanlıkta strüktür malzemesi olarak kullanılmakta ve bu yörede bulunan ormanlardan elde edilmektedir. Ahşabın kullanım alanları;

- Karkas sistemde taşıyıcı dikmeler
- Çıkmalarda payandalar
- Taş duvarlarda hatıllar

- Döşeme kirişleri
- Çatı konstrüksiyonu
- Merdivende limon kirişleri ve basamaklar
- Kapı ve pencerelerde doğramalar
- Hayataltında taşıyıcı dikmeler

olarak sayılabilir. Bunların yanı sıra ahşap, oda içindeki dolaplarda, raflarda, abdestlik yapımında ve açık sofada korkuluklarda da kullanılmaktadır.

Ustalardan edinilen bilgiye göre, Kayacık yerleşiminin jeolojik yapısının volkanik kökenli olması nedeniyle, yapılarda bu yöreden çıkarılan siyah, beyaz ve kırmızı taşlar kullanılmıştır. Bu taşlar yapının beden duvarlarını oluşturmaktadır.

Kerpiç malzeme ile yığma sistem oluşturulması Kayacık'ta kısmen görülen bir uygulamadır. Zemin katı taş olan yapıların bazılarında, üst katta ahşap karkas yerine kerpiç tuğla örgüsü kullanılmaktadır. Pafta No:26'da, kerpiç uygulamalarına örnek olarak 1538 ve 1869 numaralı parsellerdeki yapılar gösterilebilir.

Günümüzde yapılan yeni betonarme yapılarda ve geleneksel konutların tadilatlarında, geleneksel yapım teknik ve malzemeleri kullanılmamaktadır. Bunun yerine, betonarme sistem ve çimento esaslı harç kullanılmakta, delikli tuğla örülmekte ve çatılarda Marsilya tipi kiremit kullanılmaktadır. Pafta No:26'da yer alan 1583-4 ve 1844 numaralı parsellerde bulunan geleneksel yapılardaki müdahaleler buna örnektir.

Kayacık'ın mimari kimliği, özgün dokusu; çağdaş malzeme ve teknikle yapılan tadilatlar ve yeni betonarme yapıların oluşmasıyla bozulmaya başlamıştır. Bunun en önemli nedeni, geleneksel yapım tekniği ve malzemelerin kullanılmasıdır. Özgün dokuyla uyumsuz olan betonarme yapılar yerleşimin gecekondü mahallesi gibi görünmeye başlamasına neden olmaktadır.

MANİSA - KAYACIK'TAKİ YAPILARDA STRÜKTÜR VE MALZEME

PAFTA NO : 26

Parsel No : 1538

Parsel No : 1869

Parsel No : 1869

Parsel No : 1974

Parsel No : 1939

Parsel No : 1654

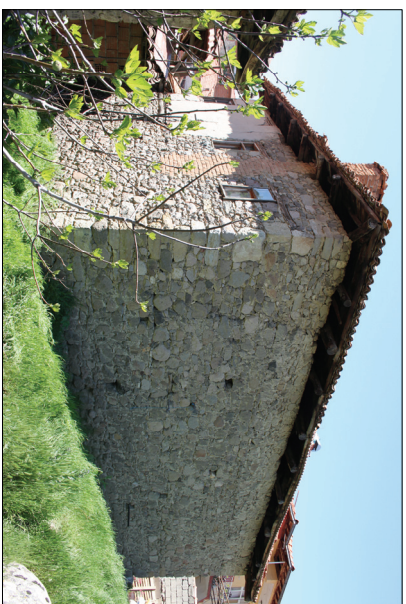
Parsel No : 1652-6

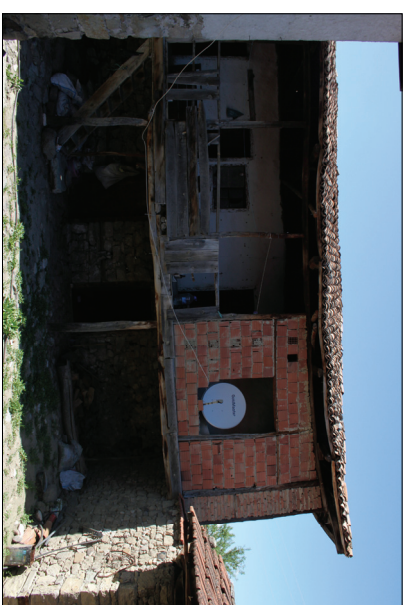
Parsel No : 1851

Parsel No : 2058

Parsel No : 1818

Parsel No : 1583-4

Parsel No : 1844

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

STRÜKTÜR ve
MALZEME

Şekil 3.72 Manisa-Kayacık'taki yapıların strüktür ve malzeme özellikleri

3.2.3.4 Mekansal Özellikler

Açık ve Yarı Açık Mekan Kullanımı

Kayacık yerleşiminde yaşayanlar, günün büyük bölümünü özellikle yaz aylarında, avlu ve evlerin sofalarında geçirmektedir.

Avlular, yüksek taş duvarlarla sınırlanmış açık mekanlardır. Sokak, avlu, konut ilişkisi birçok yapıda bulunmaktadır. Konutların avlularında; fırın ögesi, depo, hela görülmektedir. Pafta No:27’de bulunan 2868 ve 2857 numaralı parsellerdeki yapıların avlularında fırın, 1583-4 ve 1948 numaralı parsellerdeki yapıların avlularında ise, hela bulunmaktadır.

Açık sofalarda; tezgah, fırın, ayazlık gibi öğeler de bulunmaktadır. Buna göre sofa, dinlenme, pişirme, yemek yeme gibi birçok işlevi barındırmaktadır. Pafta No:27’de bulunan 1538 numaralı parseldeki yapıda açık sofada görülen tezgah ve raf, 1939 numaralı parseldeki yapıda açık sofada bulunan fırın bunlara örnek gösterilebilir. Pafta No:27’de bulunan 1851 numaralı parseldeki yapıda olduğu gibi, bazı evlerde rastlanılan halı dokuma tezgahından kalan başlık bölümü sofada yer almaktadır. Aynı paftada yer alan 1851 numaralı parseldeki yapının sofasında bulunan ayazlık, sıcak yaz günlerinde avluyu ve sokağı seyredebilmek ve dinlenmek için yapılmıştır. Aynı yapıda, açık sofalı bazı konutlarda olduğu gibi, korkulukların üzerine ahşap kafes şeklinde korkuluklar eklenmiş, böylece evin mahremiyeti sağlanmıştır.

Hayataltı ise genellikle depo giriş kapılarına açılmaktadır. Bu yarı açık mekan, odunluk olarak da kullanılmakta olup, ahşap taşıyıcı dikmelerle hayatı desteklemektedir. Pafta No:27 de bulunan 1540 numaralı parseldeki yapıda olduğu gibi, bazı yapıların avlularına sonradan eklenen depolarda, geleneksel yapım teknik ve malzemesine özen gösterilmemiştir. Bu da mimari dokuyu olumsuz etkilemektedir.

MANİSA - KAYACIK'TAKİ YAPILARDA MEKANSAL ÖZELLİKLER

PAFTA NO : 27

Parsel No : 1583-4

Parsel No : 1948

Parsel No : 2868

Parsel No : 2857

Parsel No : 1851

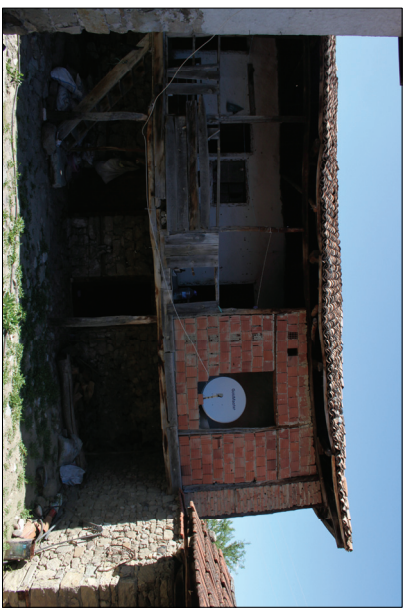
Parsel No : 1851

Parsel No : 1538

Parsel No : 1939

Parsel No : 1583-4

Parsel No : 2868

Parsel No : 1540

Parsel No : 1869

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

AÇIK - YARI AÇIK
MEKANLAR

Şekil 3.73 Manisa-Kayacık'taki yapıların mekansal özelliklerinden açık ve yarı açık mekan kullanımı

Dolaplar

Kayacık geleneksel evlerinde odalardaki başlıca elemanlardan biri, dolaplardır. Gün içinde farklı amaçlarla kullanılan odalar, gece yorgan döşek çıkartılarak yatma mekanı haline dönüşmektedir. Bu yorgan döşeklerin saklanması için dolaplarda bölümler ayrılmıştır. Kapaklı veya kapaksız olan dolapların bir köşesinde kapaklı bir bölmeye açılan, yıkanma amaçlı gusülhane yer almaktadır.

Dolapların eni 50-70 cm arasında değişmekte, yerden yüksekliği 60 cm, bitiş yüksekliği; kapı yüksekliği kadar olup, üst bölümleri de kapaksızdır. Yöredeki dolapların çoğu, süslemesiz ve gözsüzdür. Bazı özellikli yapılarda bulunan dolaplar, farklı renklere boyanmış olup, gözleri ve kapakları bulunmaktadır. Pafta No:28'de yer alan 1948 parseldeki yapının renkli dolabı, 1538, 1851, 1948, 1818, 2058 ve 1617 numaralı parsellerde bulunan yapıların dolapları daha özenlidir.

Şekil 3.74 2868 numaralı parseldeki yapının dolabı

2868 numaralı parselde olduğu gibi, günümüzde kullanılmakta olan bazı geleneksel evlerde kapaksız dolaplar perdeyle kapatılmakta ve böylece yüklük bölümü gün boyunca gizlenebilmektedir.

MANİSA - KAYACIK'TAKİ YAPILARDA MEKANSAL ÖZELLİKLER

PAFTA NO : 28

Parsel No : 1538

Parsel No : 1851

Parsel No : 1948

Parsel No : 1948

Parsel No : 1818

Parsel No : 2058

Parsel No : 2058

Parsel No : 1583-4

Parsel No : 1636

Parsel No : 1847

Parsel No : 1617

Parsel No : 1583-4

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

DOLAPLAR

Şekil 3.75 Manisa-Kayacık'taki yapıların mekansal özelliklerinden dolaplar

Sedir

Sedir, Türk Evi'nde sabit bir oturma yeri olarak kullanılmakta ve yerden 40 cm kadar yüksekte bulunmaktadır. Günümüzde Kayacık'ta geleneksel yapılarda sedirin kullanımı yaygın değildir. Özellikle kapalı çıkmaların önünde konumlanan sedir kullanımına rastlanmamıştır.

Seçilen geleneksel konutlar içinde, sadece 1847 numaralı parselde sedir görevini üstlenen sabit oturma bölümü bulunmaktadır. Bu oturma bölümünün yerden yüksekliği ise, yaklaşık 65 cm dir. Yatak olarak da kullanılan bu bölüm, gün içinde pencereden dışarıyı izlemeyi sağlayan dinlenme yeridir.

Şekil 3.76 1847 numaralı parseldeki yapıda sofanın ucunda bulunan sedir

Ocaklar

Kayacık yerleşiminde geleneksel yapılarda birçok odada ocak bulunduğu görülmektedir. Odanın sabit elemanlarından biri olan ocakların önü kapaksızdır. Bazı konutlarda ocağın yanında veya üst bölümünde niş, kibritlik, ışıklık, göz gibi bölümler bulunmaktadır. Pafta No:29'da 2058 numaralı parselde bulunan yapıda ocakların üst bölümünde ışıklık bölümleri bulunmaktadır. Oda içinde ısınma, yıkanma suyu ısıtma, pişirme amacıyla ocaklar konumlandırılmıştır.

Günümüzde ocak aktif olarak kullanılmamaktadır. Elektrikle veya sobayla ısıtmaya başlanan konutlarda, ocak duvarları örülerek kapatılmış ya da kumaş çekilerek önü örtülmüştür. Pafta No:29'da 1505-6 numaralı parsellerde yer alan yapıda ocak duvarı örülerek kapatılmıştır.

1932 numaralı parselde bulunan yapının avlu duvarında yer alan ocak gibi, avluda veya hayatta yer alan ocak, özellikle yaz aylarında yemek yapma amacıyla kullanılmaktadır.

Şekil 3.77 1932 numaralı parseldeki yapıda avlu duvarında bulunan ocak

MANİSA - KAYACIK'TAKİ YAPILARDA MEKANSAL ÖZELLİKLER

PAFTA NO : 29

 <p>Parsel No : 2058</p>	 <p>Parsel No : 2058</p>	 <p>Parsel No : 2058</p>	 <p>Parsel No : 2857</p>
 <p>Parsel No : 1857</p>	 <p>Parsel No : 1869</p>	 <p>Parsel No : 1823</p>	 <p>Parsel No : 1540</p>
 <p>Parsel No : 1850</p>	 <p>Parsel No : 1540</p>	 <p>Parsel No : 1851</p>	 <p>Parsel No : 1505-6</p>

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

OCAKLAR

Şekil 3.78 Manisa-Kayacık'taki yapıların mekansal özelliklerinden ocaklar

3.2.3.5 Yapı Öğeleri

Pencereler

Kayacık yerleşiminde yapıların büyük bir bölümü iki katlıdır. Giriş katlarda, depo olarak kullanılan mekanlar, sağır taş duvarlara sahiptir. Üst katlarda ise, kare veya dikdörtgen formda pencereler bulunmaktadır.

Pafta No:30'da bulunan 1847, 1948, 1932 ve 1869 numaralı parsellerdeki yapılarda olduğu gibi, sofaya açılan pencereler odanın daha fazla ışık almasını sağlamakta ve genellikle düşey sürme yapıda olup, tek modülden oluşmaktadır. Doğrudan, sokağa veya avluya açılan pencereler ise, tek, çift kanatlı yapıda, yandan menteşeli veya düşey sürgülü olup kepenksizdir.

Bazı kapalı sofalı yapılarda, ahşapla kapalı olan sofada bulunan pencereler sabit olup, pencere oranları, odadaki pencerelerden farklı yapıdadır. 1974 numaralı parselde bulunan yapının pencerelerinde de, farklılık görülmektedir. Oda penceresinde üst bölüm ve yanlar sabit, alt bölüm çift kanatlı yapıdadır. Sofa pencereleri ise sabittir.

Şekil 3.79 1974 numaralı parseldeki yapıdan pencere örnekleri

Kapalı çıkımların yanında bulunan pencereler, yapının daha fazla ışık almasını sağlamakta, aynı zamanda dış mekan algısında görüş açısını genişletmektedir. Pafta No:30'da bulunan 1823 numaralı parseldeki yapıda da kapalı çıkmanın iki yanında bulunan pencereler buna örnek gösterilebilir.

Taş duvarda açılan pencereler, yapının dış yüzüne yakın konumlandırılmaktadır. Böylece, iç mekanda pencere önünde kullanım alanı yaratılmaktadır. Taş duvarlar, odanın içine doğru genişletilerek, daha fazla ışık alınmasını sağlamaktadır. Pafta No:30'da yer alan 1823 ve 2857 numaralı parsellerdeki yapılarda bu uygulama görülmektedir.

Şekil 3.80 1823 numaralı parseldeki yapının bir odadan pencerelerin görünümü

Kayalık yerleşiminde geleneksel yapılarda çağdaş malzeme ve teknik kullanılarak yapılan tadilatlar pencerelerde de görülmektedir. Pafta No:31'de bulunan 1844 numaralı parseldeki yapıda kullanılan PVC doğrama pencereler bu bozulmaya örnek olarak gösterilebilir.

MANİSA - KAYACIK'TAKİ YAPILARDA YAPI ÖĞELERİ

PAFTA NO : 30

 <p>Parsel No : 1823</p>	 <p>Parsel No : 1538</p>	 <p>Parsel No : 1974</p>	 <p>Parsel No : 1948</p>
 <p>Parsel No : 1505-6</p>	 <p>Parsel No : 1818</p>	 <p>Parsel No : 1932</p>	 <p>Parsel No : 2857</p>
 <p>Parsel No : 1847</p>	 <p>Parsel No : 1948</p>	 <p>Parsel No : 1932</p>	 <p>Parsel No : 1869</p>

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

PENCERELER

Şekil 3.81 Manisa-Kayacık'taki yapıların yapı öğelerinden pencereler

Kapılar

Kapılar; avlu, depo, giriş ve iç kapılar olarak sınıflandırılabilir.

Kayacık yerleşiminde, geleneksel yapıların avlu kapıları genellikle çift kanatlı olup, ahşap malzemeden yapılmıştır. Üzerinin dış ortam koşullarından etkilenmemesi için beşik çatı ile örtülerek, kiremitle kaplanmıştır. Günümüzde, geleneksel yapılarda değişim geçiren birçok öge gibi, avlu kapıları da özgünlüğünü kaybetmiştir. Bunun sonucu olarak, bazı konutlarda, sürgülü demir avlu kapıları görülmektedir. Buna örnek olarak Pafta No:31'de yer alan 1505-6, 1818, 1844, 1948, 1847 numaralı parsellerdeki yapıların demir avlu kapıları gösterilebilir.

Depo kapıları ise, hayataından veya taşlıktan girilen depo kapıları ile sokaktan veya avludan girilen depo kapıları olmak üzere, iki grupta incelenebilir. Tek bir odaya açılan ilk gruptaki depo kapıları genellikle, tek kanatlı ve ahşap olup, ikinci gruptakiler, çift kanatlı ve ahşaptır. Sokağa açılan depo kapıları, sokak kotunun zamanla doldurularak yükselmesiyle, düşük kotta kalmıştır. Bazı avlu ve depo kapıları mavi ve yeşil renkte boyalıdır. Pafta No: 31'de yer alan 2868 numaralı parseldeki avlu kapısı ve Pafta No:32'de yer alan 1823 numaralı parseldeki yapının depo mavi ve yeşil boyalıdır.

Giriş kapıları, tek kanatlı çerçeveli, simetrik çift kanatlı çerçeveli ve simetrik çift kanatlıdır. Ahşap olan giriş kapıları, yapının içine açılmaktadır. Bazı özellikli yapılarda, giriş kapıları farklı renkte boyanmıştır. Buna örnek olarak; Pafta No: 33'de bulunan 1932, 1948, 1847 numaralı parsellerdeki yapıların giriş kapıları gösterilebilir.

İç kapılar ise, ahşap ve tek kanatlı olup, genellikle iyi korunmuş durumda ve yalın haldedir. Bazı özellikli iç kapılar; birkaç bölmeli, yalın da olsa bezeme unsurları içerir durumdadır.

MANİSA - KAYACIK'TAKİ YAPILARDA YAPI ÖĞELERİ

PAFTA NO : 31

Parsel No : 2868

Parsel No : 1932

Parsel No : 1869

Parsel No : 1953

Parsel No : 1583-4

Parsel No : 1974

Parsel No : 2857

Parsel No : 1505-6

Parsel No : 1818

Parsel No : 1844

Parsel No : 1948

Parsel No : 1847

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

AVLU
KAPILARI

Şekil 3.82 Manisa-Kayacık'taki yapıların yapı öğelerinden avlu kapıları

MANİSA - KAYACIK'TAKİ YAPILARDA YAPI ÖĞELERİ

PAFTA NO : 32

 <p>Parsel No : 1823</p>	 <p>Parsel No : 1932</p>	 <p>Parsel No : 1939</p>	 <p>Parsel No : 2857</p>
 <p>Parsel No : 1540</p>	 <p>Parsel No : 1850</p>	 <p>Parsel No : 2868</p>	 <p>Parsel No : 1538</p>
 <p>Parsel No : 1617</p>	 <p>Parsel No : 1537</p>	 <p>Parsel No : 1583-4</p>	 <p>Parsel No : 1881</p>

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

DEPO
KAPILARI

Şekil 3.83 Manisa-Kayacık'taki yapıların yapı öğelerinden depo kapıları

MANİSA - KAYACIK'TAKİ YAPILARDA YAPI ÖĞELERİ

PAFTA NO : 33

			
Parsel No : 1932	Parsel No : 1948	Parsel No : 1850	Parsel No : 1869
			
Parsel No : 1818	Parsel No : 1654-5	Parsel No : 1652	Parsel No : 2845
			
Parsel No : 1932	Parsel No : 1887	Parsel No : 1847	Parsel No : 2845

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMITEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİHAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAMGİRİŞ
KAPILARI

Şekil 3.84 Manisa-Kayacık'taki yapıların giriş kapıları

MANİSA - KAYACIK'TAKİ YAPILARDA YAPI ÖĞELERİ

PAFTA NO : 34

 <p>Parsel No : 1932</p>	 <p>Parsel No : 1869</p>	 <p>Parsel No : 1851</p>	 <p>Parsel No : 1851</p>
 <p>Parsel No : 2058</p>	 <p>Parsel No : 1948</p>	 <p>Parsel No : 1857</p>	 <p>Parsel No : 1636</p>
 <p>Parsel No : 1538</p>	 <p>Parsel No : 1538</p>	 <p>Parsel No : 1537</p>	 <p>Parsel No : 1939</p>

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMITEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİHAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAMİÇ
KAPILAR

Şekil 3.85 Manisa-Kayacık'taki yapıların girişi kapıları

Döşemeler ve Tavanlar

Kayacık evlerinde döşemeler, ahşap ve yalın olup; üzeri odalarda halı ile kaplanmaktadır.

Sofada tavan döşemesi genellikle bulunmamakta, ahşap çatı konstrüksiyonu görülmektedir. Oda tavanlarında ise, kirişleme altında ahşap kaplama bulunmaktadır. Genellikle yalın bırakılan tavan döşemesi örnekleri Pafta No:35'de yer alan 1583-4p numaralı parseldeki yapıda, 1851 numaralı parseldeki yapının odalarından birinde ve 1818 numaralı parseldeki yapıda görülmektedir. Bazı daha özellikli yapılarda ise, ahşap tavan işlemeciliği ve işlemeli tavan göbeklerine rastlanmaktadır. Buna örnek olarak; aynı paftada 1851 numaralı parseldeki yapının bir başka odasında bulunan kare tavan göbeği gösterilebilir. Benzer başka bir örnek ise, 1617 numaralı parseldeki yapıda bulunan kare tavan göbeğidir. Geleneksel yapılarda karşılaşılan bir başka tavan örneği ise, 2857 numaralı parseldeki yapıda görülen baklava biçiminde olan ahşap tavan süslemesidir.

MANİSA - KAYACIK'TAKİ YAPILARDA YAPI ÖĞELERİ

PAFTA NO : 35

Parsel No : 1932

Parsel No : 1537

Parsel No : 1540

Parsel No : 1583-4

Parsel No : 1850

Parsel No : 1851

Parsel No : 1851

Parsel No : 1583-4

Parsel No : 2857

Parsel No : 1851

Parsel No : 1617

Parsel No : 1818

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

DÖŞEMELER
TAVANLAR

Şekil 3.86 Manisa-Kayacık'taki yapıların yapı öğelerinden döşemeler ve tavanlar

BÖLÜM DÖRT

MANİSA-KAYACIK'TA FARKLI YAPIM SİSTEMİ VE PLAN TİPOLOJİSİ BAĞLAMINDA SEÇİLEN ÖRNEKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

4.1 Seçilen Örneklerin Sınıflandırılması

Kayacık yerleşiminde yapılan alan analizleri sonucunda geleneksel örnek yapılar belirlenmeye çalışılmıştır. Geleneksel yapım teknik ve sistemiyle yapılmış olan konutların yanı sıra, örnek ticari yapılar da seçilmiştir. Buna göre, alanda, 30 tane geleneksel örnek yapı incelenmiştir. Bunların 23 tanesinin içine girilebilmiş ve rölövesi alınmıştır. 23 adet geleneksel örnek yapıdan 16 adedi konut, altı adedi ticari ve bir adedi de mescittir. Dışarıdan bakıldığında gelenekselliğini koruduğu görülen yedi konut yapısının içine girilemediği için rölöve alınamamıştır. Kısıtlı erişim imkanları bulunan içine girilememiş yedi yapının mümkün olan tüm fotoğrafları çekilmiştir.

Seçilen geleneksel örnek yapılar, sofa niteliğine ve yapı büyüklüğüne göre sınıflandırılmıştır. Buna göre; içine girilebilen konutların; dış sofalı ve iç sofalı olmak üzere iki tipte olduğu görülmüştür. Dış sofalı konutlarda; tek odalı, iki odalı ve üç odalı örnekler yer almaktadır. Tek odalı bir adet, iki odalı altı adet, üç odalı üç adet konut bulunmaktadır. İç sofalı konutlarda ise; üç odalı ve dört odalı örnekler görülmüştür. Üç odalı üç adet, dört odalı üç adet konut bulunmaktadır.

Seçilen tüm geleneksel örnek yapılar Pafta No:36'da belirtilmiştir. Bu yapılarla ilgili bir tablo oluşturulmuştur. Bu tabloda; seçilen geleneksel örnek yapıların; tarafımdan belirlenmiş envanter numaraları ve ada numaraları, parsel numaraları buldukları mahalleler, parsel nitelikleri, kullanıcı ad soyadları, planı çizilmiş yapılar, İzmir II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından 8 Haziran 2012 tarihinde II. grup olarak tescillenenler belirtilmiştir. Bu bilgiler tablo 4.1'de görülmektedir. Sofa niteliğine ve yapı büyüklüğüne göre sınıflandırılan örnek yapıların bazıları ise, Pafta No:37 ve Pafta No:38'de görülmektedir. Koruma Bölge Kurulu tarafından tescillenen yapılar Pafta No:39'da gösterilmektedir.

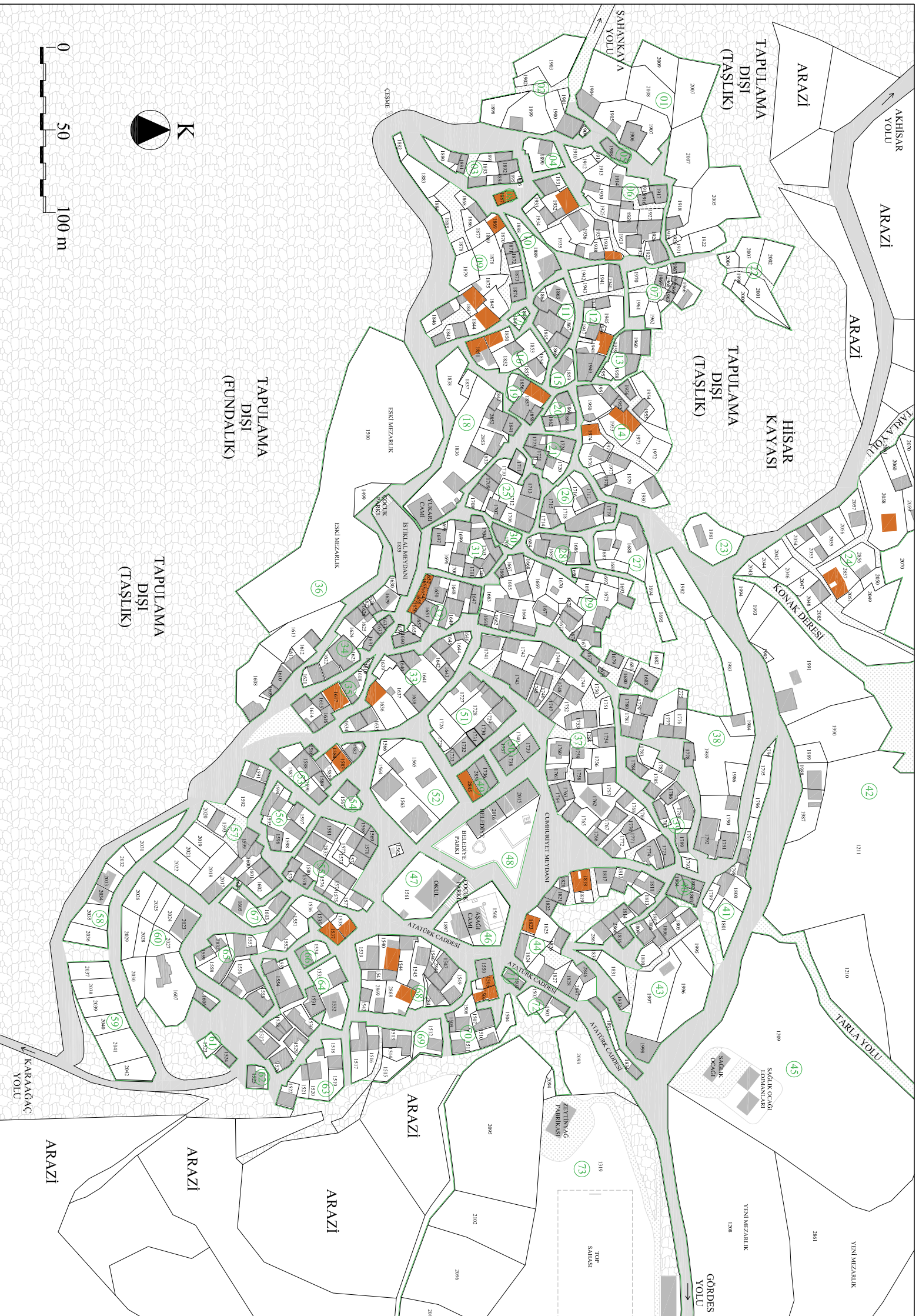
Tablo 4.1 Kayacık yerleşiminde seçilen geleneksel örnek yapıların listesi

Envanter No.	Ada	Parsel	Mah	Nitelik	Kullanıcı Adı Soyadı	Plan*	Tescil
1	06	1932	HÜRRİYET	Konut	Cemil Şahin	X	X
2	06	1939		Konut	Fahrettin Çatalkaya	X	
3	08	1887		Mescit	Belediye	X	X
4	09	1844		Konut	Abdullah Kanlı		X
5	09	1847		Konut	Cemil Sarı	X	
6	09	1869		Konut	İsmail Eti	X	
7	12	1948		Konut	Mehmet Yakar	X	X
8	14	1953		Konut	Mehmet Büyük		
9	14	1974		Konut	Halil Doğuş		
10	16	1850		Konut	Sadık Akın	X	X
11	16	1851		Konut	Süleyman Kartal	X	X
12	19	1857		Konut	Ahmet Koşar	X	X
13	24	2058		Kilise	Ahmet Kacar	X	X
14	24	2857		Konut	Hüseyin Kurt	X	X
15	32	1652	İSTİKLAL	Ticari	Mesut Cengiz	X	X
16	32	1653		Ticari	Şerif Ali Kaymak	X	X
17	32	1654		Ticari	Osman Durmaz	X	X
18	32	1655		Ticari	Ahmet Akara	X	X
19	32	1656		Ticari	Hüseyin Bozkır	X	X
20	33	1636		Konut	Ahmet Kırılı	X	
21	35	1617		Konut	Mehmet Kırılı	X	X
22	44	1818	ATATÜRK	Konut	Kadir Cin	X	X
23	44	1823		Konut	İhsan Kazan	X	X
24	49	2845		Ticari	Fahrettin Çatalkaya	X	X
25	53	1583-4	CUMHURİYET	Konut	Necati Koyunlu	X	
26	65	1537		Konut	Fahrettin Demirci		
27	65	1538		Konut	Nevzat Özdemir		X
28	68	1540		Konut	Ali Gören		
29	68	2868		Konut	Sıtkı Sesli	X	X
30	70	1505-6		Konut	Fatma Kaval		

* Yapıların plan rölöveleri tarafımdan çıkarılmıştır.

MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : 36

- LEJAND**
- Önerilen ada sınırı
 - X Önerilen ada numarası
 - Mevcut yapı (2012)
 - Geleneksel örnek yapı
 - Sokak
 - Patika
 - Kayalık-taşlık-fundalık

AÇIKLAMA

► Dokü analizi çalışmalarım sırasında tespit ettiğim 30 adet geleneksel örnek yapımı 20 adedi, İzmir II Numaralı Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulunun 08.06.2012 tarih ve 984 numaralı kararı ile "II. (ikinci) grup korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı" olarak belirlemiştir.

► Tarifimden tespit edilen geleneksel örnek yapıların listesi aşağıdadır:

ADA NO.	PARSEL NO.	ENVANTER NO.	TESCİL
06	1932	01	X
06	1939	02	-
08	1887	03	X
09	1844	04	X
09	1847	05	-
09	1869	06	-
12	1948	07	X
14	1953	08	-
14	1974	09	-
16	1850	10	X
16	1851	11	X
19	1857	12	X
24	2058	13	X
24	2857	14	X
32	1652	15	X
32	1653	16	X
32	1654	17	X
32	1655	18	X
32	1656	19	X
33	1636	20	X
33	1617	21	-
44	1818	22	X
44	1823	23	X
49	2845	24	X
53	1583-4	25	-
65	1537	26	-
68	1538	27	X
68	1540	28	X
68	2868	29	X
70	1505-6	30	-

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

GELENEKSEL
ÖRNEK YAPILAR

Şekil 4.1 Manisa-Kayacak kırsal doku incelemesi, geleneksel örnek yapılar

MANİSA - KAYACIK YAPI BÜYÜKLÜĞÜ-SOFA NİTELİĞİ ÖRNEKLERİ

PAFTA NO : 37

SOFA ODA ❁	DIŞ SOFALI	İÇ SOFALI	
1 ODA	<p>Parsel No : 1939</p>		
2 ODA	<p>Parsel No : 1869</p>	<p>Parsel No : 1850</p>	

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

PLANA GÖRE
SINIFLANDIRMA

Şekil 4.2 Manisa-Kayacık'ta sofa konumuna ve yapı büyüklüğüne plan sınıflandırma

❁ Plan şemalarındaki oda sayısı, esas yaşam katı olan üst kat bağlamında değerlendirilmiştir.

MANİSA - KAYACIK YAPI BÜYÜKLÜĞÜ-SOFA NİTELİĞİ ÖRNEKLERİ

PAFTA NO : 38

SOFA ODA ❁		DIŞ SOFALI		İÇ SOFALI	
3 ODA	Ek Oda 				
	Parsel No : 1583-4 	Parsel No : 1857 	Parsel No : 1948 	Parsel No : 1818 	
4 ODA					
	Parsel No : 1583-4 	Parsel No : 1857 	Parsel No : 1823 	Parsel No : 1932 	

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

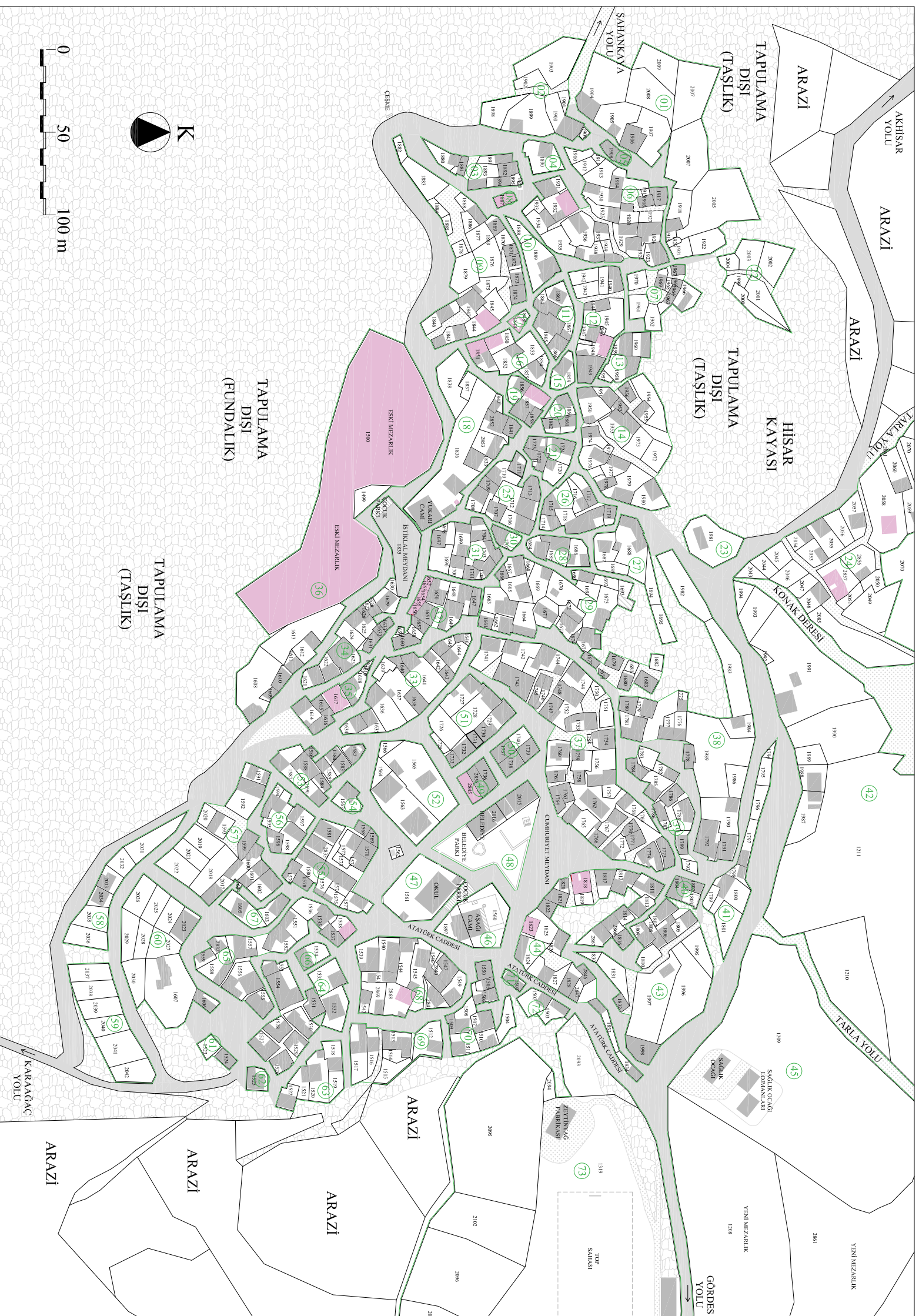
PLANA GÖRE
SINIFLANDIRMA

Şekil 4.3 Manisa-Kayacık'ta sofa konumuna ve yapı büyüklüğüne plan sınıflandırma

❁ Plan şemalarındaki oda sayısı, esas yaşam katı olan üst kat bağlamında değerlendirilmiştir.

MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : 39

- LEJAND**
- Önerilen ada sınırı
 - X Önerilen ada numarası
 - Mevcut yapı (2012)
 - Teselli yapı
 - Sokak
 - Patika
 - Kayalık-taşlık-fundalık

AÇIKLAMA

► İzmit II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 26.01.2011 tarih ve 631 numaralı kararı ile 1836 numaralı parseldeki Yukarı Camii Minaresi'nin 2863 sayılı yasa kapsamında korunması gerekli kültür varlığı olarak tesciline, koruma grubunun I. (b1) olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

► İzmit II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 08.06.2012 tarih ve 984 numaralı kararı ile 2863 sayılı yasa kapsamında korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilen taşınmazlara ait liste aşağıdadır:

NO	TİPİ	PAFTA ADA	PARSEL GRUP
01	MEZARLIK	23 -	1500 II
02	KONUT	24 -	1538 II
03	KONUT	24 -	1617 II
04	TİCARİ	24 -	1652 II
05	TİCARİ	24 -	1653 II
06	TİCARİ	24 -	1654 II
07	TİCARİ	24 -	1655 II
08	TİCARİ	24 -	1656 II
09	KONUT	23 -	1818 II
10	KONUT	23 -	1823 II
11	KONUT	24 -	1844 II
12	KONUT	24 -	1849 II
13	KONUT	24 -	1850 II
14	KONUT	24 -	1851 II
15	KONUT	24 -	1857 II
16	MESCİT	24 -	1932 II
17	KONUT	-	1848 II
18	KONUT	23 -	2058 II
19	KONUT	23 -	2845 II
20	KONUT	23 -	2857 II
21	KONUT	23 -	2868 II

► Tescillenen 1849 numaralı parselde yapı bulunmaktadır.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

TESCİLLİ
YAPILAR

Şekil 4.4 Manisa-Kayacik kırsal doku incelemesi, tescilli yapılar

4.1.1 Dış Sofalı Yapı Örnekleri

Tek Odalı Yapı Örneği

Fahrettin Çatalkaya Evi

Fahrettin Çatalkaya Evi, Hürriyet Mahallesi'nde 1939 numaralı parselde yer almaktadır (Envanter No:2).

Şekil 4.5 1939 numaralı parselde bulunan yapının kuzeydoğu cephesinden görüntü

20. yüzyılın ilk yarısında yapılmış, konut ve depo işlevlerini barındıran dış sofalı tek odalı bir yapıdır. Esaslı onarım gerektiren geleneksel yapı, iki katlı olup günümüzde kullanılmamaktadır.

Yapıda geleneksel Kayacık evlerinde yaygın olarak bulunan avlu yer almamaktadır. Yapıya giriş, doğu cephesinde bulunan ve taşlık mekanına açılan çift kanatlı ahşap kapı aracılığı ile yapılır (Pafta No:32). Taşlığa giriş bir basamak inilerek yapılmaktadır. Köşe parselde yer alan yapının zemin kat duvarları yığma taş yapıda

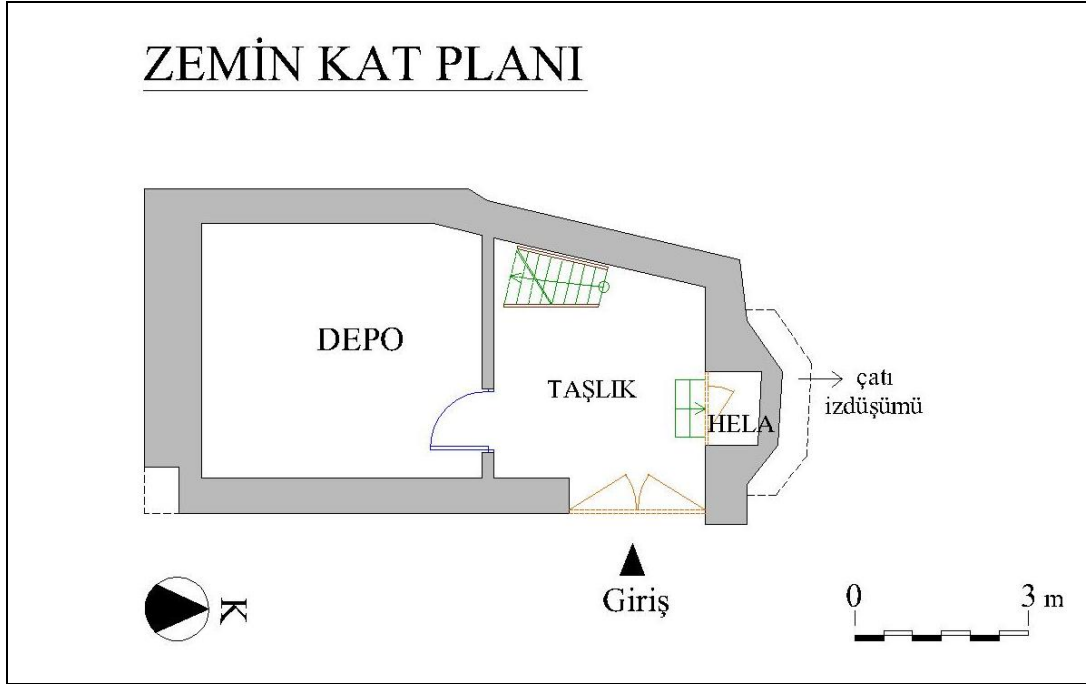
ve tümü ile masiftir. Açık sofalı yapının birinci katında yalnızca bir oda bulunmakta ve konutun sokağa açılan tek penceresi bu odada yer almaktadır.

Zemin kattaki taş duvarlar, üç cephe boyunca üst kata ulaşmaktadır. Açık sofayı odadan ayıran bölücü duvar ile odanın sokak cephesinde bulunan duvarı ahşap karkas (bağdadi) olup, sıvaları dökülmüştür. Pafta No:26'da da strüktürün detayı görülmektedir. Yapının dış cephesi sıvasız, odanın açık sofaya bakan duvarı kısmen boyalıdır.

Şekil 4.6 Yapının batı cephesinden görünüm

Kırma çatılı yapıda, üst örtü malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır. Yapı, herhangi bir müdahale geçirmemiştir.

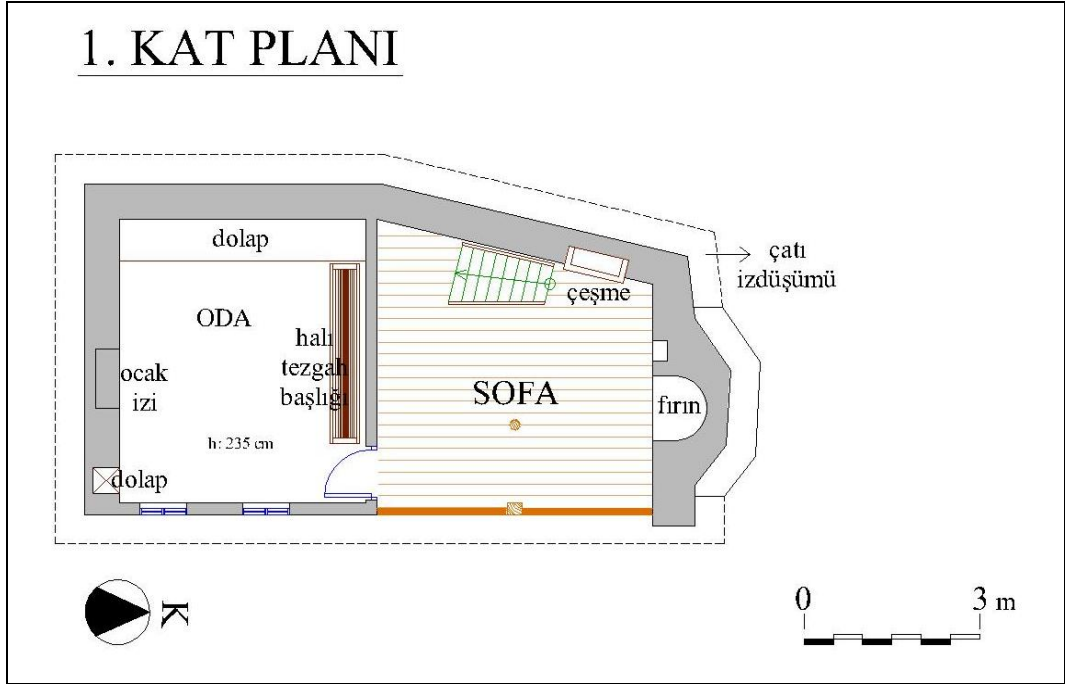

Şekil 4.7 1939 numaralı parselde bulunan yapının zemin kat planı

Taşlığa açılan çift kanatlı ahşap kapının kuzeyinde bulunan üç basamak ile helaya çıkılmaktadır. Güneyde, depoya açılan tek kanatlı ahşap kapı yer almaktadır. Sofaya çıkan ahşap merdiven çift taraflı limon kirişlerine oturmaktadır.

Şekil 4.8 Taşlıktan görünüm

Şekil 4.9 1939 numaralı parselde bulunan yapının birinci kat planı

Şekil 4.10 Açık sofada bulunan çeşme ve fırın öğeleri

Birinci katta açık sofanın bir ucunda fırın, merdivenin bulunduğu yan duvarda da çeşme yer almaktadır. Bu öğeler, açık sofanın yemek pişirme için de kullanıldığını

göstermektedir. Yapıda bulunan tek odada, yüklük ve köşesinde gusulhane, kapatılmış ocak ve yanında kapaklı dolap nişi bulunmaktadır.

Şekil 4.11 Yüklük ve köşesindeki gusulhane ögesi

Şekil 4.12 Kapatılmış ocak izi, kapaklı dolap nişleri ve dikey sürgülü ahşap pencereler

Bunun yanı sıra odada, kapının girişinde sağda dokuma tezgahından kalan bölüm algılanmaktadır. Odanın sokağa bakan cephesinde ise, düşey sürme ahşap iki pencere yer almaktadır.

Şekil 4.13 odada bulunan dokuma tezgahından kalan bölüm

Dış sofanın tavanı kaplamasız olup, ahşap konstrüksiyon algılanmaktadır. Oda tavan kaplaması yalındır.

İki Odalı Yapı Örneği

İsmail Eti Evi

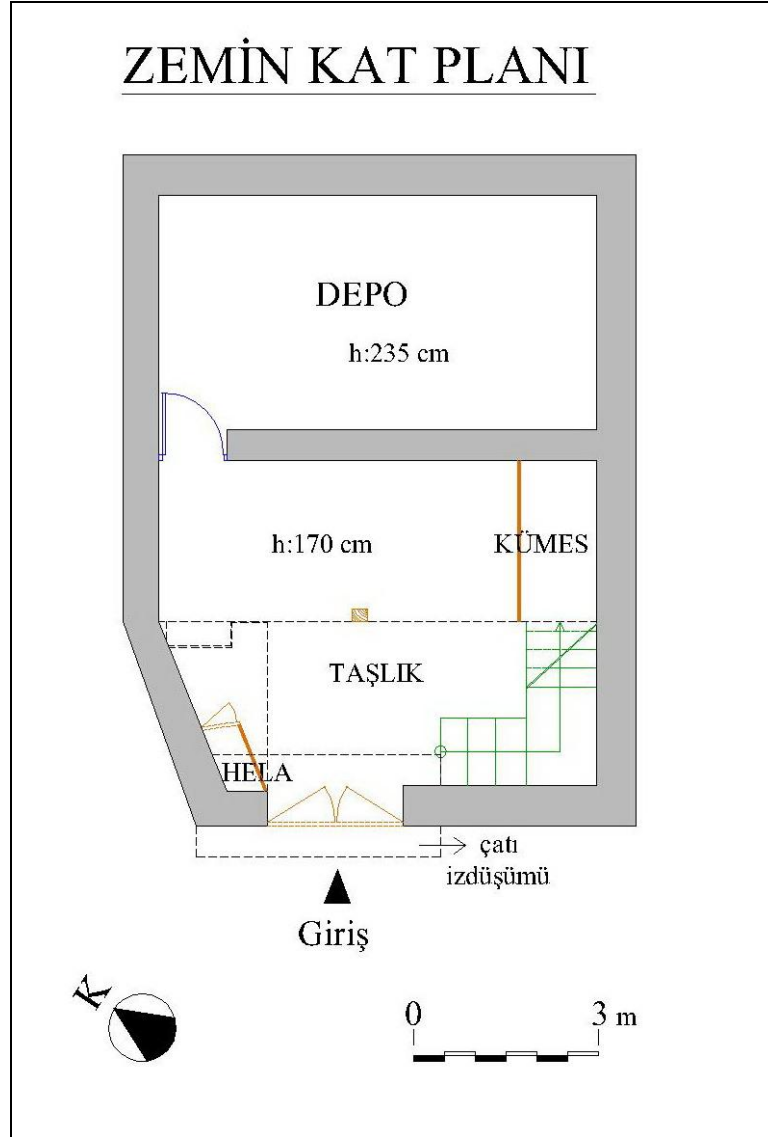
İsmail Eti Evi, Hürriyet Mahallesi'nde 1869 numaralı parselde yer almaktadır (Envanter No:6).

Şekil 4.14 1869 numaralı parselde bulunan yapının doğu cephesinden görünüm

20. yüzyılın ilk yarısında yapılmış, konut ve depo işlevlerini barındıran dış sofalı iki odalı bir yapıdır. Esaslı onarım gerektiren geleneksel yapı iki katlı olup, günümüzde mal sahibi tarafından kullanılmaya devam etmektedir.

Yapının iki cephesi yüksek, yığma taş, tamamen sağır bırakılmış avlu duvarlarıyla çevrilidir. Avluya güneybatı cephesinde bulunan çift kanatlı ahşap kapıdan girilmektedir. Yapının kuzeybatı cephesinde, birinci kat kısmen boyalıdır. Kıрма çatılı yapıda üst örtü malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır Sofayı odalardan ayıran duvarda ve odaların bölücü duvarlarında ahşap karkas (hımış taş ve tuğla) kullanılmıştır.

Şekil 4.15 1869 numaralı parselde bulunan yapının zemin kat planı

Zemin katı yığma taş olan yapıda, taş duvarlar cephe boyunca üst kata ulaşmaktadır. Çift kanatlı ahşap kapıdan girilen avlunun kuzeybatısında tek eğimli çatılı hela, güneydoğusunda kapalı sofaya çıkan taş basamaklı merdiven, karşısında ise hayataaltından girilen depo mekanı bulunmaktadır.

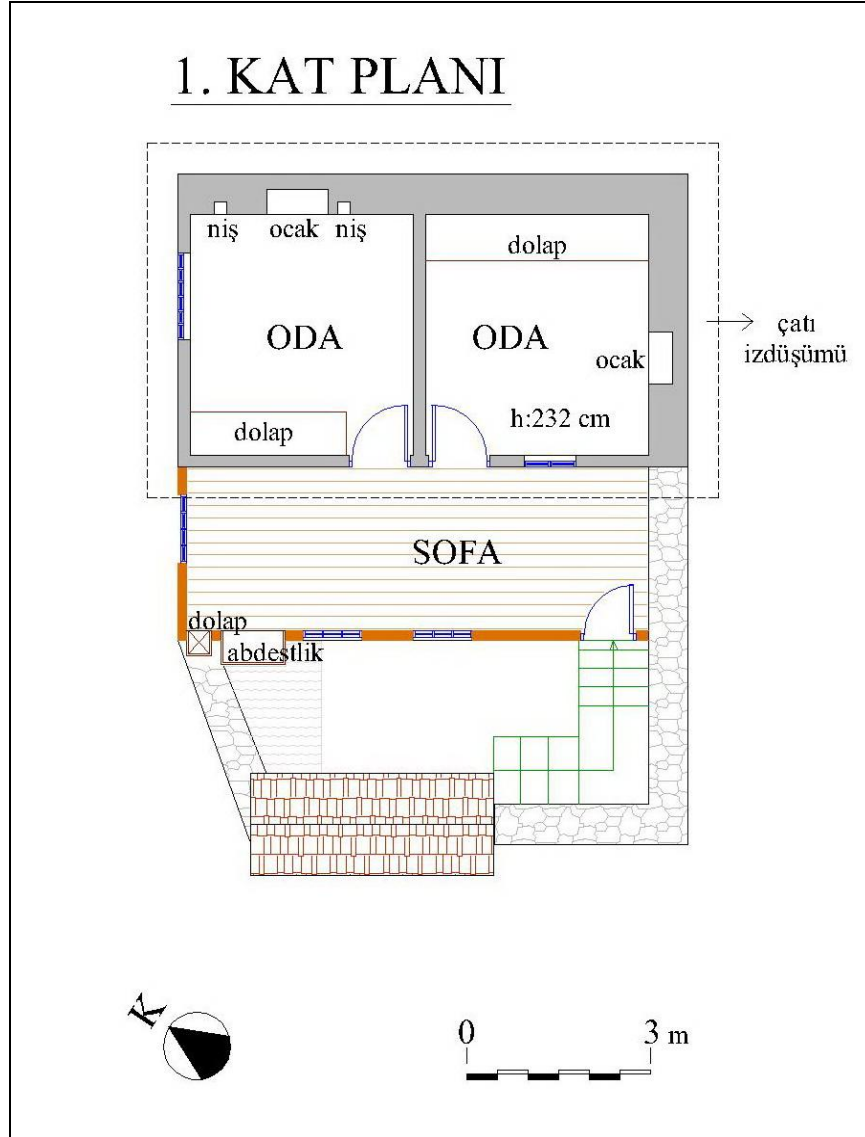

Şekil 4.16 Avludan birinci kata çıkışı sağlayan taş basamaklar

Hayaltının bir bölümü tel kafes ile çevrilerek kümes, bir bölümü ise odunluk olarak kullanılmaktadır. Tek kanatlı ahşap kapı ile girilen depo mekanı hayvan damı niteliğindedir.

Şekil 4.17 Hayaltında yer alan kümes ve odunluk bölümleri

Şekil 4.18 1869 numaralı parselde bulunan yapının birinci kat planı

Taş merdivenle ulaşılan birinci katta, tek kanatlı ahşap kapı ile dış sofaya girilmektedir. Sofanın kuzeydoğusunda bitişik iki oda bulunmaktadır. Odaların her ikisinde de geleneksel ocak ve dolap bulunmaktadır. Geleneksel dolapların bir ucunda yıkanma amaçlı kullanılan kapaklı gusülhane bölümü ve diğer tarafında yorgan döşeklerin konulduğu yüklük kısmı yer almaktadır.

Güneydoğudaki odanın sokağa veya avluya bakan penceresi bulunmamakta, oda dış sofaya açılan sürme ahşap pencere ile ışık alabilmektedir. Odada bulunan geleneksel ocak yerine, günümüzde soba ile ısınma sağlanmaktadır.

Şekil 4.19 Kapalı sofadan görünüm

İkinci odada ise, ocağın iki yanında ışıklık bulunmaktadır. Odanın kuzeybatı cephesinde yer alan düşey sürme ahşap penceresi sokağa bakmaktadır. Ocağın karşısında, oda kapısının hemen yanında dolap yer almaktadır.

Şekil 4.20 Ocak yanında bulunan iki adet niş

Şekil 4.21 Yüklük ve köşesindeki gusülhane

Sofada bulunan düşey sürme ahşap pencereler de avluya ve sokağa açılmaktadır. Sofanın ucunda bulunan abdestliğin yanında ahşap kapaklı dolap yer almaktadır.

Şekil 4.22 Abdestlik ve yanındaki ahşap kapaklı dolap

Üç Odalı Yapı Örneği

Necati Koyunlu Evi

Necati Koyunlu Evi, Cumhuriyet Mahallesi'nde 1583 ve 1584 numaralı parsellerde yer almaktadır (Envanter No:25).

Şekil 4.23 1583-4 numaralı parsellerde bulunan yapının kuzeydoğu cephesinden görünüm

20. yüzyılın ilk yarısında yapılmış, konut ve depo işlevlerini barındıran dış sofalı üç odalı bir yapıdır. Esaslı onarım gerektiren yapı iki katlı olup, günümüzde kullanılmamaktadır. Konutun eski kullanıcıları, aynı avlu içerisinde 1969 yılında Gediz Depremi sonrasında yapılan evde yaşamaya devam etmektedirler.

Yapı, yüksek avlu duvarlarına sahip içe dönük yapısıyla, iki sokak arasında yer almaktadır. Kuzeydoğu cephesine bakan bir penceresi olmakla birlikte, güneybatı cephesi tamamen sağır bırakılmıştır. Yığma taş olan yapının beden duvarları üç cephe boyunca üst kata ulaşmaktadır. Üst katta sofanın duvarı ve odaların bölücü duvarları ahşap karkas-hımış taş/tuğla yapıda olup, sofanın ucunda uzun kenara dik düzende tuğla duvar örülerek ek oda yaratılmıştır. Kıрма çatılı yapıda üst örtü

malzemesi alaturka kiremit ise kullanılmış olup, yapılan tadilatlarda kısmen Marsilya kiremit kullanılmıştır.

şekil 4.24 Yapının güneybatı cephesinde bulunan ikinci avlu kapısı ve hemen yanında 1969 Gediz Depremi Evi

Açık dış sofalı bu yapıda, göze çarpan en önemli değişiklik, sofadaki ek odadır.

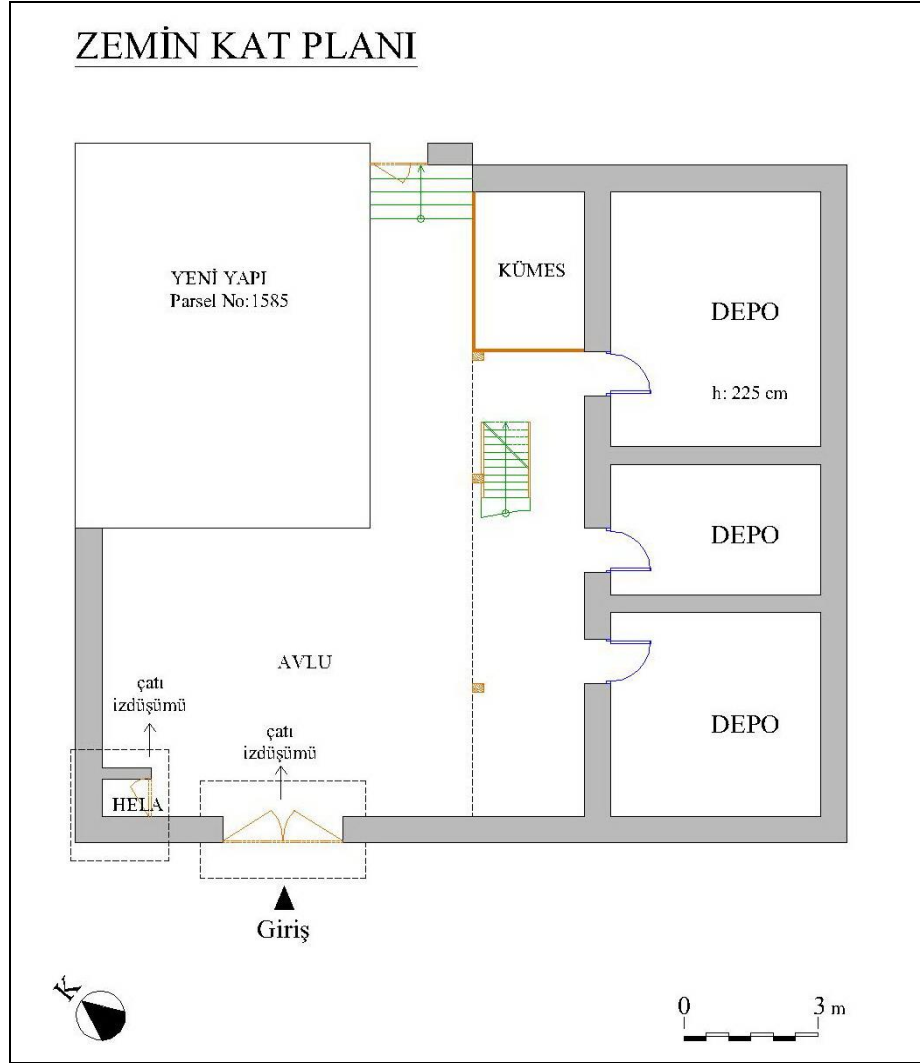
Yapının kuzeydoğu cephesindeki üzerinde kiremit örtülü giriş saçağı olan avlu kapısı kullanılmamaktadır. Günümüzde, yapının güneybatı cephesinde yer alan, tek kanatlı ahşap giriş kapısından avluya, oradan da geleneksel yapı ve yeni yapıya geçilmektedir. Avlunun bir köşesinde yer alan helanın çatısı tek eğimli olup, Marsilya kiremit ile kaplıdır. Gediz Deprem Evi'ne taşıman kullanıcılar, avluyu kullanmaya devam etmektedirler.

Şekil 4.25 Yapıya sonradan eklenen mekanın avludan görünümü

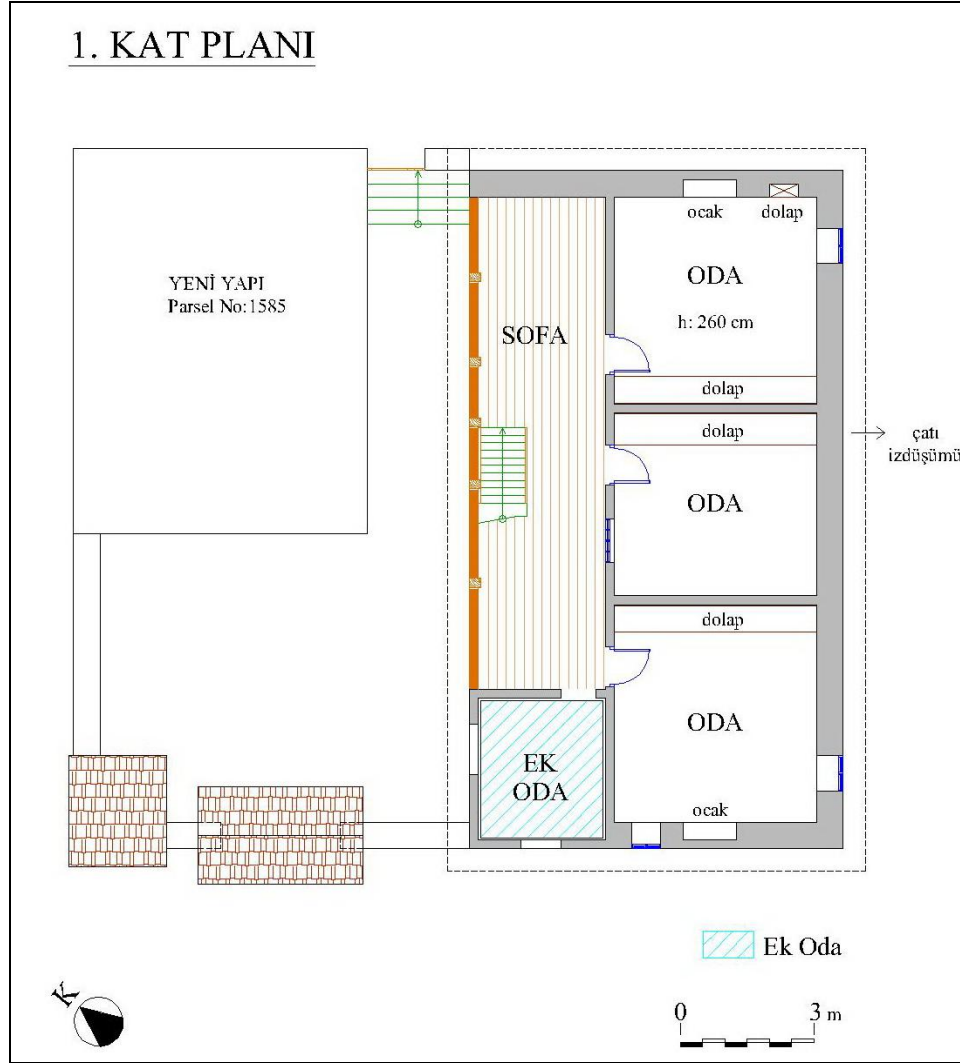

Şekil 4.26 Yapının kuzeydoğu cephesinde bulunan ve kullanılmayan avlu kapısı ile avluda yer alan helanın dış sofadan görünümü

Şekil 4.27 1583-4 numaralı parsellerde bulunan yapının zemin kat planı

Yapının zemin katında bitişik üç depo mekanı ve yapıya sonradan eklenen kümes bulunmaktadır. Depolar, hayvan damı ve odunluk olarak kullanılmıştır. Hayataltından girilen yığma taş duvarlı depolar, doğal taş zemine oturmakta ve kapıları hayataltına açılmaktadır. Birinci kata çıkan merdiven taş olan ilk basamağı dışında, ahşaptır (Pafta No:23).

Şekil 4.28 1583-4 numaralı parsellerde bulunan yapının birinci kat planı

Yapının birinci katında üç odası bulunmaktadır. Odaların hepsinde yüklük ve köşelerinde gusülhane görülmekte, (Pafta No:28), yapının köşe odalarında ise ocak bulunmaktadır. Sofanın tavanı kaplamasız, odaların tavanı ise kaplamalı ve yalın düzendedir (Pafta No:35). Sofanın bir ucuna tuğla duvar örülerek oluşturulmaya çalışılmış ek mekanın kapı ve pencere boşluklarına doğramaları takılmamıştır.

Eklenti, geleneksel teknik ve malzemeye özen gösterilmeden yapılan bir müdahaledir. Aynı zamanda, yaratılan bu ek mekandaki pencere açıklıkları, yörenin dokusuna oransal olarak da uyumsuzdur ve buradaki uydu anteni de yapıda görüntü kirliliğine neden olmaktadır. Kayacık bütününde bu ve benzeri özensiz müdahaleler dokunun bozulmasına yol açmaktadır.

4.1.2 İç Sofalı Yapı Örnekleri

Üç Odalı Yapı Örneği

Mehmet Yakar Evi (1948)

Mehmet Yakar Evi, Hürriyet Mahallesi'nde 1948 numaralı parselde yer almaktadır (Envanter No:7).

Şekil 4.29 1948 numaralı parselde bulunan yapının güneydoğu cephesinden görünüm

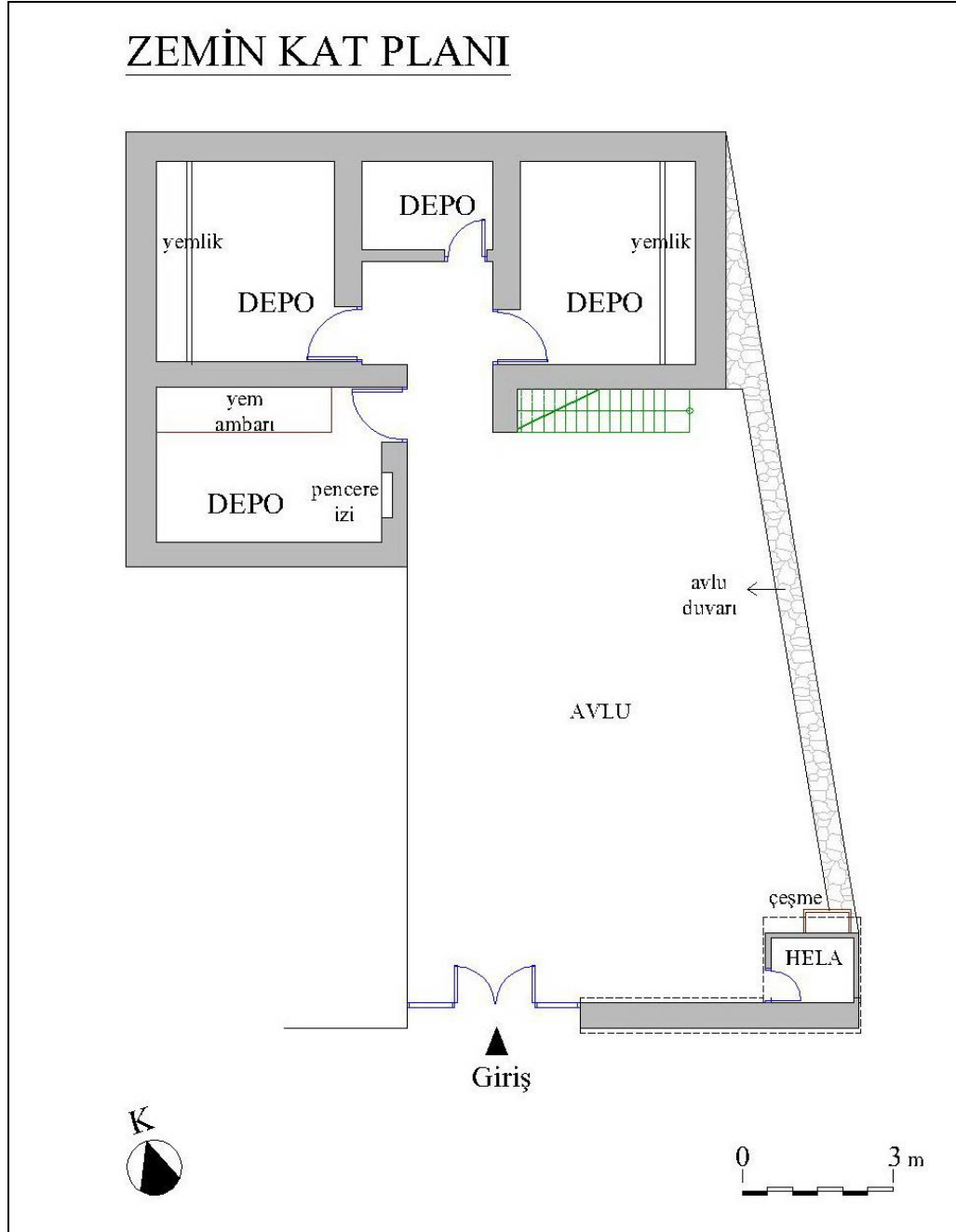
20. yüzyılın ilk yarısında yapılmış, konut ve depo işlevlerini barındıran iç sofalı üç odalı bir yapıdır. Onarım gerektirmeyen geleneksel yapı, iki katlı olup, günümüzde kullanılmamaktadır.

Güney cepheye bakan yüksek avlu duvarları masif ve yığma taştır. Demir avlu kapısının iki yanındaki kanatları sabit, ortadaki çift kanat ise açılabilir yapıdadır (Pafta No:31). Kıırma çatılı konutta özgün durumda alaturka kiremit olan üst örtü malzemesi, yapılan tadilatlarda kısmen Marsilya kiremit ile değiştirilmiştir.

Şekil 4.30 Yapının kuzeybatı cephesinden görünüm

Zemin katı yığma taş olan yapının beden duvarları üç cephe boyunca üst kata ulaşmaktadır. Üst katta ise, sofayı odalardan ayıran duvarlar, odalardaki bölücü duvarlar ile yapının avluya bakan güneydoğu ve güneybatı duvarları ahşap karkas hımış taş veya tuğladır. Zemin katta ve birinci katta, güneydoğu ve güneybatı duvarları boyalıdır.

Şekil 4.31 1948 numaralı parselde bulunan yapının zemin kat planı

Demir avlu kapısından girince, doğuda sonradan delikli tuğla duvar örülerek yapılmış hela bulunmaktadır. Hela mekanının çatısı tek eğimli ve alaturka kiremit kaplıdır. Zemin katta cepheleri dört adet depo mekanı bulunmaktadır.

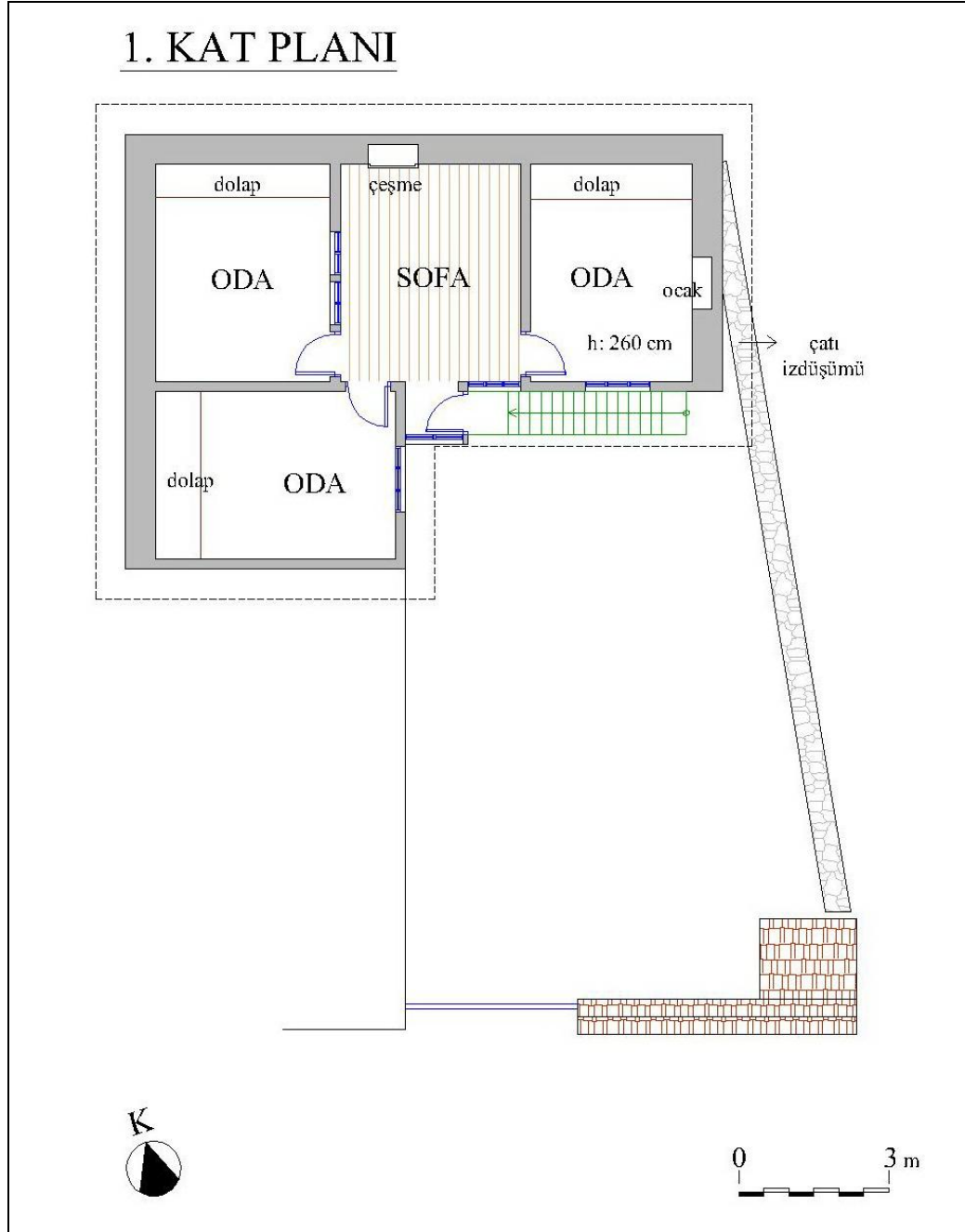

Şekil 4.32 Avlunun helanın birinci kattan görünümü

Depolardan ikisi odunluk, diğerleri hayvan damı ve yem ambarı olarak kullanılmaktadır.

Şekil 4.33 Zemin katta bulunan hayvan damı olarak kullanılan deponun iç mekanın görünümü

Şekil 4.34 1948 numaralı parselde bulunan yapının birinci kat planı

Tek kollu taş basamaklardan çıkılarak ulaşılan birinci katta tek kanatlı ahşap kapı sofaya açılmaktadır (Pafta No:33). Üç odalı konutta, sofaya girilince batıda, biri avluya bakan iki oda, doğuda avluya bakan başka bir oda bulunmaktadır. Sofanın ucunda ise, pişirme işlevini yanıtlayan bölümde, çeşme, raflar yer almaktadır. Batıda, avluya bakan odada dolap ve avluya açılan ahşap pencere görülmektedir. Yanındaki odada ise geleneksel dolap ile sofaya açılan iki adet düşey sürme (giyotin) ahşap

pencere bulunmaktadır. Odanın dışarı açılan penceresi olmadığından, sofa aracılığıyla doğal ışık almaktadır. Sofanın doğusundaki avluya bakan odada ise, yüklük ve köşesinde gusülhane ve ocak bulunmaktadır. Odanın avluya açılan çift kanatlı ahşap penceresi vardır.

Şekil 4.35 Sofanın ucunda bulunan çeşme ve raf ile odanın sofaya açılan pencerelerinden görünüm

Şekil 4.36 Oda iç mekanından ocak ve yüklük ögesi

Dört Odalı Yapı Örneği

İhsan Kazan Evi

İhsan Kazan Evi, Atatürk Mahallesi'nde 1823 numaralı parselde yer almaktadır. Cumhuriyet Meydanı'nda bulunan yapı, Kayacık merkezde göze çarpan geleneksel konutlardan biridir (envanter No:23).

Şekil 4.37 1823 numaralı parselde bulunan yapının güneydoğu cephesinden görünüm

20. yüzyılın ilk yarısında yapılmış, konut ve depo işlevlerini barındıran iç sofalı dört odalı bir yapıdır. Yüzeysel onarım gerektiren geleneksel yapı, iki katlı olup, günümüzde mal sahibi tarafından kullanılmaktadır.

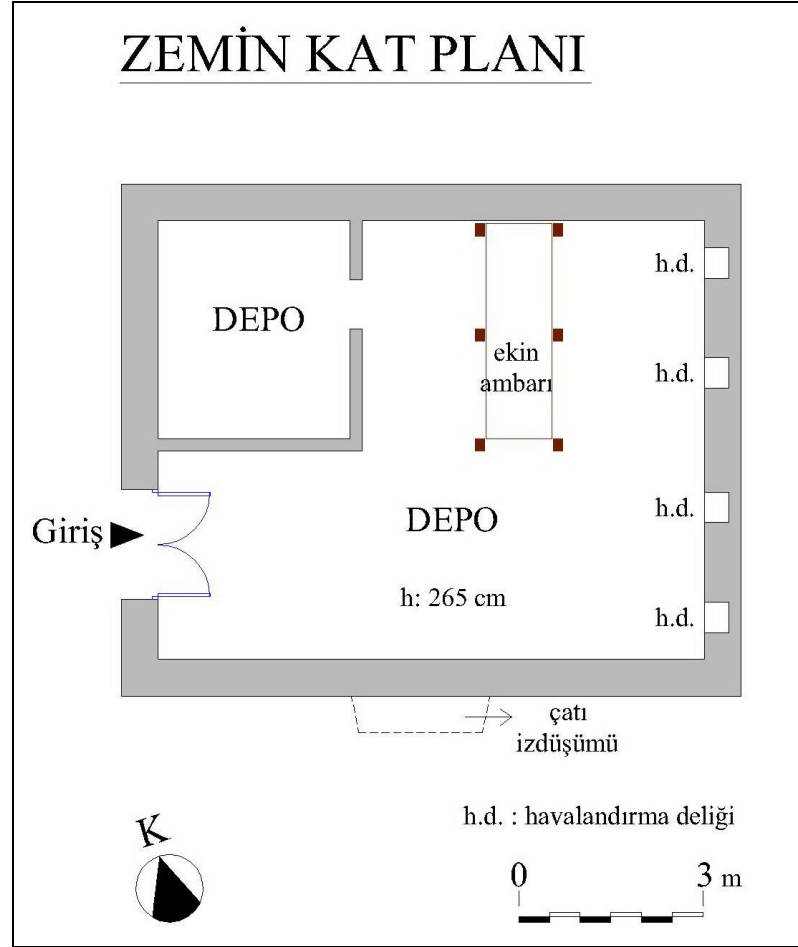
Avlusuz olan yapıya giriş, kuzey cephesinden birkaç basamakla yükselerek yapılmakta, depo girişi ise, doğu cephesinde bulunmaktadır. Depo olarak kullanılan zemin kat duvarları tamamen sağırdır. Yapının, güneydoğu cephesinde yer alan kapalı çıkma, konutun sokağa uzantısı gibidir. Kapalı çıkma, aynı zamanda iki yanında bulunan pencerelerle cephede simetri aksı oluşturmaktadır. Doğru cephesinde bulunan pencereler Cumhuriyet Meydanı'na bakmaktadır.

Kırma çatılı yapıda, özgün durumda alaturka kiremit olan üst örtü, yapılan tadilatlarla kısmen Marsilya kiremit olarak değişmiştir.

Şekil 4.38 Kuzey cephesinden görünüm

Yapı parselindeki müdahaleler kapsamında; giriş kapısının yanında, tuğla duvar örülerek oluşturulmuş hela belirtilebilir. Helanın ve giriş kapısının üzeri tek eğimli çatılı ve Marsilya kiremit kaplıdır.

Şekil 4.39 1823 numaralı parselde bulunan yapının zemin kat planı

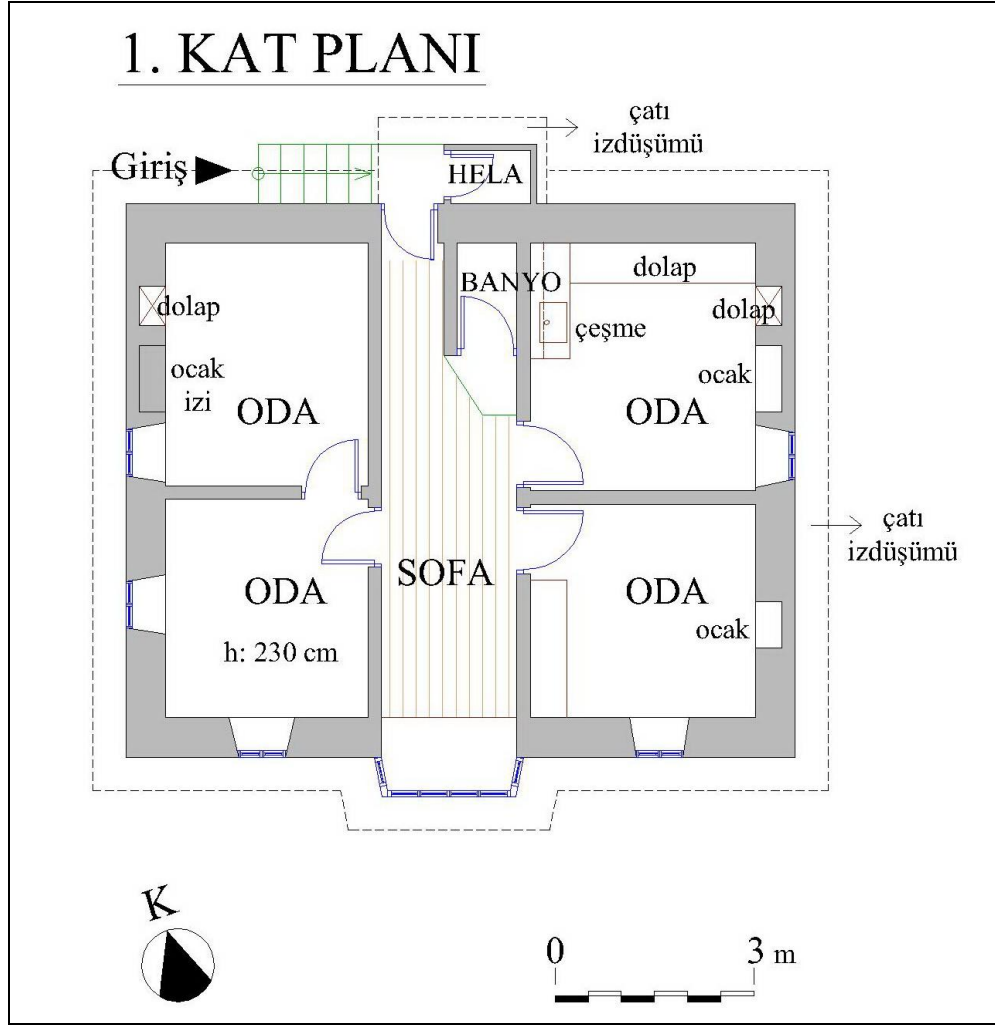
Yapının zemin katı yığma taş olup, tüm cephelerde üst kata kadar ulaşmaktadır. Çift kanatlı ahşap kapıdan bir basamak inilerek ulaşılan zemin kattaki deponun, içinde hayvan damı ve ekin ambarı bulunmaktadır. Ekin ambarı, yerden altı adet ahşap dikme ile yükseltilmiş olup, üst katında yer alan odanın döşemesi kaldırılarak içine ekin konulmaktadır. Deponun içinde sonradan kapatılmış dört adet havalandırma deliği izi görülmektedir.

Şekil 4.40 Zemin kattaki depoda bulunan altı ahşap ayak üzerinde yükseltilmiş ekin ambarı

Şekil 4.41 Zemin kattaki depoda yan yana görülen dört adet havalandırmadeliği izi

Üst katta bulunan yaşam alanı, zemin kattaki depo mekanından bağımsız olarak kullanılmaktadır. Konutun giriş kapısı sofaya açılmakta ve sofanın her iki yanında ikişer oda bulunmaktadır. Sofanın ucunda bulunan kapalı çıkma, iç mekana daha fazla ışık ve daha fazla görüş açısı sağlamaktadır.

Konutun içinde yapılan müdahale olarak; sonradan tuğla duvar örülerek yapılmış, girişte doğuda zeminden bir basamak yükseltilmiş banyo yer almaktadır. Bu duvar tavana kadar ulaşmamaktadır. Odaların üçünde, biri sonradan kapatılmış olmak üzere ocak yer almakta, geleneksel dolaplar ise, sofaya girişte doğuda konumlanan odalarda görülmektedir.

Şekil 4.43 Sofadan görünüm

Sofaya girişte batıda bulunan ilk odaya yanındaki odadan geçilerek girilmektedir. Günümüzde soba kullanıldığı için, bu odadaki ocak duvarı örülerek kapatılmıştır. Ocağın bir yanında kapaklı dolap nişi, diğer yanında ise pencere yer almaktadır.

Şekil 4.44 Tuğla duvar örülerek kapatılmış ocak duvarı

Güneybatı köşesindeki odada ise iki pencere bulunmaktadır. Girişte, sofanın güneydoğusundaki odada ise, geleneksel dolabın birçok parçası sökülmüş, odanın mutfak olarak kullanımına yönelik tezgah ile çeşme yerleştirilmiştir (Pafta No:22). Zemin katta bulunan ekin ambarı ise, bu odadaki döşeme kapağı kaldırılarak kullanılmaktadır. Odadaki diğer öğeler, ocak, dolap ve penceredir. Yan odada, geleneksel dolap ve ocak bulunmaktadır. Konuttaki pencere açıklıkları, yığma taş duvarlarda ve iç mekana doğru genişler düzendedir.

Şekil 4.45 Oda iç mekanından pencerenin görünümü

4.2 Genel Değerlendirme

Kayacık yerleşiminde, içine girilip ölçü alınan konutlar değerlendirildiğinde, dış sofalı plan tipindeki örneklerin daha fazla olduğu görülmüştür. Aynı yerleşim yerinde farklı nitelikte sofalı konutların bulunmasının; kullanıcı isteğine ve konut büyüklüğüne de bağlı olduğu anlaşılmaktadır. Dış sofalı yapı örnekleri tek, iki ve üç odalıken; iç sofalıları üç ve dört odalıdır.

Organik sokak dokusunun görüldüğü Kayacık'ta, konutlar iki katlı dikdörtgen, kare veya L formunda olup, giriş katları depo olarak kullanılmaktadır. Birçok

konutta; yol boyunca giden yüksek taş duvarların, avluyu sınırlamakta olduğu ve geleneksel avlu giriş kapısının çift kanatlı ahşap olduğu görülmüştür. Avluda hela, fırın, kümes, hayvan damı, odunluk gibi mekanlar bulunmaktadır. Tüm konutlarda giriş katları yığma taş yapıda olup, genellikle sağır bırakılmış duvarlara sahiptir. Avludan geçilerek depoya ve konuta ulaşılmaktadır. Bazı yapılarda ise, sokağa açılan giriş kapısıyla doğrudan konuta girilmektedir. Konutların doğal taş zemine oturan giriş katlarında; hayvan damı, odunluk, ambar gibi farklı işlevlere sahip depolar yer almaktadır. Kayacık yerleşimin kayalık bir arazide konumlanması nedeniyle, zemin katlar doğrudan kayaların üzerine oturmaktadır. Birinci katlarda ise; yapıların bazı cephelerinde yığma taş, bazı cephelerinde ve odaların bölücü duvarlarında ahşap karkas hımış taş veya tuğla kullanılmıştır. Bazı konutlarda bulunan açık ve kapalı çıkmalar, sokakla olan ilişkinin güçlenmesini, zengin bir sokak perspektifinin oluşmasını sağlamıştır.

Kayacık'ta incelenen yapılarda oda sayısı değişse de, Türk Evi'nde olduğu gibi oda büyüklükleri birbirine yakındır. Oda ölçülerinin yaklaşık olarak;

Oda en	: 350 cm
Oda boy	: 400 cm
Oda tavan yüksekliği	: 250 cm
Sofa en	: 250 - 300 cm
İç Sofalıda boy	: 500 cm
Dış Sofalıda boy	: 1000 cm

olduğu görülmüştür.

Geleneksel Kayacık konutlarında merdivenler; çift taraflı limon kirişler üzerinde taşıtılan ahşap merdiven veya düz kollu taş merdivenler şeklindedir. Depo mekanlarından birinci kata ulaşan merdivenlerin bazıları kapaklı olup, iki kat arasında istenildiğinde bağlantı kesilebilmektedir. Böylelikle, kapak kapatıldığında depo girişi engellenmiş olmakla birlikte, birinci kat döşemesinde görülen yırtık da gizlenebilmektedir. Dış sofalı yapıların yaygın olarak görüldüğü Kayacık'ta, açık dış

sofalı bazı konutlarda ahşap kafes panolar bulunmaktadır. Bu korkuluklar güneş kırıcı görevini üstlenirken, sokak ile konut arasındaki mahremiyeti de sağlamaktadır.

Kayacık'ın topografyasına bağlı olarak, Hürriyet Mahallesi'nin karşılıklı iki yamacından Cumhuriyet Meydanı'na doğru yükselti azalmaktadır. Sofa yönelimleri de yamaçlardan düşük kotlu merkeze ve ovaya doğru olan Gördes yönüne bakmaktadır.

Günümüzde sürekliliğini yitirmiş olan el sanatlarından halı dokumacılığı, bu yörede de yapılmıştır. Bazı konutların sofalarında ve odalarında görülen halı dokuma tezgahından kalan bölüm, bu yerleşimde halı dokumacılığının yapılmış olduğunu göstermektedir.

Yerleşimde geleneksel yapıların geçmişte de değişikliğe uğradığı görülmüştür. Buna örnek olarak (Envanter No:12), 1857 numaralı parselde bulunan yapının mal sahibi Ahmet Koşar'dan edinilen bilgiye göre, buradaki konut öncelikle tek katlı olarak yapıлып kullanılmıştır. Üçüncü kuşağın dedelerinden kalan bu konut, halk arasında dam başı olarak bilinen yapı tarzındadır (16 Haziran 2012, kişisel görüşme).

Giriş katında yan yana üç odası bulunan ve her odasında ocak izi görülen bu yapı, üst örtüsü toprak damlı olarak, uzun yıllar konut işleviyle kullanılmıştır. Daha sonra, kullanıcı ihtiyaçları doğrultusunda; yapıya üst kat eklenerek (üç oda) açık sofalı kırma çatılı alaturka kiremit örtülü konut ortaya çıkmıştır. Giriş katındaki odalar, daha sonra depo mekanına dönüşmüştür.

Günümüzde, bu yapı da mal sahibinin güncel ihtiyaçlarını karşılayamadığı için kullanılmamaktadır. Avlusuna yaptığı yeni betonarme yapıda yaşamını sürdürmektedir. Yeni yapıya giriş, geleneksel konutun sofasından yapılmaktadır.

Şekil 4.46 1857 numaralı parselde bulunan yapıdan görünüm

Şekil 4.47 Yapının giriş katında eskiden oda olarak kullanılan depo mekanında görülen ocak izi

Kayacık yerleşimin tarihsel geçmişinde, şekil 3.14’de Kayacık Kasabası 1853 yılına ait fotoğrafta da görüldüğü üzere, yapıların genellikle tek katlı üzerin toprak örtülü yapıda bir evre geçirdiği anlaşılmaktadır (Bkz Bö.3, s.53). Daha sonra kullanıcı ihtiyaçları doğrultusunda yapılara üst katlar eklenerek, düz toprak dam karakteri yerini, iki katlı, kırma çatılı, alaturka kiremit örtülü yapı tipine bırakmıştır. Alt katlar depo olarak değerlendirilirken, üst katlar yaşam katını oluşturmuştur.

Şekil 4.48 1857 numaralı parselde bulunan yapının açık sofasından yeni betonarme yapıya geçiş

Yapılan alan araştırmaları ve tek yapı ölçeğinde gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda, yerleşimde 1980 sonrasında, yeni yapılaşmaların olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle, Kayacık özgün dokusu geleneksellikten uzaklaşmaya başlamıştır. Geleneksel yapım teknik ve malzemelerine özen gösterilmeden yapılan yeni binalar ve mevcut yapılardaki tadilatlar, yerleşimin fiziksel görüntüsünü, mimari kimliğini, tarihi dokusunu zedelemektedir.

Betonlaşmaya başlayan Kayacık için umut verici gelişmeler de yaşanmaktadır. Kayacık Belediyesi'nin gayretleriyle özgün geleneksel dokunun korunması için girişimlerde bulunulduğu gözlenmiştir. Belediyenin ÇEKÜL Vakfı'na ve Tarihi Kentler Birliği'ne üye olması bunun bir göstergesidir. Ayrıca, 8 Haziran 2012 tarihinde İzmir II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından alınan bir kararla Kayacık'ta 22 adet yapının II. grup tescillenmesi önemli bir adımdır.

BÖLÜM BEŞ

MANİSA-KAYACIK'TA GELENEKSEL MİMARİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ BAĞLAMINDA YAŞANAN SORUNLAR

5.1 Fiziki Sürdürülebilirlik

Geleneksel konut mimarisi, bir yerleşimin geçmişten günümüze yaşam biçimini ve toplum yapısını yansıtan, en önemli somut kültürel miras unsurlarındandır. Kırsal alanlar, kentten farklı olarak, kültürel kimliğin bozulmadan sürdürülebildiği, yörenin kendine has karakterlerinin hala görülebildiği yerleşim yerleridir.

Kırsal yerleşimlerin özgün mimari kimliğini kaybetmesine yol açan birçok neden bulunmaktadır. Bunlardan bazıları; yapım kolaylığı, malzemenin standart oluşu, kolay erişilebilirliği, planlamada ve yapının bakımında getirdiği rahatlık açısından tercih edilen yeni betonarme yapılar (Çorapçıoğlu ve diğer., 2010).

Kırsal konutların inşa edildikleri günden itibaren sabit bir değişim içinde olması aslında sürdürülebilirliğinin bir göstergesidir. Ancak, 1980 sonrası konutlarda meydana gelen dönüşümler kırsal alan mimarisi için yıkıcı olmuştur. Bunun nedeni olarak çağdaş yapı malzemelerinin yörenin özgün mimari kimliğiyle uyumsuz olmasıdır. Ayrıca, kırsalın gençlerinin, kent yaşamında gördüklerini yaşadıkları ortama taşımak istekleri de bu yıkıcı nedenlerden olabilir (Avşar ve Levi, 2012).

Şekil 5.1 Cumhuriyet Meydanı'nda görülen yeni betonarme yapılar

İki katlı geleneksel Kayacık evleri, yığma taş yüksek avlu duvarları, yer yer açık ve kapalı çıkmaları, ahşap kapı ve pencereleriyle özgün dokuyu oluşturmaktadır.

Yerleşimin özgün mimari kimliğini kaybetmesinin nedenleri; geleneksel yapıım sistemine, tekniğine ve malzemelerine özen gösterilmeden yapılan tadilatlar ve yeni betonarme yapılardır.

Geleneksel yapıların mimari kimliğini bozan tadilatlarda;

- Ahşap pencerelerin yerini PVC doğrama pencerelere,
- Ahşap avlu kapılarının sürgülü demir kapılara,
- Hayatı destekleyen ahşap direklerin yerini betonarme kolonlara,
- Hayata çıkan ahşap merdivenin yerini betonarme merdivene,
- Açık sofadaki ahşap kafes panoların yerini delikli tuğla malzeme ile örülmüş duvara,
- Taş avlu duvarların yerini delikli tuğla malzeme ile örülmüş duvara veya betonarme duvara,
- Çatılardaki alaturka kiremitlerin Marsilya kiremit ile kısmen değiştirilerek yamalı görünüme,

- Yapı cephelerinde kullanılan geleneksel sıva harcının yerini çimento esaslı sıvaya

bıraktığı gözlenmiştir.

Bu yapılardan biri de, İzmir II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından 8 Haziran 2012 tarihinde II. grup olarak tescillenen 1844 numaralı parselde bulunan geleneksel konuttur (Envanter No:4). Önceden ahşap kafes panolara sahip açık sofa, tuğla duvar örülerek kısmen kapatılmıştır. Ahşap pencerelerin yerini PVC doğrama pencereler almıştır. Yapının özgünde sofaya ulaşan ahşap merdiveni, sofayı taşıyan ahşap direkleri yerine, yapılan tadilatla, betonarme merdiven ve kolonlar yapılmıştır.

Şekil 5.2 1844 numaralı parselde yer alan yapının tadilat geçirmeden önceki görünümü (İzmir II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu fotoğraf arşivi, 2011)

Şekil 5.3 1844 numaralı parselde yer alan yapının tadilat sonrası görünümü (22 Mart 2012)

Zamanla ihtiyaçların karşılanamaması, ek mekan gereksinimi, helanın avlu yerine iç mekana alınma isteği gibi çeşitli nedenlerle yapılar tadilat geçirmektedir.

Şekil 5.4 1844 numaralı parselde yer alan yapının tadilat sonrası avludan görünümü

Şekil 5.5 Kayacık'ta geleneksel yapım teknik ve malzemeyle yapılmış bir yapının yapılan özensiz tadilat sonrası görünümü

Kırsal yerleşimlerin özgün mimari kimliğini kaybetmesinin diğer bir nedeni olarak, eğitim ve iş olanaklarının kırsal bölgede yetersiz olması dolayısıyla kente göç edilmesi gösterilebilir. Bunun sonucunda, terk edilen yapılar boş ve bakımsız kalmakta, yok olmaya mahkum olmaktadır.

Şekil 5.6 Kayacık'ta geleneksel yapım teknik ve malzemeleri ile yapılmış olan terk edilmiş harap bir yapı

Kayacık'ta da, 2000 yılı sonrası, ekonomik imkanların yetersizliği, iş ve eğitim olanaklarının sınırlı olması nedeniyle genç nüfus büyük kentlere göç etmektedir. Şekil 3.18'de görüldüğü üzere, 2000 yılında 2670 olan nüfusun 2010 yılında 1097'e inmesi bunun çarpıcı bir örneğidir (Bkz B.3, s.56).

Şekil 5.7 Kayacık'ta geleneksel yapım teknik ve malzemeleri ile yapılmış olan terk edilmiş harap bir yapı

Şekil 5.8 Kayacık'ta geleneksel yapım teknik ve malzemeleri ile yapılmış olan terk edilmiş harap bir yapı

5.2 Sosyal Sürdürülebilirlik

Kayacık yerleşiminde sürdürülen kırsal yaşamı daha iyi anlayabilmek ve nüfusta yaşanan azalmanın nedenlerini öğrenebilmek için yöre halkıyla sosyoekonomik anket yapılmıştır. Yaklaşık 100 kişiyle yapılan anket çalışmasında, Kayacık'ta doğup büyümüş ve burada yaşamaya devam eden kadın ve erkeklerle görüşme yapılmıştır.

Şekil 5.9 Anket çalışması yapılması sırasında Lalapeder Türbesi yanındaki bahçeden görünüm

Belediyeden alınan bilgilere göre, Kayacık nüfusunun büyük bölümünü 50 yaş üzeri kişiler oluşturmaktadır. Eşi vefat etmiş yalnız yaşayan ve yaşça büyük olan kişilerin, halk arasında kocakarı maaşı olarak da bilinen aylıkları dışında, herhangi bir geliri bulunmamaktadır. Kayacık'ta bu maaşla yaşamını sürdüren yaklaşık 100 kişi olduğu öğrenilmiştir.

Yapılan sosyoekonomik anket çalışmasına göre, yöre halkının büyük kısmı tarım ve hayvancılıkla geçimini sürdürmektedir. Tarım ve hayvancılıkla uğraşan halk, yaz aylarının başından hasat sonuna kadar Kayacık çevresindeki bağ evi ve dam dedikleri evlerinde yaşamaktadırlar. Anket sonuçlarından, her ailenin tarım üretimini gerçekleştirdiği ortalama 50 dönüm arazisi bulunduğu tespit edilmiştir. Bağ evi ve

damlar, sahip oldukları arazilerin içinde yer almaktadır. Tarım ürünü olarak, tütün, buğday, zeytin, meyve ve sebze yetiştirilmekte ve bağcılık da yapılmaktadır. Bunlardan; tütün, buğday, zeytin ve üzümün satışını yaparak, yıllık geçimlerini sağlamaktadırlar. Zeytinin bir kısmı ile, ürettikleri meyve ve sebzeleri satmayıp, kendi ihtiyaçlarını karşılamakta ve kentlere göç etmiş akrabalarına göndermektedirler.

Kayacık'ta geleneksel yapıların içinde, günümüz eşyalarından buzdolabı, tüplü ocak, televizyon bulunmaktadır. Ankete göre, buradaki kadınların en büyük ihtiyacını duydukları beyaz eşya, çamaşır makinesidir. Haftanın bazı günleri konutlarının avlularında bir araya gelerek ocaklarında kaynattıkları su ile leğende çamaşırlarını yıkamaktadırlar. Kayacık kadınları, birçok konuda olduğu gibi yemek pişirme ve ekmek yapma konularında da yardımlaşma içinde bulunmaktadır. Fırını olan evlerde pişirilen ekmekler paylaşılarak dağıtılmaktadır.

Şekil 5.10 Kayacık'ın yaşlılarından biriyle yapılan anket çalışmasından bir görüntü

Geleneksel konutların içinde eksikliği hissedilen en önemli mekanlardan biri heladır. Birçok yapının avlusunda, konuttan bağımsız olarak yapılmış bu bölüm, yaşam standartlarının kent hayatının çok gerisinde olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, bazı geleneksel yapıların sofalarına sonradan tuğla duvar örülerek bu mekan

ihtiyacı konut içinde karşılanmaya çalışılmıştır. Bunun yanı sıra, banyo ve mutfak gibi ıslak mekanlara konut içinde yer ayrılması halkın önemli bir ihtiyacıdır. Gün içinde farklı amaçlarla kullandıkları odalarında sabit mobilya olarak yatak bulunmamaktadır. Geceleri kurulan yorgan ve döşekler dolapların yüklük bölümünde katlanarak muhafaza edilmektedir. Dolayısıyla, odaların esnek mekan kullanımı sürmektedir. Yaz aylarında gittikleri bağ evlerinde dahi, Kayacık'ta bulunan geleneksel konutlarından daha iyi imkanlara sahip olduklarını belirtmektedirler.

Kayacık'ta genç nüfusun büyük çoğunluğunun kentlere göç etmesinin önemli nedenleri bulunmaktadır. Yerleşimdeki iş olanaklarının kısıtlılığı, eğitim imkanlarının yetersizliği, sosyal ve spor tesislerinin bulunmayışı, kent yaşamının cazibesi, gençleri Kayacık'tan uzaklaştırmaktadır.

Anket sırasında edinilen bilgilere göre, yöre halkının istekleri:

- İş olanaklarının yaratılması,
- Eğitim imkanlarının artırılıp, lise, meslek okullarının açılması,
- Tarım ve hayvancılığa verilen desteğin artırılması,
- Tarım ürünlerinin ve giyim eşyalarının satıldığı pazar yerinin kurulması,
- Ulaşım yollarının sağlaştırılması,
- Konutların tadilatı,
- Geleneksel konutların restore edilerek turizme açılıp, pansiyon olarak kullanılması,
- Kayacık'ın, Birgi, Beypazarı ve Safranbolu yerleşimleri gibi korunarak tanıtılması,
- Sosyal ve spor tesislerinin kurulması,
- Yerleşimin odak mekanlarından olan düğün salonunun iyileştirilmesi

olarak özetlenebilir.

Kayacık halkı; güvenli bir ortam olması, havasının, suyunun ve toprağının güzel olması, insan ilişkilerinin, yardım ve dayanışmanın kuvvetli olması nedenleriyle burada yaşamaktan mutlu olduğunu belirtmiştir.

BÖLÜM ALTI

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Kültürel mirasın önemli öğelerinden olan kırsal alanlardaki geleneksel yapıların korunması ve değerlendirilerek gelecek kuşaklara aktarılması, o yerleşimin özgün kimliğinin yaşatılması için gereklidir. Bu amaçla, AB Kültürel Miras Mevzuatı ve Türkiye Projesi kapsamında “Uluslararası Kültürel Miras Mevzuatı” hazırlanmıştır. Bu mevzuatta, “Kırsal Mimari Mirasın korunması ve Değerinin Arttırılması Hakkında Tavsiye No:R (89) 6 (COE,1989)” yer almaktadır. Buradaki kararlarda; koruma alanında ortak bilinç düzeyini oluşturmak, kırsal mirasın korunmasını planlamak, değerinin arttırılmasını sağlamak ve kırsal mirasa saygı duyulmasını teşvik etmek hususunda başlıklar ele alınmıştır.

Ülkemiz planlama sisteminde kırsal alanlarla ilgili belirleyici bir mevzuat yer almamaktadır. Ancak, kırsal yerleşimlerde fiziksel değişime yön veren mevzuatlar bulunmaktadır (Çorapçıoğlu ve diğer., 2010). Bunlardan en önemlileri şunlardır:

- 3194 Sayılı İmar Kanunu ve bu kanun kapsamında hazırlanan Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği,
- 442 Sayılı Köy Kanunu ve Köy Yerleşme Alanı Uygulama Yönetmeliği,
- 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu.

Koruma alanında çıkarılan yasa ve yönetmeliklerin yanı sıra, kültür varlıklarını korumak, yaşatmak ve gelecek nesillere değerli bir miras olarak bırakmak hepimizin görevidir.

Kırsal yerleşimlerde de kültürel mirasın korunması ve yaşatılması; yerel yönetimlere, sivil toplum kuruluşlarına ve yöre halkına düşen önemli sorumluluklardandır.

“Ege’de Kırsal Mimari Araştırmaları (Manisa Kayacık Örneği)” başlıklı çalışmada; kırsal alanların belgelenmesinin gerekliliği üzerinde durulmuş, kırsalda yaşanan fiziksel ve sosyal sürdürülebilirlik bağlamındaki sorunlar belirlenmiştir.

Kayacık’ta fiziksel sürdürülebilirlik açısından yapıların mimari kimliklerinin bozulmaması için yapılması önerilenler aşağıda özetlenmiştir:

- Yerleşimde II.grup olarak tescillenen 22 adet yapının korunması sağlanmalıdır. Böylelikle, doku içinde öncü olacak bu yapılar, kırsalı canlandıracak ve diğer geleneksel yapıların da sağlıklılaştırılması için örnek teşkil edecektir.
- Çalışma kapsamında geleneksel yapı örneği olarak 30 adet yapı saptanmıştır. Bunların 22 adedi de tescilli yapı kapsamında yer almaktadır. Tescillenmemiş diğer geleneksel yapı örneklerinin de korumaya alınarak yaşatılması dokuda özgün mimari kimliğin sürekliliği için önemlidir.
- Dokuyu oluşturan geleneksel yapılar, yapılacak sağlıklılaştırma çalışmaları ile cephelerindeki eklerden arındırılmalıdır. Değiştirilmesi öngörülen mimari elemanlar özgünüyle uyumlu malzeme ve yapıda olmalıdır.
- Geleneksel yapılarda, yöre halkının çağdaş gereksinimi olan mutfak, banyo ve hela gibi ıslak mekanların konut içine alınmasına öncelik verilmelidir.
- Strüktürel problemi olan yapılarda restorasyon çalışması yapılmalıdır.
- Dokunun mimari kimliğine zarar veren betonarme yapıların inşa edilmesi yerine, mevcut durumda varolan ve atıl durumdaki geleneksel yapıların günümüz ihtiyaçlarına uygun olarak, geleneksel yapım teknik ve malzemelerine özen gösterilerek onarılması gerekir.
- Mevcut yapı stoğunun yetersiz kalması durumunda, oluşturulacak Koruma Amaçlı İmar Planı doğrultusunda dokuya uyumlu yeni yapılar yapılmalıdır.
- Yerleşimin sağlıklılaştırılması çalışmalarına, Belediye Hizmet Binası’nın bulunduğu Cumhuriyet Meydanı’ndan başlanmalı, çeperlere doğru yayılarak daha sonra mahalle meydanları ve ona açılan sokaklar ele alınmalıdır.
- Sokak kaplamaları, yöreye özgün taş malzemeyle kaplanmalıdır.

- Dokuda görüntü kirliliğine neden olan elektrik ve telefon kabloları yeraltına alınmalıdır.

Yerleşimde yapılması öngörülen tüm sağlıklaştırma ve restorasyon çalışmalarında yerel ustaların yanında çırak, kalfa ve usta yetiştirilerek, yöre halkına iş imkanı sağlanmalıdır.

Sosyal sürdürülebilirliğin temel unsurlarından biri, ekonomik yaşantının sürdürülebilirliğidir. Kırsal yerleşimlerde yapılan tarım ve hayvancılık, yapıların şekillenmesinde, dolayısıyla dokunun biçimlenmesinde önemli bir yere sahiptir. Kırsal alanda, genç nüfusun kente göçünü engellemek ve kırsal alanların gelişimini sağlamak için geçim kaynağı olan tarım ve hayvancılığa verilen destek de artırılmalıdır. Kayacık'ın, tarımda bölgesel rekabette güçlü olabilmesi için, tarımsal üretimin güncel bilgiler ile geliştirilmesi gereklidir. Organik tarımın yaygınlaştırılması, belli standartlarda kaliteli ürün elde edilebilmesi için verilecek yardım ve destek fonlarının oluşturulması, yeni tarım teknikleri hakkında yöre halkının bilinçlendirilmesi, tarımla uğraşan nüfusun devamlılığı açısından önemlidir. Bu nedenle, Kayacık'ta yörede yetiştirilen ürünler için gerekli ve yeterli alanların yaratılmasına, tarımsal verim ve çeşitliliğin artırılmasına önem verilmelidir. Tarımsal ürünlerin organik üretimi ve satış açısından değerlendirilmesi için gerekli kurumlarla altyapı çalışmaları yapılmalıdır. Kayacık'ta, Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri ile işbirliği yapılmalıdır. Böylelikle çiftçiye verilen destek ile halkın ekonomik refah seviyesi artırılabilir.

Kırsal yerleşimlerde işsizlik sorunu çözümü için, ev ve el sanatları, halk eğitimi, bayındırlık işlerinde ücret karşılığında çalışma olanakları gibi çeşitli yaklaşımlar bulunmaktadır. Bunlardan en önemlisi “Kırsal Sanayi” yaklaşımıdır. İşsizlik ve göç sorunu yaşayan kırsaldaki iller için 1968 yılında Kalkınma Öncelikli Yörelere (KÖY) politikası geliştirilmiştir. Bu uygulamaların sonunda, bazı yerleşimlerde başarılı sonuçlar elde edilmiştir (Özkan, 2007).

Sahip olduğu tarihi ve kültürel zenginlikleri ile büyük kentlere yakın olan Kayacık yerleşiminde, kültür turizmi kapsamında etkinlikler ile değerlendirilebilecek özel günler düzenlenebilir. Bu amaçla belediye festival programı düzenleyerek çalışmalarını başlatmıştır. 12-13 Mayıs 2012 tarihlerinde Kayacık III. Tarih ve Kültür Festivali düzenlenmiştir. Bu festival programı içinde, Kayacık'ın kalkınması için seminerler ve oturumlar düzenlenip, konu ile ilgili uzmanlar halk ile bir araya gelmiştir. Halkın bilinçlendirilmesi ve Kayacık için özel çözümlerin uygulanabilir olanlarının hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır.

Tarih ve kültür zenginliklerinin yanı sıra, yamaca kurulu Kayacık yerleşimi, yakınında bulunan Şahankaya Tepesi ile de önemli bir avantaja sahiptir. Şahankaya, yamaç paraşütüne elverişli rüzgar ve yüksekliğe sahip olmasıyla, düzenlenecek spor etkinlikleri için önemli bir doğa sporu merkezi haline getirilebilir. Şahankaya, 3000 adet taş basamakla ulaşılan, üzerinde yer alan arkeolojik kalıntıları ile bir yürüyüş parkurudur. Çok katmanlı yerleşim yeri olma özelliğinin getirdiği avantajlarla, düzenlenecek tüm kültür ve doğa sporu aktiviteleri, Kayacık'ın bir cazibe merkezi haline getirilmesi yerleşimin tanıtımını açısından önemlidir.

Ekoturizm, doğal ve kültürel kaynakların, uygun seviyelerde sürdürülebilir kullanımını sağlayan, çevreyi ön plana alarak kalkınmayı hedefleyen sürdürülebilir kalkınma stratejisinin turizme yansımasıdır (Erdoğan, N., Yağcı, Ö., 2000). Erdoğan ve Yağcı'ya göre, daha önce gidilmemiş kırsal alanlara gidilmiş ve doğal koşulları değiştiren yapılanmalar sonucunda olumsuz etkiler ortaya çıkmıştır. Sürdürülebilir turizmin olması için öncelikle sürdürülebilir yaşamın olması gereklidir. Bunun için, çevre koruma ile sosyal ve ekonomik gelişme birbirinden ayrı düşünülmemelidir. Erdoğan ve Yağcı, ekoturizmin amacının, doğal çevrenin korunması ve turizm aktivitelerinin teşvik edilmesi olarak açıklamaktadır.

Kayacık'ta uygulanabilecek ekoturizm etkinlikleri olarak:

- Foto safari,
- Bisiklet turizmi,

- Tırmanış,
- Yön bulma (orienteering),
- Dağcılık,
- Yamaç paraşütü

vb. aktiviteler geliştirilebilir.

Kayacık'ta bazı yapılarda halı dokuma tezgahından kalan bölümler, eskiden bu yerleşimde el sanatlarının ekonomik geçim kaynağı olarak değerlendirildiğini göstermektedir. Günümüzde de el sanatlarının sürdürülmesi ve geliştirilmesi, yörenin ekonomik kalkınmasında önemlidir. Konut içi üretimin desteklenmesinin yanı sıra, kurulacak küçük işletmeler ile yöre halkının, bu sanata sürdürerek ekonomik kalkınmalarına destek sağlanması söz konusu olabilir. El sanatı ürünleri, düzenlenen festivallerde de sergilenerek satışa sunulabilir, tanıtımı yapılarak ürünlerin bilinirliği ve kullanımı yaygınlaştırılabilir. Genç nüfusun kırsaldan ayrılmasını engellemek için okullarda, atölyeler kurularak bu geleneğin yaşatılması ve öğretilmesi, ekonomik açıdan da yarar sağlayacaktır. Yerleşimde yapılan sosyoekonomik ankete göre de, genç nüfusun kente göçünün en önemli nedenlerinden biri, eğitim olanaklarının kısıtlı ve yetersiz olmasıdır. Genç nüfus lise, yüksekokul ve üniversite eğitimi için başka il ve ilçelere gitmek zorunda kalmaktadır.

Kayacık; Manisa, İzmir gibi büyük kentlere yakın olsa da ulaşım ve altyapı hizmetleri iyileştirilmelidir. Kayacık Belediyesi'nden edinilen bilgiye göre, beldede yapıların yaklaşık %83 oranında şebeke suyuna, %93 oranında da elektriğe kavuştuğu öğrenilmiştir. Yapılacak festivaller ve etkinliklerin sürekliliği açısından çevre illerden gelenlerin rahat ulaşımı ve alt yapı hizmetlerinin sağlanması gereklidir. Bu festival ve etkinlikler çerçevesinde dikkat edilmesi gereken konu, arkeolojik ve doğal alanların, geleneksel yapıların korunmasıdır.

Özet olarak, sosyal sürdürülebilirlik için, sosyal kalkınma sağlanmalıdır. Kooperatifler tarafından projeler üretilerek, el sanatları geliştirilmeli, tarım ve hayvancılık modern yöntemler ile yapılmalı ve yöre halkı burada yaşamaya

özendirilmelidir. Yerleşimin günümüzde ardıl durumda kalmış karakteristik özelliklerinin canlandırılması ve üretilecek projeler, planlama çalışmaları ile ekonomik refah düzeyinin yükseltilmesi olanaklı kılınacaktır.

Fiziki sürdürülebilirlik için ise, yapıların özgün karakterini bozmadan çağdaş gereksinimler karşılanmalı ve yerinde yaşamın sürmesi sağlanmalıdır. Gerek yeni yapılarda, gerekse geleneksel yapılarda, gelenekselin birikiminden faydalanarak güncelin tasarlanması gerekmektedir. Yeni yapılacak yapılarda, dokuya uygun kat adedi, cephe düzeni, malzeme ve tekniğin kullanımına özen gösterilmeli, dokuyu zedeleyen kontrolsüz müdahaleler engellenmelidir. Alanın korunması için, kırsal sit olarak belirlenecek dokuda, yapılaşma koşulları ortaya konulmalıdır. Geleneksel konutlardaki mimari öğelerin yeni yapılarda yorumlanması amacıyla, tasarım rehberleri oluşturulmalıdır.

Bu çalışma, Kayacık kırsal yerleşiminin mimari açıdan mevcut durumunu ortaya koyduğu gibi, sosyal sürdürülebilirlik için gelecekte neler yapılabileceği konusundaki ipuçlarını vermektedir.

Sonuç olarak, bu çalışma Kayacık'ın kültürel mirasının korunması ve gelecek nesillere iyileştirilerek aktarılması için kırsalın belgelenmesinin önemini vurgulamaktadır. Yerleşimde yeni üretilecek projelere gerekli ve yeterli bilgiyi sunmaktadır.

KAYNAKLAR

- Atılğan, Z. (2009). *Bodrum Ortakent (Müsgebi) Beldesi evleri*. İzmir: Ege Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi.
- Avşar, B., Ö. Ve Levi, A., E. (2012). *The 6th international seminar on vernacular settlements – ISVS*. içinde (560-570). North Cyprus: Eastern Mediterranean University Press.
- Birgi Belediyesi fotoğraf arşivi.
- Ceylan, M. A. (2003). Dibek Çomaklı Dağı (Manisa) çevresinin doğal ortam özellikleri ve dam yerleşmelerine etkileri. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 8 (10), 132-168.
- Çevik, B. ve Tekinel, O. (1998). Kırsal yerleşim tekniği. Adana: Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları.
- Çorapçioğlu K. ve diğer. (2010). *Balıkesir kırsalında yöresel doku ve mimari özelliklere uygun yapılaşmanın yaygınlaştırılması rehber kitap*. İstanbul: M.S.G.S.Ü. Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü.
- Çorapçioğlu K. ve diğer. (2010). *Balıkesir kırsalında yöresel doku ve mimari özelliklere uygun yapılaşmanın yaygınlaştırılması kırsal yerleşme doku analizi*. İstanbul: M.S.G.S.Ü. Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü.
- Çorapçioğlu K. ve diğer. (2010). *Balıkesir kırsalında yöresel doku ve mimari özelliklere uygun yapılaşmanın yaygınlaştırılması fiziksel çevre analizleri*. İstanbul: M.S.G.S.Ü. Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü.
- Çorapçioğlu K. ve diğer. (2010). *Balıkesir kırsalında yöresel doku ve mimari özelliklere uygun yapılaşmanın yaygınlaştırılması rölöveler*. İstanbul: M.S.G.S.Ü. Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü.

- Çorapçioğlu K. ve diğer. (2010). *Balıkesir kırsalında yöresel doku ve mimari özelliklere uygun yapılaşmanın yaygınlaştırılması tipoloji çalışmaları ve uygulama projeleri*. İstanbul: M.S.G.S.Ü. Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü.
- Çorapçioğlu K. ve diğer. (2010). *Balıkesir kırsalında yöresel doku ve mimari özelliklere uygun yapılaşmanın yaygınlaştırılması proje raporları*. İstanbul: M.S.G.S.Ü. Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü.
- Dilbaz, M. (2010). *Tarihi doğası kültürü ve insanları ile Kayacık*. Manisa: Kayacık Belediyesi Kültür Yayınları 1.
- Eldem, S. H. (1968). *Türk Evi plan tipleri* (2.Baskı). İstanbul: İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi.
- Eldem, S. H. (1984). *Türk Evi Osmanlı Dönemi*. İstanbul: TAÇ Vakfı Yayınları.
- Emecen, M., F. (2007). *Tarihin İçinde Manisa*. Manisa: Manisa Belediyesi Kültür Yayınları 1.
- Erdoğan, N. ve Yağcı, Ö. (13 Şubat 2011). *Sürdürülebilirlik bağlamında ekoturizmin sosyal, ekonomik ve çevresel etkiler bakımından değerlendirilmesi*. 15 Temmuz 2012, www.baskent.edu.tr/~nerdogan/bildiriler/yagcierdogan.doc.
- Eres, Z. ve Akın, N. (2010). Osmanlı Dönemi'nde kurulan planlı kırsal yerleşimler. *İTÜ Mimarlık Dergisi*, 9 (1), 79-90.
- Güner, Z. (2010). *Söke Kemalpaşa Mahallesi sit koruma projesi*. İ.T.Ü.: Yüksek Lisans Tezi.
- Hisarlıgil, B. B. (2007). *"Yer"leşmenin düş(üm)lenmesi: Geleneksel Anadolu yerleşmelerinde "ara" lar*. İ.T.Ü. Yüksek Lisans Tezi.

İzmir II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu fotoğraf ve belge arşivi.

Kayacık Belediyesi fotoğraf arşivi

Kazmaoğlu, M. ve Tanyeli, U. (1979). Anadolu konut mimarisinde farklılıklar, *Yapı Dergisi*, (33), 29-41.

Köse, A. (2005). Türkiye’de geleneksel kırsal konut planlarında göçebe Türk kültürü izleri. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 7 (2), 158-191

Köse, A. (2006). Balıkesir örneğinde geleneksel kırsal avlu duvarı. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8 (2), 159-183

Köşklük, N. (2007). Kula’da halı dokumacılığının tarihsel süreçte geleneksel konut ve kentsel doku ile ilişkisi, *Ege Mimarlık Dergisi*, (63), 34-37.

Köy kanunu, (b.t). 10 Temmuz 2012

<http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/368.html>.

Kuban, D. (1982). *Türk ve islam sanatı üzerine denemeler*. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

Küçükerman, Ö. (2007). *Kendi mekanının arayışı içinde Türk Evi* (6.Baskı). İstanbul: Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Yayınları.

Manisa Belediyesi fotoğraf arşivi

Öz, A. K. ve Güner, S. (Ed.) (2007). *Uluslararası kültürel miras mevzuatı*. İstanbul: KÜMİD Yayınları 1

Özkan, E. (2007). *Türkiye’de kırsal kalkınma politikaları ve kırsal turizm*. Ankara Üniversitesi: Yüksek Lisans Tezi

Roosevelt, C. H. (2009). *The Archeology of Lydia from Gyges to Alexander*. USA: Cambridge Press

Sözen, M. ve diğeri. (2001). *Türklerde ev kültürü*. İstanbul: Doğan Kitapçılık.

Tayla, H. (2007). *Geleneksel Türk mimarisinde yapı sistem ve elemanları II*. İstanbul: TAÇ Vakfı

Zeren, T. M. (2011). *Soma-Darkale kültür mirasının korunması ve yerel kalkınmanın sağlanması ile ilgili bilimsel görüş (rapor)*. 30 Temmuz 2012, www.soma.bel.tr/Downloads/darkale.pdf.

EKLER

- Ek 1 Manisa-Kayacık Doku Analizi Alan Çalışması Formu
- Ek 2 Manisa-Kayacık Doku Analizi Kodları
- Ek 3 İzmir II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Kararları
- Ek 4 Manisa-Kayacık Sosyoekonomik Durum Anketi Formu
- Ek 5 Manisa-Kayacık Envanter Çalışması
- Ek 6 Manisa-Kayacık Genel Alan Analizi Paftası
- Ek 7 Özgeçmiş

MANİSA-KAYACIK DOKU ANALİZİ KODLARI

PARSEL NİTELİĞİ:

- 1 Arsa
- 2 Konut
- 3 Depo
- 4 Ahır
- 5 Ticari
- 6 Kamu

KULLANICI DURUMU:

- 1 Malsahibi
- 2 Kiracı
- 3 Kamu
- 4 Boş
- 5 Belirsiz

HARABİYET DURUMU:

- 1 Onarım Gerektirmeyen
- 2 Yüzeysel Onarım Gerektiren
- 3 Esaslı Onarım Gerektiren
- 4 Harap

KAT ADEDİ:

- 1 1 Kat
- 2 2 Kat
- 3 3 Kat
- 4 Bodrum + 1 Kat
- 5 Bodrum + 2 Kat
- 6 Bodrum + 3 Kat

DIŞ CEPHE:

- 1 Sıvasız
- 2 Sıvalı
- 3 Boyalı
- 4 Sandviç Panel
- K Kısmen

YAPIM SİSTEMİ:

- 1 Yığma Taş
- 2 Yığma Tuğla
- 3 Ahşap Karkas Bağdadi
- 4 Ahşap Karkas-Hıms Kerpiç
- 5 Ahşap Karkas-Hıms Taş/Tuğla
- 6 Betonarme
- 7 Çelik Konstrüksiyon

YAPI MALZEMESİ:

- 1 Taş
- 2 Ahşap
- 3 Kerpiç
- 4 Tuğla
- 5 Beton
- 6 Sandviç Panel

ÜST ÖRTÜ TİPİ:

- 1 Kıрма
- 2 Beşik
- 3 Tek Eğimli
- 4 Düz
- 5 Kubbe

ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ:

- 1 Alaturka Kiremit
- 2 Marsilya Kiremit
- 3 Beton
- 4 Oluklu Saç Levha/Eternit/Plastik
- 5 Metal Levha/Sandviç Panel

İŞLEV (Özgün/Mevcut):

- 1 Konut
- 2 Ticari
- 3 Kamu
- 4 Depo
- 5 Boş

YAPI TİPİ:

- 1 Geleneksel Yapı
- 2 Yeni Yapı

YAPI TARİHİ:

- 1 1980 sonrası (2012 – 1981)
- 2 1980 öncesi

AÇIKLAMA :

- Kamu ve Ticari Kurumların Tanımı
- Geleneksel Örnek Yapı, GÖY
- 2863 Yasa ile Tescillenen Yapı, TESCİL
- Özel Durum

T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İZMİR II NUMARALI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

TOPLANTI TARİHİ VE NO : 26.01.2011-299

45.04/59

KARAR TARİHİ VE NO : 26.01.2011-6531

Toplantı Yeri
İZMİR

Manisa İli, Gördes İlçesi, Kayacık Beldesinde tapunun 24 pafta, 1836 parselinde yer alan ve Tarihi camii minaresinin tesciline ilişkin İzmir 2 nolu KTVKKB Müdürlüğünün 18/10/2010 tarih ve 3162 sayılı yazısı ve İzmir Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nün 11.01.2011 tarihli ve 133 sayılı yazısı ve eki uzmanlarınca hazırlanan rapor ve ekleri okundu, işlem dosyası incelendi. Yapılan görüşmeler sonunda;

Manisa İli, Gördes İlçesi, Kayacık Beldesinde tapunun 24 pafta, 1836 parselinde yer alan ve Yukarı cami olarak bilinen yapının minaresinin 2863 sayılı yasa kapsamında korunması gerekli kültür varlığı olarak tesciline, koruma grubunun I.(bir) olarak belirlenmesine, karar verildi.

BAŞKAN
 Doç Dr. K. Mert ÇUBUKÇU
 İMZA

BAŞKAN YARDIMCISI
 Refika ERKIZAN
 İMZA

ÜYE
 Doç. Dr. Turan TAKAOĞLU
 İMZA

ÜYE
 Burhanettin YURDAGÜL
 İMZA

ÜYE
 Berrin TEZGEN
 İMZA

ÜYE
 Turan BARLAS
 İMZA

ÜYE
 Doç.Dr. Yüksel SAYAN
 İMZA

ÜYE
 Ramazan KOYUNLU
 Kayacık Belediye Başkanı
 İMZA

ÜYE
 Canan MALKOCO
 İzmir Vakıflar Bölge Müdürlüğü
 İMZA

 T.C.
 KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
 İZMİR İİ NUMARALI KÜLTÜR VARLIKLARINI
 KORUMA BÖLGE KURULU
 KARAR

TOPLANTI TARİHİ VE NO : 08.06.2012-44

45.04/60

KARAR TARİHİ VE NO : 08.06.2012-984

Toplantı Yeri
İZMİR

MANİSA İLİ, GÖRDES İLÇESİ, KAYACIK BELDESİ
 5226-3386 YASALARLA DEĞİŞİK 2863 SAYILI YASA KAPSAMINDA
 KORUNMASI GEREKLİ TAŞINMAZ KÜLTÜR OLARAK TESCİL EDİLEN
 TAŞINMAZLARA AİT LİSTE

NO	TÜRÜ	PAFTA	ADA	PARSEL	GRUP
1	Mezarlık	23	-	1500	II
2	Konut	23	-	1538	II
3	Konut	24	-	1617	II
4	Ticari	24	-	1652-1653 1654-1655- 1656	II
5	Konut	23	-	1818	II
6	Konut	23	-	1823	II
7	Konut	24	-	1844	II
8	Konut	24	-	1849	II
9	Konut	24	-	1850	II
10	Konut	24	-	1851	II
11	Konut	24	-	1857	II
12	Mescit & Köy Odası	24	-	1887	II
13	Konut	24	-	1932	II
14	Konut	-	-	1948	II
15	Konut	23	-	2058	II
16	Konut	23	-	2845	II
17	Konut	23	-	2857	II
18	Konut	23	-	2868	II

BAŞKAN
Doç. Dr. K. Mert ÇUBUKÇU
İMZA

BAŞKAN YARDIMCISI
Burhanettin YURDAGÜL
BULUNMADI

ÜYE
Prof. Dr. Furan TAKAĞLU
BULUNMADI

Prof. Dr. Yücel SAYAN
İMZA

ÜYE
Prof. Dr. Musa KADIOĞLU
BULUNMADI

ÜYE
Nejdet BEŞBAŞ
İMZA

ÜYE
Berrin TEZGEN
İMZA

ÜYE
Ramazan KOYUNLU
Kayacık Belediye Başkanı
İMZA

ÜYE
R. Canan MALKOÇU
İzmir Vakıflar Bölge Müdürlüğü
İMZA

MANİSA - KAYACIK
SOSYOEKONOMİK DURUM ANKETİ FORMU

- ✓ Adresi :Mah.Parsel
- ✓ Yaş Grubu : 20 - 30 31 - 40 41 - 50 51 - 60
61+
- ✓ Mesleği :
- ✓ Hane halkı sayısı :
- ✓ Doğduğunuzdan beri Kayacık'ta mı yaşıyorsunuz ? Evet Hayır
Hayır ise, kaç yıldır Kayacık'ta yaşıyorsunuz ?
- ✓ Sahip olduğunuz gayrimenkul ?
 Ev Arsa Tarla.....dönüm Bağ evi Diğer
- ✓ Evinizde hangi eşyaları kullanıyorsunuz ?
 Buzdolabı Ocak (Tüplü) Fırın (Tüplü) Çamaşır M. Bulaşık M.
 Sabit Telefon Cep Telefonu Bilgisayar İnternet Diğer
- ✓ Sahip olduğunuz taşıt ?
 Traktör Otomobil Kamyon At arabası Diğer
- ✓ Sahip olduğunuz hayvan ?
 İnek, Öküz Koyun, Keçi Tavuk, Ördek Diğer
- ✓ Geçim kaynağınız?
 Çiftçilik Hayvancılık Emekli Diğer
- ✓ Yetiştirdiğiniz ürünler var mı ? Varsa, neler ve satıyor musunuz? Var Yok
- Satıyorum Satmıyorum Satıyorum Satmıyorum
- Satıyorum Satmıyorum Satıyorum Satmıyorum
- Satıyorum Satmıyorum Satıyorum Satmıyorum
- Satıyorum Satmıyorum Satıyorum Satmıyorum
- ✓ Oturduğunuz ev ?
 Kendime ait Akrabamın Kiralık Diğer

- ✓ Oturduğunuz evden memnun musunuz, ihtiyaçlarınızı karşılıyor mu ? Evet Hayır
Hayır ise, nedenleri ?
.....
- ✓ Tuvalet ihtiyacını evin neresinde gideriyorsunuz ?
Memnun musunuz ? Evet Hayır
Hayır ise, neler yapılmalı ?
.....
- ✓ Yatma amaçlı kullanılan mobilyalar sabit mi, yoksa yorgan-döşekler yayılıp, toplanıyor mu ?
 Sabit Sabit değil
- ✓ Oturduğunuz yapıya onarım (ek mekan vb) yapıldı mı ? Evet Hayır
Evet ise, hangileri ?
.....
- ✓ Kayacık'ın hangi özelliğini seviyorsunuz ?
.....
- ✓ Kayacık'ta eksikliğini hissettiğiniz ve olmasını istediğiniz yapılar nelerdir ?
.....
- ✓ Kayacık'ın dünkü/bugünkü durumunu nasıl buluyorsunuz ?
.....
- ✓ Kayacık'ı daha ileriye taşımak için neler yapılmalıdır ?
.....
- ✓ Eski yapılar ne yapılırsa daha iyi olur diyorsunuz ?
.....
- ✓ Gündelik yaşamda neler yapıyorsunuz ?
.....
- ✓ Kayacık'la ilgili : Öneri, sorun ve düşünceler !
.....
.....

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI		
PARSEL NO : 1932	ENVANTER NO : 1	
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO	YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI	YAPIYA GİRİLEMEDİ ()	
KULLANICI DURUMU (X) MALSAHİBİ () KİRACI () KAMU () BOŞ () BELİRSİZ	HARABİYET DURUMU (X) ONARIM GEREKTİRMEYEN () YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN () ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	KAT ADEDİ () 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT
YAPIM SİSTEMİ (X) YIĞMA TAŞ (X) YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	YAPI MALZEMESİ (X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ (X) TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DIS CEPHE () SIVASIZ () SIVALI (X) BOYALI () SANDVIÇ PANEL (X) KISMEN	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ (X) ALATURKA KİREMİT () MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ (X) KIRMA () BEŞİK () TEK YÖNE EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ		
MEVCUT İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ		
ACIKLAMA : İç sofalı, zemin katı depo, üst katı konut olarak kullanılan geleneksel yapı örneği, Kayacık'ta bulunan az sayıda dış cephesi bakımlı yapıdan biridir. Bu yapıda, göze çarpan en önemli değişiklik, avluya yapılan tuğla duvarlı tek katlı depo işleviyle kullanılan ek yapıdır. Ayrıca, yapının içinde, odaların birinde tadilat sırasında tuğla duvar örülerek mekan kısmen bölünmüştür. Bu müdahaleler geleneksel teknik ve malzemeye özen gösterilmeden yapılmıştır. Avludaki ek yapının pencere oranları konutun özgün yapısı ile oransal bağlamda uyumsuzdur. Kayacık bütününde bu ve benzeri özensiz müdahaleler dokuyu bozmaktadır.		
VAZİYET PLANI		
<p>— Önerilen ada sınırı X Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>		
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM		

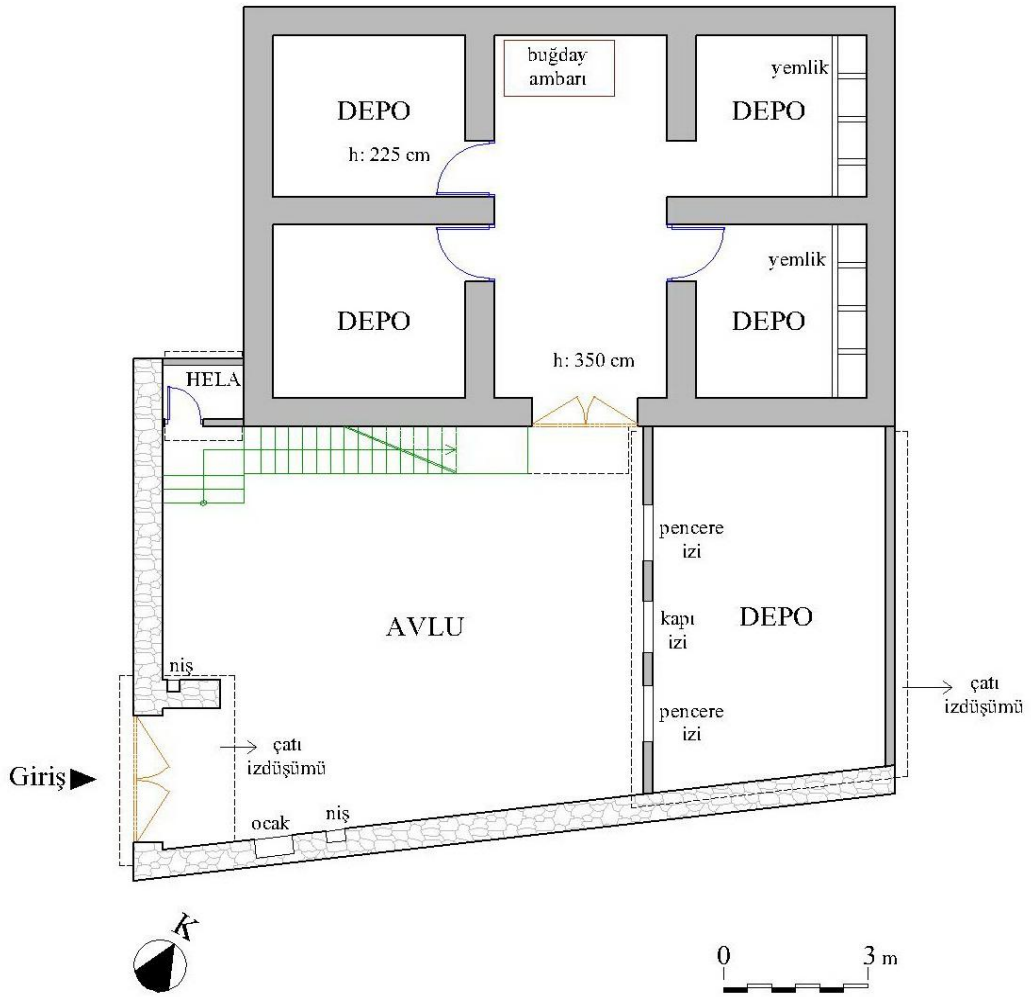
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1932

ENVANTER NO : 1

KAT PLANLARI

ZEMİN KAT PLANI

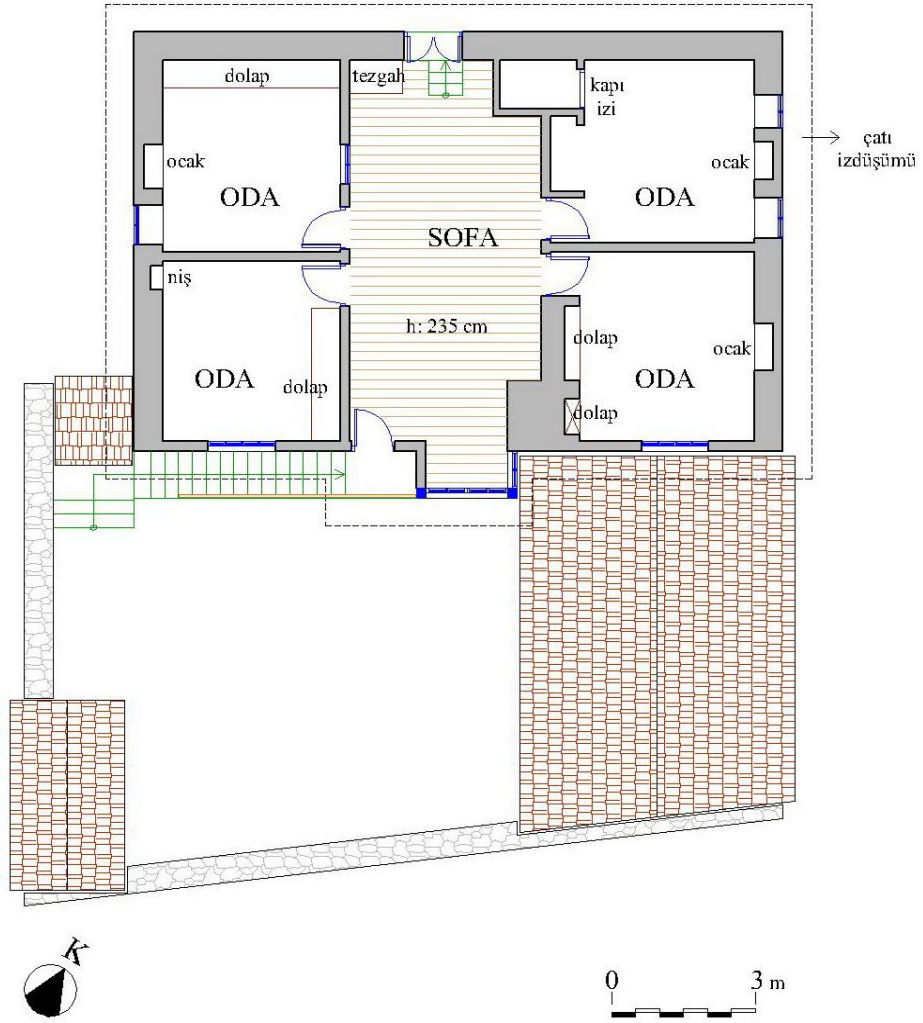
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1932

ENVANTER NO : 1

KAT PLANLARI

1. KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1932

ENVANTER NO : 1

FOTOĞRAFLAR

Ön cephe ve avlu kapısı

Yapıya giriş merdiveni ve depo olarak kullanılan tuğla duvarlı ek yapı

Üst yolda bulunan fakat genellikle kullanılmayan giriş kapısı

Üst yoldan konutun yan cephesinin görünümü

Avlu giriş kapısı

Avlu giriş kapısının ve avluda bulunan ocağın birinci kattan görünümü

Zemin katta bulunan depodan buğday ambarı görünümü

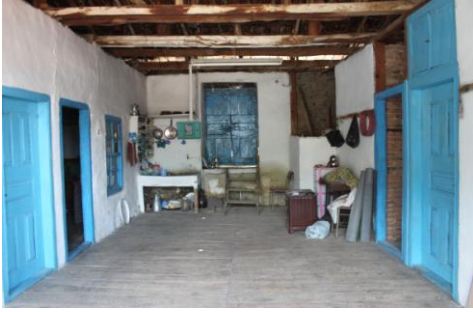
Zemin katta bulunan depodan hayvan damı ve yemlik görünümü

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1932

ENVANTER NO : 1

FOTOĞRAFLAR

İç sofadan genel görünüm

İç sofadan genel görünüm

Üst yoldaki giriş kapısı

Sofanın köşesinde konumlanan mutfak işlevli bölümden görünüm

Odadaki ocak ve dolap

Yüklük ve köşesindeki gusülhane ögesinin görünümü

Odadaki tuğla duvar eklenti

Başka bir odadaki dolaplardan görünüm

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI			
PARSEL NO : 1939		ENVANTER NO : 2	
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO		YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ () II. GRUP TESCİLLİ (X) TESCİLSİZ YAPI		YAPIYA GİRİLEMEDİ ()	
KULLANICI DURUMU	HARABİYET DURUMU	KAT ADEDİ	
() MALLSAHİBİ () KİRAÇI () KAMU (X) BOŞ () BELİRSİZ	() ONARIM GEREKTİRMEYEN () YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN (X) ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	() 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT	
YAPIM SİSTEMİ	YAPI MALZEMESİ	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ	
(X) YIĞMA TAŞ () YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	(X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ () TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DIS CEPHE (X) SIVASIZ () SIVALI () BOYALI () SANDVIÇ PANEL () KISMEN	(X) ALATURKA KİREMİT () MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ (X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE	
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ			
MEVCUT İŞLEV : () KONUT () TİCARİ () KAMU () DEPO (X) BOŞ			
ACIKLAMA : Taşlıktan girilen dış sofalı tek odalı yapı; geleneksel konut örneği olup, günümüzde kullanılmamaktadır ve özgünlüğünü korumaktadır. Dış sofasında fırın-ocak ve çeşme bulunmakta, sofadan ulaşılan tek odada; yüklük ve gusülhane amaçlı kullanılan dolabın yanı sıra halı dokuma tezgahının kalan bölümü görülmektedir. Bu da o odanın gün içinde farklı amaçlarla kullanıldığını göstermektedir. Zemin katta ise tuvalet ve depo bulunmaktadır.			
VAZİYET PLANI			
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>			
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI		TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ	
		HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM	

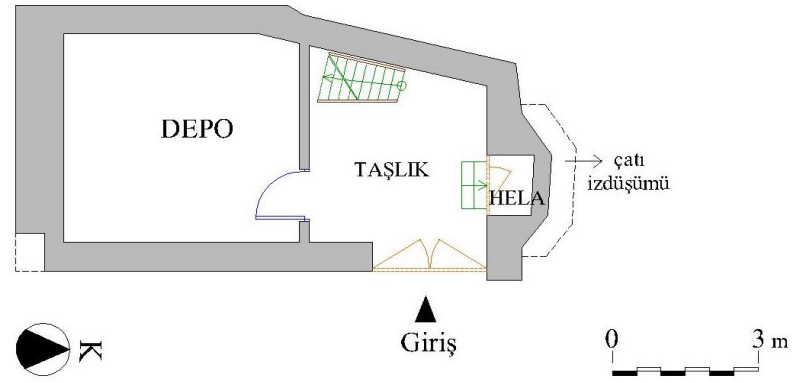
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1939

ENVANTER NO : 2

KAT PLANLARI

ZEMİN KAT PLANI

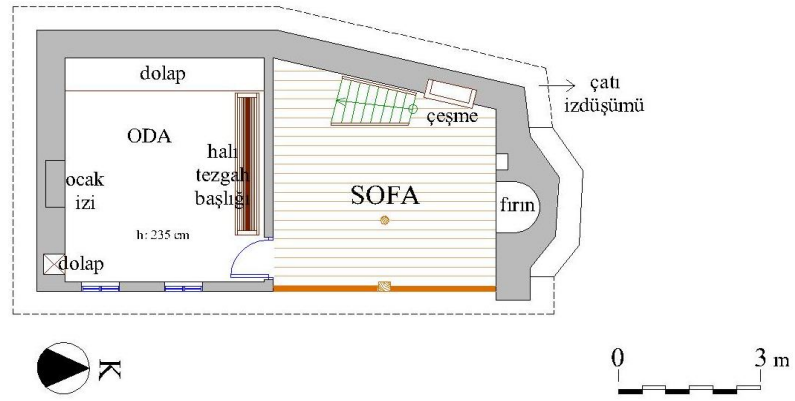
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1939

ENVANTER NO : 2

KAT PLANLARI

1. KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1939

ENVANTER NO : 2

FOTOĞRAFLAR

Yoldan giriş cephesinin görünümü

Üst yoldan arka cephenin görünümü

Ön cepheden dış sofanın ve oda giriş kapısının görünümü

Taşlıktan geçilerek girilen yapının giriş kapısı

Çatı iskeleti

Dış sofada bulunan fırın ve çeşme

Yüklük ve köşesindeki güslhane bölümü

Odada bulunan halı dokuma tezgahından kalan bölüm

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1939

ENVANTER NO : 2

FOTOĞRAFLAR

Dolaplar ve pencereler

Pencereler ve oda giriş kapısı

Dış sofaya çıkan merdivenin birinci kattan görünümü

Üst katta bulunan tek odanın giriş kapısı

Dış sofaya çıkan merdivenin zemin kattaki taşlıktan görünümü

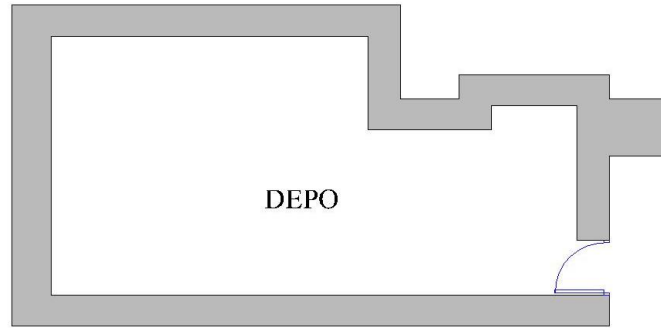
Zemin kattaki depo giriş kapısı

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI			
PARSEL NO : 1887		ENVANTER NO : 3	
PARSEL NİTELİĞİ : MESCİT VE KÖY ODASI		YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI		YAPIYA GİRİLEMEDİ ()	
KULLANICI DURUMU		HARABİYET DURUMU	
() MALSAHİBİ () KİRACI () KAMU (X) BOŞ () BELİRSİZ		() ONARIM GEREKTİRMEYEN (X) YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN () ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	
YAPIM SİSTEMİ		KAT ADEDİ	
(X) YIĞMA TAŞ () YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ () AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON		() 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT	
YAPI MALZEMESİ		ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ	
(X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ () TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL		(X) ALATURKA KİREMİT () MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL	
DIS CEPHE		ÜST ÖRTÜ TİPİ	
() SIVASIZ () SIVALI (X) BOYALI () SANDVIÇ PANEL (X) KİSMEN		(X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE	
ÖZGÜN İŞLEV : () KONUT () TİCARİ (X) KAMU () DEPO () BOŞ			
MEVCUT İŞLEV : () KONUT () TİCARİ () KAMU () DEPO (X) BOŞ			
ACIKLAMA : Mescit ve köy odası olarak kullanılmış olan yapı yığma taş duvarlıdır. Yapının dışında göze çarpan en önemli özellik, sonradan delikli tuğla malzeme kullanılarak yapılan ek yapı heladır. Geleneksel yapım tekniği ve malzemesi kullanılmaksızın, özensizce eklenen bu bölüm yapının dış görünümüne olumsuz etki etmektedir. Bu ek mekan dışında yapıya herhangi bir müdahale yapılmamış olup, yapı genelde özgünlüğünü korumaktadır.			
VAZİYET PLANI			
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>			
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI		TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ	
		HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM	

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1887

ENVANTER NO : 3

KAT PLANLARIBODRUM KAT PLANI

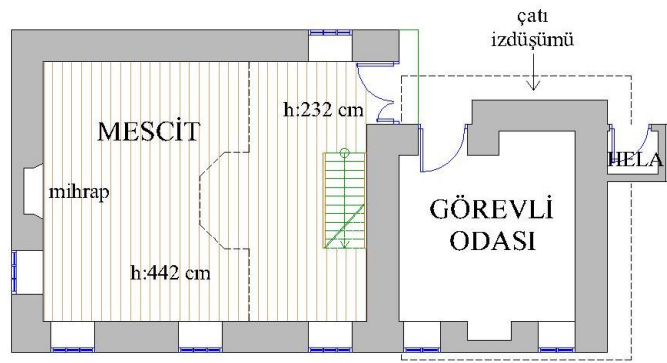
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1887

ENVANTER NO : 3

KAT PLANLARI

ZEMİN KAT PLANI

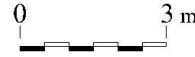
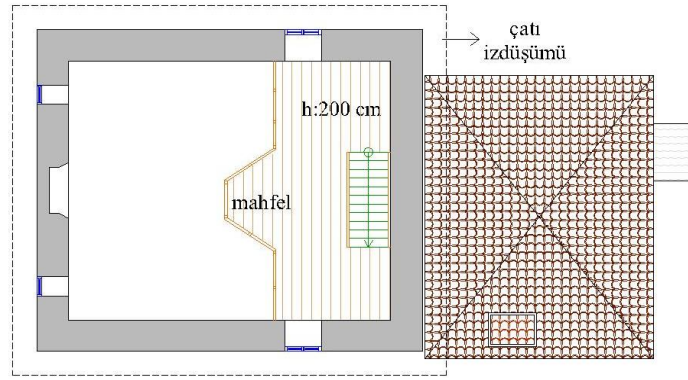
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1887

ENVANTER NO : 3

KAT PLANLARI

ASMA KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1887

ENVANTER NO : 3

FOTOĞRAFLAR

Üst yoldan yapının genel görünümü

Mescidin bitişiğindeki din görevlisi lojmanının alt yoldan görünümü

Mescide ve din görevlisi odasına giriş kapıları

Mescidin üst yoldan görünümü

Din görevlisi odasının yanına sonradan eklenen tuğla duvarlı hela yapısı

Mescidin içinden mihrabın görünümü

Mescit girişi ve mahfelin görünümü

Mahfelden görünüm

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI		
PARSEL NO : 1844		ENVANTER NO : 4
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO		YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI		YAPIYA GİRİLEMEDİ (X)
KULLANICI DURUMU (X) MALSAHİBİ () KİRACI () KAMU () BOŞ () BELİRSİZ	HARABİYET DURUMU (X) ONARIM GEREKTİRMİYEN () YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN () ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	KAT ADEDİ () 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT
YAPIM SİSTEMİ (X) YIĞMA TAŞ (X) YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	YAPI MALZEMESİ (X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ (X) TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DIS CEPHE (X) SIVASIZ () SIVALI () BOYALI () SANDVIÇ PANEL () KISMEN	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ (X) ALATURKA KİREMİT (X) MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ (X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ		
MEVCUT İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ		
ACIKLAMA : Yapıya girilemiştir. Dışarıdan gözlemlendiği kadarıyla, geleneksel yapı tarzına uygun olmayan köklü değişiklikler yapılmıştır. Ahşap kafes korkuluklu olan dış sofanın ön yüzü, delikli tuğla malzeme ile duvar örülerek niteliği değiştirilmiştir. Açık dış sofa, kısmen kapalı hale gelmiştir. Ahşap pencere kasa ve kanatları yerini PVC doğramaya bırakmıştır. Ayrıca, zemin katta da sofayı destekleyen ahşap direkler yerine betonarme kolonlar ve dış sofaya ulaşan ahşap merdiven yerine de betonarme merdiven yapıldığı gözlemlenmiştir. Geleneksel teknik ve malzemeye özen gösterilmemiştir.		
VAZİYET PLANI		
<p style="text-align: center;">— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p style="text-align: center;">K 0 10 20 30 m</p>		
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM		

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1844

ENVANTER NO : 4

FOTOĞRAFLAR

Avlu giriş kapısı

Yapının yoldan görünümü

Tuğla duvar örülmeden önce ahşap korkuluklara sahip açık sofanın yoldan görünümü

Ahşap korkulukları sökülmüş ve tuğla duvar örülerek kısmen kapatılmış sofa

Betonarme kolonlarla desteklenen sofanın avludan görünümü

Üst sokaktan yapının yan cephesi

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI		
PARSEL NO : 1847		ENVANTER NO : 5
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO		YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ () II. GRUP TESCİLLİ (X) TESCİLSİZ YAPI		YAPIYA GİRİLEMEDİ ()
KULLANICI DURUMU (X) MALSAHİBİ () KİRACI () KAMU () BOŞ () BELİRSİZ	HARABİYET DURUMU (X) ONARIM GEREKTİRMEYEN () YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN () ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	KAT ADEDİ () 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT
YAPIM SİSTEMİ (X) YIĞMA TAŞ () YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	YAPI MALZEMESİ (X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ () TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DİS CEPHE () SIVASIZ () SIVALI (X) BOYALI () SANDVIÇ PANEL (X) KISMEN	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ (X) ALATURKA KİREMİT () MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ (X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ		
MEVCUT İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ		
ACIKLAMA : Dış sofalı, dış cephesi bakımlı geleneksel konut örneği olan yapıda geleneksel teknik ve malzemeye özen gösterilmeden ek mekanlar oluşturulmuştur. Yapının içinde herhangi bir ek müdahale yapılmadığı görülmüştür.		
VAZİYET PLANI		
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>		
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM		

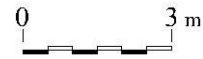
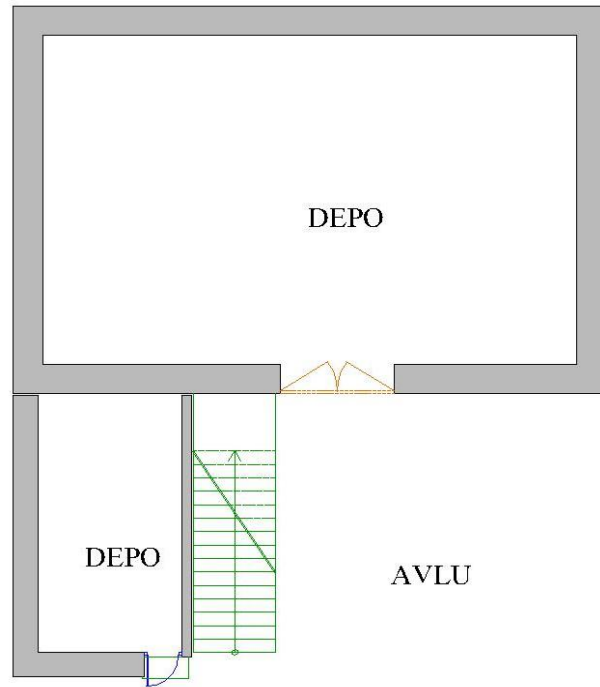
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1847

ENVANTER NO : 5

KAT PLANLARI

ZEMİN KAT PLANI

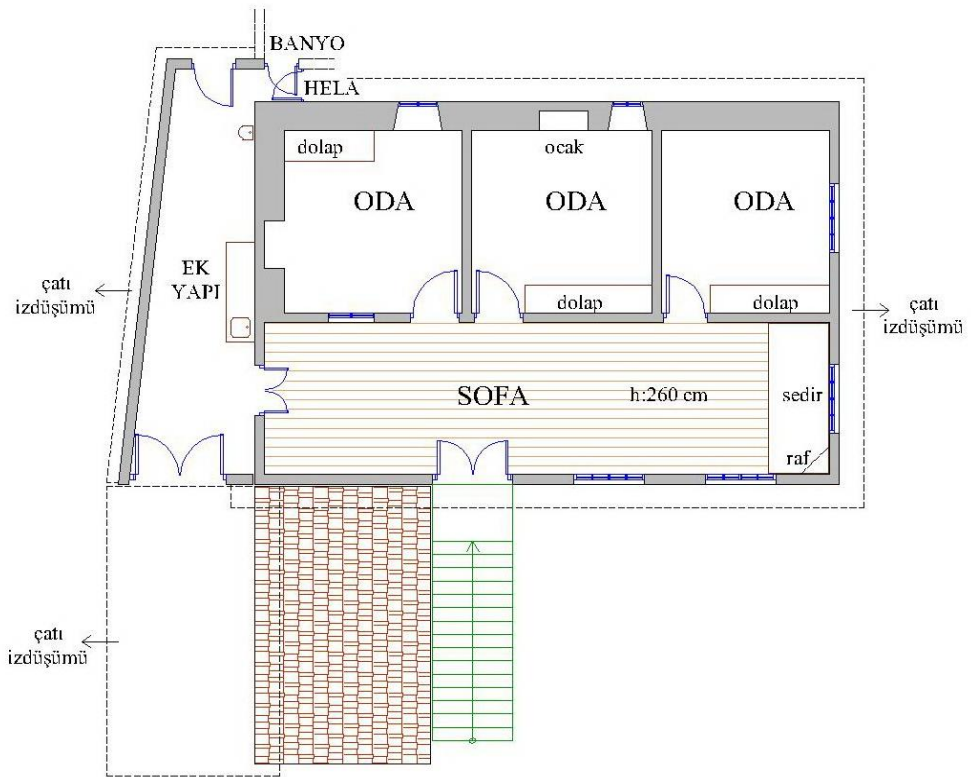
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1847

ENVANTER NO : 5

KAT PLANLARI

1. KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1847

ENVANTER NO : 5

FOTOĞRAFLAR

Yapının genel görünümü

Yapının alt yoldan görünümü

Giriş kapısının ve depo girişinin avludan görünümü

Tadilat geçirmiş bağımsız deponun avludan görünümü

Depo giriş kapısı

Ana giriş olarak kullanılan bölüm

Sonradan eklenerek büyütülen yapı girişinin yan bölümünü oluşturan holden görünüm

Ana girişte oluşturulan ek bölüm

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1847

ENVANTER NO : 5

FOTOĞRAFLAR

Dış sofadan genel görünüm

Dış sofadan genel görünüm

Oda girişi

Sofanın ucunda bulunan sedir

Odadaki ocak ve dolap

Yüklük ve köşesindeki gusülhane bölümü

Odada bulunan ocak

Odadan görünüm

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI			
PARSEL NO : 1869		ENVANTER NO : 6	
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO		YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ () II. GRUP TESCİLLİ (X) TESCİLSİZ YAPI		YAPIYA GİRİLEMEDİ ()	
KULLANICI DURUMU	HARABİYET DURUMU	KAT ADEDİ	
(X) MALSAHİBİ () KİRAÇI () KAMU/BELEDİYE () BOŞ () BELİRSİZ	() ONARIM GEREKTİRMEYEN () YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN (X) ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	() 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT	
YAPIM SİSTEMİ	YAPI MALZEMESİ	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ	
(X) YIĞMA TAŞ () YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	(X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ () TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DIS CEPHE () SIVASIZ () SIVALI (X) BOYALI () SANDVIÇ PANEL (X) KISMEN	(X) ALATURKA KİREMİT () MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ (X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE	
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ			
MEVCUT İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ			
ACIKLAMA : Kapalı dış sofaya sahip yapıya yüksek taş duvarlı avludan girilmektedir. Geleneksel yapı, herhangi bir müdahale geçirmemiş olup, özgünlüğünü korumaktadır.			
VAZİYET PLANI			
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>			
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI		TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ	
		HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM	

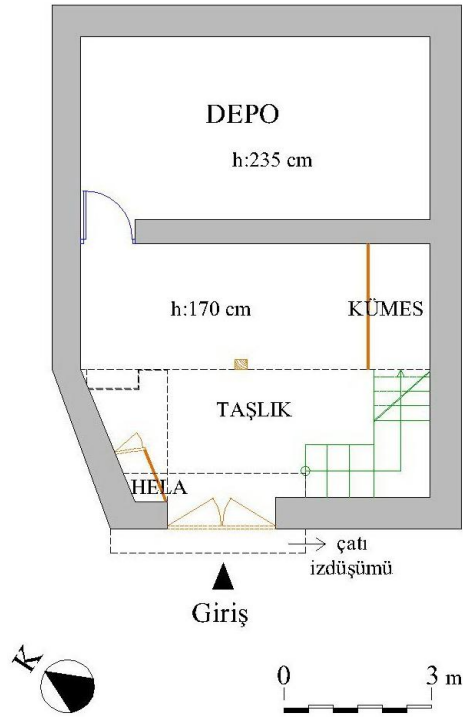
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1869

ENVANTER NO : 6

KAT PLANLARI

ZEMİN KAT PLANI

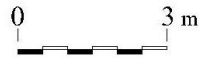
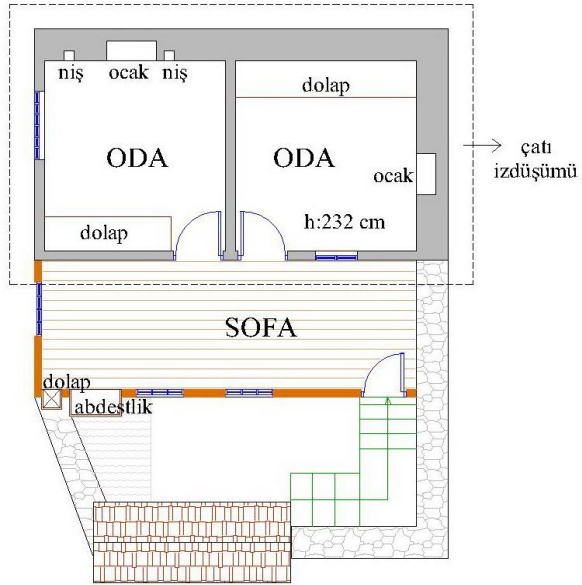
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1869

ENVANTER NO : 6

KAT PLANLARI

1. KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1869

ENVANTER NO : 6

FOTOĞRAFLAR

Yan cephenin yoldan görünümü

Arka cephenin yoldan görünümü

Ön cephe ve avlu kapısı

Avlu giriş kapısı

Sofanın avludan görünümü

Avlu giriş kapısı ve avluda yer alan hela

Avludan birinci kata çıkan taş merdiven

Merdiven altında bulunan kümes

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1869

ENVANTER NO : 6

FOTOĞRAFLAR

Dış sofadan genel görünüm

Yapıya giriş kapısı

Dış sofadan genel görünüm ve buğday ambarı

Sofanın ucunda yer alan abdestlik

Odadaki ocak

Gusülhane ve yüklük olarak kullanılan dolap

Başka bir odadaki ocak

Yüklük ve köşesindeki gusülhane mekanı

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI			
PARSEL NO : 1948		ENVANTER NO : 7	
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO		YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI		YAPIYA GİRİLEMEDİ ()	
KULLANICI DURUMU		HARABİYET DURUMU	
() MALSAHİBİ () KİRACI () KAMU (X) BOŞ () BELİRSİZ		(X) ONARIM GEREKTİRMEYEN () YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN () ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	
YAPIM SİSTEMİ		YAPI MALZEMESİ	
(X) YIĞMA TAŞ (X) YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON		(X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ () TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL	
		ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ	
		(X) ALATURKA KİREMİT () MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL	
		ÜST ÖRTÜ TİPİ	
		(X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE	
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ			
MEVCUT İŞLEV : () KONUT () TİCARİ () KAMU () DEPO (X) BOŞ			
ACIKLAMA : İç sofalı, avludan girişli yapı, günümüzde kullanılmamakta birlikte oldukça bakımlıdır. Yapının içinde herhangi bir müdahale bulunmamakta birlikte, avlu kapısı demir malzemeyle değiştirilmiş, avluda sonradan delikli tuğla malzeme ile duvar örülerek ek yapı, hela yapılmıştır.			
VAZİYET PLANI			
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>			
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI		TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ	
		HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM	

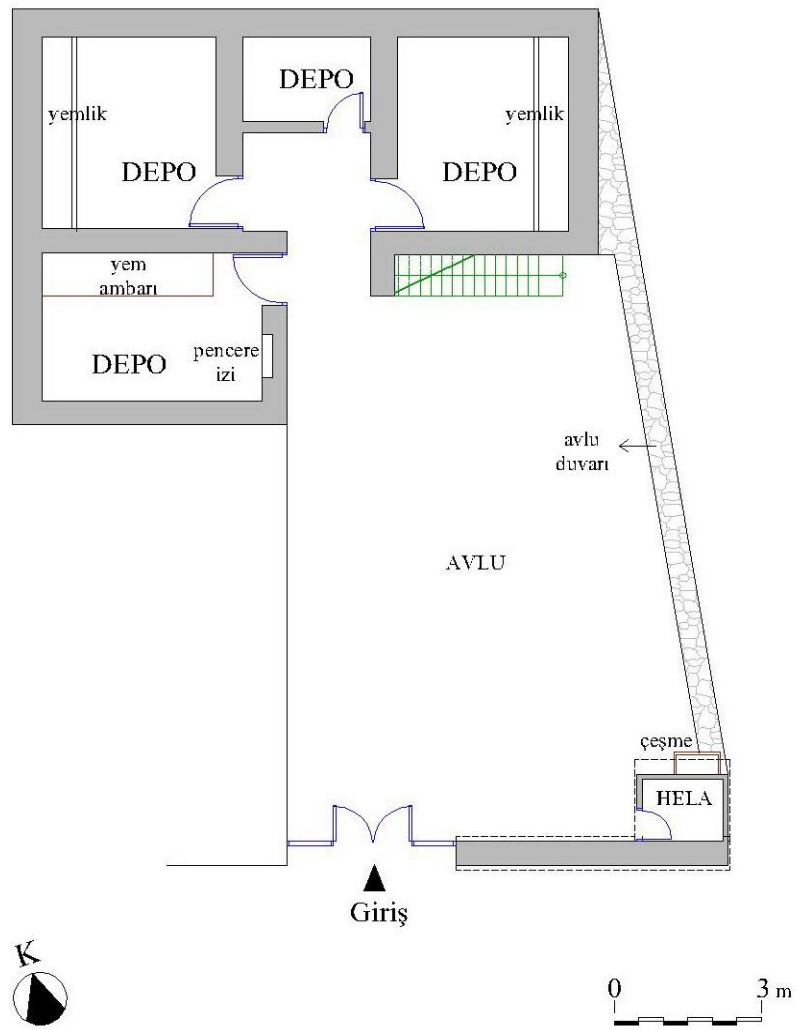
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1948

ENVANTER NO : 7

KAT PLANLARI

ZEMİN KAT PLANI

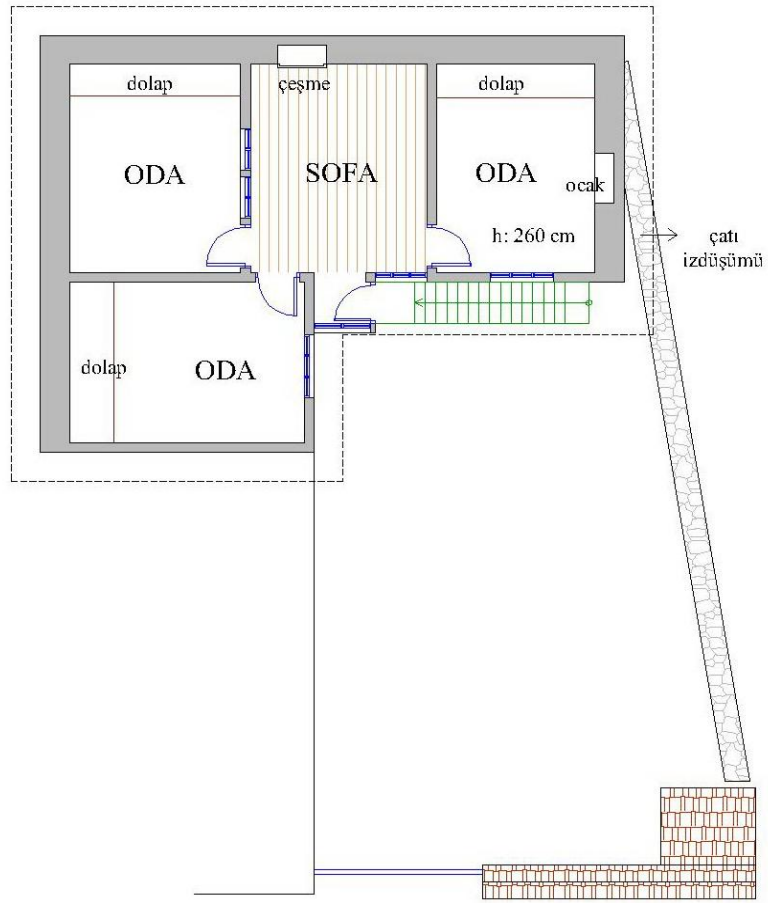
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1948

ENVANTER NO : 7

KAT PLANLARI

1. KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1948

ENVANTER NO : 7

FOTOĞRAFLAR

Ana giriş cephesi ve avlu giriş kapısı

Arka cephenin üst yoldan görünümü

Yapıya çıkan merdiven ve zemin katta bulunan depo girişi

Avluda bulunan tuğla duvarlı ek hela yapısı ve avlu giriş kapısı

Avludan genel görünüm

Zemin katta bulunan depodan buğday ambarının görünümü

Zemin katta bulunan depodan hayvan damı ve yemlik görünümü

Zemin katta bulunan depodan hayvan damı ve yemlik görünümü

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1948

ENVANTER NO : 7

FOTOĞRAFLAR

İç sofadan genel görünüm

Sofadaki mutfaktan görünüm

Odanın kapısı ve iç sofaya bakan pencereleri

Odanın içinden görünüm

Yüklük ve köşesindeki gusülhane

Gusülhane ve yüklük olarak kullanılan başka bir odadaki dolap

Başka bir odadaki ocak ve dolap

Odanın öğelerinden ocak ve dolap

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI		
PARSEL NO : 1953	ENVANTER NO : 8	
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO	YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ () II. GRUP TESCİLLİ (X) TESCİLSİZ YAPI	YAPIYA GİRİLEMEDİ (X)	
KULLANICI DURUMU () MALSAHİBİ () KİRAÇI () KAMU/BELEDİYE (X) BOŞ () BELİRSİZ	HARABİYET DURUMU () ONARIM GEREKTİRMEYEN (X) YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN () ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	KAT ADEDİ () 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT
YAPIM SİSTEMİ (X) YIĞMA TAŞ (X) YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	YAPI MALZEMESİ (X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ (X) TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DIS CEPHE () SIVASIZ (X) SIVALI () BOYALI () SANDVIÇ PANEL (X) KISMEN	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ (X) ALATURKA KİREMİT (X) MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ (X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ		
MEVCUT İŞLEV : () KONUT () TİCARİ () KAMU () DEPO (X) BOŞ		
ACIKLAMA : Yapının içine girilememiştir. Yapının dıştan algısında, dış cephesinin herhangi bir müdahale geçirmemiş olduğu ve gelenekselliğini koruduğu gözlenmiştir.		
VAZİYET PLANI		
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>		
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM		

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1953

ENVANTER NO : 8

FOTOĞRAFLAR

Ön cephe ve yapının birinci katına çıkan merdiven

Hayat ve merdivenin avludan görünümü

Çıkma da yer alan abdestlik

Hayat ve abdestlik

Avlu giriş kapısı ve avlu duvarı

Avlu giriş kapısı

Zemin kattaki depo girişi ve yapıya çıkan merdivenler

Yapıya çıkan merdivenler

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI			
PARSEL NO : 1974		ENVANTER NO : 9	
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO		YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ () II. GRUP TESCİLLİ (X) TESCİLSİZ YAPI		YAPIYA GİRİLEMEDİ (X)	
KULLANICI DURUMU	HARABİYET DURUMU	KAT ADEDİ	
() MALSAHİBİ () KİRAÇI () KAMU (X) BOŞ () BELİRSİZ	() ONARIM GEREKTİRMEYEN (X) YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN () ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	() 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT	
YAPIM SİSTEMİ	YAPI MALZEMESİ	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ	
(X) YIĞMA TAŞ () YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	(X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ (X) TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL	(X) ALATURKA KİREMİT (X) MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL	
	DIS CEPHE	ÜST ÖRTÜ TİPİ	
	(X) SIVASIZ () SIVALI () BOYALI () SANDVIÇ PANEL () KISMEN	(X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE	
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ			
MEVCUT İŞLEV : () KONUT () TİCARİ () KAMU () DEPO (X) BOŞ			
ACIKLAMA : İçine girilemeyen yapının özgünlüğünü korumakta olduğu görülmektedir. Yapının cephesinde herhangi bir müdahale bulunmamaktadır.			
VAZİYET PLANI			
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>			
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI		TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ	
		HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM	

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1974

ENVANTER NO : 9

FOTOĞRAFLAR

Ön cephe ve avlu giriş kapısı

Yan cephe ve avlu giriş kapısı

Sağır duvarlı arka cephe

Yapının yan cepheden girişi

Yapının genel görünümü

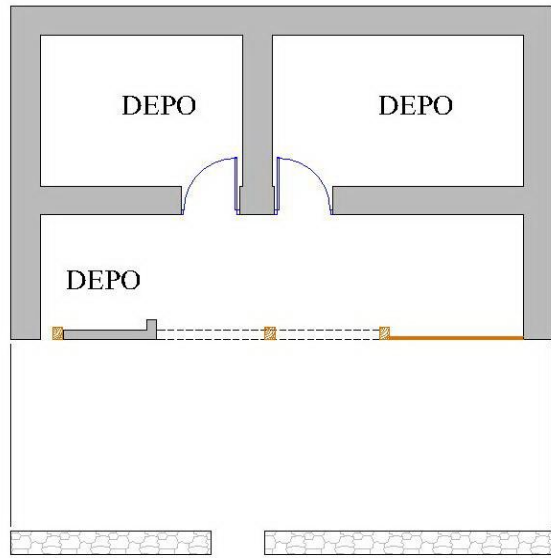
Avlu giriş kapısı

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI		
PARSEL NO : 1850		ENVANTER NO : 10
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO		YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI		YAPIYA GİRİLEMEDİ ()
KULLANICI DURUMU () MALSAHİBİ () KİRACI () KAMU (X) BOŞ () BELİRSİZ	HARABİYET DURUMU () ONARIM GEREKTİRMEYEN (X) YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN () ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	KAT ADEDİ () 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT
YAPIM SİSTEMİ (X) YIĞMA TAŞ () YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	YAPI MALZEMESİ (X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ () TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DIS CEPHE (X) SIVASIZ () SIVALI () BOYALI () SANDVIÇ PANEL () KISMEN	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ (X) ALATURKA KİREMİT () MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ (X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ		
MEVCUT İŞLEV : () KONUT () TİCARİ () KAMU () DEPO (X) BOŞ		
ACIKLAMA : Dış sofah, iki odalı geleneksel konut örneği olan yapıda herhangi bir müdahale bulunmamakta olup özgünlüğünü koruduğu görülmektedir. Günümüzde kullanılmamakta olan yapının dış sofasında bulunan ahşap kafes korkuluklar bozulmadan bugüne ulaşmıştır. Odalardan birinde de halı dokuma tezgahı algılanmaktadır		
VAZİYET PLANI		
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>		
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM		

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1850

ENVANTER NO : 10

KAT PLANLARIZEMİN KAT PLANI

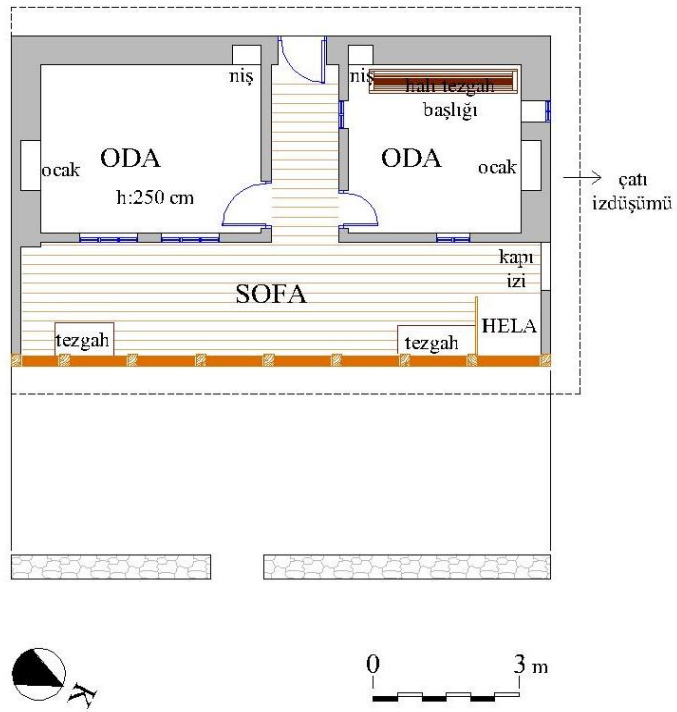
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1850

ENVANTER NO : 10

KAT PLANLARI

1. KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1850

ENVANTER NO : 10

FOTOĞRAFLAR

Ön cephe ve ahşap kafes panonun görünümü

Arka cephe ve giriş kapısı

Ahşap kafes panonun sofadan görünümü

Giriş kapısı

Zemin katta bulunan depolardan genel görünüm

Zemin katta bulunan depolardan genel görünüm

Zemin katta bulunan depolar ve birinci katın görünümü

Zemin katta bulunan depodan hayvan damının görünümü

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1850

ENVANTER NO : 10

FOTOĞRAFLAR

Dış sofadan genel görünüm

Dış sofadan genel görünüm

Dış sofanın ucunda bulunan hela ve yapıya girişi sağlayan bir diğer kapı

Dış sofanın ucunda bulunan hela

Odada bulunan halı dokuma tezgahından kalan bölüm

Odada bulunan ocak

Yapıya giriş kapısı

Başka bir odadaki ocak

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI		
PARSEL NO : 1851	ENVANTER NO : 11	
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO	YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI	YAPIYA GİRİLEMEDİ ()	
KULLANICI DURUMU () MALSAHİBİ () KİRAÇI () KAMU/BELEDİYE (X) BOŞ () BELİRSİZ	HARABİYET DURUMU () ONARIM GEREKTİRMEYEN (X) YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN () ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	KAT ADEDİ () 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT
YAPIM SİSTEMİ (X) YIĞMA TAŞ () YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	YAPI MALZEMESİ (X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ () TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DIS CEPHE () SIVASIZ (X) SIVALI () BOYALI () SANDVIÇ PANEL (X) KISMEN	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ (X) ALATURKA KİREMİT () MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ (X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ		
MEVCUT İŞLEV : () KONUT () TİCARİ () KAMU () DEPO (X) BOŞ		
ACIKLAMA : Dış sofah, iki odalı geleneksel konut örneği olan yapının avlusunda delikli tuğla malzeme kullanılarak iki adet ahır amaçlı ek yapı oluşturulmuştur. Avlu duvarları tadilat sonucu beton duvarla çevrilmiştir. Yapının içinde herhangi bir müdahale bulunmamaktadır. Dış sofahın ucunda bulunan abdestlik kısmen yıkılmıştır. Ahşap kafes korkuluklu dış sofada korkuluk üzerindeki kemerler dikkat çekmekte olup, ayazlık bölümü ve sofahın diğer ucunda halı dokuma tezgahı baş bölümü algılanmaktadır. Ayrıca odalarda, tavan göbeği ve duvar boyunca uzanan rafa (terek) rastlanmıştır.		
VAZİYET PLANI		
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>		
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM		

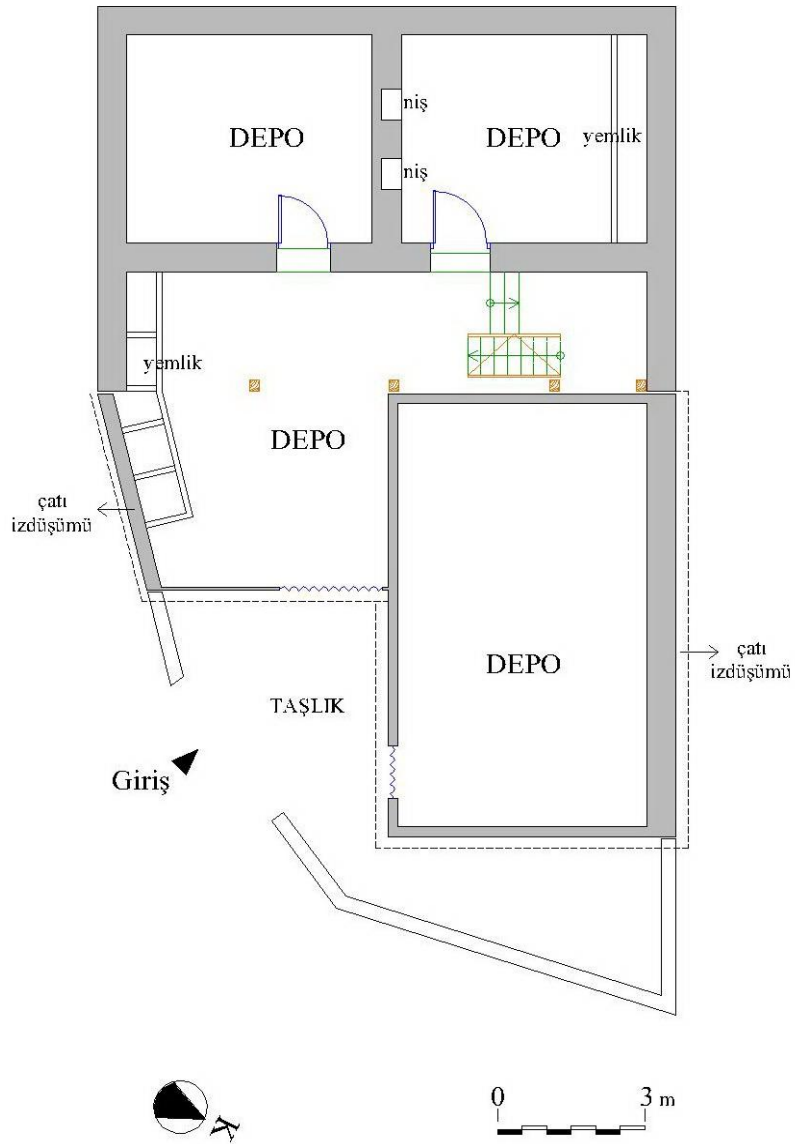
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1851

ENVANTER NO : 11

KAT PLANLARI

ZEMİN KAT PLANI

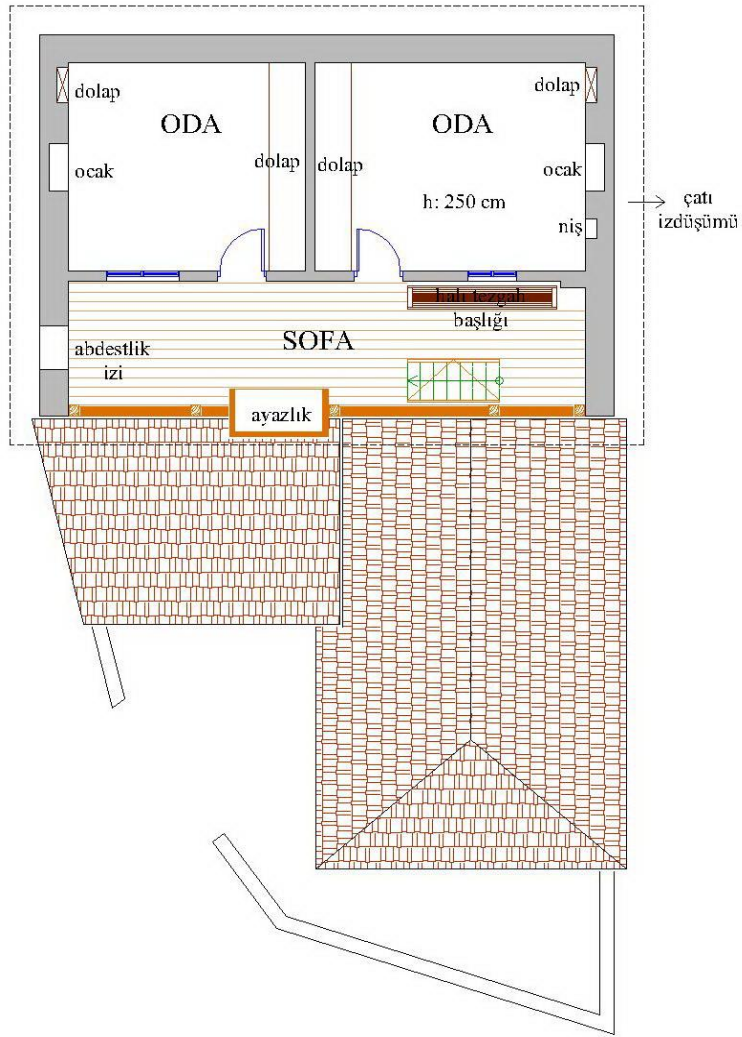
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1851

ENVANTER NO : 11

KAT PLANLARI

1. KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1851

ENVANTER NO : 11

FOTOĞRAFLAR

Dış sofalı ön cephe ve ahır girişi

Yapının üst yoldan görünüm

Yapıdan bağımsız mekan niteliğindeki ahır ve depolar

Sofanın ucunda bulunan kısmen yıkılmış abdestlik duvarı ve ahşap kafes panolar

Dış sofadan depolara iniş merdiveni ve kapağı

Masif taş duvarlı arka cephe

Zemin katta bulunan depolardan genel görünüm

Zemin katta bulunan depolardan genel görünüm

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1851

ENVANTER NO : 11

FOTOĞRAFLAR

Dış sofadan genel görünüm

Dış sofadan genel görünüm

Açık sofanın ahşap kafes panoları ve ayazlık bölümü

Sofanın ucunda bulunan halı dokuma tezgahından kalan bölüm

Gusülhane ve yüklük olarak kullanılan dolap

Odadaki ahşap tavan göbeği

Başka bir odadaki yüklük ve gusülhane ögesi

Ocak ve duvar boyunca uzanan raf (cilve)

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI			
PARSEL NO : 1857		ENVANTER NO : 12	
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO		YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI		YAPIYA GİRİLEMEDİ ()	
KULLANICI DURUMU	HARABİYET DURUMU	KAT ADEDİ	
() MALSAHİBİ () KİRAÇI () KAMU (X) BOŞ () BELİRSİZ	() ONARIM GEREKTİRMEYEN (X) YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN () ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	() 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM+ 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT	
YAPIM SİSTEMİ	YAPI MALZEMESİ	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ	
(X) YIĞMA TAŞ () YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	(X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ () TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DIS CEPHE () SIVASIZ (X) SIVALI () BOYALI () SANDVIÇ PANEL (X) KISMEN	(X) ALATURKA KİREMİT (X) MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ (X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE	
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ			
MEVCUT İŞLEV : () KONUT () TİCARİ () KAMU () DEPO (X) BOŞ			
ACIKLAMA : Dış sofah yapının özgünlüğü bozulmadan korunmakla birlikte günümüzde kullanılmamaktadır. Aynı parsel içinde yeni betonarme yapıya geçiş yapılmıştır. Yeni yapıya, geleneksel yapının ahşap kafes korkuluklu dış sofasından ulaşılmaktadır. Yapıya müdahale olarak eklenen sofaya çıkan betonarme basamaklar gösterilebilir.			
VAZİYET PLANI			
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>			
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI		TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ	
		HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM	

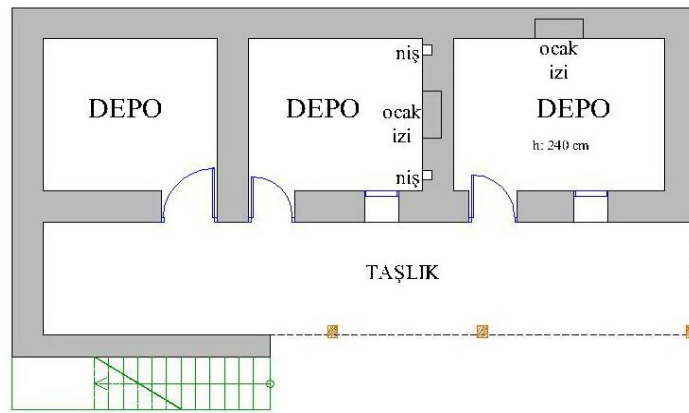
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1857

ENVANTER NO : 12

KAT PLANLARI

ZEMİN KAT PLANI

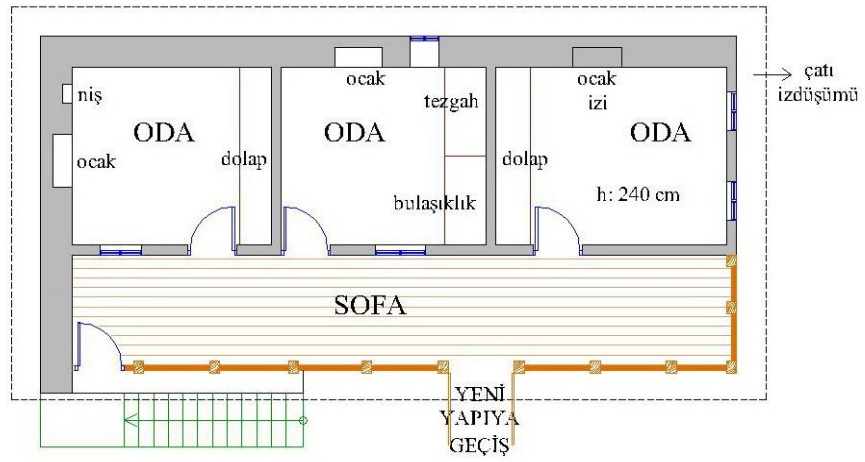
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1857

ENVANTER NO : 12

KAT PLANLARI

1. KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1857

ENVANTER NO : 12

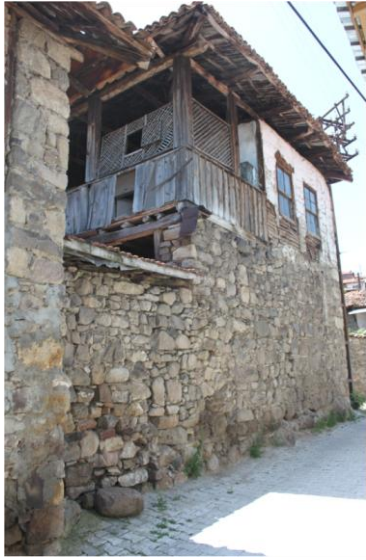
FOTOĞRAFLAR

Yoldan perspektif görünüş

Yeni yapılan ek yapıdan geleneksel konuta giriş

Ahşap korkuluklu dış sofa

Birinci kata çıkan betonarme merdiven

Zemin katta bulunan hayvan damı ve ocak izi

Zemin katta bulunan hayvan damı ve yemlik

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1857

ENVANTER NO : 12

FOTOĞRAFLAR

Dış sofadan genel görünüm

Dış sofadan genel görünüm

Çatı konstrüksiyonununun dış sofadan görünümü

Odadan görünüm

Odada bulunan mutfak bölümünden tezgah ve bulaşıklık

Odada bulunan ocak ve pencere

Yüklük ve köşesindeki gusulhane ögesi

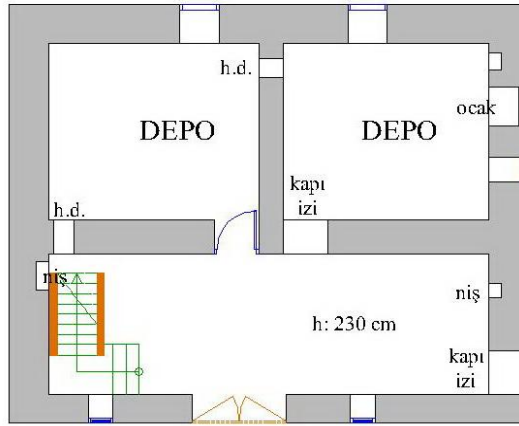
Odadaki kapatılmış ocak

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI			
PARSEL NO : 2058		ENVANTER NO : 13	
PARSEL NİTELİĞİ : KİLİSE		YAPIM YILI DÖNEMİ : 19.Y.Y. ORTALARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI		YAPIYA GİRİLEMEDİ ()	
KULLANICI DURUMU	HARABİYET DURUMU	KAT ADEDİ	
() MALSAHİBİ () KİRACI () KAMU (X) BOŞ () BELİRSİZ	() ONARIM GEREKTİRMEYEN () YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN (X) ESASLI ONARIM GEREKTİREN (X) HARAP	() 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT	
YAPIM SİSTEMİ	YAPI MALZEMESİ	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ	
(X) YIĞMA TAŞ () YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	(X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ () TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL	(X) ALATURKA KİREMİT () MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL	
	DIS CEPHE	ÜST ÖRTÜ TİPİ	
	(X) SIVASIZ () SIVALI () BOYALI () SANDVIÇ PANEL () KISMEN	(X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE	
ÖZGÜN İŞLEV : () KONUT () TİCARİ (X) KAMU () DEPO () BOŞ			
MEVCUT İŞLEV : () KONUT () TİCARİ () KAMU () DEPO (X) BOŞ			
ACIKLAMA : Özgünde kilise olarak tasarlanan yapının giriş kapısının diğer cephede olduğunu gösteren izlere rastlanmıştır. Zaman içerisinde, yapı; konut ve depoya dönüştürülmüştür. Günümüzde kullanılmamakta olan yapı harap durumdadır ve esaslı onarım gerektirmektedir. Yapının yeni giriş cephesinde H.1258 yılı ibaresi algılanmaktadır. Bu da yapının, 19. yy ın ortalarında inşa edildiğine işaret etmektedir.			
VAZİYET PLANI			
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>			
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI		TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ	
		HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM	

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 2058

ENVANTER NO : 13

KAT PLANLARIZEMİN KAT PLANI

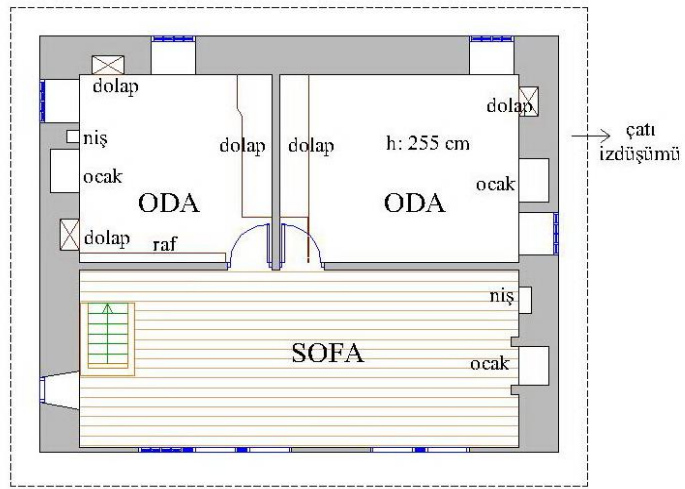
h.d. : havalandırma deliği

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 2058

ENVANTER NO : 13

KAT PLANLARI1. KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 2058

ENVANTER NO : 13

FOTOĞRAFLAR

Yoldan genel görünüm

Ana giriş cephesi

Yan cephenin görünümü

Arka cephenin görünümü ve özgün giriş kapısı izleri

Arka cepheden genel görünüm

Diğer yan cephenin görünümü

Zemin katta bulunan depodan genel görünüm

Zemin katta bulunan deponunve üst kata çıkan merdivenin görünümü

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 2058

ENVANTER NO : 13

FOTOĞRAFLAR

Dış sofadan genel görünüm

Dış sofanın köşesinde bulunan ocak ve niş

Dış sofadan çatı görünümü

Dış sofadan genel görünüm

Yükçük ve köşesindeki gusülhane ögesi

Odada bulunan ocak ve dolaplar

Başka bir odadan gusülhane ve yükçük olarak kullanılan dolap örneği

Başka bir odadaki ocak, niş ve dolap ögesi

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI			
PARSEL NO : 2857		ENVANTER NO : 14	
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO		YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI		YAPIYA GİRİLEMEDİ ()	
KULLANICI DURUMU	HARABİYET DURUMU	KAT ADEDİ	
() MALSAHİBİ () KİRAÇI (X) BOŞ () KAMU () BELİRSİZ	() ONARIM GEREKTİRMEYEN () YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN (X) ESASLI ONARIM GEREKTİREN (X) HARAP	() 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT	
YAPIM SİSTEMİ	YAPI MALZEMESİ	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ	
(X) YIĞMA TAŞ () YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	(X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ () TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DIS CEPHE (X) SIVASIZ () SIVALI () BOYALI () SANDVIÇ PANEL () KISMEN	(X) ALATURKA KİREMİT () MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ (X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE	
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ			
MEVCUT İŞLEV : () KONUT () TİCARİ () KAMU () DEPO (X) BOŞ			
ACIKLAMA : Dış sofah, herhangi bir müdahale geçirmemiş olan geleneksel yapı günümüzde kullanılmamakta ve yapının bağımsız hayvan damının çatısının çöktüğü görülmektedir. Yapının girişinde avlu kapısının karşısında fırın ve kümes bulunmaktadır. Yapı özgünlüğünü korumakta olup odalardan birinde ahşap kafes tavan örgüsü dikkat çekmektedir.			
VAZİYET PLANI			
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>			
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI		TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ	
		HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM	

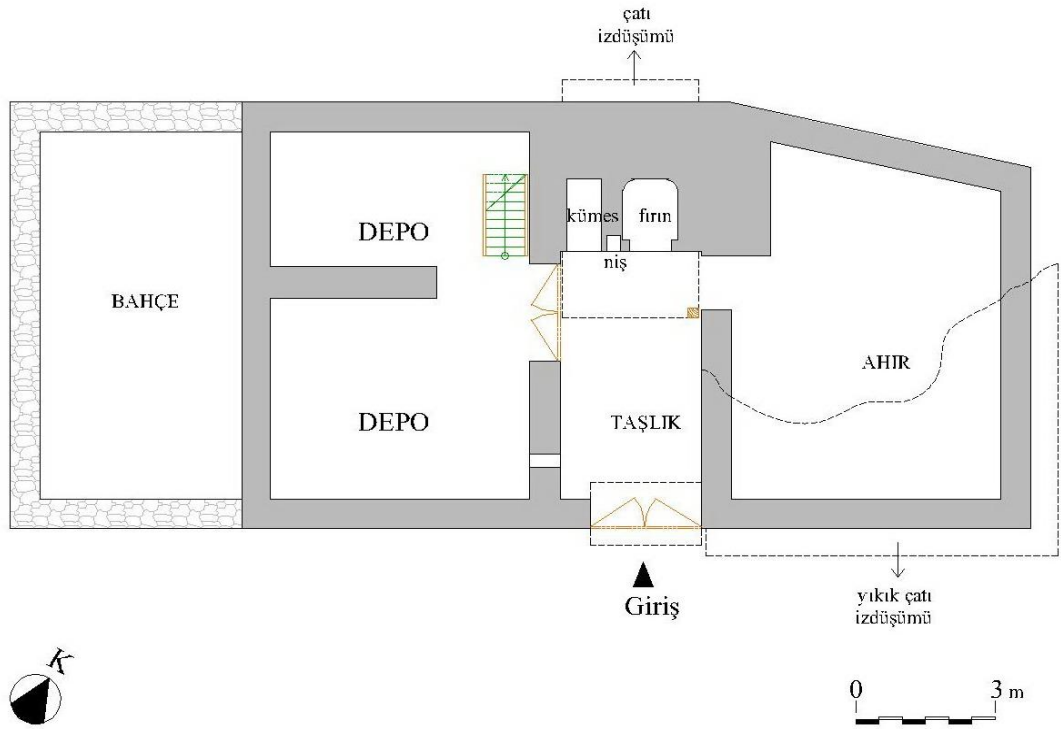
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 2857

ENVANTER NO : 14

KAT PLANLARI

ZEMİN KAT PLANI

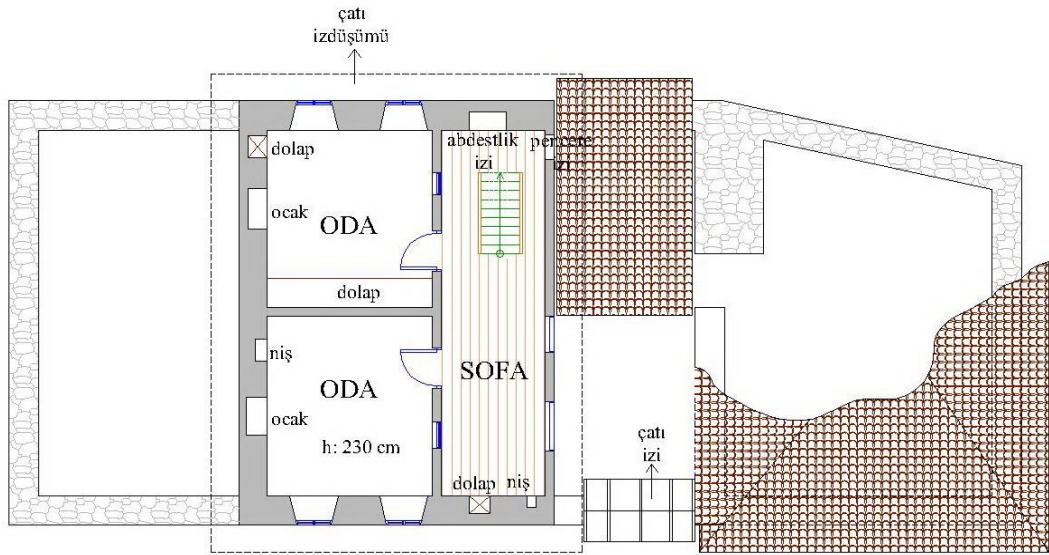
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 2857

ENVANTER NO : 14

KAT PLANLARI

1. KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 2857

ENVANTER NO : 14

FOTOĞRAFLAR

Yapıdan genel görünüm

Yan cepheden yapının ve hayvan damının görünümü

Yan cephede bulunan pencereler

Avlu girişi

Hayvan damından yapının ana cephesinin görünümü

Avlu girişinden ocak ve kümes görünümü

Zemin katta bulunan depo ve üst kata çıkan ahşap merdivenin görünümü

Zemin katta bulunan depodan hayvan damı ve yemlik görünümü

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 2857

ENVANTER NO : 14

FOTOĞRAFLAR

Dış sofadan genel görünüm

Dış sofadan genel görünüm ve sofanın ucunda bulunan niş

Çatısı çökmüş hayvan damının dış sofadan görünümü

Avlu girişinin dış sofadan görünümü

Odadan ocak ve nişin görünümü

Yüklük ve köşesindeki gusülhane ögesi

Odadan çıtalı, baklavalı düzendeki ahşap tavan örneği

Odadan pencere örnekleri

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI			
PARSEL NO : 1652		ENVANTER NO : 15	
PARSEL NİTELİĞİ : TİCARİ (BAKKAL)		YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI		YAPIYA GİRİLEMEDİ (X)	
KULLANICI DURUMU	HARABİYET DURUMU	KAT ADEDİ	
() MİLSAHİBİ () KİRAÇI () KAMU (X) BOŞ () BELİRSİZ	() ONARIM GEREKTİRMEYEN () YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN (X) ESASLI ONARIM GEREKTİREN (X) HARAP	(X) 1 KAT () 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT	
YAPIM SİSTEMİ	YAPI MALZEMESİ	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ	
(X) YIĞMA TAŞ () YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HİMİŞ KERPIÇ () AHŞAP KARKAS HİMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	(X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ () TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL	(X) ALATURKA KİREMİT (X) MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL	
	DİS CEPHE	ÜST ÖRTÜ TİPİ	
	(X) SIVASIZ () SIVALI () BOYALI () SANDVIÇ PANEL () KİSMEN	(X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE	
ÖZGÜN İŞLEV : () KONUT (X) TİCARİ () KAMU () DEPO () BOŞ			
MEVCUT İŞLEV : () KONUT () TİCARİ () KAMU () DEPO (X) BOŞ			
ACIKLAMA : Kahveler bölgesinde bulunan bakkal, yanyana sıralanmış beş geleneksel ticari yapıdan birisidir. Köşe parselde bulunan bu bakkalın içine girilememiştir. Tek katlı kırma çatılı yığma taş yapının yüksekliği yanındaki diğer ticari yapılardan daha az olup, ön cephesi ahşap kepenkle kapalıdır.			
VAZİYET PLANI			
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>			
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI		TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ	
		HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM	

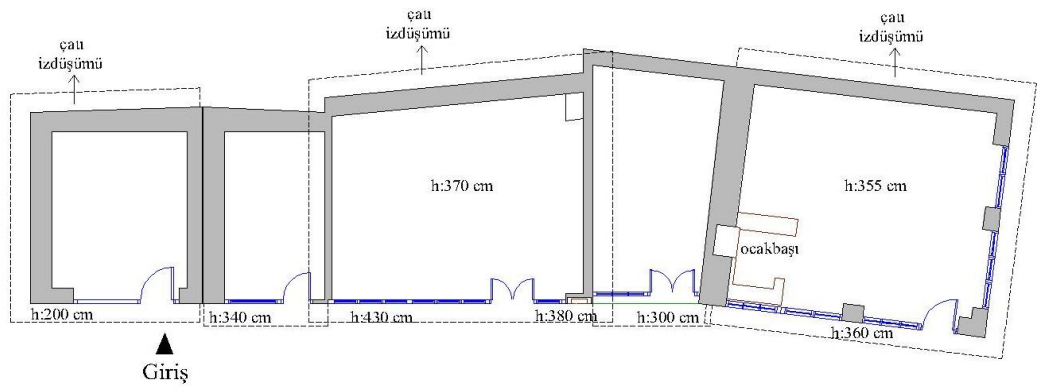
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1652

ENVANTER NO : 15

KAT PLANLARI

ZEMİN KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1652

ENVANTER NO : 15

FOTOĞRAFLAR

Kahveler bölgesinden genel görünüm

Yapının batı cephesinden görünüm

Yapının ana cephesi ve giriş kapısı

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI		
PARSEL NO : 1653	ENVANTER NO : 16	
PARSEL NİTELİĞİ : TİCARİ (BAKKAL)	YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI	YAPIYA GİRİLEMEDİ (X)	
KULLANICI DURUMU () MALSAHİBİ () KİRAÇI () KAMU (X) BOŞ () BELİRSİZ	HARABİYET DURUMU () ONARIM GEREKTİRMEYEN () YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN (X) ESASLI ONARIM GEREKTİREN (X) HARAP	KAT ADEDİ (X) 1 KAT () 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT
YAPIM SİSTEMİ (X) YIĞMA TAŞ () YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ () AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	YAPI MALZEMESİ (X) TAŞ (X) AHŞAP (X) KERPIÇ () TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DIS CEPHE (X) SIVASIZ () SIVALI () BOYALI () SANDVIÇ PANEL () KISMEN	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ (X) ALATURKA KİREMİT () MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ () KIRMA () BEŞİK (X) TEK EĞİMLİ () DÜZ DAM () KUBBE
ÖZGÜN İŞLEV : () KONUT (X) TİCARİ () KAMU () DEPO () BOŞ		
MEVCUT İŞLEV : () KONUT () TİCARİ () KAMU () DEPO (X) BOŞ		
ACIKLAMA : Kahveler bölgesinde bulunan bakkal, sıra halindeki beş geleneksel ticari yapıdan birisi olup, içine girilememiştir. Yığma taş ve ahşap karkas himiş kerpiç karmaşık sisteme sahip yapı, tek katlı olup, ön cephesi ahşap kepenkle kapatılmıştır.		
VAZİYET PLANI		
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>		
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM		

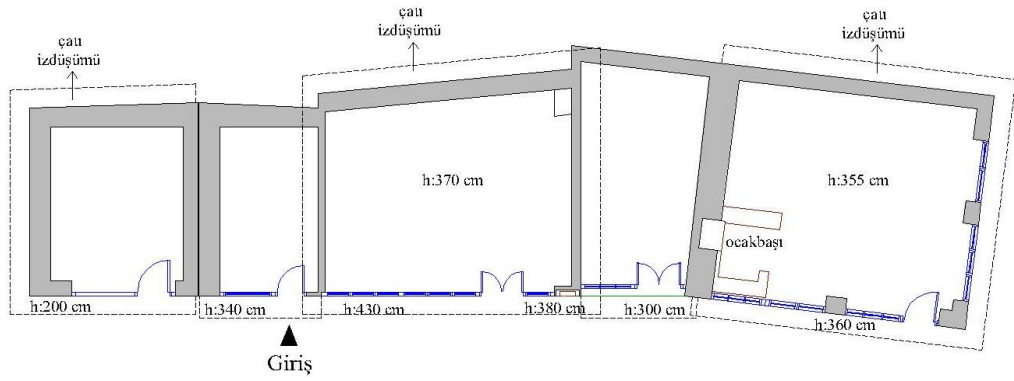
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1653

ENVANTER NO : 16

KAT PLANLARI

ZEMİN KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1653

ENVANTER NO : 16

FOTOĞRAFLAR

Kahveler bölgesinin sokaktan görünümü

Yapının güney cephesinden görünüm

Yapının ana giriş cephesi ve kapısı

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI			
PARSEL NO : 1654		ENVANTER NO : 17	
PARSEL NİTELİĞİ : TİCARİ (KAHVEHANE)		YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI		YAPIYA GİRİLEMEDİ ()	
KULLANICI DURUMU	HARABİYET DURUMU	KAT ADEDİ	
() MALSAHİBİ () KİRACI () KAMU/BELEDİYE (X) BOŞ () BELİRSİZ	() ONARIM GEREKTİRMEYEN () YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN (X) ESASLI ONARIM GEREKTİREN (X) HARAP	(X) 1 KAT () 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT	
YAPIM SİSTEMİ	YAPI MALZEMESİ	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ	
(X) YIĞMA TAŞ () YIĞMA TUĞLA (X) AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ () AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	(X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ () TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL	(X) ALATURKA KİREMİT () MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL	
	DIS CEPHE	ÜST ÖRTÜ TİPİ	
	(X) SIVASIZ () SIVALI () BOYALI () SANDVIÇ PANEL () KİSMEN	() KIRMA (X) BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE	
ÖZGÜN İŞLEV : () KONUT (X) TİCARİ () KAMU () DEPO () BOŞ			
MEVCUT İŞLEV : () KONUT () TİCARİ () KAMU () DEPO (X) BOŞ			
ACIKLAMA : Kahveler bölgesinde bulunan kahvehane sıra halindeki beş geleneksel ticari yapıdan birisidir. Yapım sistemi yığma taş ve ahşap karkas bağdadi olup, bu durum dış cephesinden ve iç mekandan kolaylıkla okunmaktadır. Yapının ahşap döşemeleri kısmen çökmüş olup, iç mekanda köşede ocak görülmektedir. Yapının ana cephesinde, ahşap kapı ve pencere pervazları yöresel niteliktedir.			
VAZİYET PLANI			
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>			
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI		TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ	
		HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM	

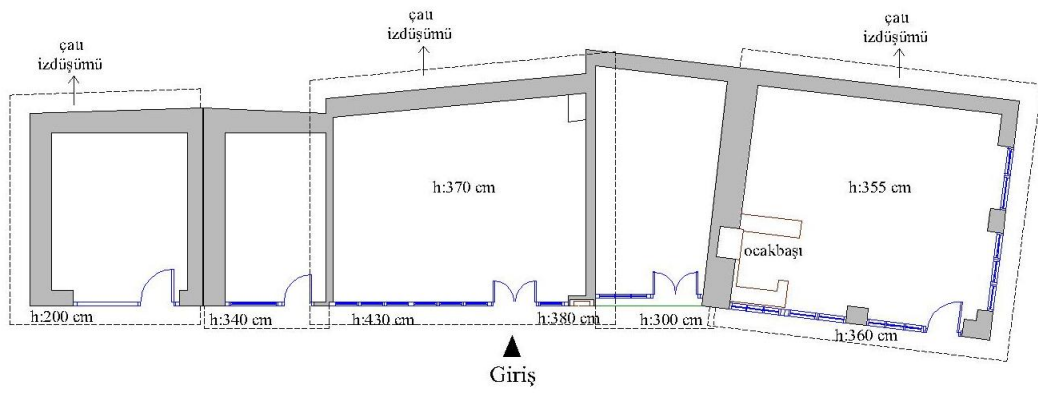
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1654

ENVANTER NO : 17

KAT PLANLARI

ZEMİN KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1654

ENVANTER NO : 17

FOTOĞRAFLAR

Yapıdan genel görünüm

Yapının ana cephesi

Yapının içinden ahşap karkas (bağdadi) duvar görünümü

Yapının içinden ocak görünümü

Yapı iç mekanından görünüm

Yapının iç mekanından ahşap döşeme görünümü

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI		
PARSEL NO : 1655		ENVANTER NO : 18
PARSEL NİTELİĞİ : TİCARİ (MANİFATURA)		YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI		YAPIYA GİRİLEMEDİ (X)
KULLANICI DURUMU () MALLSAHİBİ () KİRAÇI () KAMU/BELEDİYE (X) BOŞ () BELİRSİZ	HARABİYET DURUMU (X) ONARIM GEREKTİRMEYEN () YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN () ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	KAT ADEDİ (X) 1 KAT () 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT
YAPIM SİSTEMİ (X) YIĞMA TAŞ () YIĞMA TUĞLA (X) AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ () AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	YAPI MALZEMESİ (X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ () TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DIS CEPHE (X) SIVASIZ () SIVALI () BOYALI () SANDVIÇ PANEL () KISMEN	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ (X) ALATURKA KİREMİT () MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ () KIRMA () BEŞİK (X) TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE
ÖZGÜN İŞLEV : () KONUT (X) TİCARİ () KAMU () DEPO () BOŞ		
MEVCUT İŞLEV : () KONUT () TİCARİ () KAMU () DEPO (X) BOŞ		
ACIKLAMA : Kahveler bölgesinde bulunan manifatura dükkanı sıra halindeki beş geleneksel ticari yapıdan birisi olup, içine girilememiştir. Kepenk aralığından gözlemlendiği kadarıyla iç mekanda ahşap tavan döşemesi korunmaktadır. Duvarlar da badanalıdır. Yapının ön cephesi ahşap kepenkle kapatılmıştır.		
VAZİYET PLANI		
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>		
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI		TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ
HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM		

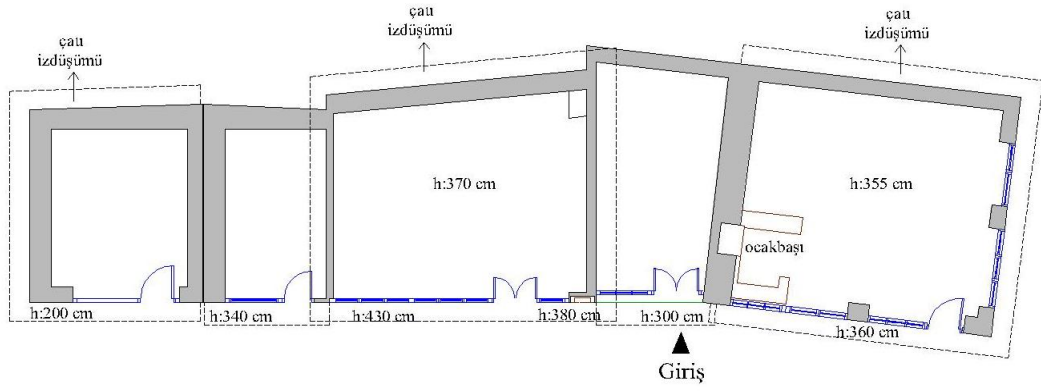
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1655

ENVANTER NO : 18

KAT PLANLARI

ZEMİN KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1655

ENVANTER NO : 18

FOTOĞRAFLAR

Yapının giriş cephesinden görünüm

Yapının güneybatı cephesinden görünüm

Yapının içinden ahşap tavan görünümü

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI		
PARSEL NO : 1656	ENVANTER NO : 19	
PARSEL NİTELİĞİ : TİCARİ (KAHVEHANE)	YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI	YAPIYA GİRİLEMEDİ ()	
KULLANICI DURUMU () MALSAHİBİ () KİRAÇI () KAMU (X) BOŞ () BELİRSİZ	HARABİYET DURUMU () ONARIM GEREKTİRMEYEN () YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN (X) ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	KAT ADEDİ (X) 1 KAT () 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT
YAPIM SİSTEMİ (X) YIĞMA TAŞ (X) YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	YAPI MALZEMESİ (X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ (X) TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DIS CEPHE () SIVASIZ () SIVALI (X) BOYALI () SANDVIÇ PANEL (X) KISMEN	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ (X) ALATURKA KİREMİT () MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ (X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE
ÖZGÜN İŞLEV : () KONUT (X) TİCARİ () KAMU () DEPO () BOŞ		
MEVCUT İŞLEV : () KONUT () TİCARİ () KAMU () DEPO (X) BOŞ		
ACIKLAMA : Kahveler bölgesinde bulunan kahvehane sıra halindeki beş geleneksel ticari yapıdan birisidir. Yapının tadilat sonucu geleneksel olmayan malzeme ve teknik kullanılarak kısmen değişikliğe uğradığı anlaşılmaktadır. Giriş kapısı ve yanındaki pencere oranlarının özgün pencerelerle uyumlu olmadığı ve giriş cephesi ile yan cephedeki duvarlarda delikli tuğla malzeme kullanıldığı görülmektedir. İç mekanda ayrıca ocakbaşı ve fırın-ocak yer almaktadır.		
VAZİYET PLANI		
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>		
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM		

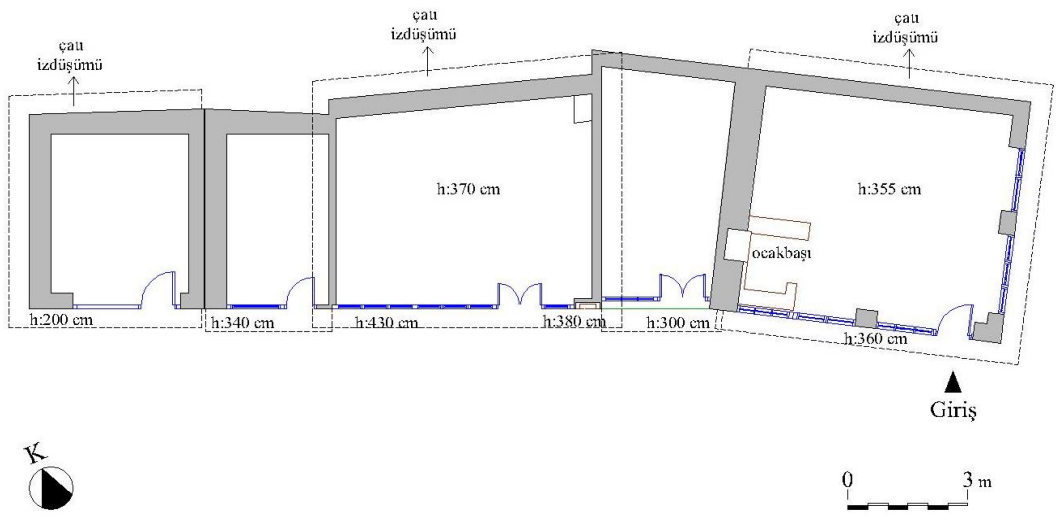
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1656

ENVANTER NO : 19

KAT PLANLARI

ZEMİN KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1656

ENVANTER NO : 19

FOTOĞRAFLAR

Kahvelerden genel görünüm

Yapının ana giriş cephesi

Yapının güneybatış cephesinden görünüm

Yapı iç mekanından görünüm

Yapı iç mekanından genel görünüm

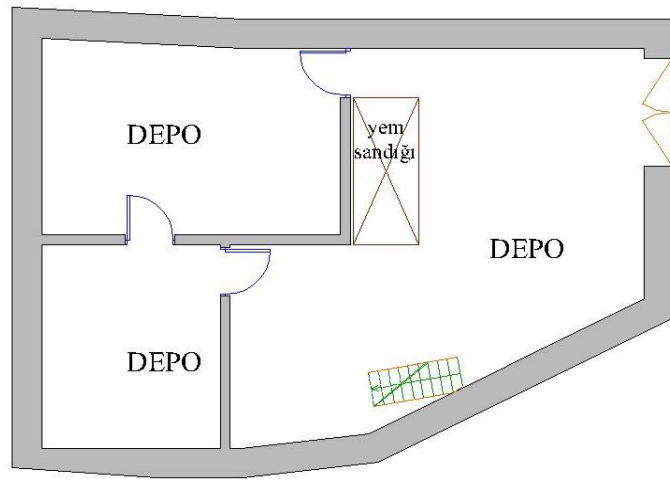

İç mekandan ocak ve tezgah görünümü

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1636

ENVANTER NO : 20

KAT PLANLARIZEMİN KAT PLANI

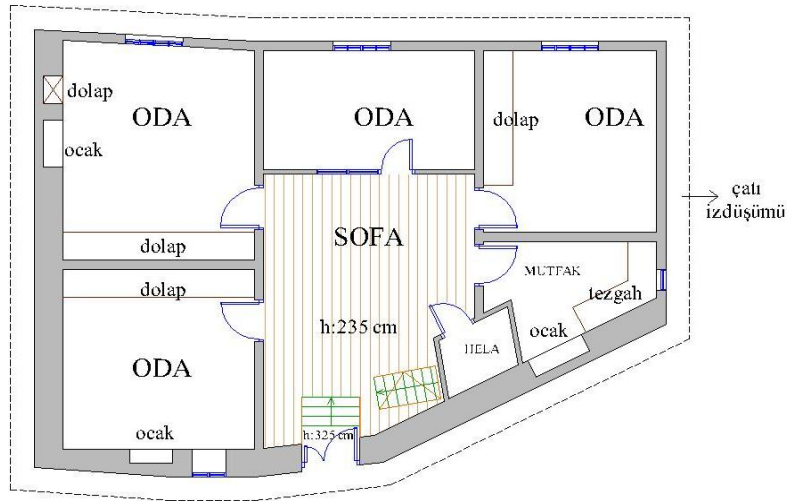
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1636

ENVANTER NO : 20

KAT PLANLARI

1. KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1636

ENVANTER NO : 20

FOTOĞRAFLAR

Yapının genel görünümü

Ana giriş cephesinden görünüm

Ana giriş kapısı

Sofaya çıkan ahşap merdiven

Zemin katta bulunan depo ve buğday ambarından görünüm

Zemin katta bulunan depoya giriş kapısı

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1636

ENVANTER NO : 20

FOTOĞRAFLAR

İç sofadan genel görünüm

İç sofadan genel görünüm

Odada bulunan ocak ve pencere

Yüklük ve köşesindeki gusülhane ögesi

Mutfak bölümü ve ocaktan genel görünüm

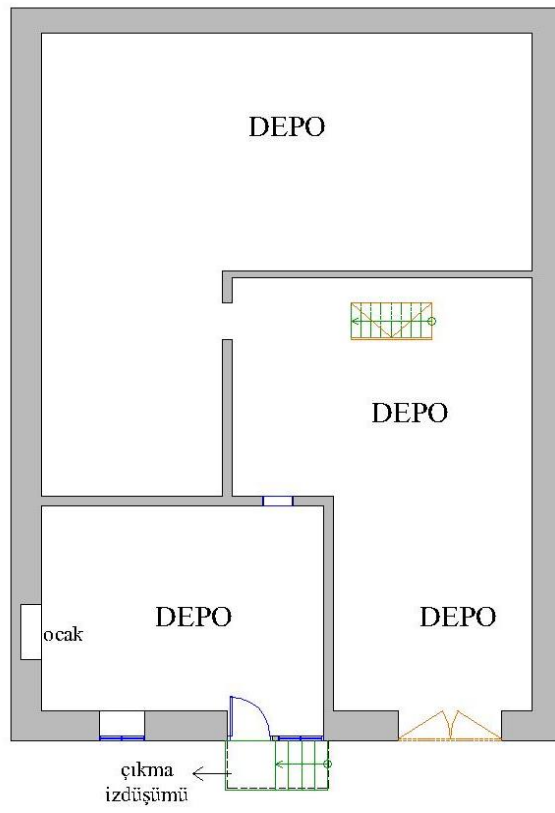

Sofa köşesine sonradan eklenmiş olan hela mekanı

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1617

ENVANTER NO : 21

KAT PLANLARIZEMİN KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1617

ENVANTER NO : 21

KAT PLANLARI

1. KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1617

ENVANTER NO : 21

FOTOĞRAFLAR

Alt yoldan ana cephenin görünümü

Üst yoldan arka cephenin görünümü

Ahşap çıkma ve saçakta ahşap dantel işleme

Depoya giriş kapısı

Yapının yan cephesinde bulunan hela

Birinci kattan zemin katta bulunan depolara ulaşılabilen merdiven

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1617

ENVANTER NO : 21

FOTOĞRAFLAR

İç sofadan algılanan ahşap çatı konstrüksiyonu

İç sofadan genel görünüm

İç sofada bulunan mutfak bölümü ve tuvalet kapısı

Oda içinden bir görünüm

Odanın bezeme unsurlarında ahşap tavan göbeği

Odada bulunan ocak

Yüklük ve köşesindeki gusülhane ögesi

Bir başka odadan gusülhane ve yüklük olarak kullanılan dolap örneği

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI			
PARSEL NO : 1818		ENVANTER NO : 22	
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO		YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI		YAPIYA GİRİLEMEDİ ()	
KULLANICI DURUMU	HARABİYET DURUMU	KAT ADEDİ	
(X) MALSAHİBİ () KİRAÇI () KAMU () BOŞ () BELİRSİZ	() ONARIM GEREKTİRMEYEN () YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN (X) ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	() 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT	
YAPIM SİSTEMİ	YAPI MALZEMESİ	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ	
(X) YIĞMA TAŞ (X) YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	(X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ (X) TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DIS CEPHE () SIVASIZ () SIVALI (X) BOYALI () SANDVIÇ PANEL (X) KISMEN	(X) ALATURKA KİREMİT (X) MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ (X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE	
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT (X) TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ			
MEVCUT İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO (X) BOŞ			
ACIKLAMA : Yapı iç sofah ve geleneksel niteliktedir. Yapının girişinde demir kapı bulunmakta olup bu kapının yanında ticari amaçla kullanılan tek katlı yığma taş bir yapı bulunmaktadır. Konutun birinci katında sofanın ucunda yapılan tadilatla delikli tuğla malzeme kullanılarak ek mekan, hela, oluşturulmuştur.			
VAZİYET PLANI			
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>			
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI		TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ	
		HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM	

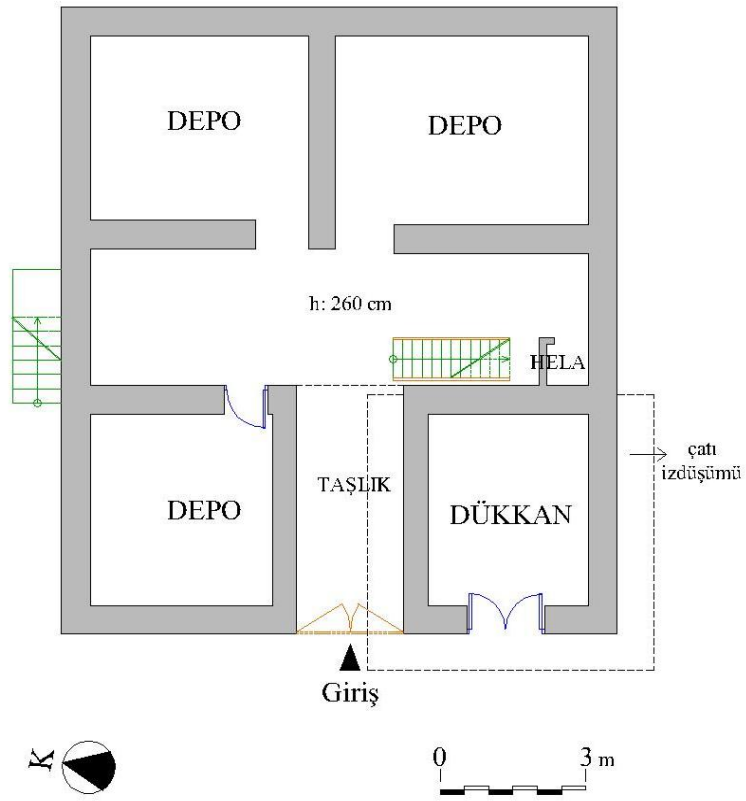
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1818

ENVANTER NO : 22

KAT PLANLARI

ZEMİN KAT PLANI

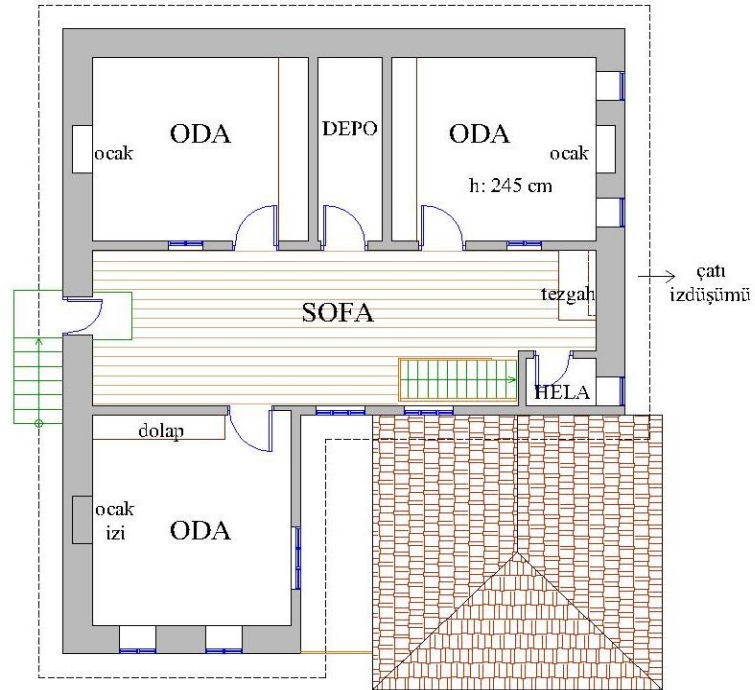
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1818

ENVANTER NO : 22

KAT PLANLARI

1. KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1818

ENVANTER NO : 22

FOTOĞRAFLAR

Yapının Cumhuriyet Meydanı'na bakan ana giriş cephesi

Yapının genel görünümü

Yapının yan girişi ve ana giriş cephesi

Yapının diğer yan ve arka cephesinden görünüm

Yapının ticari amaçla kullanılan depo mekanı

İç sofadan çatı konstrüksiyonunun görünümü

Zemin katta bulunan depodan genel görünüm

Zemin katta bulunan depodan genel görünüm

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1818

ENVANTER NO : 22

FOTOĞRAFLAR

İç sofadan genel görünüm

Sofada bulunan mutfak bölümünden ve sonradan eklenen heladan görünüm

Odadan genel görünüm

Odadaki kapatılmış ocak ögesinin görünümü

Gusülhane ve yüklük olarak kullanılan dolap

Bir başka odadan gusülhane ve yüklük olarak kullanılan dolap örneği

Odada bulunan ocak ve pencereler

Odadan ocak ögesinin görünümü

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI		
PARSEL NO : 1823	ENVANTER NO : 23	
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO	YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI	YAPIYA GİRİLEMEDİ ()	
KULLANICI DURUMU (X) MALSAHİBİ () KİRACI () KAMU () BOŞ () BELİRSİZ	HARABİYET DURUMU () ONARIM GEREKTİRMEYEN (X) YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN () ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	KAT ADEDİ () 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT
YAPIM SİSTEMİ (X) YIĞMA TAŞ (X) YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	YAPI MALZEMESİ (X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ (X) TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DIS CEPHE () SIVASIZ () SIVALI (X) BOYALI () OLUKLU SAÇ LEVHA (X) KISMEN	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ (X) ALATURKA KİREMİT (X) MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ (X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ	MEVCUT İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ	
ACIKLAMA : İç sofalı geleneksel konut tipine sahip yapının girişi arka cepheden olup, girişte yapılan tadilatla delikli tuğla ömalzeme kullanılarak hela ek mekanı oluşturulmuştur. Ayrıca çatıda yapılan tadilatla kısmen marsilya kiremit kullanılmıştır. Yapının ön cephesinde yer alan çıkma, dıştan sofa mekanını vurgulamaktadır. Zemin katta bulunan deponun giriş kapısı yan cephede olup, depo içinde yerden yükseltilmiş buğday ambarı bulunmakta, bu ambarın kapağı birinci katta mutfak olarak kullanılan odadan açılmaktadır.		
VAZİYET PLANI		
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>		
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI	TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ	HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM

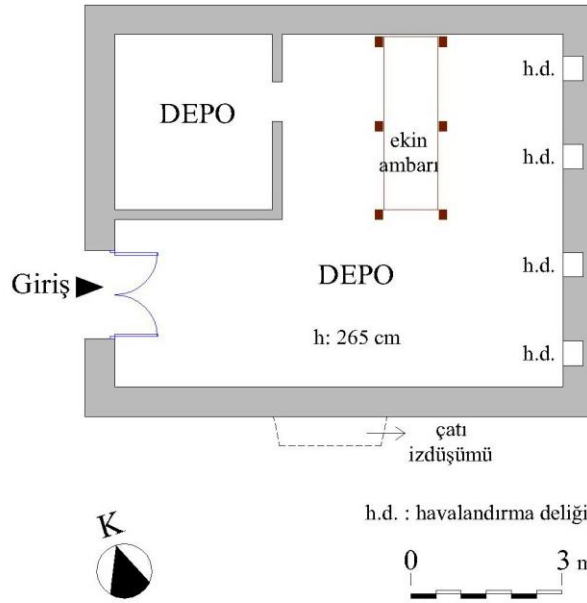
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1823

ENVANTER NO : 23

KAT PLANLARI

ZEMİN KAT PLANI

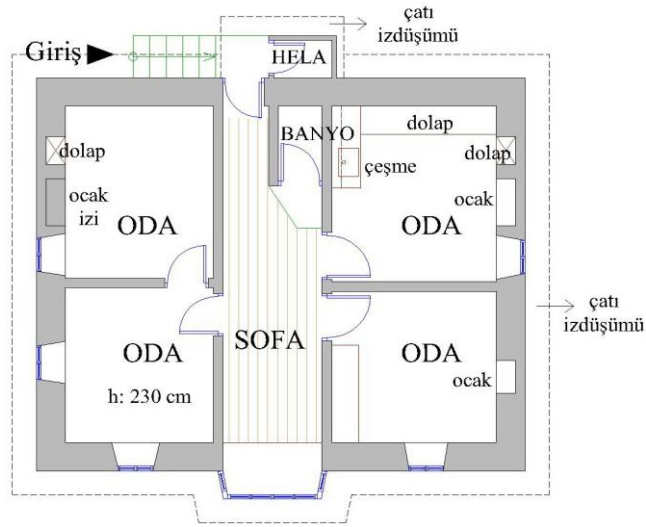
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1823

ENVANTER NO : 23

KAT PLANLARI

1. KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1823

ENVANTER NO : 23

FOTOĞRAFLAR

Yapının ana cephesi ve depo girişi

Evin ana cephesinde bulunan çıkma

Evin ana cephesi

Yapının arka cephe girişi

Yan cephede bulunan depo girişi

Depo giriş kapısı

Depodan genel görünüm

Depoda bulunan yerden yükseltilmiş buğday ambarı

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1823

ENVANTER NO : 23

FOTOĞRAFLAR

İç sofadan genel görünüm

İç sofadan genel görünüm

Odada bulunan mutfak bölümü ve dolap

Yüklük ve köşesindeki gusülhane ögesi

Odada bulunan ocak

Yüklük ve köşesindeki gusülhane ögesi ile ocak ve yanında kapaklı dolap nişi

Odadan pencere örnekleri

Başka bir odadan pencere örneği

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI			
PARSEL NO : 2845		ENVANTER NO : 24	
PARSEL NİTELİĞİ : TİCARİ (KAHVEHANE)		YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI		YAPIYA GİRİLEMEDİ ()	
KULLANICI DURUMU	HARABİYET DURUMU	KAT ADEDİ	
() MALSAHİBİ (X) KİRAÇI () KAMU () BOŞ () BELİRSİZ	() ONARIM GEREKTİRMEYEN (X) YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN () ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	(X) 1 KAT () 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT	
YAPIM SİSTEMİ	YAPI MALZEMESİ	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ	
(X) YIĞMA TAŞ () YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	(X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ (X) TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DIS CEPHE () SIVASIZ () SIVALI (X) BOYALI () SANDVIÇ PANEL (X) KISMEN	(X) ALATURKA KİREMİT (X) MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ (X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE	
ÖZGÜN İŞLEV : () KONUT (X) TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ			
MEVCUT İŞLEV : () KONUT (X) TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ			
ACIKLAMA : Yapı, günümüzde de ticari amaçlı olarak kullanılmaktadır. Tek katlı olan yapı kahvehane işlevlidir. Yapının yan cephesi boyunca tadilat gördüğü pencerelerinden ve duvar örgüsünden anlaşılmaktadır. Yapı az değişmiş olarak günümüze ulaşmıştır.			
VAZİYET PLANI			
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>			
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI		TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ	
		HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM	

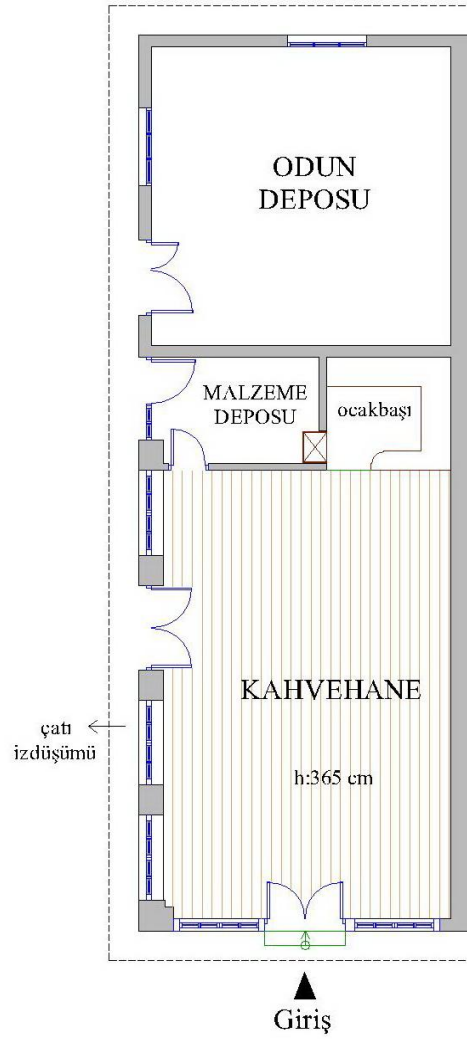
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 2845

ENVANTER NO : 24

KAT PLANLARI

ZEMİN KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 2845

ENVANTER NO : 24

FOTOĞRAFLAR

Yapının genel görünümü

Yan cepheden görünüm

Yapı girişinden görünüm

Arka cepheden görünüm

Yoldan yan giriş kapısının görünümü

İç mekandan yan giriş kapısının görünümü

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 2845

ENVANTER NO : 24

FOTOĞRAFLAR

Ana giriş kapısı

İç mekandan genel görünüm

İç mekandan genel görünüm

Mutfak bölümü

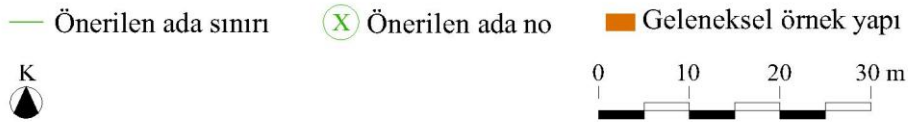
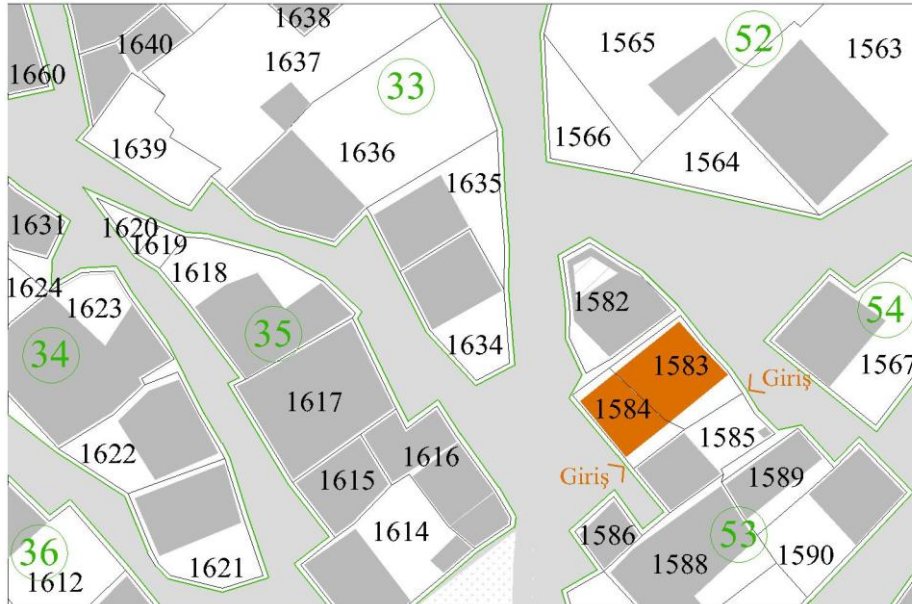

Soba

Depodan genel görünüm

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI		
PARSEL NO : 1583-4	ENVANTER NO : 25	
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO	YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ () II. GRUP TESCİLLİ (X) TESCİLSİZ YAPI	YAPIYA GİRİLEMEDİ ()	
KULLANICI DURUMU () MALSAHİBİ () KİRAÇI () KAMU (X) BOŞ () BELİRSİZ	HARABİYET DURUMU () ONARIM GEREKTİRMİYEN () YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN (X) ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	KAT ADEDİ () 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT
YAPIM SİSTEMİ (X) YIĞMA TAŞ (X) YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	YAPI MALZEMESİ (X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ (X) TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DIS CEPHE (X) SIVASIZ () SIVALI () BOYALI () SANDVIÇ PANEL () KISMEN	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ (X) ALATURKA KİREMİT (X) MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ (X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ		
MEVCUT İŞLEV : () KONUT () TİCARİ () KAMU () DEPO (X) BOŞ		
AÇIKLAMA : 20. yüzyılın ilk yarısında yapılmış olan dış sofalı geleneksel bir yapıdır. Bu yapıda, göze çarpan en önemli değişiklik, birinci katta bulunan sofanın köşesinde tuğla malzeme kullanılarak yapılan ek mekandır. Geleneksel teknik ve malzemeye özen gösterilmeden yapılan bir müdahaledir. Aynı zamanda, yaratılan bu ek mekandaki pencere açıklıkları, yörenin dokusuna oransal olarak da uyumsuzdur. Kayacık bütününde bu ve benzeri özensiz müdahaleler dokunun bozulmasına yol açmaktadır.		

VAZİYET PLANI

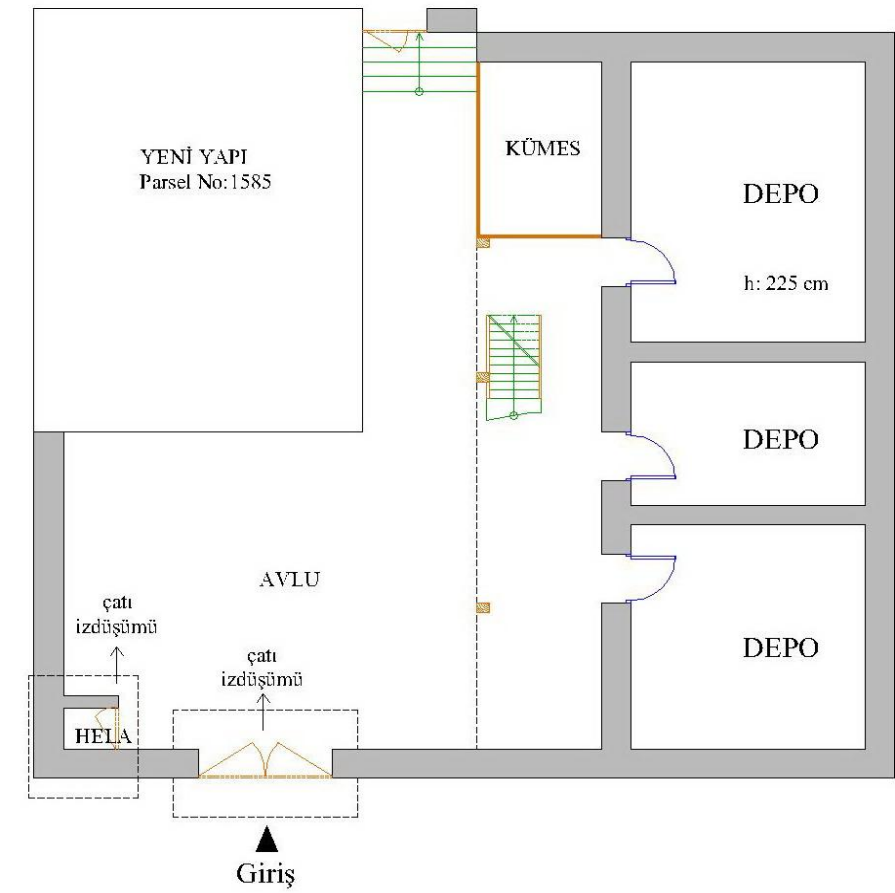
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1583-4

ENVANTER NO : 25

KAT PLANLARI

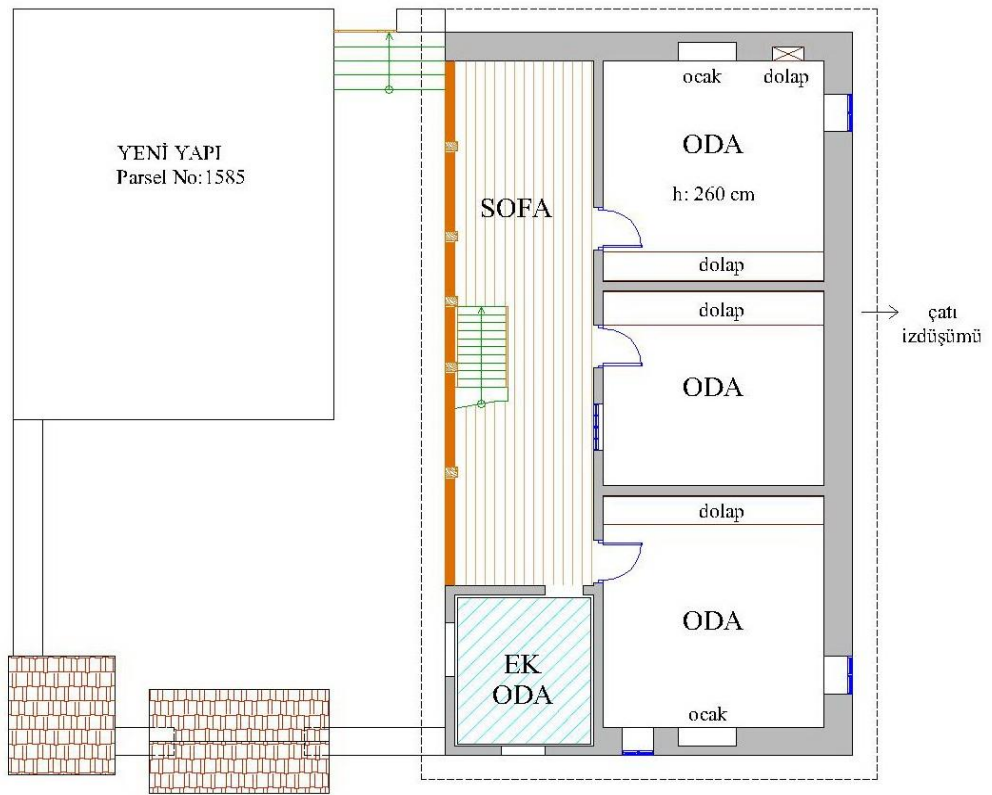
ZEMİN KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1583-4

ENVANTER NO : 25

KAT PLANLARI1. KAT PLANI

Ek Oda

0 3 m

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1583-4

ENVANTER NO : 25

FOTOĞRAFLAR

Avlu giriş kapısı ve yan cephe

Arka cepheden görünüm

Avludan dış sofaya bakış ve zemin katta bulunan depoların görünümü

Dış sofadan avluya bakış

Zemin katta bulunan depolar ve sofaya çıkan ahşap merdiven

Avluda bulunan tuvalet

Zemin katta bulunan hayvan damı

Zemin katta bulunan kümes

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1583-4

ENVANTER NO : 25

FOTOĞRAFLAR

Dış sofadan genel görünüm

Dış sofadan genel görünüm

Yüklük ve köşesindeki gusülhane ögesi

Yüklük ve köşesindeki gusülhane ögesi

Odada bulunan ocak ve pencere

Sofanın ucuna yapılan ek mekan

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI		
PARSEL NO : 1537	ENVANTER NO : 26	
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO	YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ () II. GRUP TESCİLLİ (X) TESCİLSİZ YAPI	YAPIYA GİRİLEMEDİ ()	
KULLANICI DURUMU (X) MALSAHİBİ () KİRAÇI () KAMU () BOŞ () BELİRSİZ	HARABİYET DURUMU () ONARIM GEREKTİRMİYEN (X) YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN () ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	KAT ADEDİ () 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT
YAPIM SİSTEMİ (X) YIĞMA TAŞ () YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	YAPI MALZEMESİ (X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ () TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DIS CEPHE (X) SIVASIZ () SIVALI () BOYALI () SANDVIÇ PANEL () KISMEN	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ (X) ALATURKA KİREMİT (X) MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ (X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ		
MEVCUT İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ		
ACIKLAMA : Dış sofah konut müdahale geçirmemiş olup, özgünlüğünü korumaktadır.		
VAZİYET PLANI		
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>		
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM		

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1537

ENVANTER NO : 26

FOTOĞRAFLAR

Yapının giriş cephesinden bir perspektif

Dış sofalı ön cepheden görünüm

Yan cepheden görünüm

Yüksek ahşap korkuluklu dış sofa

Zemin katta bulunan depo giriş kapısı

Dış sofaya çıkan ahşap merdiven

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1537

ENVANTER NO : 26

FOTOĞRAFLAR

Dış sofadan genel görünüm

Dış sofadan genel görünüm

Dış sofadan ahşap çatı konstrüksiyonunun görünümü

Oda iç mekanından görünüm

Oda bulunan ocak

Oda giriş kapısı

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI		
PARSEL NO : 1538	ENVANTER NO : 27	
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO	YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI	YAPIYA GİRİLEMEDİ ()	
KULLANICI DURUMU () MALSAHİBİ () KİRACI () KAMU (X) BOŞ () BELİRSİZ	HARABİYET DURUMU () ONARIM GEREKTİRMİYEN () YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN (X) ESASLI ONARIM GEREKTİREN () HARAP	KAT ADEDİ () 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT
YAPIM SİSTEMİ (X) YIĞMA TAŞ () YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	YAPI MALZEMESİ (X) TAŞ (X) AHŞAP (X) KERPIÇ () TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DİS CEPHE () SIVASIZ () SIVALI (X) BOYALI () SANDVIÇ PANEL (X) KISMEN	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ (X) ALATURKA KİREMİT () MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ (X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ		
MEVCUT İŞLEV : () KONUT () TİCARİ () KAMU () DEPO (X) BOŞ		
ACIKLAMA : Dış sofah konut müdahale geçirmemiş olup özgünlüğünü korumaktadır. Günümüzde kullanılmamakta olan yapının dış sofasında bulunan ahşap kafes korkuluklar ve bölücüler ile dantelalı ahşap saçaklar dikkat çekmektedir.		
VAZİYET PLANI		
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>		
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM		

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1538

ENVANTER NO : 27

FOTOĞRAFLAR

Yapının giriş cephesinden bir görünüm

Yan cepheden görünüm

Giriş cephesi ve avlu giriş kapısı

Ahşap kafes korkuluklu ve bölücülü dış sofanın yoldan görünümü

Yan cepheden bir görünüm

Avlu giriş kapısı

Zemin katta bulunan depolar

Zemin katta bulunan depolardan iç mekanın görünümü

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1538

ENVANTER NO : 27

FOTOĞRAFLAR

Ahşap kafes panoların avludan görünümü

Ahşap kafes panoların sofadan görünümü

Sofadan genel görünüm

Sofadan genel görünüm

Oda iç mekanından pencerelerin görünümü

Sofaya çıkan ahşap merdiven

Yüklük ve köşesindeki gusülhane öğesi

Odada bulunan ocak görünümü

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI			
PARSEL NO : 1540		ENVANTER NO : 28	
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO		YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ () II. GRUP TESCİLLİ (X) TESCİLSİZ YAPI		YAPIYA GİRİLEMEDİ ()	
KULLANICI DURUMU	HARABİYET DURUMU	KAT ADEDİ	
() MALSAHİBİ () KİRAÇI () KAMU (X) BOŞ () BELİRSİZ	() ONARIM GEREKTİRMEYEN () YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN (X) ESASLI ONARIM GEREKTİREN (X) HARAP	() 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT	
YAPIM SİSTEMİ	YAPI MALZEMESİ	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ	
(X) YIĞMA TAŞ () YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	(X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ () TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DIS CEPHE () SIVASIZ () SIVALI (X) BOYALI () SANDVIÇ PANEL (X) KISMEN	(X) ALATURKA KİREMİT () MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ (X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE	
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ			
MEVCUT İŞLEV : () KONUT () TİCARİ () KAMU () DEPO (X) BOŞ			
ACIKLAMA : Dış sofah konut, müdahale geçirmemiş olup; özgünlüğünü korumaktadır.Harap durumdaki yapıda sofa, kısmen yıkılmıştır. Yapının yola bakan cephesinde delikli tuğla malzeme kullanılarak oluşturulan ve depo işlevli ek yapı dikkat çekmektedir.			
VAZİYET PLANI			
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>			
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI		TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ	
		HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM	

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1540

ENVANTER NO : 28

FOTOĞRAFLAR

Yapının giriş cephesi ve depo mekanı

Dış sofaya bakış

Zemin katta bulunan depolardan genel görünüm

Zemin katta bulunan depolardan genel görünüm

Kısmen yıkılmış dış sofadan genel görünüm

Dış sofaya çıkan ahşap merdiven

Dış sofadan genel görünüm

Dış sofadan genel görünüm

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1540

ENVANTER NO : 28

FOTOĞRAFLAR

Dış sofanın ucunda bulunan abdestlik

Dış sofaya çıkan ahşap merdiven

Dış sofanın genel görünümü

Odaya giriş kapısı ve dış sofaya bakan pencere

Odadaki bulunan ocak ve dolap ögesi

Başka bir odada bulunan ocak ve pencere ögesi

Yüklük ve köşesindeki gusülhane ögesi

Başka bir odada bulunan ocak

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI		
PARSEL NO : 2868	ENVANTER NO : 29	
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO	YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI	YAPIYA GİRİLEMEDİ ()	
KULLANICI DURUMU (X) MALSAHİBİ () KİRAÇI () KAMU () BOŞ () BELİRSİZ	HARABİYET DURUMU () ONARIM GEREKTİRMEYEN (X) YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN () ESASLI ONARIM GEREKTİREN (X) HARAP	KAT ADEDİ () 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT
YAPIM SİSTEMİ (X) YIĞMA TAŞ () YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	YAPI MALZEMESİ (X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ () TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL DIS CEPHE () SIVASIZ (X) SIVALI () BOYALI () SANDVIÇ PANEL (X) KISMEN	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ (X) ALATURKA KİREMİT () MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL ÜST ÖRTÜ TİPİ (X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ		
MEVCUT İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ		
ACIKLAMA : Herhangi bir müdahale geçirmemiş olan dış sofah geleneksel yapı özgünlüğünü korumaktadır. Yalnız avluda bulunan bağımsız hayvan damları harap ve yıkılmış durumdadır. Ahşap avlu kapısının hemen yanında fırın ve hela bulunmaktadır. Sofanın bir yanı mutfak olarak kullanılmaktadır.		
VAZİYET PLANI		
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p style="text-align: center;">K</p> <p style="text-align: center;">0 10 20 30 m</p>		
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM		

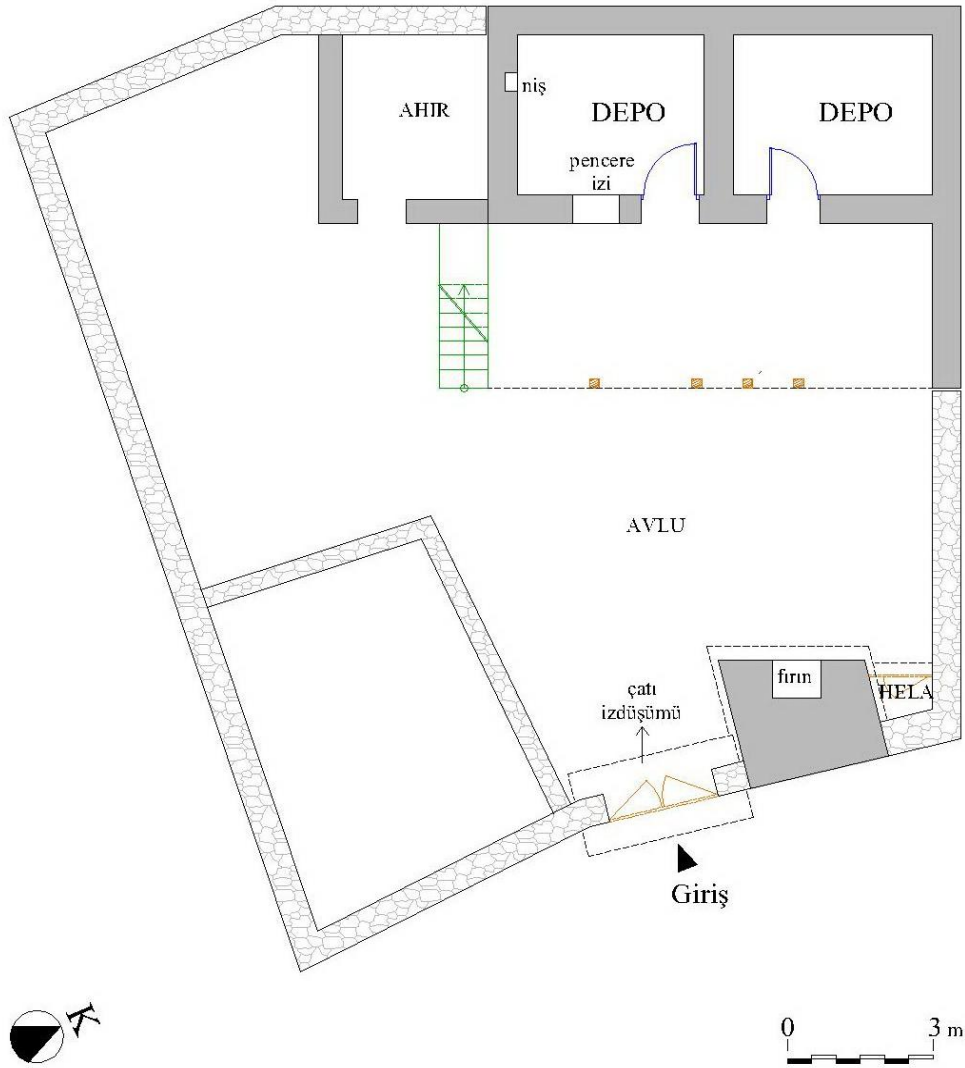
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 2868

ENVANTER NO : 29

KAT PLANLARI

ZEMİN KAT PLANI

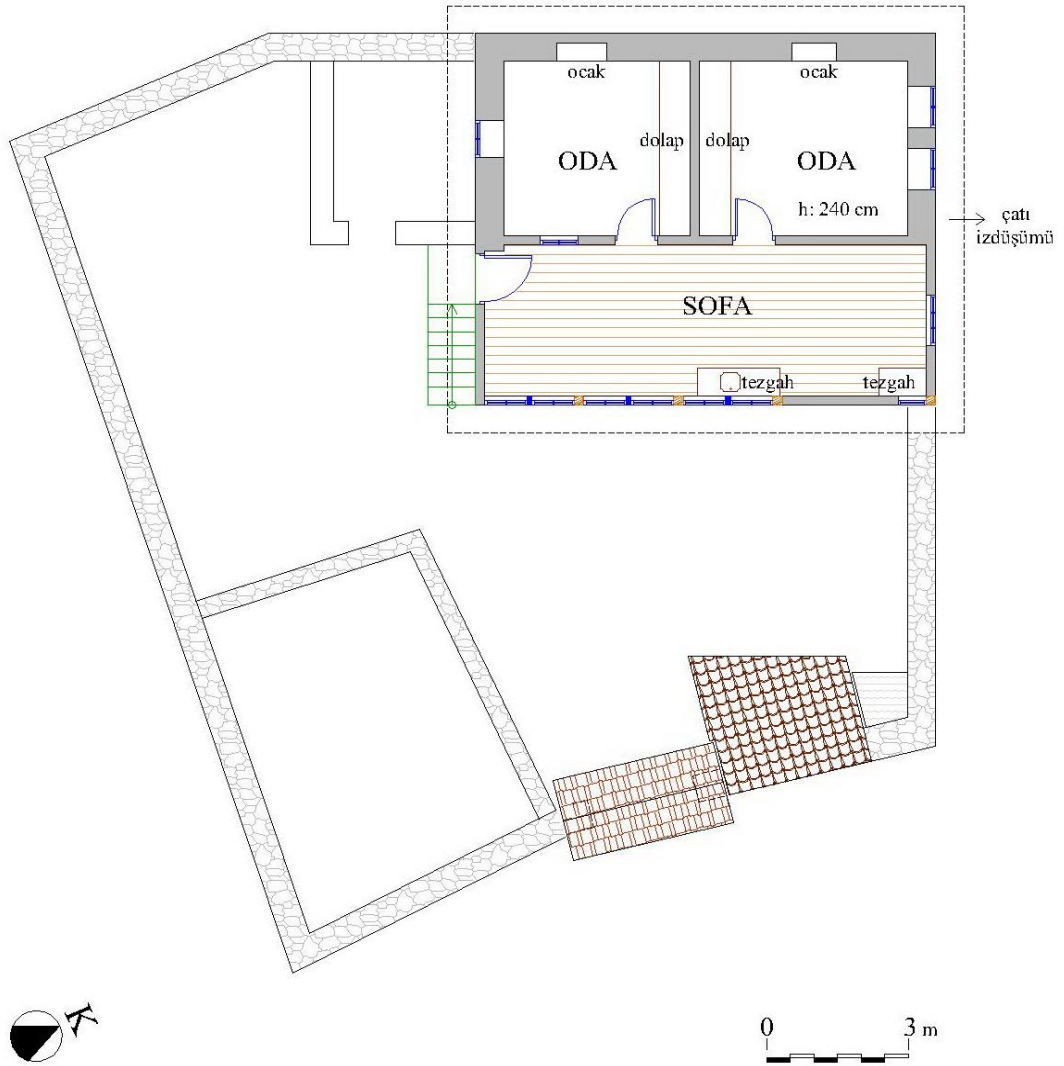
MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 2868

ENVANTER NO : 29

KAT PLANLARI

1. KAT PLANI

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 2868

ENVANTER NO : 29

FOTOĞRAFLAR

Yapının ana giriş cephesi ve avlu giriş kapısı

Yan cepheden yapıya bakış

Avludan yapıya bakış

Avludan diğer yan cepheye bakış

Avluda bulunan duvarları kısmen yıkılmış hayvan damı

Avlu giriş kapısının yanında bulunan fırın ve hela

Zemin katta bulunan depoların görünümü

Depoların birinden iç mekânın görünümü

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 2868

ENVANTER NO : 29

FOTOĞRAFLAR

Avludan yapıya bakış

Avlu giriş kapısı

Dış sofadan genel görünüm

Dış sofadan genel görünüm

Odada bulunan ocak ve pencere öğesi

Başka bir odada bulunan ocak ve pencereler

Yüklük ve köşesindeki gusülhane öğesi

Başka bir odadan gusülhane ve yüklük olarak kullanılan dolap örneği

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI			
PARSEL NO : 1505-6		ENVANTER NO : 30	
PARSEL NİTELİĞİ : KONUT + DEPO		YAPIM YILI DÖNEMİ 20.Y.Y. İLK YARI	
YAPI TÜRÜ : () I. GRUP TESCİLLİ (X) II. GRUP TESCİLLİ () TESCİLSİZ YAPI		YAPIYA GİRİLEMEDİ (X)	
KULLANICI DURUMU	HARABİYET DURUMU	KAT ADEDİ	
() MALSAHİBİ () KİRAÇI () KAMU (X) BOŞ () BELİRSİZ	() ONARIM GEREKTİRMEYEN () YÜZEYSEL ONARIM GEREKTİREN (X) ESASLI ONARIM GEREKTİREN (X) HARAP	() 1 KAT (X) 2 KAT () 3 KAT () BODRUM + 1 KAT () BODRUM + 2 KAT () BODRUM + 3 KAT	
YAPIM SİSTEMİ	YAPI MALZEMESİ	ÜST ÖRTÜ MALZEMESİ	
(X) YIĞMA TAŞ (X) YIĞMA TUĞLA () AHŞAP KARKAS BAĞDADI () AHŞAP KARKAS HIMİŞ KERPIÇ (X) AHŞAP KARKAS HIMİŞ TAŞ/TUĞLA () BETONARME () ÇELİK KONSTRÜKSİYON	(X) TAŞ (X) AHŞAP () KERPIÇ (X) TUĞLA () BETON () SANDVIÇ PANEL	(X) ALATURKA KİREMİT (X) MARSİLYA KİREMİT () BETON () OLUKLU SAÇ LEVHA/ ETERNİT/PLASTİK () METAL LEVHA/SANDVIÇ PANEL	
	DIS CEPHE	ÜST ÖRTÜ TİPİ	
	(X) SIVASIZ () SIVALI () BOYALI () SANDVIÇ PANEL () KİSMEN	(X) KIRMA () BEŞİK () TEK EĞİMLİ () DÜZ () KUBBE	
ÖZGÜN İŞLEV : (X) KONUT () TİCARİ () KAMU (X) DEPO () BOŞ			
MEVCUT İŞLEV : () KONUT () TİCARİ () KAMU () DEPO (X) BOŞ			
ACIKLAMA : Dış sofah yapı geçirdiği müdahaleler sonucu özgün plan şemasını kaybetmiştir. İlk başta iki parselde tek yapı olarak oluşturulan konut, zaman içinde ihtiyaç doğrultusunda ikiye bölünmüş ve özgünlüğünü kaybedecek tadilatlar geçirmiştir. Günümüzde kullanılmayan yapı harap durumdadır.			
VAZİYET PLANI			
<p>— Önerilen ada sınırı (X) Önerilen ada no ■ Geleneksel örnek yapı</p> <p>K</p> <p>0 10 20 30 m</p>			
DEÜ, FBE MİMARLIK ABD. RESTORASYON PROGRAMI		TEZ DANIŞMANI : PROF.DR.ETİ AKYÜZ LEVİ	
		HAZIRLAYAN : GÖZE BAYRAM	

MANİSA - KAYACIK ENVANTER ÇALIŞMASI

PARSEL NO : 1505-6

ENVANTER NO : 30

FOTOĞRAFLAR

Yapının yola bakan cephesinden bir görünüm

Yan cepheden bir görünüm

Yapının yola bakan cephesinden bir görünüm

Yola bakan cepheden çıkma örneği

Avludan dış sofalı yapıya bakış

Yapının üst yoldan görünümü

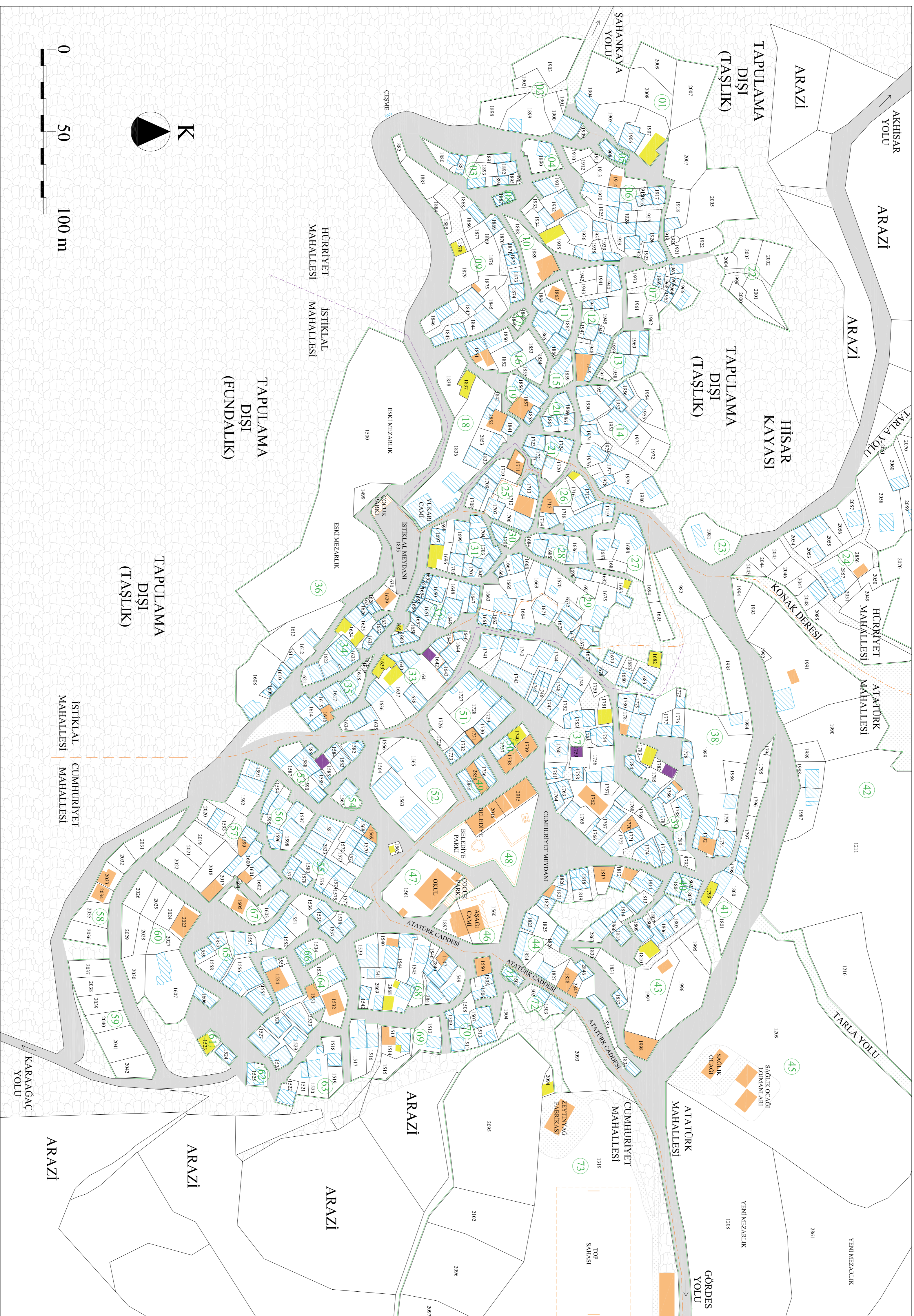
Avlu giriş kapısı

Dış sofaya çıkış merdiveni

MANİSA - KAYACIK KIRSAL DOKU İNCELEMESİ

PAFTA NO : EK 6

- LEJAND**
- Mevcut mahalle sınırı
 - Önerilen mahalle sınırı
 - Önerilen ada sınırı
 - ⊗ Önerilen ada numarası
 - 1980 öncesi yapılmış yapı
 - 1969 Gediz depremi sonrası yapıları
 - 1980 sonrası yapılmış yapı
 - 1980 sonrası yıkılmış yapı
 - Sokak
 - Parika
 - Kayalık-taşlık-fundalık

AÇIKLAMA

Kayacık ile ilgili ulastiran tek dijital bilgi: NetCad ortamdaki kadastral haritadır. Bu harita, AutoCad formatına tarafindan dönüştürülmüştür.

1980 yılında Gördes Tapu Dairesi tarafından hazırlanan ve dijital hali olmayan halihazır bilgilerine, jpeg formatında ulaşılabilmektedir. Dijital ortama dönüştürmek için 1980 halihazır durumu, tarafından AutoCad ortamında yeniden çizilmiştir.

Kadastral harita, halihazır bilgileri ve belediye kayıtlarındaki parsel numarası bilgileri analiz edilerek; mukterer, eksik ve hatalı olan parsel numaraları tespit edilmiştir, gerekli düzeltmeler tarafından yapılarak, alan çalışmalarına başlanmıştır.

Ada sınırları arazinin ve yolların durumuna göre mevcut parseller dikkate alınarak tarafından belirlenmiştir.

2007 yılında belediye tarafından yapılan numarataj çalışması incelenmiş, mahalle sınırlarının bile numarataj yönetmeliğine uygun olarak yapılmadığı, sokak ve kapı numaralarının sağlıklı olmadığı görülmüştür. Mahalle sınırları tarafından revize edilmiştir.

Alan analizi çalışmalarında, Kayacık'ın 2012 mevcut (halihazır) durumunu oluşturulmuştur.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ETİ AKYÜZ LEVİ

HAZIRLAYAN
GÖZE BAYRAM

GENEL ALAN
ANALİZİ

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı : GÖZE
Soyadı : BAYRAM
Doğum Yeri : İzmir
Doğum Tarihi : 27.12.1980
Ev Adresi : 117/5 Sokak No: 9/1
 Profesörler Sitesi, Bornova - İzmir
Ev Tel. : +90 232 375 24 54
Cep Tel. : +90 539 358 27 07
E - posta : goze.emu.edu@hotmail.com, goze.bayram@izmir.edu.tr

Eğitim Bilgileri

Ortaokul : 1992 - 1996 İzmir Özel Tevfik Fikret Lisesi (Fransızca)
Lise : 1996 - 1999 İzmir Özel Türk Fen Lisesi
Üniversiteler : 2000 - 2002 : Başkent Üniversitesi, Ankara (Haz. ve 1. Sınıf)
 Elektrik Elektronik Mühendisliği
 2002 - 2005 : Yeditepe Üniversitesi, İstanbul (Mezun)
 Elektrik Elektronik Mühendisliği
 (CGPA: 3.20 / 4.00)
 2006 - 2010 : Doğu Akdeniz Üniversitesi, KKTC (Mezun)
 Mimarlık (Full Burs)
 (CGPA: 3.37 / 4.00)
 2010 - : Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir
 Mimarlık Fakültesi, Restorasyon Anabilim Dalı Yüksek Lisans
 (CGPA: 3.51 / 4.00)

İş Deneyimleri

Elektrik & Elektronik Mühendisliği

Haziran 2004 - Temmuz 2004 : ENKO (Endüstriyel Kontrol) Elektronik
 Tasarım Dept. İAOSB, İzmir

Temmuz 2004 - Ağustos 2004 : Vestel Elektronik AR-GE, Flat TV
Manisa

Mimarlık

Ocak 2007 - Şubat 2007 : Nil Mimarlık Tasarım Departmanı
İzmir

Haziran 2007 - Ağustos 2007 : Norr Mimarlık Dubai Atlantis Hotel Cons.
Dubai, Birleşik Arap Emirlikleri

Haziran 2008 - Ağustos 2008 : Polat Mimarlık Tasarım Departmanı
İzmir

Eylül 2009 - Temmuz 2010 : Erbatu İnşaat ve Emlak Şirketi Tasarım Dept.
Gazimağusa, KKTC

Ağustos 2010 - Mart 2011 : Erre İnşaat Ltd. Şti.
İzmir

Mart 2011 - : İzmir Üniv. Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bl.,
Araştırma Görevlisi
İzmir

Yetenek ve Beceriler

Yabancı Diller : İngilizce (İleri Düzeyde)
Fransızca (İleri Düzeyde)

Programlama Dilleri : C

Uygulamalar : Microsoft Office Programları
Mathcad
Pspice
Autocad (2D & 3D)
Revit Architecture
Sketch Up
3D Studio Max
Photoshop